

سیریز 23

سنگار

s a g a a r

تاک 23

سگار

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد

چاپ: ستمبر، اکتوبر، نومبر 2023

سر تاك: احسان بلوچ

تند جاہ: www.bsoazad.org

ڈس: عطاء شاد ڈگری کالج

نامدات

نواب محراب خان ء ایدگہ نمیر انیں بلوچ

پُسگانی نام ء

لڈ

7.....	پیشگال	245
16.....	بنجاهی لس مجلس دیوانہ رسانکدری احوال نامہ	255
25.....	بیست ء سیمی بنجاهی لس مجلس ء دومی روچہ احوال	264
33.....	بی ایس او آزادہ برجہیں بیست ء سیمی بنجاهی لس مجلس سوہمندی ء گوں آسر بوت۔	
42.....	گل ء گوستگیں جنرل سیکرٹری مہرزاد بلوچ ء گوں گلگدارے	
60.....	ڈی کالونائزیشن ء لیکہ ء پریس	
76.....	کیبرال گشتانک	
89.....	دنیا ء سیاست ماں جیوپولیٹکس ء نگاہ	
115.....	آشوبی زانشت	
119.....	ماں رسانکدرہ پروپیگنڈا ء بیانہ ء ارزشت	
132.....	بنجاهی کونسل سیشن نا رپورٹ	
141.....	بیست و سٹے میکو بنجاهی کونسل سیشن نا ارٹمیکو دے ٹنا احوال	
148.....	بی ایس او آزات نا بیست و سٹے میکو بنجاهی کونسل سیشن سر سہپی ٹ ایسر۔	
156.....	مسکوبی جنرل سیکریٹری مہرزاد ٹون انٹرویو اس	
174.....	سعودی و ایران معاہدہ، خطہ ٹ مننگ کروک بدلیک	
189.....	بلوچستان برطانوی کولونیل وخت ٹ	
208.....	گل اٹ رد خیال آتا اصلاح نا باروٹ (دسمبر 1929ء)	
228.....	بلوچستان ٹ برجا چینی سرمایہ کاری و بلوچ مزاحمت	
238.....	روح ٹنا چہانٹ	
	Account of the 1st day of 23rd Council.....	245
	Account of the 2nd Day of the Central Council Session.....	255
	BSO-Azad's twenty-third Central Council Session successfully concludes.....	264

Fanon’s vision: Unmasking Colonialism and Reclaiming Humanity.....	270
Cadet colleges are Colonial Policy of Pakistan	324
Balochistan: an unending tale of atrocities	336
Decoding the Liberation Movement: The Women Question and Critique.....	345
The Emerging Great Game and its Contemporary Players.....	358

پیشگال

جُزءِ نوکیں لوٹ

دنیاءِ چونیں ہم کولونیل تاکتے بہ بیت آئیءِ جہدِ مدام
 ہمے بیت کہ ایردستِ لس مہلوکءِ شعوری بنیاءِ وتی گلام
 جوڑ بہ کنت۔ چوشکہ دروگیں بُندیتر، راجدپترے ردیں وانینگ،

آئیے راجدپتری راستیاں گار ء بیگواہ کنگ ء آہانی جاہء وتی
وتگڑیں کسہ دیمہ آرگ، مدام اے باور کنائینگ کہ منی ادء آبگ
ء ساڑی بوگہ مکسد تئی راجی وشہالی انت۔ بلے چوشکہ ما ء
شما کل زانیں کہ گواچنی یا راستیہ چوش نہ انت، بلکہ زورگیرہ
اے کلیں بیانیہ ء پندلانی مکسد وتی ناہکیں کبزہء را جوازے
دیگ ء پہ وتی پائیدگانی ہاترہ ایردستہ ڈیہء کارمرزگ ء آئیہ
مڈیاں پُلگ۔ ء اے درگتہ دژمن ساپٹ ء ہارڈ ہردو پالیسیاں پہ
ایردستہ دارگہ ہلاپہ کارمرز کنت۔ اگاں یک نیمگے چست
کنگ، جنگ ء کشگہ انت گڑا دومی نیمگہ گوں وتی ساپٹ
پالیسیہ جتائیں بیانیہ آنی شکلہ ہمے زوراکیانہ جواز دیگہ
جہدہ انت۔ چوشکہ بلوچہ راجی جنزہء را دری ملکائی ٹولی یے
نام دیگ، بلوچ جہدکاراں ناشرکار (دہشتگرد) گشگ یاکہ مزہب ء
اسلامہ نامہ کارمرز کنگ، چوشکہ پاکستان گوستگیں ہپتاد سال
انت کہ مذہب ء اسلامہ نامہ کارمرز کنگ ء بلوچاں رد دیگہ انت
ء آہاں چہ آہانی راجی پجارہ گار کنگ ء مذہبی شناسہ دیگہ
جہدہ انت۔ اے درگتہ بلوچستانہ جتا جتائیں دمگاں مدرسہ
کلچرہ دیمہ آرگ، مذہبی ٹولیاں بلوچستانہ سرکارہ کمکہ چہ
نادینگ ء آہاں فنڈینگ کنگ، مذہبی سیاسی پارٹیاں بلوچستانہ
ہند ء دمگاں سپورٹ کنگ۔ شفیق مینگلہ وڑیں انسان کشیں
رسترہ ہم مذہبی لیڈرہ رنگہ پیش کنگ ء مین اسٹریمہ
جاہ دیگ، چہ اے رنگیں بازیں کوشست ء جہداں بلوچستانہ
مذہبی کلچرہ پیداک کنگہ جہد کنگ بوتگ۔ انوں زوتاں

مکرانہ جماعت اسلامیہ را یکرندے پدا مہکم کنگ، گوادرہ حق دو تحریکہ را ہائی جیک کنگ ء مولانا ہدایت الرحمانہ وڑیں مردماں دیمہ آرگ کہ آیک نیمگے لس مہلوکہ ہکانی گپ کنگہ انت ء دومی نیمگہ چین پاکستان اقتصادی راہداری وڑیں بلوچہ چکچین کنوکیں سرمایہ داریہ دلہڈی ء سکین دیگ ء لس مہلوکہ چین وڑیں تاکتاں پہ سافٹ کارنر جوڑ کنگہ انت۔

مرچی پاکستان بلوچہ راچی پجار ء راچی جنزہ را کاؤنٹر کنگہ یک پالیسی ییہ سرہ کار کنگہ نہ انت، بلکیں اگاں اے تکہ دژمن چارگ بہ بیت گڑا ما گندیں کہ یک نیمگے لس مہلوکہ توکہ چہ سافٹ پاورہ مہلوکہ ذہن سازی کنگہ جہد کنگہ انت ء چین، سیندک ء ریکوڑک وڑیں بلوچہ وسائلائی لٹ ء پلی پروجیکٹانی ہوالہ لس مہلوکہ توکہ دروگیں بیانیہ جوڑ کنگہ سرہ کار کنگہ انت ء دومی نیمگہ ریاست تشددہ پالیسیہ سرہ ہم مہکمیں رنگہ کار کنگہ انت۔ چوشکہ اے وهداں بلوچستانہ چارآتراپاں زورآورہ لشکرہ لشکرکشی (فوجی آپریشنہ) یک نوکیں ڈرچہ بندات کنگ بوتگ پرچا کہ کولونیل تاکتہ مدام ہیال ہمیش انت کہ راچی آجوئیہ جنز گوں تشددہ ہلاس کنگ بنت۔ ڈیرہ بگٹیہ بگر داں کیچہ ء رودراتکی بلوچستانہ ہوار روکیتی بلوچستان ء اوگانستانہ جہہ منندیں بلوچانی سرہ زورآورانی زلم ء زوراکی برجاہ انت۔ چریشیہ چہ اے پدر بیت کہ دژمن ء آئیہ تاکت اگاں نیمگے بلوچ راچی جنزہ کاؤنٹر کنگہ

سافٹ پالیسیانی سرءِ کار کنگءِ آنت، گڑا دومی دیمءِ یکیں وهدءِ آ لٹ ءِ پلءِ پالیسیءِ تمءِ اوں ہمک وهدءِ گوما گیشی آران انت۔

پہ بلوچ راجی آجوئی جنزءِ ہلاپءِ زورگیرءِ مدام جتائیں پندل ءِ بیانہ ساز انگ۔ اے وهداں آئیءِ یک مستریں بیانہ یے کہ چندے بلوچ ہم آئی ہمے بیانہءِ آماچ انت۔ چوشکہ راجی جنزءِ بنیادی پلرانی سرءِ وتگڑیں سوال چست کنگ، بلوچ فیرانانی جہد ءِ کربانیاں ایر جنگ، جنزءِ نوکیں سکتیاں اوپار نہ کنگ ءِ آہانی ہلاپ وتگڑیں بیانہءِ دیمءِ آرگ، تشددءِ ہلاپ تشددءِ ڈولیں المی ئیں شےءِ را رد گشگ، بلوچ سلاہ بندیں جہدءِ بنیادانی سرءِ گپ کنگ ءِ دگہ ۔۔۔ بلے چوشکہ بلوچ راجی جنزءِ سلاہبندیں جہدءِ را مدام یک متاثریں فرنٹءِ بستارءِ زانگ بوتگ، اے بلکیں ایوکءِ سلاہبندیں رہشونانی بیانہ ءِ پالیسی نہ بوتگ کہ بلوچ راجی جنزءِ سلاہبندیں جہد مہکمیں رنگےءِ منظم بہ بیت بلکیں بلوچ راجءِ ہمک تبک کہ آہانی توکءِ سیاسی، علمی، لہزانکی، زانتکاراں ہوار ایدگہ کلیں تبک اے گپءِ دلجم آنت کہ زورگیر تشددءِ پالیسیءِ سرءِ کار کنگءِ آنت ءِ زورگیرءِ تشددءِ ہلاپءِ تشدد المی انت۔ چیئرمین غلام محمد، پروفیسر صباء دشتیاری، نواب خیر بخش مری، اکبر خان بگٹی ءِ توامیں راجی رہشوناں اے گپءِ سماء ءِ علم چہ بُندپتری بنیاتءِ بوتگ کہ زورگیرءِ ہلاپءِ کجام ہم رنگیں جہدے بوت کنت گڑا آ جائز آنت ءِ گوں مہکمیں رنگےءِ کنگ بہ بیت ءِ اے ردءِ سلاہبندیں

جنگِ رہبند یک جوانیں رنگےء منگ ء زانگ بوتگ۔ دژمن اے
بیانیہء جوڑ کنگء جہد کنگء انت کہ چہ جنگء بلوچء تاوان
رستگ، بلے جست ایش چست بیت دنیاہ کجام راج انت کہ آئیء
سر جہلی ء چم جہلی گوما وتارا زندگ داشتگ؟ آیا بلوچء پاکستانہ
ہلاپء جنگ کنگء بدلء بے توارى بہ زرتیں یا کہ سر جہل بہ
بوتیں بلوچء جاور کجام بوتگ ات؟ یا کہ باندا روچ اگاں بلوچ چہ
وتی جہدء دز بردار بہ بیت گڑا پرائیء چے پشت کپ ایت؟ نوں
کم چہ کم بلوچء را چوشیں بیانیہ آنی بہر بوگی نہ انت، باز وهد
نازانتیء بنیادء مردم انچیں بیانیہ آنی آماچ بنت، بلے چوشیں
نوبتاں جیڑگی انت کہ ہما بیانیہ دژمنء بدلء منی جندء ہلاپء
چینکس روگء انت، چوشکہ دژمنء گورء پروپیگنڈاۓ وسیلہ باز
انت، آ ہرچونیں بیانیہ یےء را وتی ہکء برگء کوشست کت
کنت۔ ء ایش دژمنء جوڑ کتگیں انچیں غیر شعوری بیانیہ انت کہ
چہ سافٹ پاورء شکلء دیمء آرگ بوگء انت ء ایشانی مارگ ء
زانگ انوگیں وهدء باز آژدری انت۔

پاکستانہ آوکیں گچینکاریانی چن ء لانچ بندات انت ء
بلوچستانہ پوج وتی مردماں جتا جتائیں پارٹیاں دیم دیگ ء آہانی
جاہء پکا کنگء انت، بلے گمان ہمیش انت کہ اے رندء نوکیں
پارٹیء جوڑ کنگء بدلء چہ پوجء نیمگء بلوچستان ہکومت
پپلز پارٹیء را دیگ بیت، چوشکہ گیشیں ریاستی چانوگراں چہ
انوگء پپلز پارٹیء روگ بندات کرتگ ء دگہ بازیے ہمیشانی

پشتہ گون انت۔ پاکستانِ آوکیں گچین کاری بلوچ راجی جنزہ دیمہ یک مزنیں چیلنجے بنت کہ پاکستان جہد کنگہ انت کہ الیکشن رنگہ بلوچستان ہوالہ چہ یک نیمگے دنیاہ را اے کلوہہ سر بہ کنت کہ بلوچستان لس مہلوک ریاستہ الیکشن پارلیمنٹ سرہ بھروسہ کنگہ انت دومی نیمگہ بلوچ لس مہلوک چہ گچین کاریانی شکلہ گون ریاستہ نزیکی جوڑ بہ کنت۔ بلوچ راجی جنزہ را آوکیں گچینکاریانی ہوالہ مہکمیں پالیسی یے ٹہینگ لوٹ ایت لس مہلوک را شعوری بنیاتہ تیار کنگ لوٹ ایت دانکہ آ دژمنہ آوکیں گچین کاریانی بھر مہ بنت، پرچاکہ اے الیکشنہ گوستگیں ہپتاد سال انت کہ بلوچہ کشندہ ڈیتھ اسکوڈہ سرپاناں پارلیمنٹہ سر کنگہ ابید ہچ نہ کرتگ اے بلوچہ دردہ دوا نہ انت۔

الیکشن اے گچین کاریاں ابید پاکستانہ انوگیں ہکومت اے پوج کوشست کنگہ انت کہ چینہ ماں بلوچستانہ مہکمیں رنگہہ بیار انت، اے ردہ بلوچستانہ ہاس مکرانہ چائینزانی آبادکاریہ پلانہ بگر سی پیکہ سرہ کار ہم تیز کنگ بوتگ۔ انوں زوتاں گوادرہ انٹرنیشنل ائیرپورٹ تیار کنگ بوگہ انت کہ اگاں گوادرہ اے رنگیں مزنیں ائیرپورٹ یے تیار کنگ بہ بیت، گڑا چینی اے پنجابی آبادیہ را بلوچستانہ آرگہ سرکارہ راہ گیشتر پچ بنت۔ ہمے وڑ گوادرہ لس مہلوکہ زمین بہا زورگ بوگہ انت، دومی نیمگہ ہدایت الرحمانہ شکلہ پوجہ جہد ہمیشہ انت کہ گوادرہ

لس مہلوکِ توکءِ چینی ءُ پنجابی آبادکاریءِ ہوالہءِ لس مہلوکِ ذہن سازیءِ بہ کنت ءُ لس مہلوکِ آہانی آئیگِ ہلاپِ مہ بیت اگاں یکرندے پنجابی ءُ چینی آبادی گوادر ءُ بلوچستانِ ایندگہ جاہاں جاہ کنگ بندات کُت پدا اے ہمے وڑ بلوچاں چہ آہانی زمینءِ در کنگ مزنیں جنجالے نہ بیت، انچو کہ کراچیءِ بلوچ دمگاں بلوچاں گوں ہمے روا کنگ بوگءِ انت، ہمے وڑ اسرائیل فلسطینیان گوں ویسٹ بینک ءُ ایدگہ فلسطینی دمگءِ گوں لس مہلوکِ کنگءِ انت، پمیشکا چینی ءُ دری آبادکاری ءُ آہانی سرمایہ داریءِ ہلاپءِ بلوچ راجی جنزءِ را وتی جہد گیشاں گیش مہکمیں رنگےءِ برجم دارگی انت۔ چین اے درگتءِ لس ورنہانی ذہن سازیءِ سرءِ ہم کار کنگءِ انت ءُ بازیں بلوچ ورنہے چہ اے دمگءِ چین ءُ پاکستانِ ایدگہ دمگاں راہ دیگ بوگءِ انت کہ آہانی ذہن سازی کنگ بہ بیت ءُ چینی قبضہ گیریتءِ راہ ہموار کنگ بہ بیت۔ ہمے وڑ چینِ ہواریءِ سعودی عرب ہم کنونس کنگ بوگءِ انت کہ آ بلوچستانِ ہاس گوادرءِ آئل رفائٹری کمپنی یے جوڑ بہ کنت دانکہ بلوچستانءِ چہ دراتکگیں آئل ہمدان چہ رفائٹ کنگ بہ بنت ءُ بلوچ وسائلائی لٹ ءُ پل گیش کنگ بہ بیت، اے درگتءِ سعودی عربءِ ماں گوادرءِ سرمایہ داریءِ ہکءِ نہ بوتگ بلے انوں انچیں رپورٹ آست آنت کہ سعودی حب چوکیءِ آئل رفائٹری کمپنیءِ ٹہینگءِ رازیگ بوتگ۔ اے پاکستانِ دیریگیں جہدے کہ بلوچستانءِ چین، سعودیءِ ہوار دنیاہ ملکاں سرمایہ کاریءِ آرگ بہ بیت دانکہ یک نیمگے بلوچ راجی جنزءِ

کاونٹر کنگء پوچء را چه ڈنء مالی سپورٹ بہ رسیت ء دومى نیمگء بلوچ وسائلانى سستائیں لٹ ء پل ہم ارزان بہ بیت انت۔ گوادر ء حب چوکی هاسکر اے درگتء ڈنى ملکانى چمانى چيرء آنت۔ بلوچستانء جيو اسٹریٹجک اہمیتء سببء چین ء مزنیں تاکت لوٹگء آنت کہ بلوچستانء وتی اثر و رسوخء جوڑ بکن آنت ء پاکستان راجى جنزء کاؤنٹر کنگء همک رنگیں تاکتء بلوچستانء آرگء رازیگ انت۔

بلوچ جنزء لوٹ ایت کہ آ مزنیں چیلنجزانى هلاپء مهکمیں پالیسیء گون دیمء بئیت ء سیاسى ء سلاهنبدین جهدء هوار همک رنگیں جهدء گیشاں گیش مهکم بہ کنت ء دنیاء اے گپء باور بکنائین ایت کہ بلوچ وتی زمینء مالک وت انت ء تنا وهدهے بلوچ راجى جنز سوہمند ء بلوچ وتی ڈگارء وتواجه نہ بیت دنیاء ایدگہ تاکت بلوچستانء زمینء سرء سرمایہ کارى کنگء چه وتء دور بہ دار آنت۔ همے رنگء ریاستء سافٹ پالیسی چوشکہ جهدء هلاپء بیانیہ جوڑ کنگ، جنزء هوالهء بد دل کنگء جهد کنگ، دیمروئى ء سرمایہ کارىء نامء بلوچستانء ڈنى راجانى آبادکارى کنگ، بلوچستانء ڈیتھ اسکواڈانى رنگء لس مهلوکء بهر ء بانگ کنگ ء بلوچء بلوچء هلاپء اوشتارینگ ء بازیں انچیں پالیسی آست آنت کہ ایشانى هلاپء مهکمىء گون جهد لوٹ ایت۔

بلوچی بہر

بنجاہی لس مجلس دیوانہ رسانکدری احوال
(بی ایس او آزادہ بیست ء سیمی بنجاہی لس مجلسہ اولی روچہ احوال)

"جنزہ را یک ہاسیں ترزہ پکرے ء دیم ء برگ ء بدل ء جتائیں

ترزہ پکرانی بنیاد ء دیم ء برگ ایت"۔ کماش ابرم بلوچ

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزادہ بیست ء سیمی بنجاہی
لس مجلس بیاد لمہء وتن بانک کریمہ بلوچ ء بلوچ نمیران ء
بنام بلوچ اسیران برجہ ایت۔ مرچی 17 اپریل چارشنبہء بلوچ
نمیرانانی یاتہء دو ساہتہء بے توارى ء گون بلوچ راجی سوتہء
گلہ بنجاہی لس مجلسہ بندات کنگ بوت۔

بیست ء سیمی بنجاہی لس مجلسہ دیوانہ اولی روچہء
بنجاہی کماشہء تران، آئین سازی، کارگشادی احوال ء نگدی
نشستہء سرہالانی سرہء کونسلاونی میانہء گون دلجمیہء گپ ء گال
کنگ بوت۔

بنجاہی لس مجلسہ اولی سرہال بنجاہی کماشہء تران ات
کہ آئیہء تہء کماش ابرم بلوچہء گون دیوانہء تران کت ء گشت کہ
باز وشیہء گپے کہ بی ایس او آزادہء باسک چوشیں نگیگیں جاوراں

سرجمیں امیتےءِ گوں چہ ہرچونیں جنجالاں گوستگ انت ءِ گلے
نیمگے اڈ داتگیں دیوانے وتی ہرشے یلہ داتگ ءِ ادے ساڑی آنت۔
بلوچ ڈیہ دوستیءِ اے مزن شانیں لیکہ بنیادے سپرکنوکیں اے
دیوانے کلیں سنگتاناں وش اتک گشاں کہ آہاں نہ تہنا دژمنے اے
مڑاہے را گوں ہاکاں ہوار کت کہ آ چہ گوستگیں دو دہکاں بی
ایس اوے نزور ءِ ہلاس کنگے کوشستے انت بلکیں ہما ڈراہیں رد
آشوبی تاکت ءِ تواناں اوں ہمے پیش داشت ئے کہ آ مدام بی
ایس او آزادے مزن شانیں پکر ءِ لیکہ ءِ آئیءِ عمل ءِ ترزکارانی سرے
کچہ چینی کن انت ءِ بی ایس اوے بے سوبی ءِ آوکیں بانداتے
آئیءِ ہلاس بوگے گپے کن آنت۔ من مرچی بی ایس اوے آشوبی
کیڈرانی ساڑی بوگے بستارے آہاں ہمے کلوهے دیگ لوٹاں کہ بی
ایس او انچوشکہ مرچی مہکم انت آئیءِ درور نیست انت، بی
ایس او بلوچ راجمان ءِ جنزے تہے ہما بدلیاں کہ آرگے انت آوکیں
بانداتے راجی آجوئیءِ مانزمانیءِ سبب جوڑ بنت۔

کماش ابرم بلوچے گشت کہ مارا وتی لٹریچر ءِ وانگے
بستارے تہے بدلی آرگ لوٹ ایت، چہ گوستگیں بیست سالان ما یک
انچیں لٹریچرے وانگے این کہ آ ہستیں وھدے بے مانا انت۔
بلوچ ورنا چہ گوستگیں بازیں سالان انچیں جنزے ءِ شخصیتاں
وانگے انت کہ آہانی راج مرچی یا و گلام انت یا کہ آجوئیءِ
گرگے پد وتی بانداتےءِ جوڑ کنگے سرجم بے سوب بوتگ انت۔
پمیشکہ ہستیں وھدے لوٹانی بنیادے بلوچ ورناہانی سرے المی انت

کہ آہما راج ء مردماں بہ وان انت کہ آہاں نوکیں زمانگہ ء وتی
راجاناں وشہالیں زند بکشاتگ۔

اسرائیل ء ڈولیں سوہندیں استان کہ آئی ء آباتی یک
کروڑے ء برز انت، مرچی دنیا ء تاکتورتیں استان ء عرب ملکائی
یکشلیں مزن مزنیں ارشاں ابید مہکمیں شکلے ء ساڑی انت،
چوشیں استانان دژمن سرپد بوگ ء وانگہ بدلے آئیڈیل جوڑ کنگ
ء وانگی انت کہ آہاں کسانیں مدتانی نیام ء چے پیمیں نیزگاریں
یہودیاناں چونیں مزنیں تاکتے بکشاتگ۔ ہمے پیم انگریزے دزچیرے
زلم آماچیں چین ء را ماؤ ء کجا چہ کجا سر کنت کہ مرچی آ دنیا ء
مزنیں تاکتاناں چم پیشدارگہ انت ء وتی ایردستیں دمگ جوڑ
کنگہ جہدہ انت۔ مارا چہ زور آور ء ایردستے سرہالے دراہگ ء
بلوچ راجی پائدگانی ہکے جیڑگ، پکر کنگ ء عمل کنگہ درکار
انت۔ یورپے سرجمیں دنیا ء ہزاراں جنگ کت ء کروڑانی حسابے
مردم گشت انت بلے مرچی آ مردمی ہکانی چیمپئن ء سرے پہر
بندیت۔ بلوچ یک مزنیں تاکتے گون پہ وتے چیزے کت کنت،
چہ گوستگیں سے سد سالان ما ہرچی کہ ببا داتگ راجی جنزے
نزوری ء پروش ورگہ شکلے ہستیں جاوراں چہ بدترین جاورانی
دیمپان بوگی انت۔ ہما راج کہ اے دمگہ نوری نصیرخان ء
سروکی ء چہ درستان مستریں تاکتے ء واہند آت، مرچی کجام شے ء
بے سوہیانی سوب انت کہ پرے ہالے انت، ایشی ء سرے بلوچ
ورناہاں پکر کنگ ء جیڑگ لوٹ ایت۔ یک مزنیں تاکتے گون ما

چہ انسانی ہکاں بگر داں ایدگہ سائل ء و سائلانی سرء وتی واک ء دزر سے ایر کت کن ہیں۔

کماشء گشت کہ بی ایس او بلوچ راجی جنزء اسکول انت کہ اودء بلوچ ورنہ ء گون جنزء ہمگرنچیں تہردیں سنگت وتی پکر ، ہیال ء لیکہاں وان انت ء پہ جنزء وتی تواناں بکشاینت۔ بلوچ راجی جنزء وانگجاء بستارء بی ایس او آزادء کلیں مراکش ء چست ء ایر پہ بلوچ راجی جنز ء جہدء مہکم کنگء ہاترء بہ بنت۔ بی ایس اوء وجودء سیادی چہ بلوچ راجی جنزء زانگ بیت۔ بلوچ راجی جنز ہرچی گیش کہ مہکم ء پراہ شاہگان بیت بلوچ راجمانء بی ایس اوء کرد ہمینکس گیش شاہگان تر بیت۔ بی ایس اوء را یک بنکی درسگاہ (اسکولے)ء بستارء بلوچ راجی جنزء پکرء ورنہانی تہء مہکم ء گیش کنگء پروگرام ء پالیسی اڈ دیگی انت۔

دیمترء کماشء گشت کہ بلوچ راجی جنزء گیش مہکم ء برجہ دارگء بلوچ ورنہاں پرزء زمہ واریء میانء پرک سرید بوگی انت۔ بلوچ ورنہاں پرزء پیلو کنگء نامء راجی جنزء تہنا ریبیتی کرد پیلو مہ کن انت بلکیں بلوچ راجی آجوئیء جہدء مہکم ء برجہ دارگء مزنء چہ مسترین زمہ واریء بارء وتی کوپگان بہ کن انت۔ وھدے کہ یک ایردستے جنگی جاورانی آماچ بیت، آئیء سرء زورآور ء زالمیں استانےء کبزه بیت گڑا آ راجء ورنہاں تہنا ریبیتء بنیادء وتی پرزانی پیلو کنگء بنیادء راجی جہدء را آسرے دات نہ

کن انت، بگندئے آھاں راجی جہدے را داں منزلیے رسینگے مزنیں
 زمہ واری وتی کوپگاں کنگ لوٹ ایت۔ اے وھداں بلوچ راجی
 جنز چہ دژمنے نیمگے مزنیں چیلنجزانی دیمپان انت ء دومی
 نیمگے چینے ڈولیں میان استمانی تاکت بلوچ راجی جنزے ھلاپے
 دیمے اتکگ انت ء اے جنگے آسرجمے پاکستانے ھمکوپگ انت،
 آنہ تھنا زر ء مالی بنیادے بگندئے ٹیکنالوجی ء دگہ وسیلہاں چہ
 چینے ڈولیں زورگیریں استانانی کمک گون انت۔ چوشیں جاوراں
 بلوچ ورنہ تھنا ریتانی پیلو کنگے بنیادے راجی جہدے ھچ دات کت
 نہ کن انت، بلکیں آھاں گون جنزے ھمگرنچیں ھاسیں زمہ واری
 زورگ ء دیمے روگی انت ء راجی جنزے را گیش مہکم کنگ ء برجہ
 دارگے وتی تواناں ھرچ بہ کن انت۔

کماش ابرم بلوچ گیش تران کنانے گشت کہ ھستیں
 جاوراں لائک ء بودشتی ئیں ورنہ راجی جنزے مہکمیں دابے دیمے
 برت کن انت ء دژمنے دیمے آئیے مکابلے تاکت جوڑ کت کن
 انت، پمیشکہ بلوچ ورنہ ء ھاسکار گون بی ایس او آزادے بندوکیں
 ورنہاں لوٹ ایت کہ آ راجی سما ء پکرے ھمبرائیے وتی بودشتانی
 سرے اوں کار بہ کن انت ، ء ورنہ کجام اوں پیلڈے زان انت کہ ما
 گیش دزرس دار این گڑا ھما پیلڈے نیمگے بہ رو انت ء آوکیں
 وھدے ھما پیلڈے بنیادے راجی جنزے وتی کردے پیلو بہ کن انت۔
 اے لائک ء بودناکیں مردمانی کرن انت، ھما ورنہ کہ پہ بلوچ
 راجی جنزے وتی ساہ ء جانانی دیگے جاڑیگ بوت کن انت گڑا

پرایانی ہاترے وتی بودستانی سرے کار کنگ اوں گرانیں کارے نہ بیت، پمیشکہ اے ہیالے سرے گیش دلگوش دیگ بہ بیت کہ بلوچ ورنہ جزبات ء گوں جزے دلی ہمگرنچیء ہمبرائیء جزے جتائیں تک ء پہناتاں گیش مہکم کنگ ء جزے برجہ دارگے ہمبرائیء وتی بودستانی سرے دلجمیء کار بہ کن انت۔ ء آہاں ہستیں دورے لوٹانی بنیادے اڈ بہ دینت، دانکہ یک مہکمیں جزے دیمے بئیت انت۔

آئیے گشت کہ وھدے ہمبرائیء بلوچ راجمانے رد آشوبی تاکت ہمک روچے بنیادے سرکشان ء مہکم بوآن انت ء راجمانے تہے آہانی روشت ردیں سان پیداک کنگے انت، پمیشکہ بلوچ ورنہاں ہاسکار بی ایس او آزادے لوٹ ایت کہ آنچیں ریڈیکل لٹریچرانی پچارے بہ کنت کہ آہستیں جزے لوٹ انت۔ اے رد آشوبی تاکتانی ردیں روشتانی ایرجیگ کنگے بی ایس او آزادے را یک مہکمیں ریڈیکل لٹریچرے ودیگ کنگی انت دانکہ آہمے ردیں روشتاں ایرجیگ کت بہ کنت۔ ما ایشیے را وتی بدکسمتی بہ گشیں یا کہ نازانتی بلے مئے میانے چوشیں مردم مدام ہست بوتگ انت کہ وتی زاتی لوٹانی نہ رسگ ء وتی واہستانی ناسرجمیء سوبے مدام گل ء جزے ہلاپ پاد اتکگ انت۔ چوشیں نپر پہ جزانی واستہ مزنیں تاوانانی مانزمان بنت کہ آتہنا پہ وتی دلی واہستانی پیلو نہ بوگ ء وتی دوستی ء نادوستیء بنیادے جز ء گلے ہلاپ بنت ء آنچیں چست ء ایران دیمے کاینت کہ آہانی

ردیں سان جنزہ سرہ کپ انت ہمیشکہ چوشیں روشٹ ء ردیں
چست ء ایرانی کاؤنٹر کنگہ بی ایس او آزادہ نیمگہ بلوچ
ورناہاں یک مہکم ء ریڈیکل لٹریچرے سر کنگی انت کہ آ
راستیں بنیادہ بلوچ ورنہانی پکری ہیلکاریہ بہ کنت۔

کماش ابرم بلوچہ گشت کہ بی ایس او آزادہ ہاترہ کلیں
گل ء پارٹیانی مزنیں ارزشت ء شریے کہ آ گوں راجی آجوتی جنزہ
ہمگرنچ انت۔ بی ایس او آزادہ آوکیں راہشونان لوٹ ایت کہ آ
بلوچ جنزہ تہہ یک انچیں روشٹے پیدا کہ کن انت کہ آئیہ
سیادی چہ ہچ پیمیں ہاسیں نپر یا کہ ٹولیہ مہ بیت بلکیں آ
روشٹ اجتماعی بستارہ کلیں جنزہ ہاترہ بہ بیت۔ بی ایس او آزاد
بلوچ راجی جنزہ اسکولہ بستارے دار ایت، ہمیشکہ یک اسکولہ
بستارہ بی ایس اوہ را وتی کلیں توان تہنا راجی جنزہ مہکم کنگ ء
برجہ دارگہ دیگ لوٹ انت۔ بی ایس او یک گلہ بستارہ ہچ
پیمیں مخصوصیں گل ء پارٹیہ جہگیر نہ انت بلکیں بلوچ ورنہانی
نیامہ راجی جنزہ گوں ہمگرنچیں کلیں پارٹی ء اجتماعی بستارہ
جنزہ جہگیریں گلہ۔ ہمے پکرہ گوں بی ایس او گیش مہکمیں
رنگہ کار کت کنت ء وتی دلگوشہ گہترین طریقہ کارے پہ
جنزہ دات کنت۔

کماش ابرم بلوچہ گلہ بیست ء سیمی بنجہابی لس
مجلسہ گوں بی ایس او کیڈرزاں گیش تران کنانہ گشت
کہ بلوچ ورنہاں دژمنہ را یک ہاسیں اینگل ء طریقہ کارے وانگہ

بدلہ آئیے جتائیں ڈسکورس ءِ اینگلانی بنیادہ وانگہ کوشستہ
 بہ کن انت ءِ ہمے درچہ راجی جنزہ اوں ہمے دروشمہ گیش
 مہکم کنگ ءِ برجہ دارگہ جہدہ بہ کن انت۔ یک ہاسیں اینگل ءِ
 طریقہ کارے دژمنہ وانگ ءِ آئیے چار ءِ بیچار کنگ پہ ورنہانی
 بانداتہ ترسناک انت چیا کہ استان اے وھدان یک ہاسیں
 طریقہ کارے بلوچ جنزہ ہلاپہ سرگرم نہ انت بگندئے آمرچی
 سدانی حسابہ طریقہ کارانی بنیادہ راجی جنزہ را ایرجیگ کنگہ
 جہدہ انت۔ ءِ ہمک روچہ بنیادہ گیشیں طریقہ کاراں گوں
 گندگہ پیداک انت، ہمیشکہ بلوچ ورنہاں لوٹ ایت کہ دژمنہ
 جتائیں شکل ءِ طریقہ کاراں بہ وان انت ءِ پدا جنزہ را ہما طریقہ
 کارانی بنیادہ جتائیں شوربندیانی بنیادہ مہکم بہ کن انت۔ گوں
 جنزہ بندوکیں نیرانی گوما اے چیز باز ارزشت دار ایت کہ آ
 نوکیں جاورال ءِ سائنسی دورہ لوٹاں سرید بہ بنت، ءِ ہمے سوچ ءِ
 پکرہ جہدہ مہکم کنگہ دلگوش بہ دینت کہ آئیے گہترین آسر
 دیمہ بیا انت۔

کماشہ وتی ترانہ گڈسرہ گشت کہ من گلہ آوکیں
 رھشوناں ہمے سلاہہ دیگ لوٹاں کہ آ ہمک دو سالہ بنجہابی لس
 مجلسہ بی ایس اوہ دو گام گیش دیمہ برگہ کار بہ کن انت۔ پہ
 بی ایس اوہ آشوبی پالیسی اڈ بہ دینت ءِ ہمایانی بنیادہ کار بہ
 کن انت۔ بی ایس اوہ را آشوبی عمل ءِ رھبندانی بنیادہ ورنہ عملہ
 بھر کنگی انت کہ آھانی عمل گہیں آسرے بہ دنت، ہما آسر کہ

آئیءِ امیتءِ بی ایس او ءُ گوں بلوچ راجی جنزءِ بندوکیں مہلوک
کنگءِ آنت۔

دیوانءِ دومی ایجنڈا "رہبند" (بزانکہ آئین سازی) آت۔
گوستگیں بنجہبی مزن کارگشاد مہرزاد بلوچءِ رہبندی کمیٹیءِ
اھوال پیش کت انت۔ ءُ چہ کونسلرانی نیمگءِ جتائیں سلاہ ءُ
شورانی دیگءِ پد رہبندءِ شقانی تہءِ آورتگیں مٹی ءُ بدلی ءُ کمی
ءُ گیشی چہ بنجہبی لس مجلسءِ کونسلرانی اکثریتءِ منگءِ پد
رہبندءِ بھر کنگ بوت انت۔ دیوانءِ سیمی ایجنڈا "کارگشادءِ دو
سالی اھوال" آت۔ کہ گوستگیں بنجہبی مزن کارگشاد مہرزاد بلوچءِ
گوستگیں دو سالی کلیں اھوال بنجہبی لس مجلسءِ دیمءِ پیش
کت آنت ءُ آھانی سرءِ گپ ءُ گال کنگ بوت۔ ءُ دیوانءِ مرچی ئیں
روچءِ گڈی ءُ چارمی ایجنڈا نگدی نشست آت کہ آئیءِ سرءِ کلیں
کونسلراں گوستگیں گلءِ کار ءُ کرد ءُ پرگرامانی سرءِ وتی وتی نگدی
ھیال درشان کت انت۔ بنجہبی لس مجلسءِ ایدگہ پشت کپتگیں
سرھالانی سرءِ دیمی روچان گپ ءُ گال کنگ بیت۔

بیست ء سیمی بنجابی لس مجلس ء دومی روچ ء اهوال

"یونی پولر ورلڈ آرڈر (Unipolar world order) پولی سینٹرک ورلڈ ء تہ ء مٹ بوگ ء انت، بلوچ راجی جنر ء چہا سہیں ملک ء دمگانی بدل ء سفار تکاری ء عمل ء اسر جمیں جہان ء شاہگان کنگی انت۔" کونسلاں

بلوچ اسٹوڈنس آرگنائزیشن آزاد ء بنجابی جارکش ء بنجابی لس مجلس ء دومی روچ ء اہوال رسانکدر ء شنگ کتگ ء گشتگ کہ بلوچ اسٹوڈنس آرگنائزیشن آزاد ء بنجابی لس مجلس بیاد لمہ ء وتن بانک کریمہ بلوچ ء بلوچ نمیران ء بنام بلوچ اسیران دومی روچ ء اوں برجہ انت۔

بی ایس او آزاد ء بیست ء سیمی بنجابی لس مجلس ء ہشت بنگپانی (ایجنڈانی) سر ء تران بیت کہ ایشانی تہ ء بنجابی کماش ء تران، آئین سازی، کارگشاد اہوال، نگدی نشست، گل کاری، دمگی ء میان استمانی سیاسی جاورال آؤکیں گامگیج، گچینکاری ء کماش ء گڈی تران ہوار انت۔ چوشکہ 17 اپریل دو شنبہ ء روچ ء دیوان ء اولی روچ ء کماش ء تران، آئین سازی، کارگشاد اہوال ء نگدی نشست ء بنگپانی سر ء پیسری روچ ء شنگ بوتگیں گپ ء گالانی گوں دیوان آسر بوتگ ات، ء مرچی 18 اپریل سہ شنبہ ء

بنجابی لس مجلسِ دومی روچہ گل کاری، دمگی ء میان استمانی سیاسی جاووال ء آوکیں گامگیجہ بنگیانی سرہ گوں دلجمی ء گپ ء گال کنگ بوت کہ اودہ (ڈسکیشنہ) دیوانہ کلیں کونسلاں بھر زرت ء پہ گلہ کار ء پروگرامانی درگتہ وتی شور ء سلاہ دات انت۔

چو مدامی ئیں ڈولہ مرجیگیں دیوانہ بندات اوں چہ بلوچ نمیرانانی یاتہ دو ساهتہ بے تواریہ بندات کنگ بوت۔ دیوانہ پنچمی بنگپ تنظیمی امور ات کہ آ دو بھراں بھر ات۔ بنگپہ اولی بھرہ کونسلاں وتی تاک ونت انت کہ اے تاک (پیپر) آہاں بنجابی کارگشادہ گشگہ پدہ چہ پیسرہ نبشتہ کتنگ ات انت ء اے بنگپہ دومی بھرہ اولی بھرہ پیش کتگیں گپ ء ترانہ ء سلاہ ء شورانی سرہ گیش گپ ء گال کنگ بوت۔

بنجابی لس مجلسِ ششمی سرہال دمگی ء میان استمانی سیاسی جاووال ات کہ آئیہ تہہ کونسلاں ہمے بنگپہ سرہ وتی نبشتگیں تاک ونت انت۔ دیوانہ سنگتاں ترانہ کتہ ء گشت کہ میان استمانی سیاست ہمک روچہ بنیادہ چہ بدلیہ عملہ سپر کنان انت ء اے ڈرچہ انچو گمانہ بان انت کہ روس ء یوکرینہ جنگہ رند میان استمانی سیاستہ ندارگ آوکیں چندے مدتانی نیامہ بدل بوت کنت۔ گوستگیں یک کرنے ویل پمے واستہ سرپد یا چار ء بیچارہ ہاترہ بس انت کہ میان استمانی سیاستہ ہج پیمیں رہبند، لیکہ ء پائندگ ابدی نہ بنت بگندئے گوں وھدہ ہمبرائیہ

آہانی تہہ مٹی ءِ بدلی کیت انت۔ ہما امریکہ کہ آئیءِ تالبان
 ہوار سرجمیں جہانہ ہاسکار میانی ایشیاء سوویت یونینہ ہلاپہ
 اسلامی گلاناں مہکم کتگ ات، آہاناں نوک نوکیں سلاہ دات ءِ
 سیاسی ءِ مالی بستارہ آہانی سک باز کمک کت ءِ رندہ وتی
 بندپتری مستریں جنگ اوں ہمیشانی ہلاپہ کت ءِ در کپت۔
 ہمہ ڈولہ یک منگ نامہ یے مارا ہما وھدہ سوویت یونین ءِ
 نیٹو بزائکہ امریکہ میانہ دیمہ کیت وھدے کہ آھاں جرمنیہ
 یکجاہیہ سرہ پیسلہ کت کہ اودہ امریکہ سرپانہ سوویت یونین
 بزائکہ روسی فیڈریشنہ را دلجمیں بیسہ دات کہ امریکہ نیٹوہ را
 چہ جرمنیہ دیم نہ بارت انت بلے سوویت یونینہ پرشگہ رند
 امریکہ نیٹوہ را سرجمیں یورپہ سر کت، آئیہ بالٹک نیشنزاں
 ہوار یوکرین کہ آئیہ مزنیں سیمسری بھرے گوں روسہ انت،
 آئیہ را ہم باسکی زورگہ پلہ مرزی کت کہ ایشیہ سوبہ روس
 ءِ یوکرینہ میانہ جنگ پاد اتک کہ اے جنگ جہانی دنیاہ مدام
 بدلیانی سوب جوڑ بوان انت۔ ہمہ ڈولیں درور مارا چہ سعودی
 عربہ نیمگہ گندگہ پیداک انت، وھدے کہ عراقہ کویتہ سرہ
 ارش کت ءِ دان دو روچاں آئیہ سرہ وتی ارش جم داشت گڑا
 سعودیہ چہ وتی ترسہ سعودی عربہ تہہ "سیکورٹی گارنٹی"ہ
 پالیسیانی بستارہ جتائیں پوجی اڈ دات، بلے ہستیں جاورالانی چار
 ءِ بیچارہ گوما آئیہ وتی گواتانی دیم تاب دانگ انت ءِ چین، روس
 ءِ ایرانہ ڈولیں امریکی دژمنیں ملکہ ہمہرائیہ وتی سیادیان گہتر

کنان انت، کہ اے جاور اے گپے منانکء دینت کہ میان استمانی سیاست میانء ہج پیمیں لیکہ اولی ء آسری بوت نہ کنت۔

ہمے ترانء را دیمء برانء دیوانء سنگتاں گشت کہ اے جاورال تہنا میانی ایشیاء نہ انت کہ اودء امریکہ ء یورپء ہلاپ ہیال دیمء پیداک انت بگندئے ساوتہ ایشیاء ہوار ایشیا ء اپریکء ڈولیں دمگ دمگاں اوں روایرکپت سینٹرک ورلڈ آرڈرء ہلاپء توار چست ہوان انت، یوکرین ء روسء جیڑہاں پد یورپی ملکاں ابید گیشتہ ملکاں روایرکپتء ہمسنئیء چہ انکار کت۔ ہندوستانی دری کارانی وزیرء وتی یک گلگدارےء تہء گشتگ ات کہ یورپء نوں چرے پکرء دراہگی انت کہ "دنیاء جیڑہ مئے جیڑہ نہ انت ء مئے جیڑہ دنیاء جیڑہ انت۔" مرچی ہمے جاورال میانی ایشیا ء خلیجی ملکانی نیمگء ہم گندگ پیداک انت کہ اودء امریکہء پوجی اڈہ ہست انت، ء دومی نیمگء چہ عرب ملکانی نیمگء ہمے زوتاں عراق ء ایران ء روس نواز سرکارء گوں شریں سیادی ء اپریکء ملکانی چینء نیمگء آہگ میان استمانی سیاستء ڈروشم مٹ کتگ۔ عرب ملک ء میانی ایشیاء سعودی عربء ڈولیں مسلمانیں ملکانی نیمگء انچوشکہ انفراسٹرکچر، سیل ء سواد، گوازی ء مردمی ہکاناں ارزشت دیگ بوگء انت، اے چیز آوکیں وهداں پورپء جتائیء سوب جوڑ بنت، کہ ایشیء درور قطر وڑیں مسلمانی ملکےء فیفا ورلڈکپء اڈ دیگ انت۔

بوت کنت اے راستیءِ رد کنگ ہشکیں ہیالے کہ چہ
 سرجمیں دنیاۂ امریکہ ءُ یورپۂ دزرسۂ اینکس زوتاں ہلاسی
 کسانیں مدتےءِ تہۂ چون بوت کنت ، بلے اے گمان رد کنگ نہ
 بیت کہ اے وهداں ہرچ بدلی یے کہ آہان انت چرایاں اے گمان
 بوت کنت کہ جتائیں دمگاں ساڑی ٹیں تاکت چہ امریکہ ءُ یورپۂ
 ساہگۂ در بیا انت ءُ وتی جیڑبانی تہۂ وت آزات ءُ وتواکین تاکتے
 بہ دار انت۔ روس ءُ ہندوستانی (انڈیا) دری کارانی وزیرۂ میانۂ
 بوکیں یک گند ءُ نندےۂ گشت دنیا چہ یونی پولر ورلڈ آرڈرۂ
 بدلۂ پولی سینٹرک ورلڈ آرڈرۂ نیمگۂ بہ روت انت، کہ ایشیۂ
 بزانت ہمیش انت کہ ہرچ دمگۂ وتی یک جتائیں تاکت ءُ
 بنجاہے بیت کہ چریشیۂ سرجمیں جہانۂ تاکتۂ مہار تہنا یک
 استانۂ دستۂ نہ بیت بگندٹے ہمک دمگۂ یک جتائیں بنجاہی
 تاکت ءُ پیسلہ سازیۂ بنجاہے جوڑ بیت۔ بزانکہ چہ امریکہ ءُ
 یورپۂ ساہگۂ چیرۂ بدلۂ اپریکہ، ساؤتھ ایشیا، میانی ایشیا ءُ
 ہوار کلیں دمگ وتی یک بنجاہی تاکتے دیمۂ آرگ لوٹ انت کہ
 چہ اودۂ آ وتی دمگی جیڑہ ءُ جنجالاں گیش ءُ گیوار بہ کن انت
 چیا کہ روایرکپت سینٹرک ورلڈ آرڈر سرجمیں دنیاۂ ودی بوکیں
 جیڑبانی توجیل سازیۂ سرجم بے سوب بوتگ ءُ بازیں دمگاں وت
 جنگ ءُ مزین جیڑبانی آرگۂ مانزمان بوتگ۔

کونسلراں میان استمانی سیاستۂ بدل بوگۂ بنیادۂ بلوچ
 درکاری (سفارتکاری)ۂ سرۂ گپ ءُ تران کت ءُ گشت کہ ہرچونیں

راجی آجوائی جہدےء درکاریء عمل باز ارزشت دار انت، ہبتادہ بلوچ گہگیریء وھداں بلوچہء درکاری (سفارتکاری)ء بنجاہ یورپ نہ انت بگندئے میانی ایشیا ات ء عراقِ وڑیں ملکاں بلوچ سیاسی جہدکار نشت انت ء وتی روتاک ء ایدگہ سیاسی چست ء ایر برجہ داشت انت، ء آ وھدےء میان استمانی سیاسی لوٹانی بنیادہ بلوچانی میانہ امریکہ ء یورپہء ہلاپ پکر ء ہیالے ہست ات، بلے 2000ء رند سر چست کنوکیں بلوچ راجی جنزہء وھدےء دنیاہء جاور مٹ ات انت، یورپہء مردم گری ء مردمی ہکانی تاج سرہ ات کہ آئیء سوہء بلوچ سیاسی جہدکار یورپہء شت انت ء جنزہء چست ء ایر بنا کت انت ء مرچی ما گند این کہ میان استمانی چست ء ایر پدا مٹ بوان انت، پمیشکہ چوشیں جاوراں بلوچ رھشوناں لوٹ ایت کہ آ درکاریء را یورپی بنجاہء دارگہ بدلہء آئیء را سرجمیں جہانہء سرکنگہء جہدہء بہ کن انت دانکہ آوکیں وھداں ہرچونیں مزین مٹ بوکیں بدلیاں چہ بلوچ راجی جنزہء تاوان بار بوگہء بدلہء چہ ہما جاوراں پائڈگ چست بہ کنت کہ آ پائڈگ جنزہء مہکمی ء سوہندیء مانزمان بہ بنت۔

دومی نیمگہء کونسلاں دمگی سیاسی جاورالانی سرہ وتی ہیال درشان کت انت ء گشت کہ زورگریں پاکستانہء نیمگہء ہمک روچہء بنیادہ بلوچ ورنابانی زورانسری گار ء بیگوہی، سی ٹی ڈیء دستاں فیک انکاؤنٹر ء زانگولیں جونانی دور دیگہء درچہء برجہ انت ء ہمدہء ہمک روچہء بنیادہ بلوچ زالبول استانہء زمانی

آماچ انت کہ ایش بلوچ راجمانِ ترسِ پیداک کنگِ یک دگہ بے سویب کوشستے۔ ایشانی ہمبرائیَ ما گند این کہ وانگی بستارِ کمیشن کلچر گیش شاہگان کنگ بوگِ انت، استانی شوربندیِ بنیادِ مذہبی شدت پسندیِ گیش توان دیگ ء پرائیوٹ وانگجاہانِ یک ہاسیں پندلے گوں جنزہ ہلاپہ کارمرزگ، جتائیں این جی اوزاں بلوچ ڈیہہ دیمہ آرگ، چہ بلوچہ منشاء ابید درملکی لٹ ء پلی زرداراں بلوچستانِ آرگ، سافٹ تاکتِ وسیلہ مہلوکہ چہ جنزہ دلپروش کنگِ جہد کنگ ء جنزہ باروہ نام نہادیں پارٹیانی وسیلہ مہلوکہ تمہ دلپروشی آرگِ کوشست ء رد آشوبی تاکتانی ہاترہ میدانِ جوڑ کنگ، اے دراہیں جہد ء کوشستانی مکسد بلوچستانِ وتی کبزہ را گیش مہکم کنگ انت۔ اے استانی پالیسیانی مکابلہ کنگ ہستیں وھدہ راجی جنزہ ہاسیں دلگوشانی تمہ بہ بنت۔

ششی بنگپہ ہلاس بوگہ پد کارگشادہ نیمگہ آوکیں گامگیچہ بنگپہ تنظیمی کونسلرانی نیمگہ آوکیں دو سالی پروگرامانی ہاترہ دائگیں شور ء سلاہ دیوانِ دیمہ یک یکہ ایر کنگ بوت انت کہ آہانی سرہ کونسلرانی میانہ دلجمیں گپ ء گالہ رند راجی جنزہ بی ایس او آزادہ را گیش مہکم ء شاہگان کنگہ کونسلرانی گیشتری بہرہ منگ نامہانی پد لہتیں ہاس ء پرارزشتداریں پیسلہ زورگ بوت انت۔

ۛ وھد ۛ جاورانی چار ۛ بیچارۛ بنیادۛ بنجاہی لس مجلسۛ ششمی
 بنگپۛ دومی بھر گچینکاری، سوگندی دیوان ۛ کماشۛ گڈی تران
 پہ دیمی روچۛ ہاترۛ مہتل داشت آنت۔

بی ایس او آزادہ برجمیں بیست ء سیمی بنجابی لس
مجلس سوہندیء گون آسر بوت۔ ڈریشان بلوچ ایبد
مکابلہء کماش ء زروان بلوچ ایبد مکابلہء مزن کارگشاد
گچین کنگ بوت آنت۔

"بلوچ ورنہاں سائنسی بُنیات ء بُجزء را اداراتی جہت ء گیشتر مہکم کنگ پکار
آنت۔" کماش ڈریشان بلوچ

بلوچ اسٹورنٹس آرگنائزیشن آزادہ بُنجاہی جارکشء وتی
شنگ کرتگیں اہوالء گشتگ کہ بی ایس او آزادہ بیست ء سیمی
بنجابی لس مجلس بیاد لمء وتن بانک کریمہ بلوچ ء بلوچ نمیران
ء بنام بلوچ اسیران مروچی سیمی روچء سوہندیء گون آسر
بوتگ، کہ آئیء تہء ڈریشان بلوچ ایبد مکابلہء کماش ء زروان
بلوچ ایبد مکابلہء مزن کارگشاد گچین کنگ بوت آنت۔

بیست ء سیمی بنجابی لس مجلسء بنجابی کماشء تران،
آئین سازی، کارگشادی اہوال، نگدی دیوان، گل کاری، میان
اُستمانی ء ہندی سیاسی جاورالء ہوار آؤکیں گامگیجء سرء
دلجمیء گون تران بوت۔

بنجابی لس مجلسِ اولیٰ روچہٴ بنجابی کماشِ تران، آئین سازی، کارگشادی احوال، نگدی دیوانِ سرہالانی سرہ گپ ۽ تران بوت۔ ۽ دومی روچہٴ گل کاری، میان استمانی ۽ ہندی سیاسی جاورال ۽ آؤکیں گامگیچہٴ یک بھرےٴ سرہالِ سرہٴ جوانی۽ گوں تران بوتگ۔ مرچی بنجابی لس مجلسِ گڈی روچ ات کہ آؤکیں گامگیچہٴ پشت کپتگیں بھر دیمہٴ جنز ات کہ آئی۽ تہہٴ ہستیں جوڑشت پروشگ بوت ۽ دیوان گچینکاری۽ نیمگہٴ شت۔ گوستگیں بنجابی مزن کارگشاد مہرزاد بلوچہٴ سروکی۽ یک سہ رکنی کمیٹی یے اڈ دیگ بوت کہ آ گچینکاری۽ نیمگہٴ شت۔

گچینکاریانی آسرہٴ گچینکاری مجلسِ سرپانہٴ گل۽ اگدہانی سرہٴ گچین بوتگیں بنجابی کابینہ ۽ بنجابی مجلسِ باسکانی نام دیمہٴ آؤرت انت کہ آہانی تہہٴ ڈریشان بلوچ ابید مکابلہٴ کماش ۽ زروان بلوچ ابید مکابلہٴ مزن کارگشاد گچین کنگ بوت انت۔

گچینکاری۽ ہلاس بوگہٴ رند بندیں کوٹی۽ مجلس ہلاس کنگ بوت ۽ دیوان سوگندی نیادہٴ نیمگہٴ جنز ات کہ گچین بوتگیں باسک ۽ زمہ وارانان گل۽ گوستگیں کماش ابرم بلوچہٴ سوگند دات۔

سوگندی نیادہٴ گل۽ گوستگیں کماش ابرم بلوچہٴ تران کت ۽ گشت کہ امیت ہمیش انت کہ بی ایس او آزادہٴ نوک گچین بوتگیں قیادت بلوچ ورناہاں گیشا گیش جنزہٴ بھر جوڑ کن انت ۽

آیاں یکمشت ء یکراه کن آنت۔ راجی جنزء نوکیں جنزانی لوٹانی
 هسابء بی ایس او آزاد آشوبی کیڈرانی هیلکاریء عملء برجم
 داریت۔ بی ایس او آزادء واسته اے پیمیں نا وش ء نگیگیں
 جاوراں اے آشوبی عملء را یکشلء برجم دارگ ارزانیں کارے نہ
 یے بلے وتی پانزده سالء سیاسی کیئرء گتہ کاریانی بنیاتء گشت
 کناں کہ بی ایس او آزادء تمء اے پیمیں نا وش ء نگیگیں جاورانی
 دیم دارگء زکت است انت۔ بی ایس او آزادء کیڈراں گلء باسک ء
 لیڈرشپء فمیرانی، آوار جنی ء بے کساس زانگولیں جون وتی
 کوپگاں کتگ آنت بلے آیانی هیال ء لیکہ عمل ء کارانی تمء کدی
 اوں تضاد پیداک نہ بوتگ۔ بی ایس او آزادء کیڈراں نہ ایوکء
 دژمنء دیم داشتگ بلکیں تہی پادگشی اوں اوپار کتگ آنت بلے
 راجی جنزء مکسد، سینٹرل ڈیموکریسی، گلء تمء جمہوریتء
 روایت ء گلء وتواکی کدی اوں سان زورگء نہ اشتگ ء ہمے
 گلانی سوہندیء مزنیں سوب آنت، ہمے حسابیں پگر ء لیکہ بی
 ایس او آزادء را مہکمیں گلےء گوناپء دات کت کت۔

گچینکاریء هلاس بوگء رند گلء زمہ داری نوکیں بنجاہی
 کمیٹیء کوپگاں دیگ بوت انت کہ چرائیء رند کماش ڈرپشان
 بلوچء بنجاہی لس مجلسء دیوانء گون تران کت ء گشت کہ چہ
 درستان پیسر بنجاہی لس مجلسء سوہندیء گون من بی ایس او
 آزادء کونسر ء هاسکار گلء گوستگیں رهشونانی ستاء کناں کہ
 آہاں اے نا وشیں جاورانی میانء بنجاہی لس مجلس گون

سوہندیء اڈ دات۔ راستے کہ آشوبی ادارہانی واستہ جاور کدی اوں ایمن ء آسودگ نہ بنت ء بی ایس او آزاد چہ وتی جوڑشتہ سری روچاں ہمے جاورانی دیمپان انت، ہمیشکہ گل ء ٹارگٹ مدام مزن ء پروگرام بندپتری بوتگ انت۔

بی ایس او آزاد ء آشوبی سنگتاں!

چہ وتی جہد، ہمت ء کربانیاں گل ء رہشونیء جاہء سر بوگ یک نیمگے پمّا یک مزنیں شریے داں دومی نیمگے یک باز مزنیں ڈُبہ ء زمہ واری یے کہ سنگتاں وتی کوپگاں زرتگ۔ زاگر مجید کہ مرچی چہ چارده سالان دژمن ء بندیگجاہء بند انت، کمپر چاکر ء ڈولیں بلندشانیں ورنہ کہ آ دژمن ء آزارجاہاں اے باور کنائیں ایت کہ من مرگے امبازان زرت کناں بلے تئی گلامیء نہ متاں، زابد بلوچے پیمیں مزن شانیں رہشون مرچی دژمن ء آزارجاہانی تہء بند انت۔ اے کلیں سنگتاں چوشیں مزنیں کربانی ہمیشکہ اوپار کتگ انت یاکنگے انت دانکہ بی ایس او آزاد ہرچ ڈول ء مہکم بہ بیت۔ ہمیشکہ نوک گچین بوتگیں باسک سرپد بہ بنت کہ اے کسانیں بارے نہ یے کہ ما کوپگاں کتگ۔ ء امیت انت کہ گل ء دیم ء دو سالی مراگشانی مہکم دارگ ء گیش شاہگان کنگ ء ہاتر ء گل ء سنگت چہ ہچ پیمیں کربانی ء دیگے چک ء پد نہ بنت۔

نوڪ گچين بونگين ڪماش درپشان بلوچءَ گشت ڪه بلوچ
 راجي جنزءَ گيش مهڪم ڪنگ ءُ آئيءَ برجاه دارگءَ ادارتي بنيادءَ
 گيش ڪار ڪنگ ءُ جهديءَ گيش مهڪم ڪنگءَ درڪار انت۔ مئس جنگ
 يڪ نپر ياکه يڪ راجيءَ گون بوگءَ نه انت بگندئس استاني بنيادءَ
 اڏ دانگين مهڪمين اداربان گون بوگءَ انت ڪه آهاني سرءَ همڪ
 ساليءَ بنيادءَ ڪرباني زر هرچ ڪنگ بنت۔ مئس جنگ گون هما
 هزاران اداربان انت ڪه آهاا ايس استانءَ جوڙشت په وتي پائڊگاني
 هاترءَ زندگ داشتگ۔ ايس ڪبزهءَ هلاس ڪنگءَ واسه ادارتي
 سياست ءُ جهديءَ گيش مهڪم ڪنگ ءُ نپري سوچ چه هئڏالان ولگوج
 ڪنگي انت۔ بلوچ ورنهاا نا تهننا گون جزباتاا بلڪين گون هوش ءُ
 گوش ءُ وتي بودستاني گوما ايس جنزءَ بهر زورگي انت ءُ ديمءَ
 روگي انت۔ مهڪمين اداره، نوڪترين سائنسي بودشت ءُ هنراا چه
 بلوچ راجي جنز آسرءَ سر بوت ڪنت۔ بلوچ راجي جنز ايس
 وهداا ادارباني بستارءَ ساڙي انت ءُ په هر چونين استانءَ
 آجوتيءَ جنگ ءُ آئيءَ سوهمنديءَ هاترءَ راجي جنزءَ را هما استانءَ
 مڪابلهءَ اداره لوٽ ايت۔ بلوچ ورننا وتي بودستاني سرءَ
 گيشاا گيش ڪار ڪنانءَ راجي جنزءَ را بنجاہي اداربءَ بستارءَ ديمءَ
 بيار انت۔ يڪ آزات ءُ وتواڪين بلوچستانءَ بلوچءَ راجي پڄار،
 زبان، دود ءُ ربيدگ ءُ مال ءُ مڏي پهريزگ بوت ڪن انت ءُ ڏيھ
 وشهاليءَ مانزمان بوت ڪنت۔

کماشء دیمترء تران کنانء گشت کہ بلوچ ورنابانء لہتیں
 تہلیں راستیاں چہ آشنا بوگی انت کہ آ بیست ء یکمی کرنء یک
 انچیں استانء ہلاپء جنگ گنگء انت کہ آ استان یک نیمگے
 امریکہء وڑیں زورآورےء ہمبہراہ انت داں دومی نیمگء چینء
 وڑیں نام نہادیں کمیونسٹ ملکہء گوں ہمکوپگ انت، ما چہ
 سردجنگء ہائی پولر آرڈرء دراتکگ ء یک انچیں اہدےء ایر
 کپتگیں کہ اودء یونی پولر کیپیٹلسٹ رہبندء تہء وتء مہکم
 کنگی انت۔ بلکیں مرچی ئیں زمانگء مہکم، ہمد، ہنرمند ء
 بلندیں تاکتاں گوں ہمگرنچیں راج اے جہانء منگ بنت ء آہانی
 پلہ مرزی کنگ بیت۔ نزوریں راج آجوتیء بیرک دار بوت نہ کن
 انت بلکیں تاکت، زورمند ء ہنرمندیء چہ راج آزات ء مہکم بنت۔
 مارا چہ وتی زہناں ایردستیء رٹا کشگی انت ء یک مزنیں تاکتےء
 جوڑ بوگء پکرء گوں جہد کنگء درکار انت۔ بلوچ راجی جزء اے
 وھداں نوکتزیں بودستانی درکار انت کہ چرائیء آ اے استانء
 ادارتی جوڑشتء ہلاس بہ کن انت ء آئی جاہء بلوچء استانی
 جوڑشتے اڈ بہ دینت کہ پہ ایشیء ہاترء تہنا راجی جزبات کار نہ
 دنت بگندےء پہ ایشیء ہاترء مزنیں ہنر ء بودشتء درکار انت کہ
 آ اے استانی جوڑشتء دیمتر بہ بنت۔ مارا چہ سطحی سوچ
 ء پگر ء جزباتی اوگاماں درآہگی انت ء راستیں بنیاداں یک
 استانء اڈ دیگء کارانی باروہ وانگء نیمء روگی انت۔ اے نوکیں
 زمانگء مزنیں بودشت ء ہنراں ابید کبزہ گیرہ ہلاپء جنگ بوت

کت نہ کنت کہ آچہ نوکیں جنگی سلاہ ء ساماناں کتار بند انت ء سدانی کچہ جتائیں ادارہانی واہند انت۔

بلوچ جنزہ را گیش بنجاہی ادارہ سازی نیمگہ برگہ درکار انت، چیا کہ مئے دژمن یک مردمے نہ ات، نئیکہ یک ادارے۔ بلوچ یک سرجمیں استانے گون دیم پہ دیم انت کہ آئی تہ ہر وڑیں ادارہ است، پمیشکہ پہ بلوچان الٰہی انت کہ وتی راجی جہدہ بنجاہی ادارہ سازی بنیات دیمہ بہ بارت۔ ایوکہ نوکیں وهدہ لوٹ ء گزراں پیلو کنوکیں ادارہ اے استانہ دیمہ اوشتات کن انت ء بلوچ راجہ آجوئی مانزمان بنت۔ بلوچ ورنہاں لوٹیت کہ آچہ کوهن ء پدمنتگیں کار رھبنداں بُرز نوکیں دورہ سائنسی، وانگی ء آشوبی کار رھبنداں کارمرز کنانہ بلوچ راجی آجوئی جنزہ تہ بہر بُزور انت۔

آئیہ گُشگ ات کہ جنگ آماچیں راجانی تہہ چاگردی ء آشوبی بدلی آرگہ ورنہانی کرد سک باز ارزشت داریت۔ بلوچ ورنہ اے آشوبی دورہ تہہ وتی ذاتی نپ ء سیٹانی ہاترہ آمیدگسہ نشتگیں پارٹی ء سرکاری زر ہرید ء میر ء سردارانی دستہ وتہ کارمرز بوگہ بہ رگین انت، وتی نپری زندہ در بیا انت ء وهدہ جاورانی ردہ راجی ء اجتماعی لوٹ ء گزراں پیلو کنگہ ہاترہ جہد بہ کن انت۔ ماچہ اے راستیہ وتہ اندیم گت نہ کنیں کہ بلوچ گلامی زندہ گوازینگہ انت۔ بلوچہ جنگ آماچیں راجہ سیادی دارگ ء پدا روبرکتی راجانی وڑہ آرات ء وشہالیں زندہ گوازینگہ

گمان کنگ بس یک وهد زوالی یے۔ بلوچ ورنہ راجی جہدے دیمے
ایر کنانے وتی بانداتے پیسلہ بہ کن آنت۔

زورگریں استان گوستگیں ہیت دہکاں چہ بلوچ ورنہاں
پروش دیگے جہدے آنت۔ جاہے پہ ٹرس ء بیم، تہ جاہے پہ لب
ء لالچ، استان یکشلہ جہدے آنت کہ بلوچ ورنہ وڑے نہ وڑے
پدکنز بہ بنت۔ اے پندلے تہ نا تہنا دژمنے جند آنت بگندے
ہما بلوچ ہم ہوار آنت کہ آہاں چہ بنداتی روچے بلوچ راجی
جہدے سودا جتگ۔ اے راستی وتی جاہے کہ راجدپتر آہاں کدی نہ
بکشائیت بلے اے وهد اے لوٹ ہمیش آنت کہ بلوچ ورنہاں
بی ایس او آزادے آشوبی باسک وتی شپ ء روچاں یک بہ کن آنت
ء بلوچ راج ء بلوچ ورنہاں اے راجی زرمبشتے ارزشتے پوہ بہ
کن آنت۔

من نمیرانیں بلوچانی وارساں گوشگ لوٹاں کہ سرسوبی ء
آجوئیے منزلے سر بوگے ابید مارا ہچ وڑیں باندات نیست۔ پہ
بلوچے راجی آجوئیے ہزارانی کساسے بلوچ ورنہاں وتی بے بہائیں
سر ندر کرتگ آنت ء لس بلوچے ہر وڑیں سگ ء اوپار کرتگ، بلے
راجدپتر گواہی دنت کہ راجانی جوڑ بوگے اے رنگیں نگیگیں ء
گرانیں سپر آلمی آنت۔ چوشیں ہچ راجے نیست کہ آہاں وتی
راجی آجوئیے ہاترے گربانی نہ داتگ۔ مرچی ہزارانی کساسے بے
لوگ ء بزگیں بلوچانی اوست گوں ما بندوک آنت، پمیشکہ آلمی

اِنْتِ كِه ما وِتی تَوانَءِ گُوں سَنگِیَنی ءُ دَل ءُ سَتَك پِه اَجوئیءِ
مَنزَلِءِ سَر بُوگِءِ هاتَرِءِ هَرچ بِه كَنیَن۔

نوك گچین بوتگیں مزن کارگشاد زروان بلوچءِ وِتی زمه
واریاناں زیرانءِ بی ایس او آزادِ بیست ءُ سیمی بنجایی لس
مجلس بیادِ لمءِ وِتن کریمه بلوچ ءُ اَجوئیءِ نمیران ءُ بنام بلوچ
اسیرانِ رسمی هلاسِءِ جار جت۔

گل ۽ گو شگلیں جنرل سیکرٹری مہر زاد بلوچ ۽ گوں گلگد ارے

سگار پینل: مئے وانوکاں وتی سیاسی سپرے بابت ۽ بہ گش،
ہما کجام سیاسی جاور بوتگ انت کہ ترا بی ایس او آزاد ۽ بھر
بوگ ۽ سکین اش داتگ؟

مہر زاد بلوچ: بلوچ نودربرے را پرے جنگ ۽ بھر بوگ ۽ ہیچ وڑیں
جاور یا کہ حادثہ یے زلورت نہ انت چیا کہ بلوچ سرزمین ۽
پاکستان ۽ کبزه ۽ ہپتاد سال ۽ زلم ۽ زوراکي ۽ بلوچ ۽ راجی پجارے
سر ۽ ارش وت یک انچیں کتابے بستارے دار آنت کہ آ وت بلوچ ۽ را
راجی جہدے بھر بوگ ۽ سکین ۽ دینت۔ بلوچ نودربر کہ وهدے
وتی امر ۽ سد ۽ سما ۽ مکام ۽ سر بنت ۽ وتی چپ ۽ چاگرد ۽ پاد
اتکگیں جاوراں گند آنت، ہمے جاور وت آہاں جیڑگ پرمایت کہ
چرائے آ گیش باسما ۽ باشعور بنت ۽ ہمے باسمائی آیاں سکین
دنت کہ زوگیری ۽ ہلاپ ۽ چست بوتگیں جُنزے بھر جوڑ بہ بنت۔

منی سیاسی سپر اوں چو ایدگہ نودربرانی وڑے کہ وتی
ڈگار ۽ کبزه را سما کن آنت ۽ ایشی ۽ (دژمنے) را نیست ۽ نابود
کنگ ۽ پہ اے جنگ ۽ بھر بنت۔ من داں سر چست کتگ دیستگ
کہ مئے مردماں وتی ہرچیز یلہ داتگ ۽ اے زورگیری ۽ ہلاپ ۽
جنگ ۽ آنت، ہمے بُنیادی چیز بوتگ کہ منی شعور ۽ بُنیاد ایر کتگ
نئے ۽ ایشی ۽ رند درد، گم ۽ در پہ دری ۽ نہ گٹوکیں داستانے۔
سیاسی کھولے ۽ چہ سیادی دارگ ۽ سبب ۽ منی کسانی بی ایس او
آزاد ۽ زالبولانی پینل ۽ سنگتانی ہمبرائے گوستگ، آ زمانگ ۽ ہمک
واکیہ منی ذہن ۽ نکش آنت، ہمیرانیں کمبر چاکر ۽ شال پریس کلب ۽

دیمِ زہر شانیِ گُشتانکِ لہتیں منظر روچے مروچی منی
یاداشتِ بھر آنت، چرے جاورانی دیمپان بوگے رند من آنچیں
أمرے رستاں کہ گیشتر ورنہانی تہے چیزے کنگے جذبہ ء
بودناکی موجود بیت، ہمے وڑے من چرے عظیمیں انساناں وتی
کسانیے ہر چیز دربرتگ ات، آیاں چہ رند جاورانی دیمے اوشتات
آن ء من اینچو لائک وتے لیک اتگ ات کہ وتی جذبات، شعور ء
درداں کالبے بہ کناں گڑا من وتی چپ ء چاگردے کہ چار ات پہ
من آ کالب بی ایس او آزاد ات، آ یک نظریاتی گلے ات کہ منی
درد ء جذباتاناں مہکمیں لیکے تہے بدل کت ئے کت ء مروچی
من پپر بنداں کہ منی بی ایس او آزادے وڑیں مہکمیں آشوبی
گلے لس باسکے بوتگاں۔

سگار پینل: بی ایس او آزادے یک باسکے بستارے بگر دانکہ
بنجابی کارگشاد بوگے دورانیہ تو چون چار ئے؟
مہرزاد بلوچ: بی ایس او آزادے باسکے بگر داں بنجابی مزن
کارگشادی (مرکزی جنرل سیکٹیوری) اے میانے یک سیاسی
باسکے بستارے من ہمنچو دربرتگ کہ بگندے دنیاے شرتیں
یونیورسٹیے اینچو در نہ برتگ ات، ہما جذبہ کہ منی سرزمینے
بوتگیں زلم ء زوراکیانی بگیریے منی تہے اتکگ اگاں من بی ایس او
آزادے بھر مہ بوتیں آن بگندے وھدے ہمہرائیے مایوسیے تہے بدل
بوتگ ات۔ ء بی ایس او آزادے میانے ایش منی سرے منی سنگتانی
بروسہ بوتگ کہ آ منے گلے پُر ارزشتیں زمہ داری یے دیگے
لائک سرپد بوتگ ات، اگاں ناں گڑا مروچی من بُندپترے چوشیں
اہمیں دروازگے اوشتوک نہ اتاں۔

ۛ من یک سیاسی باسکےٗ بستارےٗ چہ بی ایس او آزادےٗ
ہمےٗ دربرتگ کہ جزبات ۛ حادثاں چہ جُنز پرجوش و بوت کنت
بلےٗ جزئےٗ سوہندیں منزلےٗ سر کنگےٗ پہ مہکم ۛ منظمیں تنظیم
زلورت بیت، گل راجی مارشتاں راجی لیکےٗ تہ بدل کنت راجی
پدمنتگی ۛ مایوسیۛ را گل چہ وتی عملےٗ ہلاس کنت، من چرےٗ
جہدےٗ ہمےٗ دربرتگ کہ ہما وھدےٗ دان تو جزئےٗ مستقل کارکنےٗ
بوت نہ کن ئےٗ، دان تو وتی تہ کبزہ گیرےٗ ڈنہ نہ کش ئےٗ، دان
تو وتی ذاتی پائدگاں چہ گیش راجی نپ ۛ سیتاں ہوار راجی
زورتاں گیش ارزشت بہ دئےٗ۔

من سرپد باں آشوبی گلانی دار ۛ مدار آشوبی لیکےٗ ۛ
سیاسی پروگرامانی بنیاتۛ بنت کہ اودےٗ سیاسی سنگت بے پائدگیں
باوستانی تہ کپگےٗ چہ گیش پروگرامانی ٹہپینگ ۛ آیاناں سوہمند
کنگےٗ پہ وتی وھدےٗ گوازین آنت۔ بی ایس او آزادےٗ مئے وھد
آشوبی پروگرام ۛ لیکہاناں ڈسکس کنگ ۛ آیاناں علمی دروشمےٗ
دیمےٗ آرگےٗ پہ گوستگ۔ اے دورانےٗ منی ہیلکاری چہ آشوبی
گلےٗ فلیٹ فارمےٗ بوتگ کہ ما ٹیم ورکےٗ ماناۛ سرپد بوتگ این،
آشوبی سنگتانی گوما مہکمیں آشوبی سیادی دارگےٗ سوبےٗ مان
گیشتگیں سیاسی جیڑہانی گیش ۛ گیوار کنگےٗ بود مئے تہ پیداک
بوتگ۔ گلےٗ پروگرامانی سرےٗ مدام تعمیری تنقید بوتگ، آیاناں گہتر
کنگےٗ واستہ بنجاہےٗ بگر دان ہنکین اے عملےٗ بھر بوتگاں۔

سگار پینل: نودربر سیاستۛ وھدےٗ چوشیں واقعات ۛ جیڑہ کہ
چراہاں آوکیں سیاسی ورکر ہیال بہ دار آنت؟
مہرزاد بلوچ: نودربر سیاستۛ وھدےٗ بلوچ ورنہ وتی گیشتریں وھدےٗ
وتی سیاسی ہیلکاریۛ سرےٗ بہ دینت، وتی راجی بُندیڑےٗ بہ وان

آنت ءُ وتی نزوری ءُ ردیاں چہ سبک بہ سبک آنت۔ بلوچ نودربرءِ بستارءِ اے مئے راجی زمہ واری بیت کہ ما جنزءِ را منظم کنگءِ یکجائیءِ قوتے وتءِ جوڑ بہ کنیں۔ ءُ ما گوں وتی راجی مکسدءِ ایماندار بہ بئیں، چیا کہ آشوبی عملءِ تہءِ بے ایمانی وتی آشوبی بوگءِ پجارءِ گوں بے ایمانی یے، جنزءِ گوں بستگیں ہمک ردیءِ سرءِ تعمیری تنقید بہ کنیں، جنزءِ پروگرامانی سوہمدیءِ سرءِ گل بوگءِ ہمبرائیءِ آئیءِ نزوریاں اوں بہ منّ ایں۔ چیا کہ تنا وهدی ما جنزءِ نزوریاں پجار ات نہ کنیں داں ما جنزءِ را سرجمءِ وتی سرپد مہ بئیں نزوری ہچہر قدرتی ءُ ابرمی نہ بنت بلکیں اے جتائیں وهداں جتائیں مردمانی رد آشوبی عملانی آسر بنت ءُ اے نزوری چرے مہکمیں سیاسی روشت ءُ آشوبی عملانی بنیاتءِ ہلاس کنگ بنت۔ اے راستی کہ راجی سیاستءِ تہءِ مستقل کارکنے واستہ امّ انت کہ وتی ذاتی زندگیءِ قربانیءِ بہ دنت پمیشکہ بلوچ نودربراں پہ المی انت کہ نیم آشوبی مہ بنت۔ بی ایس او آزادے باسک وتی وهد ءُ تاکتءِ جنزءِ را منظم کنگءِ پہ بہ دینت۔

اگاں تو وتی وانگءِ وهدءِ ادارکی نودربر سیاستءِ بھر بوگءِ پہ جیڑے گڑا بزاں تو وتی ءُ وتی تنظیمی سنگتانی وهدءِ زوال کنگءِ ئے، ایشیءِ ہمبرائیءِ ورنہاں وتی سیاسی تران میچور کنگی آنت، یکشلءِ سیاسی کتاب وانگی انت ءُ گلے ہمک باسک وتی چپ ءُ چاگردے بے عملیں مردمانی دیمءِ دارگے بودے بہ دار آنت کہ آ مدام جنزءِ سرءِ وتگڑیں گپ ءُ کچہ چینیءِ گیش نہ آنت۔ بیدءِ منطق ءُ منانکاں ہر باوست ءُ گپ ایوکءِ لفاظی یے ءُ جنزءِ ہلاپءِ پروپیگنڈہ یے۔

سگار پینل: اے وھداں بلوچ سیاستِ میانہٴ یک بلاھیں گپ ءُ گالے ہمیش انت کہ چہ نودربر سیاستِ پارگ بوگء پد جتا جتائیں صلاحیتانی واھندیں ورنہ کجا بہ رو انت، اے جیڑہءِ بابتہٴ تئی ہیال چے انت ءُ چون گیشینگ بہ بیت؟

مہرزاد بلوچ: نودربر گل جنز ءُ راجمانہٴ نرسری یےءِ بستارہٴ دار آنت، نودربر گلانی پروگرامانی بُنجاہ ورنہاں پہ جنزہٴ مستقلیں سیاسی ورکر جوڑ کنگ انت، چرے راستیہٴ انکار کنگ ممکن نہ انت کہ بلوچ جنزہٴ را منظمیں بنجاہی پارٹی (مرکزی پارٹی) یےءِ نہ بوگءِ سوہءِ سیاسی ورکراں وتی بودشت ءُ قابلیتہٴ را پہ جنزہٴ کارمرزگہٴ جیڑہٴ پیداک انت، بلے ایشیہٴ ہمہرائیہٴ مئے گورہٴ ہستیں پارٹی ءُ پلیٹ فارمانی تنقیدہٴ نامہٴ سرجمہٴ رد کنگ خطرناکیں رواجے، چیا کہ ما راستیں دنیاہٴ بدلہٴ ہیالی دنیاہٴ زندگی این ءُ مئے گیشتر ورنہابانی گورہٴ راجی پارٹیہٴ تصور ہیالی انت، ہیالی جیڑگانی بنیاتہٴ ما وتی ذاتی زندگیہٴ گوازینت نہ کنیں، گڑا جنزہٴ پہ چونیں زھمے جت کنیں؟ ما آئیڈل پارٹیہٴ ہیالہٴ گوں کدی سیاست کت نہ کنیں، مارا ہستیں پارٹیانی بھر بوگی انت ءُ آیاناں منظم کنگی انت، چیا کہ گل ءُ پارٹی چہ ورکرانی جھداں مہکم بنت۔ بی ایس اوہٴ پنجاہ سالی ئیں بُندپترہٴ وانگہٴ رند زانگ بیت کہ گلہٴ استانی کریک ڈاون، گُشت ءُ کوش گلہٴ رہشوانی زوانسری آوارجنی ءُ شہادتہٴ وڑیں سکی ءُ جیڑہٴ اوپار کنگ ءُ وتہٴ را مہکم ءُ منظم کتگ۔ بی ایس اوہٴ را اے پیمیں جاورانی بوگہٴ ابید اوں منظم کنگ بی ایس او آزادہٴ سنگتانی عظیمیں جذبہٴ ءُ پکر بوتگ کہ ہر وڑیں گرانیں جاوراں آ سیاستہٴ دز گش نہ بوتگ آنت ءُ دست ماں دستہٴ چیرہٴ نہ کرتگ ءُ نہ نشتگ آنت ءُ ودار نہ کتگ، آیاں اے سرجمیں جاور سیاسی چیلنجےءِ بستارہٴ

زرتگ آنت ء ایشانی دیمء اوشاتگ آنت ء بلوچانی علمء مات بی ایس اوء را داشتگ۔

آشوبی نودربرانء سیاسی گلء باسکء بستارء پہ جنزء مستقلی جھدکار جوڑ بوگی انت کہ آوکیں وهدء وتسر مه بنت، کجام اون راجی پارٹیء بھر به این وتارا هما پارٹیء رھبند ء کارانی پابند کنگی انت، بلے مئے گورء بدبھتی ہمیش انت کہ باسکاں وتی بودشتانی حسابء کار کنگء واسته فرنٹء چوشیں فلیٹ فارمانی کمی انت، ہمیشکہ همک سنگت وتی جندء حسابء وتی سیاسی کیرئیرء پیسلء کنان ء پیداک آنت، همے سبب انت کہ ورنای بی ایس اوء هیلکاریء چه پراموش بنت ء وتی ذاتی زندگیء گون دزگٹ بنت ء پارگیں وهداں وتی سنگتاں گون نند انت ء جنزء هلاپء بدگمانی کن آنت ء جتائیں پروپیگنڈھانی بھر بنت، اے سیاسی المیہ یے کہ نودربر سیاستء مردم رندء وتء چه جنزء آنچو سند آنت ء جتا بنت۔ اے یک سیاسی جیڑه یے کہ پہ ایشی گیش ء گیوار کنگء سرجمیں جنزء گلاں جیڑگ لوٹ ایت ء پہ اے ورنهاں پروگرام ٹھپینگ لوٹ ایت۔ نودربر سیاستء چه پارگ بوتگیں ورنای بائدیں جنزء هستیں نزوری ء کوتائیاں بچار آنت همایانی بنیادء ابید دگه امیت ء وش پھمی یے وتء جنزء بھر به کن آنت چیاکہ پہ اے جنزء مئے وهد باز بستار دار ایت، ما وتی تاریخی کردارء سرپد به بئیں ء وتء جھدء بھر به کنیں۔

سگار پینل: بلوچ سیاستء دائمی بھر بوکیں سیاسی زالبولانیء کساس کم انت تتی هیالء سبب چه انت، بلوچ سیاستء زالبولان پہ اسپیسء کمی انت یا دگه جیڑه انت؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ راجمانء بلوچ زالبول کالونائزیشن، مذہب ء ایدگہ راجمانی جیڑھاں گوں اڑان آنت، ہمے سبب انت کہ زالبولانی مزینں کساسے گوں سیاسی جنزان بندوک نہ انت بلوچ راجمانء بلوچ زالبولانی راجی جنزء کسانیں کساسے بھر بوگء سبب منی ہیالء راجمانء جنینانی پابندیں بستار انت، جنین مردینانی وڑء آجو نہ آنت، کالونیل سوچ ء مذہبی انتہا پسندی انت کہ بلوچ زالبول لوگاں داں محدود آنت۔ بلوچستانء گیشتر زالبول وانگء چہ گستا آنت ء آیاں وتی زندگیء پیسلہ کنگء ہک دیگ نہ بیت، زالبولانی بُنکی ہک دیگ بوگء نہ آنت ء آیاں وار دیگ بوگء نہ انت کہ راجمانی بدلیاں ہوار بہ بنت ء وتی کردء پیلو بہ کن آنت۔ انسانی چاگردء رودم زورگء چہ زالبولانی مزینں کردے بوتگ، آیانی بھر زورگء ابید راجمانی مٹی، آشوب ء جنگ سوہمند نہ بوتگ آنت، بلے بدبہتیء بلوچستانء 99 فیصد زالبول کالونیل راجمانی روایات ء مذہبی انتہا پسندیء سوہء لوگاں کید ء بند آنت۔ استان جنیناں بس نزوریں جنسےء داں محدود کنگء وتی سرجمیں زوراں جنگء انت، پاکستانء کبزہء پیسر بلوچ سیکولر راجمانے بوتگ کہ اودء جنین ء مردین برابر بوتگ آنت، جنیناں سیاست، کشت ء کشاری ء سوداگریء بھر زرتگ، ایشیء ہوار ڈنی ارشانی دیم داشتگ ء مردینانی ہمہرائیء پہ وتی گلزمینء رکینگء دیمء بوتگ آنت، بلے زورگریں پاکستانء کبزہء رند بلوچ راجمانء اے ڈھانچہ بے کساس تاوان وارے۔

سنڈیمنء سرداری ربندء بنیاتء وتسریں قبائلی رھبند ٹہپینگ بیت کہ زورگرء دلار سردار کنگ بنت ء بلوچ راجی جنزء ہلاپء کارمرزگ بنت۔ ہمے وڑء مدام زورگریں پاکستان مذہبء نامء سرء بلوچستانء ہزارانی کساسء تبلیغی دیم دنت داں

بلوچانی راجی سنجہء را ہلاس بہ کنت ء مذہبہء نامہ آیان زورگرہ ہمدرد جوڑ بہ کنت۔ بلوچستان کہ اودہء مہلوکہء پہ زندگیء ہچ وڑیں آسراتی دیگ نہ بوتگ، اودہء ہزارانی کسائہء مدرسہ جوڑ کنگ بوتگ کہ آیانی فنڈینگہء پاکستانی فوج کنگہء انت، آیان ہمہ کار دیگ بوتگ کہ بلوچ راجمانہء ہما سیکولر ڈھانچہ انت آئیہء را تباہ بہ کن آنت، بلوچانی تہہء مذہبی جنونیت ء انتہا پسندی ییہ پیداک بہ کن آنت۔ ہمہ پالیسیہء بنیاتہء اسکول ء کالج فوجی کیمپ جوڑ بوتگ آنت، اودہء دینی تعلیمہء نامہ بلوچ ورنہااں ء گیشتر بلوچ جنکواں مدرسہاں بھرتی کنگہء آنت ء ہمہ میانہء آیانی ذہن سازیہء آنچو کن آنت داں بلوچ راجی جنزہء چہ دور بہ بنت۔ دومی نیمگہء ریاستہء داشتگیں پارلیمانی پارٹی پشت کپتگیں کاراں گوں سر ء لینڈ آنت، زالبولانی سیاسی ہیلکاریہء بدلہء بس ایلکشنہء وھدہء ووٹ دیگہء پہ کارمرز کنگ بنت، آیانی پارٹیہء زالبول بس ایوکہء زالبولانی کوٹہء سیٹانی پر کنگہء پہ کارمرز بنت، آیان پارٹیہء سروک چہ وتی نزیکیں رشتہ داراں گچین کنت یا و دگہ مردینیں سیاسی ورکرہء کھول چہ زورگ بنت، ابید دگہ لیکہ ء سیاسی تربیتہء ہمہ جنینیں وزیر وتی وزارتہء وھدہء داں پگار گروکیں نوکرے بیت، مردینانی کشگہء ردہء وتی ووٹہء کاسٹ کن آنت۔ ایشیہء بیدہء زالبولانی ہکانی سرہء کار کنوکیں ڈنی ادرابانی بھر بنت ء خانہ پری کن آنت، آیانی کار بس زالبولانی روچہء درگتہء پروگرام ٹہینگ انت کہ آ روچہء بلوچ زالبولانی بنکی جیڑہاں یل کن آنت ء وتی ہسابہء لہتیں گپ رٹ آنت کہ اودہء بلوچ زالبولانی پدمنتگیہء سببہء بلوچہء سماج کن آنت، اے ارداہ علمی بنیاتہء بلوچ زالبولانی جیڑہہء را چارگہء ہچ واہگدار نہ آنت، اے غیر سرکاری ادراباں کار کنوکیں زالبول ہچہر

ہندی نہ آنت، بلکہیں درآمد آنت کہ آیانی پروگرام زمینی راستیانی
 چپ آنت، آ زور بلوچ زالبولانی جیڑہاں گوں پاکستانی جنیانی
 جیڑہاں ہوار گیچ آنت کہ راستی سرجمہ ایشیہ چپ انت، بلوچ
 زالبولانی جیڑہ چہ پاکستانی زالبولان چٹ جتا آنت چیا کہ بلوچ
 گلامیں راجمانے زندگ انت، گلامیں راجمانے مردین ء جنین یک
 ہساب زلم ء زوراکے دیمپان بنت ء اگاں مردینانی معاشی ء
 سیاسی بالادستی یے بیت آ اوں زورگرے دست چیریے بیت بلوچ
 زالبولانی جیڑہ ابیدہ بلوچے ایردستی راجی سوال ء جنگ سپد
 بوگے گیش ء گیوار نہ بیت، نوں اے زمہ واری بلوچ آجوئی
 لوٹوکیں تاکتانی کوپگاں بیت کہ آ زالبولانی بنکی ہکانی جہدے
 رہندے وتی سیاسی پروگرامانی تہہ چہ گوستہ گیش بھر بہ کن
 آنت، آیاں آشوبی سیاسی سرکلانی بھر بہ کن آنت، چیا کہ تنا
 وھدی زالبول راجی لٹ ء پل چک چینیہ ہلاپہ گہگیریہ بھر نہ
 بنت آ وتی سرے بوتگیں راجمانی زلم ء زوراکیاں دور کت نہ کن
 انت۔

سگار پینل: کسانیں مدّے بیت کہ بلوچ زالبولانی ہلاپہ ریاستہ
 مزنیں کریک ڈاؤنے گندگ پیداک انت، آوکیں وھدے بلوچ زالبولانی
 سیاسی عملہ بھر بوگے سرے چونیں اثرے دور دنت، تئی ہیالہ
 ایشیہ دیم چون دارگ بیت؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ زالبولانی سرے چہ استانہ کریک ڈاؤنے آہانی
 راجی زرمبشتہ بھر بوگے زمہ واری، آجوئی لوٹوکیں گلانی
 پالیسیانی سرے انت، کہ آ اے چست ء ایراں چون چار آنت ء
 ایشانی دیمہ دارگے چے کن آنت۔ بلے تنیگہ داں دنیاہ
 ہر زرمبشتہ کہ مہلوک پہ زور تاکت دارگے کوشست کنگ بوتگ

آ درست بے سوب بوتگ انت۔ اے تجربتاں چہ ما اے دربرت
کنیں کہ کریک ڈاؤن، گار ء بیگواہی، زندانء بند کنگ ء کشگ ء
دور دیگء چہ ایردستیں راج چہ راجی زرمبشتء گستا کنگ نہ
بنت۔ بلکیں ایشیء بگیریء نوک آبادی زوراکی راجی سنجء گیش
وڈینیت۔ بلوچ زالبولانی سرء استانء زوراکی ء گار ء بیگواہی یک
کسانیں وهدےء واستہ ترس ء مایوسیء آورت گت کنت، بلے اے
جاورال داں دیرء نہ مانیت۔ هر سیاسی زرمبشت بہ بیت آ پہ
زور تاکت کسانیں مدتء اڑ ء جنجالانی دیمپان بیت، بلے
زرمبشت سرجمء هلاس بوت نہ کنت۔

اے جاورالان ایردستیں راجء جہد کاران، کولونیل ازم ء
آئیء راستیں تب ء میل شریء پهمگ لوٹ ایت۔ زورگیریء تیوگیں
چست ء ایر گوں تاکتء بندوک انت ء ایشیء برجہ دارگء پہ زم
ء زوراکی ء ہون ریچیء ہیچ سیمسر گیشینگ نہ بیت۔ انچو کہ
فینن وتی کتابء نبشته کنت "کالونیل تاکت ایردستیں راجء زمینء
سرء قابض بوگء پد وتی درستیں زورء آ راجء پجارء هلاس کنگء
سرء جنت۔ ایردستیں راجء پہ درستاں گیش ارزشت داریں چیز
آئیء راجدپتر ء آئیء جتائیں راجی پجار آنت۔

ایشانی رکنگء پہ زورگیرء هلاپء آ وتی راجی سنجء چہ
گہگیریء مہکم تر گت کنت۔ کالونیل تاکت زرمبشتء چکپروش
کنگء کشگ ء گار کنگء هوار هر وڑیں وسیلہ کارمرز کنت ء
ایردستیں راج چہ وتی هستیں وسائلان جت ء زوراکیء برجہ
داریت۔ آئیء تہء راجی جہدکارانی مہکمی، دورچاری ء یک
مُشتیں سیاسی روانی یک مہکمیں دیمروئیء کاریت۔

بلے دومی نیمگء من ہمے سرپد بان، اگان ما کالونیل
ازمء هلاپء اے وش هیالیء نشتگیں کہ اے جنگ آسان انت ء

تہنا جزبات ء اوگاماں چہ وتاء ایمن کنگء این گڑا اے احمقیء
 دنیایے ما جوڑ کنگ۔ ء چوشیں در آشوبی پکر گل ء زرمبشتانی
 واستہ تاوانبار بوت کن انت۔ چیا کہ تو راستیء جاگہء هیالی
 دنیاء سرء بیسہ دارگء ئے، پدا تو گوں یک مزنیں زوراکےء گوں
 دیم پہ دیم ئے، کہ آئیء گورء انسانی ہک، جنگی رہبند،
 زالبولانی شرپ ء تہذیبء گوں دست ء داوا نیست۔ بنگلہ دیشء
 آجوئیء درور دیگء پیش پاکستانء گوں بنگلہ دیشء لس
 مہلوک، ہاسکار زالبولانی سرء پاکستانء جبر، جسمانی ء جنسی
 زوراکی ء لگاں بنگالیانی کوشء راجدپترء وانگ پما اژدری انت۔

مئے جنگ ہم گوں ہما بنگالیانی زوراکء انت کہ آئیء
 پوجء ہزارانی کچء بے گناہیں زالبولان گوں زوراکی کنگ۔
 چوشیں ناپاکیں ریاستء گوں اگاں بلوچ انگت ایمنیء امیتء
 داریت ء یک مہکمیں جہدےء جاگہء وشہالیء گوں نندیت گڑا
 اے نادانیں سوچےء ابید دگہ ہچے نہ انت۔

زالبولانی ہلاپء کریک ڈاؤنء دیمء دارگ آشوبی پکرء
 گوں بیت۔ سیاسی پارٹیاں پہ ام انت کہ زالبولانی کرداں گوں
 جنسی تپاوتء گیش بلوچ چاگردء تبء گوں بچار انت۔
 بلوچستانء زالبول ہم ریاستی زوراکیء آماچ انت، زالبول بوگء
 سوبء آہاں کمزور، پرسودھیں روایات، ء گیرتء نامء سرء
 "حفاظتی چیز" سرپد بوگی نہ انت بلکیں آئیء سیاسی تربیت
 زرمبشتء توانائیں باسکےء ردء کنگ بہ بیت ء آؤکیں وھدء
 چوشیں کریک ڈاؤنء دیمپانی گوں بلوچ زالبولانی ریڈیکل تربیت
 ء پکرء گوں بیت۔ روایتی ء وتگڑیں پکرء گیش ریڈیکل سیاسی
 پکر مارا وتی تہء جاہ دیگی انت۔ بلوچ زالبولاناں پہ گرانتریں
 جاورالانی دیمپانیء جاڑیگ کنگی انت۔ چیا کہ بلوچ زالبول

سیاسی گہگیریءِ دیمءِ برگءِ انت ءُ جھدءِ بھر بوگءِ انت۔
 ہمیشکہ آریاستءِ سرءِ درد جوڑ بوتگ انت، چریشیءِ ریاست
 گچنین جھدکاراں هاموش کنگ ءُ زرمبشتءِ چکپروش کنگءِ پہ
 بلوچ زالبولان یکشلءِ اجتماعی زوراکئیءِ آماچ کنگءِ انت۔ تہنا
 ریڈیکل سیاسی پکر ءُ آشوبی سوچ ایشیءِ دیمءِ داشت گت کنت۔
 سگار پینل: ریاستءِ نیمگءِ بلوچ زالبولانی مزین کساسے مزہبی ءُ
 پوجی ادارہانی بھر کنگ بوگءِ انت، چوشکہ کیڈٹ کالج ءُ مدرسہ
 انت، اے پالیسی آؤکیں وھدءِ بلوچ چاگردءِ چونیں اثرے دور
 دات کن انت ءُ اے چون دارگ بوت کن انت؟

مہرزاد بلوچ: ریاستی کاؤنٹر انسرجنسیءِ پالیسیانی تہءِ بلوچ
 زالبولانی کارمرزگ زرمبشتءِ پہ بلائیں تاوانے بوت کنت۔ گرلز
 کریڈٹ کالج، زالبولانی مدرسہ، ءُ پوجی ادارہاں زالبولانی بھر
 بوگ، بلوچ زالبولان چہ زرمبشتءِ دور دارگ، چاگردی بیمار جوڑ
 کنگ بلوچ کوشءِ پالیسیاں چہ یکے۔ اگاں زوراکین پاکستانءِ
 بلوچاناں وانگ دیگ بہ لوٹ اتیں گڑا ہزارانی کچءِ اسکول ءُ دگہ
 بازیں تعلیمی ادارہ پوجی کیمپ جوڑ نہ کتگ آنت، ءُ ہر ہما
 جاگہءِ کہ پوجی اسکول گوں ہر وڑیں سہولتاں دیمءِ آرگ بنت
 اودءِ لس سرکاری اسکول ہم فعال کنگ بنت۔ ہمے رنگءِ پگار ءُ
 دگہ وڑ وڑیں مراعاتءِ سرءِ بلوچ زالبولان کاؤنٹر انسرجنسی
 پالیسیانی سرءِ پوجی ادارہانی بھر کنگ بوگءِ انت۔

اے کالونیل چست ءُ ایر زالبولانی وشہالی ءُ دیمروئیءِ
 پہ ناں بلکیں آہاں مینی فیولیٹ کنگ ءُ بلوچ جنرءِ ہلاپءِ
 کارمرزگءِ پہ بوگءِ انت۔ ہمے رنگءِ بلوچستانءِ گیشتریں دمگاں
 روزگار ءُ کشت ءُ کشاریءِ درائیں دران بند کنگءِ انت۔ دانکہ دو
 دپار ورگ ءُ وتی کہولءِ زلورتانی پورا کنگءِ واسنہ آہاں پہ

ریاستی فورساں ایید دگہ ہچ راہ پشت مہ کپ ایت۔ ہمے رنگء بلوچ زالبول جنزء ہلاپء کارمرز کنگ بوگء انت۔ زالبولانی وانگ ء دیمروئیء نامء سرء ریاست ویڈیو اسکینڈلء تہء ہزارانی کچء بلوچ زالبولانی جنسی زوراکئیء بھر انت۔ بلوچ چاگردء تہء زالبولانی سرء مزبئی ء قبائلی پریشر، چاگردی زوراکئی ء جبرء زمہ وار قابض ریاست انت۔

مارا وتی مہلوکء اے توامیں سرکاری پالیسیانی پشتء اسل رنگ سرکارء بلوچ گش پالیسی پدر کنگی انت۔ مارا وتی مہلوک سرپد کنگی انت کہ کیڈٹ کالج ء پوجی اسکول بلوچ زہگانی وانینگء پہ جوڑ کنگ نہ بوتگ انت، بلکیں آبانی زہن سازی کنگ ء آہاناں سرکاری مشینریء بھر کنگ دانکہ ریاستی پروپیگنڈا گیش بہ کنت۔ ما وتی کومء اے تیوگیں ریاستی ایجنڈاھانی اسلی رنگء سرپد بہ کنیں گڑا ما وتی چاگردی جوڑشتء ریاستء دستء تاوان بار بوگء داشت کنیں۔ مات ء پت سرپد کنگی انت کہ کیڈٹ کالجء اسل مکسد وانینگ نہ انت بلکیں پاکستانء پد منتگیں دود ء ربیدگء بھر کنگ انت، ء ہمے زہگانان پوجی کاروائیاں وتی ہمبہراہ کنائینگ ء بلوچ راجی جنزء ہلاپء کارمرز کنگ انت۔

سگار پینل: بی ایس او اے گپء پرچارء کنت کہ تنظیمء وتء را اداراتی سطحء مہکم کتگ ء نپری کرد ء بودشت اجتماعی عملء گون بندوک انت، تنظیمء اے ردء وتء را چینکس ہدء دان مہکم کتگ؟

مہرزاد بلوچ: بی ایس اوء اداراتی سطحء مہکم بوگء پہ ہمے یکیں دلیل بس انت کہ بی ایس او آزادء بیست سالء بندپترء گلء

15 سال انت کہ ریاستی زوراکئی دیمپان انت۔ ایشانی تہہ مئے سرجمیں لیڈرشپے گار ء بیگواہی، فیرانی ء گلے سرہ یکشلہ بندش جنگ، پدا دومی نیمگہ ہمے پانزدہ این سالانی میانہ ترس ء بیمہ چہ مزین لیڈرشپے دزکش بوگ ء تہی توکی جیڑھانی سوبہ گلے تہہ بھر ء بانگی آہگ، بلے اے توامیں چیزاں پد ہم مرچی انگت بی ایس او آزاد بلوچستان چہ درستاں مستریں ورنا وانندہ گل زانگ بیت۔ گلے اداراجاتی رنگہ مہکم بوگہ درستاں چہ مستریں دلیل ہمیش انت۔

یک نودربر گلے بگر داں بلوچ راجہ راہ دربری کنوکیں راجی تنظیم سپر، ہر زمانگہ بی ایس او اے لیڈرشپے اجتماعی سوچ ء آئی پالیسیاں گوں سرجم ء برجہ بوتگ۔ بی ایس او لیڈرشپ ہر زمانگہ ریاستی کریک ڈاؤن دیمپان بوتگ۔ مرکزی سنگتانی زندانی بوگ، گار ء بیگواہی، ماورائے عدالت نامہ گُشگہ پد ہم بی ایس او یک راجی گلے بستارہ نودربرانی رہبری کنگہ انت۔ ایشی سوب ادارتی رنگہ تنظیم مہکم بوگ انت۔ ہر چاگردہ مٹی آرگ ء راجی جُزانی تہہ نودربر گلے مزین کردے بوتگ۔ ہمے رنگہ بلوچ جنزہ تہہ بی ایس او وتی تہہ وت یک آشوبی درسگاہے بستارے داریت۔

ہمودہ کہ ریاست وانگی ادارہ بلوچ نوجوانہ کرپٹ ء انفرادیت نیمگہ راہ گیجگہ انت، بی ایس او یکیں وھدہ بلوچ نودربران بلوچ نیشنلزم نظریہ سرہ نگدی زانتہ گوں سیاسی تربیت کنگہ انت۔ چریشی نودربرانی تہہ راجی جنزہ بابتہ منطق ء دلیلان گوں سیاسی باوستہ بودشت ودی بوگہ انت، بی ایس او آزادہ راجی جنزہ ہمک جیڑھانی سیاسی رنگہ توجیل سازی کتگ۔ اے راجی جُزہ ہما اجتماعی سوچہ برورد انت کہ

چرائیءِ نگیگیں جاورالانی تہءِ ہم گل چہ وتی راجی آجوئیءِ موقوفہءِ پُشت نہ کنز اتگ، ءُ تنظیم سازی برجہ داشتگ۔ ہر تنظیم پالیسی ساز ادارا ہاں وھد ءُ جاورانی بساتءِ پروگرام اڈ دیگی انت۔ گلءِ روایتی رنگءِ سیاست ناں بلکیں نگدی شعورءِ ردءِ ہر رنگیں پیسلہ زرتگ ءُ بلوچ مہلوکءِ را ریاستءِ دیمءِ دارگ ءُ زرمبشتءِ مہکم کنگءِ رھشونی کتگ۔

سگار پینل: جنزءِ آ کجام پڑ انت کہ اودءِ مروچی گیش کار کنگ لوٹ ایت، بلے تئی نرءِ اودءِ کار بوگءِ نہ انت؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ راجی زرمبشتءِ تہءِ درستان گیش جُز ماس سیاستءِ مہکم کنگءِ زلورت است انت۔ بلوچ راج گوستگیں 80 سال انت کہ جبر ءُ زلمءِ دیمپان انت ءُ پاکستانءِ کبزہ گیریءِ بلوچ چاگرد ءُ چاگردءِ ہر بھر بے کساس تاوانبار کتگ ءُ بربادیءِ نیمگءِ برگءِ انت۔ چوشیں جاورالاں یک راجی پارٹیءِ مہلوکءِ تہءِ است بوگ ءُ مہلوکءِ پہ جنزءِ تربیت کنگءِ بلائیں زلورتے است انت۔ ہستیں زمانگءِ نودربرانی مزنیں کساسے نودربر سیاستءِ پد وتءِ چہ راجی زرمبشتءِ گستا دارگءِ انت ءُ راجءِ خدمتءِ نامءِ سرءِ انتظامی ادارہانی بھر بوگءِ انت۔ بلکیں نودربر سیاستءِ چہ بوتگیں تربیت ءُ درستیں بودشتان ریاستی مشینریانی مہکم کنگءِ کارمرز کنگءِ انت۔ چوناھا بلکیں یک راجی پارٹی یےءِ لوٹ ہمیش انت۔

دومی نیمگءِ مکرانءِ بگر داں کوہ سلیمانءِ یک بیزاریءِ کیفیتے گندگ بیت۔ اودءِ لس مہلوک ریاستءِ چاگردی ءُ روزیگی زماں چہ بے کساس تنگ اتگ انت۔ بلے بد بہتہءِ مہلوکءِ ربری کنگءِ کس نیست ءُ چوشیں جاورالاں موقع پرست، مزببی ءُ

پارلیمانی پارٹی چرے جاوراں گل کن انت ء مہلوکء وتی سیاسی مفادِ پشتء کارمرز کن انت۔ آزادی لوٹوکیں مردم بس ہیرانگیء گون نشتگ ء چارگء انت۔ جذبگ ء رومانیتء چہ انگت بُرزتر جیڑگی انت کہ آیا بلوچ راجی زرمبشتء تہء ماس پالیٹکسء جاگہء پُرکنگء واقعی مہکمیں پالیسی اڈ دیگ بوتگ؟ یک نیمگے ریاست بلوچ مردین، زالبول ء ورنہاں گر داں ہر تبکہء ریاستی مشینریزء بھر کنگء پہ وڑ وڑیں ہنر ء پندل سازگء انت، پدا دومی نیمگء آجوئی لوٹوک انگت روایتی رنگء سیاست کنگء انت۔ ماس پولیٹکس راجء را جنزء منظمیں بھرے جوڑ کنت ء آباں راجی شعورء ہوار عملی باسکیء نیمگء کاریت۔ توامیں آجوئی لوٹوکیں گلانی زمہ واری انت کہ اے خانہء پر کنگء پہ سنجیدہ بہ بنت ء عملی رنگء دیمء بیا انت۔

سگار پینل: بلوچ سیاستء آزات هیالیء سوچ روچ پہ روچ گیش دیمء پیداک انت ء تنظیمی ڈسپلنء گیش مردمی آزاتیء سرء گپ بوگء انت۔ تئی نرء اے پہ بلوچ جنزء چینکس تاوانباریں تبے یا اے هیال وجود نہ داریت؟

مہرزاد بلوچ: مہکمیں راجی گلاں چہ جنز سوہمند بنت ء وت سریں آزات هیالی ہر زرمبشتء پہ تاوانبار بنت۔ نیشنلزمء گون بندوکیں گلء بنیادی ستون راجی اجتماعی سوچ انت۔ آزات هیالیء آماچیں مردم اجتماعیتء ہلاپ ء فردء برز لیگء گپء جنت ء انچیں هیالانی سوہء وتء چہ تنظیمان بُرز تر سرید بنت۔ ء ہمے فردی آزاتیء بنیادء وتء راجی زرمبشتء ہچ گلء بھر سرید نہ بنت۔ چوشیں آزات هیالیں مردم comfort zoneء

تہ نند انت دانشوری نام رندگیری جُزء باسکانی سرء لفاظی
 کن انت ء وتگڑیں رویہ ء بے سرین هیال دیمء کار انت۔
 اے هیالانی واهند ہمے سرپد بنت کہ اجتماعی بنیادء
 کار کنوکیں تنظیم ہر باسک نا وانندہ انت یا ہستیں جزء ہچ
 رنگیں منظمیں پالیسی نیست۔ بلے ہمے آزات ہیالیں مردمء
 وھدے سیاسی گل ء آئی جوڑشتء باروء پالیسی سازیء گشگ
 بیت گڑا ایشانی گورء ہچ وڑیں جواب نہ بیت۔ چریشیء پدر
 بیت کہ آزات ہیالیء ردء آھانی اسل مکسد سیاسی باسکان لاچار
 کنگ ء جھدء چہ دور دارگ انت۔

اے آزات ہیالیء آماچیں مردم اُلسی ء سلاھبندیں جھدء
 کاروائیاں بے اثر سرپد بنت۔ چریشیء سیاسی جھد کارانی چماں
 سیاسی پروگرام، سرکل ء روانکاں ہوار ہر اجتماعی پروگرامء
 ارزشت ہلاس بیت۔ ء آ یک در سیاسی فردے بستارء
 ہمے آزات ہیالیں چاگردء گیش ودینگء وتی درستیں زوراں
 جنت۔ سیاسی جھدکاراں آزات ہیالیء چہ رکنگء آھان پُر اثریں
 سیاسی ترانء سرء تربیت دیگء زلورت انت۔ اے یک راستی یے
 کہ جنز اجتماعی سوچء منوگریں جھد کاراں گوں دیمروئی کنت ء
 اے گرانیں راہء درستان پیش وتی ء وتی ذاتء کربانی دیگی
 انت۔ ادء فردی آزاتیء چہ اجتماعی پیسلہ گیشتر ارزشت دیگ
 بیت۔ فرد ایوکء جُزء جیڑھانی سرء فردی پیسلہء واکداریء
 داشت نہ کنت، واکداریء مرکز بس آشوبی گلء گورء بیت۔ گل
 وتی باسکانی دلیل ء منانکء بنیادء سیاسی تراناں چہ سیاسی
 تربیتء کنت ء آزات ہیالیء سوچ گوں راستیں سیاسی تراناں
 ہلاس کنگ بیت۔ گلء باسکان غیر زمہ واریں ء در آشوبی
 روشتاں چہ جُست گرگ بہ بیت۔ چیا کہ سیاسی سنگتےء را وتی

گلے ڈسپلنہ برجہ دارگ آئیہ جُنزہ ابدمانیں جہدکارے جوڑ
گنت۔

سگار پینل: بلوچ ورنہ ہاس بلوچ زالبولان چے کلوه دیگ لوٹ
ئے؟

مہرزاد بلوچ: گونڈیں سیاسی جہدکارے بستارہ بلوچ ورنہاں
ہمے گشگ لوٹان کہ راجی زمہ واریہ احساس وتی تہہ بیار انت،
مئے زمینہ سرہ بے رھمیں ریاستہ کبزہ انت، مئے راجی پجارہ
گار بوگہ خطرہ انت، مئے تیوگیں نسلہ وجود مئے راجی جنزہ
سوہندیہ تہہ انت۔ پاکستان مئے راجی پجارہ ہلاس کنگہ
کوشستہ انت، اے زورگیرہ چہ ذاتی لالچ، سائل اے وسائل اے
صوبائی ہکانی لوٹ بس وش واییں اوگاماں ابید ہچے نہ انت۔
بلوچ ورنہ کالونیلزمہ راستہ سرید بہ بنت۔ چیا کہ پاکستانہ پہ
زور تاکت مئے زمین ایردست کنگ اے ایشیہ چکپروش کنگ ہم
بس گون تاکتہ بیت۔

ڈی کالونائزیشن ۽ لیکہ ۽ پریس

رگام بلوچ

گونڈگری:

اے نبشتانک ۽ جتائیں نبشته کارانی جتائیں لیکہ ماں ڈی کالونائزیشن ۽ سر ۽ چارگ ۽ تپاسگ بنت۔ جتا جتائیں نبشته کاراں ڈی کالونائزیشن گون جتائیں رنگے ۽ چار اتگ ۽ وتی هیال ۽ لیکہ درشان کرتگ انت۔ اے رد ۽ ما فینن، البرٹ میمی، گوگی ۽ ایدگہ نبشته کارانی لیکہاں اے بابت ۽ تپاسگ ۽ جہدے کنیں دانکہ سرپد بہ بنیں کہ بلوچ کہ مرچی تاکتے ۽ گون دیم پہ دیم انت ۽ وتی آجوتی ۽ پچگرگ لوٹگ ۽ انت کہ چرائی ۽ چہ پلگ بوتگ۔ ۽ کجام پڑاں بلوچ وت ۽ ڈی کالونائز کنگ ۽ انت ۽ وت ۽ چہ زورگیر ۽ چنگلاں آرات کنگ ۽ انت۔ ۽ بلوچ وهدے ڈی کالونیل اهدے ۽ چہ گوزگ ۽ انت اے وهدے ما چار این بلوچ ۽ گور ۽ آ کجام تاکت انت کہ وت ۽ ڈی کالونائز کرتگ اش ۽ آ کجام تاکت انت کہ زورگیر ۽ پُشت ۽ اوشاتگ انت۔

لبز ڈی کالونائزیشن ۽ مانا:

میریم ویسٹر لبز بلد ۽ رد ۽ ڈی کالونائزیشن ۽ مانا چو اے پیم ۽ انت۔ "ڈی کالونائزیشن ہما کالونیل عمل انت کہ آ کالونائزیشن ۽ چہ در آیک ۽ انت۔"

to free (a people or area) from colonial status:

to relinquish control of (a subjugated people or area)

بلے لبز ۽ چہ گیش یک لیکہ یے ۽ عملے۔

نواباديات ۽ آئيءَ زوراڪيں ڏروشم:

نواباديات ۽ آئيءَ همڪ عمل ۽ ڪار په جاهمنند ۽ آئيءَ
زندءِ همڪ آسراتي، زندءِ وشياني پلگ ۽ آئيءَ چه مردمي ڪٽءَ
گوازينگ ۽ در ڪنگ انت۔ آ ايدگه جاهمنند ۽ مردمان دلوتے ليڪ
ايت، آئيءَ سما ۽ سنچءَ اے چيز نشتگ که ديمروئي تهنا من دات
ڪن آن ۽ پميشڪه آ بُنڪي جاهمننداں ايردست ڪنت ۽ وتءَ
مٽارينگ ۽ مزنيں جُهدءَ ڪنت۔ اگان نواباديات ۽ بُندپٽرءَ بچار ٿے گڙا
يڪ چيزے پڌر انت که آئيءَ تشدد روادار انت ۽ دومي نيمگءَ
وهده ايردستين مهلوڪ هاکم ۽ هلاپءَ گهڳيري به ڪنت گڙا آئيءَ
جنگ ناروا انت۔ آ وتءَ شَر ۽ ايردستءَ گندگ ليڪ ايت، آئيءَ
گورءَ همڪ چيزءَ پيشدارگ ۽ يڪ جتائين نگاڀے است ۽ وتءَ هما
چماں مٽارينيت ۽ دنياءَ اے باور ڪنائين ايت که مني ڪرتگيں زلم ۽
زوراڪي په مردم دوستيءَ بوگءَ انت۔ ايردستءَ چه بنگي هڪ ۽
اڳال، زمين، ننگ ۽ ناموس، شرپ، بندپٽر، دودمان، دود ۽ رييدگ،
رسم ۽ رواج اے درستاں چه زبهر ڪنگ ۽ يڪ مزنيں جوازے
است، آ جواز نوابادياتي انت، اے لبز نوابادياتي ۽ بُندپٽرءَ بگر
دانکه اٽوگءَ بيا گڙا پدريں رنگيءَ اگان چيزے درا انت آ لٽ ۽ پُل
انت، بے شريپي انت، زبھري انت، نيزگاري انت، چه مردمي ڪٽءَ
در ڪنگ انت۔ ڪسے چينڪدر هم ايشيءَ شر پيشدارگ ۽ دلجميں
جُهدے به ڪنت بے سوب بيت۔ هما زمين که چه وتي تچڪيں
جاوراں در ڪنگ بوتگ ۽ اودءِ همڪ شے لگتمال ڪنگ بوتگ ۽
زورانسري آ ڏيهءَ سرءَ لگتمالی برجم دارگ بوتگ گڙا همے
زورگيري ۽ هلاپءَ مُدام مهلوڪ پاد اٽڪگ ۽ جنگ اش ڪرتگ۔ هما
مردماناں که چه وتي بن ۽ بيھ، زمين، بندپٽر، راجدپٽر، ننگ، دود،
رسم ۽ رواج ۽ چه مردمي ڪٽءَ ڪشگ بوتگ ۽ در انساني جاوراني

دیمپان کنگ بوتگ گڑا مہلوک ء اودء نندوکیں مردمانی واستہ یک چیزے مُدام تچک بوتگ کہ آ پاد بیا آنت ء زُم ء زوراکئ دیمء چو کوءء مِک بہ بنت۔ ہما زمین کہ لگتھال انت ہما زمین مردماناں ننگ ء ناموس دنت ء اودء تئی زندء سرجمیں آسراتی، وشی ء گم ء سرجمیں بُندپتر بندوک انت، چہ آ زمینء کسء روتگانی سدگ ء آئیء لاچار کنگ کہ آ ایردست بہ بیت ء ایردستانی وڑء زندگی بہ کنت۔ چوشکہ "ایردستیں مہلوکء واستہ ارزشتداریں چیز زمین انت، زمین کہ آئیء ننگ دنت ء درستان بُرز آئیء ننگ ء ناموس دنت۔" (فینن) زمین مردمی بُندپترء مستریں ء ارزشتداریں چیز انت کہ پہ زمینء مردمء ساءء دیگء ہم چک ء پد نہ بنت۔ وھدے سرجمیں چیز رو انت ء ہچ چیز پَشت نہ کپ ایت اگاں چیزے پَشت کپ ایت گڑا جنگ انت ء زورگیرء چہ ڈیہء کَشگ پَشت کپ ایت۔ کالونائزیشنء بندپتر انچو کوھن ء کدیم ء مزن انت ہمے دابء ڈی کالونائزیشن ہم وتی تہء سرجمء جتائیں لیکہ ء مانایے دار ایت۔ انچوشکہ زورگیر کیت ء زمین ء زمینء سرء نندوکیں جاھمنندیں مہلوکء لگتھال کنت ہمے دابء زورگیرء چداں کَشگ ء وتء آجو کنگ ہم ہمینکسیں زورے لوٹ ایت۔ الجزائرء زمین بہ بیت یا ویتنامء جنگء ایمنی آورتگ ء جنگء چہ زمینء ہاکمی ہمودء جاھمنندانان رستگ۔ دنیاء بندپتر اے رنگیں دروراں چہ چکار انت کہ ڈی کالونائزیشنء عملء تہء سرجمیں انٹیلیکچول باڑی یے دوئیں نیمگان ہوار بوتگ پرچا کہ اے کارء چند انٹیلیکچول عملے۔ ایشء چہ مُراد ایش انت کہ زوراکیں استان وتی سرجمیں مجگی (Mental) ء جَسدی (Material or Physical) مشینریء کارمرز کنت۔

ڈی کالونائزیشن:

بُنکئی ردّے اگاں ما ڈی کالونائزیشنِ پُژدر ءُ ماناءَ بچار این گڑا اے مانا دیمء کاینت کہ جُتائیں نبشته کار ءُ لیکہ سازاں ڈی کالونائزیشن مان جتائیں رنگےء تپاس اتگ ءُ دیمء آؤرتگ۔ ءُ اے عملء جند چوں بیت ءُ دیمء روان کنت آ کجام چیز انت کہ زورگیرء درآیگء سوب جوڑ بنت ءُ آئیء کش انت اے عملء دورانء کجام چیز انت کہ اژدري انت۔

ڈی کالونائزیشن ہما ہورت ہورتیں جاگہاں چہ چارگی انت کہ باز براں گلام پَشت کپ ایت یا آئیء سماء تہء نابزانتیء اے چیز ایر نند ایت کہ من بلکیں چیزاں ڈی کالونائز کنگء آن۔ نوں کالونائزیشنء ہما ربیت کہ است انت یا ہما راہ ءُ رہبند کہ است انت ہمائیء بنیادء ترا گلام دارگ بوتگ، گڑا آ یک تک ءُ پہناتے نہ انت بلکیں بازیں تک ءُ پہنات ہوار انت۔ زندء ہمک پڑ کہ اودء کالونائزرء سان ءُ اسر است انت گڑا آ ولگوچ کنگی انت آوانی مٹ کنگء راہ درگیجگی انت۔ اے ردء مارا گندگء کیت کہ ڈی کالونائزیشن یک انٹکلیکچول پروجیکٹے ءُ ہما جاگہاں کہ تو زان ئے تو وتی مردماں آجو گت کن ئے ءُ چہ دژمنء اسراں کش ات کن ئے ءُ وتی نوکیں زنددابع ٹہپنت کن ئے یا ہما کہ ترا نوکیں زندے دے انت، اے ڈی کالونیل عملء جند انت۔ بزنانکہ ہمودء تو وتی راہ ءُ رہبنداں آرگ لوٹ ئے ءُ چہ زوراکء رہبنداں درآیگء لوٹ ئے، گڑا اے ڈی کالونائزیشن انت۔ ءُ اے ڈی کالونیل لیکء جند وتی تہء ہمینچو پراہ ءُ شاہگان انت کہ زندء ہمک پڑء ہوار انت۔ نوں اے عملء تہء وهدے گلام وتی ہما جندء بستارء کہ دوبر آرگ لوٹ ایت گڑا اے کلچرل نیشنلزم انت۔

کلچرل نیشنلزمء چه مُراد تئی وتی هما کلچرل که آ ترا چه پُلگ بوتگ، تو همائیء آرگ لوٹ ئے چیا که تئی کلچرء تهء تئی سرجمیں وجود مان انت۔ وتی دود ء ربیدگ ء بستارء دوبر پچگرگ ء وتی اسل وجودء تهء آئیگ انت که لگتھال کنگ ء چه اسل جاورء در کنگ بوتگ انت۔ اے ردء مستریں کار که پَشت کپ ایت آ دانشورانی زمه واری انت۔ دانشور ء زانتکار سوچ دے انت ء مہلوکء سرپد کن انت بزآنکه هما تھاریں چشمکء نوکیں لینزے پر کن انت۔

ڈی کالونائزیشن که پراه ء شاھگان انت گڑا جتائیں کواساں جتائیں رنگء ء ٹپاس اِتگ ء وتی لیکه دیمء آورتگ۔ اگاں ما انسانی مجگء ڈی کالونائز کنگء گپء به کنیں گڑا اے ردء بازیں پٹ ء پولء پد نوآبادیاتی لیکه سازانی گپ دیمء کاینت ء گیش زورء گوں Consciousness ء آزاتیء دینت۔ چوشکه ڈی کالونائزیشن جاگہے اے وڑ بیان کنگ بُوتگ، ”ڈی کالونائزیشن هما عمل انت وھدے ایردستیں مُلک سیاسی رنگء چه وتی گُوستگیں زوگیرء آجو بنت“۔ ڈی کالونائزیشن تھنا سیاسی آجوئیء نہ گش انت بلکیں انسانی مجگ، سسءا، زانت ء زانشت ء ساچشتء تهء آئیء آجوئیء گش انت که چون آ گُوستگیں یا زورگیرء جوڑ کرتگیں چیزاں پرورش ایت ء آزاتیں رنگءء جیڑگ بنا کنت، هما وڑ جیڑ ایت که یک انسانءء جیڑگی انت۔ چه تاکت ء تاکتء جوڑ کرتگیں پریمء در کیت ء آزاتیں رنگءء چیزانی سرء جیڑگ بنا کنت۔ فیننء کتاب "بلیک اسکن وائٹ ماسکس" اے بابتء مارا گیش کمک کنت۔ اے کتابء مستریں بنگپ ہمیش انت که ایردستء چه گُوستگیں یا زوراکء جوڑ کرتگیں ء پیداک کرتگیں (complexities) پیچ ء تاباں در آئیگی انت، هما جاور که

آئیے واستہ ماں ایردستیءِ وھدے جوڑ (Create) کنگ بوتگ آنت۔
 ءِ ہما پیمے زورگیرے لوٹ اتگ کہ اے بہ جیڑ آنت ءِ وڑ وڑیں
 نادراہیانی آماچ بہ بنت دانکہ ایشانی جندے وتی بودناکی ہلاس
 بہ بیت ءِ گوں آجوئیءِ ہچ وڑے جیڑ ات مہ کن آنت۔ چوناھا
 زورگیرے مستریں کار ہمیش انت کہ ایردستیں لس مہلوکے چوں
 وتی دابے جیڑگ بہ پرمائیت ءِ آئیے لاچار بہ کنت کہ اے وڑے بہ
 جیڑ ایت۔ اے ردے فینے زور ماں دو چیزانی سرے انت۔ اولی و
 ایش انت کہ ایردست دو عملان چہ گوز ایت اولی روزیگی ءِ مالی
 کم مارشتی انت چوشکہ وھدے آ ایدگہ مہلوکاں گند ایت گڑا
 آئیے دلے اے واھگ پاد کیت کہ من پرچہ چوش نیاں یا
 ہماہانی وڑے بوگ لوٹ ایت۔ دومی ہمیش انت کہ وھدے آئیے
 ہمے روزیگی جاور جاگہ کن آنت ءِ وتے برجم دار آنت گڑا ہمے
 منتگیں جاور آئیے اندری بودشتے ہلاس کن آنت۔ انچوکہ
 ایردستے ہمے رنگے اھساس کمتریءِ آماچ بیت ہمے رنگے
 ہمے چیزانی سوہبے زورگیرے ہمے وس ءِ واکے جند جاہ زور ایت
 ءِ اھساس بالاتریءِ تہے روت۔ اے چیز انچو جاہ زوران بنت کہ
 نپرائی تہے پُتران کن آنت ءِ سرجمیں اجتماعے انگیر کن آنت۔
 زورگیرے جوڑ کرتگیں Values ایردستے جندے وس ءِ واکے ہلاس
 کن آنت ءِ وھدے آ گپ کنگے بنا کنت گڑا ہما دابے کہ زورگیر
 چیزانی سرے لوٹ ایت کہ مردم گپ بہ کن آنت آ ہما دابے گپ
 کنگے بنا کن آنت ءِ ہما وڑے عمل کن آنت۔
 فینے ءِ ڈی کالونائزیشن:

ایریکے لس مہلوک ءِ جنگے ہورتیے گوں چارگ ءِ ہمک
 چیزے گوں شیواریں رنگے پھمگ ءِ پدا ہما پھمے تہے زانت ودی
 کنگ فینے مستریں کمال انت۔ فینے ڈی کالونائزیشنے سکیں

مزنیں عملے سرپد بیت، آئیءِ ردءِ انچوکہ کالونائزیشنءِ جند مزن ءِ دراج انت وتی تہءِ ہمے دابءِ ڈی کالونائزیشن ہم مزن انت۔ ما وھدے فیننءِ ڈی کالونیل لیکہءِ سرءِ گپ جنگءِ بنا کنیں گڑا فینن نوک ءِ شاھگان انت یا وتی لیکھاں یک بنگپےءِ ردءِ دیمءِ نہ بارت، نئیکہ یک تک ءِ پہناتےءِ چیزانی چارگ ءِ تپاسگءِ پابند انت بلکیں درستیں چیزاں گوں هورتیءِ چار ایت، سبباں پول ایت، نادراھیاں ڈسیت ءِ پدا شون دنت کہ اے عملءِ جند چون هلاس کنگ بیت۔ آئیءِ گورءِ پیسری چیز ہما عملءِ جند انت کہ بوتگ یا بوگءِ انت۔ آئیءِ کسان کسانیں پریمانی تہءِ چارگءِ جھدءِ کنت۔ ہمے زوراکی کہ ابردستءِ سرءِ بوگءِ انت ایشیءِ هلاسیءِ راہ ءِ دراں ہم سوچ دنت ءِ ہما تبکہ کہ اے وھدءِ گون انت لس مہلوکءِ رد دیگءِ انت آوانی ہم درانگازیءِ کنت۔ ڈی کالونائزیشنءِ آ کسانیں عملے سرپد نہ بیت چوکہ، 'ڈی کالونائزیشن کہ سرجمیں دگنیاں آرڈرءِ بدل کنگءِ پدءِ انت، یک سرجمیں پرشت ءِ پروش ءِ ڈس آرڈرے، بلے اے عملءِ جند جادوئی رنگءِ نہ بیت نئیکہ ابرمی رنگءِ بیت بلکیں اے یک تاریخی عملے ءِ یکدم پہمگ ءِ زانگ نہ بیت، دانکہ ما ایشیءِ ہما چست ءِ ایرانی جاہءِ مہ چار این کہ اودءِ ہما زرمبشتءِ تہءِ اے بوگءِ انت ہما ایشیءِ مانا دیگءِ انت۔' ایشیءِ گوں تچکیں چیزے دیمءِ کیت کہ ڈی کالونائزیشن زوت نہ بیت، ایشیءِ واستہ ہما جھد ءِ چیا کہ در کار انت ہما زانگی انت ءِ ہمک جاگہءِ ایشیءِ زانگ جتائیں دروشماں بیت۔ ہمودءِ کہ کالونائزیشنءِ عمل بوگءِ انت ڈی کالونائزیشن ہمودءِ بیت۔ نوں یک گپے دیمءِ کیت اے عملءِ دورانءِ ہما چیز کہ بنت آ ہچ وڑءِ چیریں رنگءِ نہ بنت ءِ ہمک مردم چرے جاوراں سان زورگءِ

اِنْت۔ اے نیامءِ فیننءِ ردءِ "ڈی کالونائزیشن نوکیں انسانءِ
 ساجشت (جوڑشت) اِنْت ، بلے اے انسانءِ جوڑشت چہ در ءُ
 گیبءِ نہ بیت ہما زورگیرءِ کہ آئیءِ را اے جاورءِ آورتگ ہمے
 جاورانی تہءِ آ وتءِ آزات کنت۔" ایردستءِ آجوئی ہما وھدءِ
 بندات بیت وھدے آ زورگیرءِ زمزیلاں درکنگ ءُ پروشگءِ گپءِ
 کنت ءُ نوکیں انسانءِ جوڑشتءِ عمل دیمءِ کیت ءُ آ ہاسیں
 رنگءِ وتی جاورانی پھمگءِ بندات کنت۔ بلے ڈی کالونائزیشن
 فیننءِ ردءِ گوں ایمنیءِ نہ بیت ءُ دژمن کہ مُدام ایردستءِ سرءِ
 زوراک اِنْت ءُ گوں تُپنگ گوں زوراکیءِ مہلوکءِ لٹ ءُ کُٹ کنت،
 چُکچینیءِ کنت، آوانی آزاتیءِ پُل ایت آوانی زمین ءُ لس مہلوکانی
 لگتمالیءِ کنت۔ وھدے دژمن کہ زوراک اِنْت گڑا بائد اِنْت ڈی
 کالونائزیشن ہم ایمنیءِ گوں مہ بیت ءُ ایش ہم نہ بُوتگیں گپے
 کہ دگنیاءِ ایمنیءِ گوں چیز بدل بوگءِ اِنْت یا بُوتگ اِنْت۔ ہمک
 وھدءِ جنگءِ چیز بدل کُنگ اِنْت۔ "ڈی کالونائزیشن مُدام جنگی،
 پرشت ءُ پروشی عملے" دیمترءِ آ گش ایت، "ڈی کالونائزیشن
 لہتیں انسانانی جاگہءِ دگہ انسانانی آرگ اِنْت"۔ ہما تاکت کہ
 تنی سرءِ ہاکم اِنْت ءُ گوں زورانسریءِ برجم داشتگ پہ نیزگار ءُ
 ایردستیں زمینءِ مہلوکءِ اے اژدری بیت آ پاد بیا اِنْت ءُ جنگ بہ
 کن اِنْت۔ ءُ ہمے چیزءِ جند سرحمیں چیزانی مٹ کنگ اِنْت،
 چیاکہ اے عملءِ جند دو تاکتانی دیم پہ دیم بوگ اِنْت، ہما
 تاکت کہ وتی تہءِ سرحمءِ جُنا اِنْت۔ وھدے ایردست اے گپءِ
 سرءِ جیرگءِ بنا کنت کہ اے زمینءِ واھند من آن بلے آچ من
 سرحمیں چیز پُلگ بُوتگ اِنْت، زمین کہ ننگ ءُ ناموس، شرپ ءُ ازت
 ءُ نگن دنت گڑا آ پہ اے زمینءِ پاد آیکءِ ہچ وڈءِ چک نہ جنت۔
 ءُ ہمے دابءِ آ وتءِ اولی کنگ لوٹ ایت ءُ "اولی گڈی بہ بیت ءُ

گڈی اولی“ اے گپء جند ڈی کالونائزیشنء مستریں آئیگء سوب
 انت کہ ایردست جیڑ ایت ء دوئیں تاکت یک سیاسی جنگء
 بنداتء نیمگء رو انت ء تہنا یکیں پیسلہء جند جنگ انت۔ نوں
 ہمے نیامء کہ لس مہلوک وهدے جنگ بنا کنت گڑا ہکومتی
 چاپلوسانی یک لڑے دیمء کیت چیاکہ آوانی وتی ذاتی نپ ء
 پائنگ گوں ہکومتء بندوک انت۔ آ وتی گپانی تہء جنگء، ہک
 ء اگبال ء لس مہلوکء زبانء گپ جن انت، مہلوکء را ہمے سما
 بیت کہ اے مئے دوزواہ انت ء مئے وشہالیء واہگذار انت بلے
 راستی اے نہ انت چیاکہ اے وتی نیانی پاہازگء مہلوکء نیامء
 سرکارء مردم انت ء مہلوکء زانگ لوٹ انت، دانکہ مہلوکء رد
 دات بہ کن انت ء آ رد وارث بہ کن انت۔ ء ہمے ایردستء
 چندے دانشور زورگیرء وتی مردم انت ء اے گواچنء چہ زورگیرء
 چیر دینت ء آئیء ہماہانی جیڑگء جند چہ زورگیرء سامند بوتگ
 آ ترس انت ء وتی جندء رگینگ لوٹ انت۔ دانشورانی کرد اے
 نیامء بس وتی پائنگانی رگینگ انت ء دو تل ء دو دیمی کنگ
 انت۔

زورگیر گوں وت چیزے کار ایت گڑا آ نپری زندگی انت
 بلے ڈی کالونائزیشنء وهدء اگان چیزے بیت آ ہمیشیء ہلاسی
 انت۔ چیاکہ ایردست ء گلام سرپد بیت تاکت اجتماعء گوں بندوک
 انت ء چاگردء گوں ہمگرنج انت، کمیونٹی ء اجتماعی مارشتء
 ہلاس کنگ دانکہ آ اجتماعی رنگء جیڑ ات مہ کن انت۔ آ مہر ء
 دوستی، سنگتی، براسی، وت ماں وتی ہمک راجی دوداں ہلاس
 کنت۔ آ گیش انسانء گوں جندء وتی ذاتی زندگیء دزگٹ کنگء
 جہدء کنت بلے وهدے جنگ (Violence) کہ بندات بیت گڑا
 مہلوک وتی تاکتء زانت آ درستیں چیزاں چہ سرپد بیت۔ چیاکہ

راستی چیر دیگ نہ بیت ءُ پہ نیزگارءِ مستریں چیز راستی انت کہ
ہمائیءِ بُنیاتءِ اے جنگ اوشاتگ۔

فینزءِ ڈی کالونیل لیکہ سرجمءِ جنگءِ سرءِ انت آئیءِ
ھیال ءُ لیکہانی ردءِ ایردست ہما وھدءِ داں وتءِ آجو گت کنت
دانکہ آ زالمءِ دیمءِ ہلاپءِ بہ اوشت ایت ءُ جنگ بہ کنت ءُ
تُپنگءِ چست بہ کنت۔ ہمے سوہءِ آوتی کتَاب ”زمینءِ لگتمالیں
مہلوک“ ءِ تہءِ نبشتہ کنت ”پہ نیزگار(ایردست) ءِ Violence
سرجمیں عملءِ جہگیریءِ کنت۔ جنگول ہما انت کہ کار کنت
بزآنکہ زوراکءِ مرگءِ جارءِ جنت۔ ہمے کوشانی زمہ واریءِ زورگ
ہما ٹولیانان سکین دنت کہ آ گار بُوتگ ءُ زبھر کنگ بُوتگ انت
پدا بیا انت ءُ وتی جاگہ بہ گر انت۔ ایشیءِ مستریں الاج
Violence انت۔ ایردست وتءِ تہنا گوں violence ءِ آجو گت
کنت۔ اے عمل جنگولءِ ہاٹینگ دنت ءُ آئیءِ گڈی منزلءِ شونءِ
دنت“۔ اے دانکانی جُہلانکیءِ اگان ہورتیءِ گوں چارگ بہ بیت
گڑا پُشت کپتگیں راہ پہ گلامءِ جنگ انت۔ گومے دلیلءِ کسے
انکاری بُوت نہ کنت بیدءِ جنگءِ ایمنی اتک نہ کنت۔ جنگ ہما
سرجمیں عمل ءُ سلاہ انت کہ نیزگار کارمرز ئے کنت ءُ وتءِ آجو
کنت چیاکہ ہما دابءِ زوراک اتکگ گڑا ہما دابءِ آئیءِ کشگءِ
راہ ہم تہنا ہمے پُشت کپ ایت۔ گوں جنگءِ آوتی ننگ ءُ
ناموس ءُ تُرسءِ ہلاس کنت ءُ مستریں سوہءِ جند Violence انت
کہ ایردستءِ ہاٹینگ دنت ءُ تُپنگ چست کنگ پرمائیت۔ ءُ آوتی
انسانی جاورءِ پدا دوہر پچ گیپت ءُ کار ایت۔

اگان فینزءِ تشددءِ بہ گیشین این گڑا آ تشددءِ دو بھرءِ
کنت اولی کالونائزرءِ تشدد انت کہ ایشیءِ تہءِ انسانی جان،
روشت ءُ ربیدگ ہوار انت، آئیءِ اے سئیں چیزاں زورگیر وتی

پنجگان کنت دانکہ ہر رنگء آ گلام دارگ بہ بیت۔ زندگیء ہمک
 پڑء کہ ایردستء بودناکی ہلاس کنگ بُوت کن آنت، زوراک ہچ
 وڑیں راہ پَشت نہ گیج ایت کہ چوشیں راہے پَشت بہ کپ ایت۔
 زورگیرء سرجمیں وس ہمے چیزانی سرء انت کہ گلامء ہما جند
 (self) کہ است انت آئیء چوں دگرے (Other) ء تء مٹ بہ
 کنت گڑا ہما مستریں تاکت وتی دوبر ننگ ء ناموس ہاکء
 پچگرگء یا آیانی گورء تشددء راہ پَشت کپ ایت کہ زورگیرء چوں
 مارا چہ مئے سرجمیں وجود پُل اتگ گڑا آوانی سنج ء سماء ہمے
 جُست ایر بیت کہ وتء دوبر گیگ ء گوم کنگ ء راہء آرگء تہنا
 تشدد انت کہ آوانی جیڑہاں توجیل کنت۔ ایردست وتء تہنا
 گوں تشددء آجو کُت کنت، چمدان چہ جُست جہہ جن انت
 بزآنکہ گلام وتی دوبر جوڑشت (Reconstruction of
 Selfhood) ء نیمگء روت۔ چمدان چہ آ وتی سیاسی جاگء گیش
 ء گیوار کنت ء وتی سیاستء تبء دوبر گیشین ایت بزآنکہ:

● دگہ چاگردی آرڈرے ء ٹہینگ

● نوکیں سیاستےء جوڑ کنت

ہمے نوکیں چاگردےء جوڑ کنگء گوں ایردستء وتی گلامء بابتء
 مارگ بندات کنت ء وتء سرجمء نوکیں انسانے مار ایت آئیء اے
 مارشتء جندء تہنا آئیء جندء تشدد دنت۔

زبان ء ڈی کالونائزیشن:

زبان انسانی جیڑگء راہاں بوج ایت ء شون دنت۔
 راجمانء انسانء گوں انسانء گپ ء گالء مستریں وسیلہ زبان
 انت۔ زبان باز براں سکیں کسانیں رنگےء چارگ بیت بلے گوگیء

گورۂ زبان انسانی جیڑگۂ ہما سیمسرِ انت کہ تہنا گوں گپ ۂ
گالۂ بندوک نہ انت بلکیں انسانی سماءِ جوڑشتۂ جند گوں زبانۂ
بندوک انت۔ آ کلچرل مہبۂ گپۂ کنت، ایشیۂ پدا مردماناں چہ
آوانی جندۂ ستک، زبان، چاگرد، آوانی جہد ۂ کوشستۂ میراس،
تپاکی، بودناکی ہلاس کنگ بہ بنت۔ یک انسانۂ گوں چاگردۂ
بندوک انت ہما چاگردۂ آئیۂ زندگ بوگی انت ادۂ زبانۂ دو کار
دیمۂ کیت اولی و زبان ۂ گپ ۂ گالی کرد انت دومی آ یک
ریدیدۂ دیمۂ بروک انت۔ زبان تہنا گوں گپ ۂ گالۂ بندوک نہ
انت بلکیں ہمک زبانۂ گوں وتۂ یک بُندپترۂ، تے، گیدی
شائری ۂ زندۂ ایدگہ چاگردی رنگ گوں انت ۂ رییدگ بندپترۂ
پیداوار انت یا رییدگ انسانۂ گوں یگۂ دومیۂ گپ ۂ گالۂ پیداوار
انت۔ ہمۂ مجگانی تہۂ ہما اکس کہ جوڑ بنت ہما زبان ٹیگ
آنت کہ ما گپ ئے کنیں۔ نوں مئے اجتماعی ۂ نپری سرجمیں اکس
ہمۂ زبانۂ سوبۂ جوڑ بنت ۂ مارا وتی چاگردیۂ پھمگ ۂ زانگۂ
ہما زبانۂ نیمگۂ روگی انت کہ اودۂ مئے رییدگ ہوار انت۔ اے
چیز زبانۂ یونیورسلٹی انت ۂ تہنا گوں انساناں بندوک انت۔
کالونائزر کہ وھدے کیت گڑا آ ہما Mental Universe ۂ جندۂ
لگتھال کنگۂ کوشستۂ کنت دانکہ آ گلامۂ سماءِ گر ۂ دارۂ کت
بہ کنت، چوں ۂ چی پیمۂ آ وتی کش ۂ گورۂ دگنیاء پھمگۂ آنت۔
وھدے آ وتی زبانۂ چہ دور بیت گڑا آئیۂ ہما پھمگۂ جند
درامدیں پھمگۂ بیت، وھدے انسانۂ یا زھگۂ آئیۂ جندۂ
زبانۂ چہ دور کن ئے گڑا آ وتی جندۂ چہ سد ایت ۂ آ Colonial
Alienation ۂ نیمگۂ روت۔ ہما زورگیرۂ زبان آئیۂ Universe
جوڑ بیت۔ گلامۂ گوں وتی جند ۂ چاگردۂ درامدیۂ سوب زبان
انت اگاں درامدیں زبانۂ ما بنداتی وانگۂ بندات کنیں گڑا ما آچ

وتہ سد این چہ وتی راستیہ دور بئیں ء ما درآمد بئیں۔ زبان انسانی جیڑگہ مسترین در انت۔ ہمیشکہ وهدے ما گند این کہ اپریکہ چہ برطانیہ ء پرتگالہ چہ آجو بوت بلے زورگیرہ زرتگیں زبانانی سببہ مروچی آواں وتی جندہ زبان شموشتگ، اسلہ اے زبانہ تہنا شموشگ نہ انت بلکیں سرجمیں دودمانہ پجارہ گار کنگ انت، ہمیشکہ مروچیگیں اهدہ ہم ما گند این اپریکہ انگت زورگیرہ درآہگہ پد اوں ایردست انت۔

کیبرال ء ڈی کالونیل لیکہ:

کیبرال عملہ گیشتر منوگر انت۔ آئیہ بازیں جاگہاں بازیں گوشتانک ء نکانان چہ ہمے گندگ بیت کہ آ زورگیرہ ہلاسی، لس مہلوکہ زانشت ء جہدہ ہوریں چیزے سرپد بیت۔ آ زورگیرہ در کنگ ء وتی استانہ جوڑشتہ سوبہ گیش گوں گہگیریہ بندوک کنت بلے تہنا گہگیریہ ء ٹینگ نہ بلکیں ہمیشہ ہواریہ لس مہلوکہ تہ شعور ء زانتہ سرہ زور دنت۔ ہمک تک ء پہناتہ گہگیریہ کنگی انت دانکہ باندا روچ اگاں وتی وشہالیں استانے ٹہینگ بہ بیت دانکہ اودہ ہر چیز آسودگ بہ بیت۔ چوشکہ ”نبری گہگیریہ ہمک تکہ پہناتہ“ اے گپہ گوں مارا گندگہ کیت کہ زندہ ہمک پڑہ آ گہگیریہ دیم بریہ شونہ دنت۔ ء گہگیریہ آئیہ ردہ ابرمی عملے انچوکہ یک تاکتے تئی سرہ زورانسری کنگہ انت گڑا آئیہ ہلاسیہ راہ تہنا ٹینگ چست کنگی انت ء گہگیریہ ہما راہ زانگی انت۔ بزانکہ یک نوکیں چیزے جوڑشت انت ء دگہ ہچ رنگیں تاکت وتی زمینہ سرہ نیلگی انت۔ تہنا دژمنہ کشگ نہ انت بلکیں لس مہلوکہ زانت ء سرپدی ہم ہما رنگہ جنزینگی انت۔ آئیہ گورہ گہگیریہ تہنا یہ

جاگہے نہ بلکیں سیاسی، معاشی، ریبڈگی ء سلاہبندی گہگیری ہمک رنگہ ہمک جاگہہ کنگی انت۔ ”سیاسی سرپدی ء زانت اژدري انت اے ٹینگ نہ انت بلکیں انسانی زانت انت کہ ٹینگہ کارمرز کنت“۔ سیاسی گہگیریء اولی لوٹ مردماناں یکجاہ کنگ انت زورگیرہ ہلاپہ ء راجی سنیچ ودی کنگی انت۔ ء پرک ء درک گیشینوکاں پرورش دیگی انت دانکہ لس مہلوکہ رد دات مہ کن انت۔ ہمہ رنگہ ایدگہ تک ء پہناتاں ہم ہمہ رنگہ گوں سیاسی جہدہ بندوکیہ ڈی کالونائز کنگہ گپہ کنت۔

کیرالہ کتاب *Resistance and Decolonization* ہمہ وڑہ ڈی کالونیل لیکہ ء عملہ گیشین ایت کہ گہگیری ء راجی جُنزانی تہہ مستریں تاکت لس مہلوکہ گورہ انت ء مہلوکہ مدت ء کمکہ گوں سرجمیں جاور مٹ بنت۔

بلوچ ء ڈی کالونائزیشن :

بلوچہ گورہ گہگیریء مزنیں دپترے است۔ ہمک وهداں بلوچہء مُدام زورگیریء ہلاپہ جنگ کرتگ ء وتی زمین پاہاز اتگ۔ بلوچہء گورہ اگان مہکمیں ڈسکورسے است گڑا آ جنگ انت کہ ہمک دور ء باریگہ *Dominant* بوتگ۔ اگان بلوچہء گیدی شائریء بچار ئے ء ہمک وهدانی دپتر ء گُوستانکہ بہ ٹپاس این گڑا بلوچ مُدام دژمنہ ہلاپہ اوشتاتگ ء جنگ ئے کرتگ۔ انگریزہ ہلاپہ اوں بلوچہء جنگ کرتگ۔ اگان ہما چیز کہ آئیء نزوری بوتگ گڑا آ انٹلیکچول عمل بوتگ کہ اے تک ء پہناتہ پُشتہء بوتگ۔ ہمہ درگتہ ما بچار این گڑا بلوچ بندپترہ مارا گندگہ کیت کہ بلوچہء

گورہ ہم اگاں راہے پَشت کپتگ آ تشددِ راہِ انت آ وتی پیسری
 جاورہ ہما وھدہ دوبر گیپت کنت آ راہ تنہا Concerning
 Violence انت کہ بلوچ مروچی لاچاریں زندہ گوازینگہ
 بیوس انت یا بلوچہ راستی چہ بلوچہ پُلگ بُوتگ۔ خیربخش مری
 لیکہ ء زانت کہ آئی گلگدارانی تہہ پدَر انت پاکستانی ڈسکورسہ
 ردہ بلوچہ را مدام راجے پیش نہ داشتگ بلے خیربخشہ ہوار
 سرحمیں بلوچ اے گپہ سرہ تپاک دار انت کہ ”ما جتائیں راجے
 این مئے وتی پجَار ء زمینے ء صوبہ گپ برزی تبنانی پجَار انت
 ما صوبہ چہ دریں شئے این، اے مئے وتی زمینے ء ما یک راجے
 این“۔ بلوچہ را کالونائزڈ کنگہ آئی راجی پجَار لوڑ ء توڑ کنگ
 بُوتگ بلے ایشیہ ڈی کالونائزنگ پروسس بُوتگ ء انگت بوگہ
 انت۔ آ وتی گلگدارہ تہہ جاگہے تشددہ باروہ گوشت گڑا آ ماوہ
 گپاں دیمہ آرانہ گش ایت کہ ”مئے تشدد پهازگی تشددے“۔
 بزائکہ ما وت راجی پجَار ء زمینہ پهازگہ گپہ کنیں۔ بلوچہ
 سرحمیں راہ شوہاز انت سرحمیں در ٹک اتگ انت بلے گڈی
 ء آسری راہ تشدد انت ء وتی ”سرحمیں وتواجھی انت“ ء ”دژمنہ
 گیش درد دنت اے جہانی راستی یے“۔ ء بلوچستانہ آجوئیہ
 واستہ کلمہ ء تپنگ دوئیں راہانی شونہ دنت۔ آ سرپد انت ء
 پاکستانہ پارلیمانی نظام ئے دیستگ کہ اے بلوچہ دردہ دوا نہ
 انت ء اے بلوچہ گیش گلام کنگہ نیمگہ برگہ انت، ہمیشکہ
 بلوچہ گڈی پیسلہ وتی ڈبھہ آجوئی انت۔ چریشیہ ہما چیز پدَر

انت کہ بلوچ وتہ ڈی کالونائز کنگہ واستہ جتا جتائیں تک ء
پہناتاں چن ء لانچ کنگہ انت۔

آسر:

ڈی کالونائزیشنء بنداتی عمل تشددہ گوں بندوک انت،
بلے بازیں زانتکارانی ہیال ہمیش انت کہ ڈی کالونائزیشن تہنا
زورگیرہ گوں جنگ کنگ ء دگہ نوکیں ریاستہء جوڑشت نہ انت
بلکیں ڈی کالونائزیشنء عمل راجہء بندپتر، زبان، معاش، دودمان
ء ربیدگہ گوں بندوکیں عملہ کہ ایشیہء را چون تو زورگیرہ
ڈسکورساں چہ پلگار این ء پدا ہما بنکی دروشمہء کار ئے کہ
آئیہء گوں تئی بندپتری راستی بندوک بوتگ انت۔ بزاکہ ڈی
کالونائزیشن وڑے نہ وڑےء دوبر وتی گوستگیں ء پلگاریں راجی
زندمانہء گوں ہوار بوگہء نام انت۔ بلے درستاں چہ مستریں شرت
ایش انت کہ ترا اے چیز تھیورٹیکلی گیشینگی انت ء ایشیہء گیش
ء گیوار کنگہء مستریں عمل National Interculturalism ء گوں
بندوک انت پرچہ کہ آتہنا تشددہء را زانشتی پریمہء گیش ء گیوار
کنت بلکیں آ سرجمیں بندپتر، زبان، دودمان ء ربیدگہء را چہ
زورگیرہء دستاں آجو کنت۔

کیبرالہ اے گشتانک مہلونکِ مچیء 26 اکتوبر 1971ء
 ماں لندن بنجائی ہالہ دیگ بوتگ۔
 بلوچی رجانک: نوکاپ بلوچ

(دلگوش: اے رجانک چہ انگریزیء کیبرالہ کتاب Our People
 Our Mountainsء چہ زورگ ء بلوچیء رجانک کنگ بوتگ، اے
 کتاب ہمک گشتانک سرجمء بلوچیء رجانک کنگ بنت ء
 سیریزی رنگء ماں سگار تاکء چاپ بوان بنت۔ ادارہ)

مڑاھداریں جُھدکاراں!

من جُھد کناں کہ انگریزیء ہیر بہ کناں بلے بدبھتیء من
 انگریزانی ایر دست نیاں۔

کُلاں پیش من گُشگ لوٹاں کہ پہ من شرپء گپ ہمیش انت کہ
 اِنشپی من شمئے میانء نندوکاں۔ من شمارا برات ء گوہار
 گوہار بدلاء کامریڈ گوشاں پرچا کہ اگان ما برات ء گوہار ایں
 اے مئے وتی واہشت نہ انت، نئیکہ کمٹمنٹ انت بلے اگان شما
 منی کامریڈ ات ء من شمئے گڑا اے کمٹمنٹے ء زمہ واری یے۔

ٹوفی گفروڑے شمارا گُشت کہ من یک جوانیں آشوبی یے
 آن، بلے راستی ایش انت کہ من یک آنچائیں اپریکی آن، کہ من
 وهدے لوٹانی ردے وتی زمہ داریاں پہ وتی سرڈگارے پیلو کنگے
 جہدے آن۔ منی کامریڈ رون پیلپسے گشت کہ من آئیے بامرد آن
 بلے مارا وتی ڈیہے بامرد نیست، مئے بامرد تہنا اپریکی لس مہلوک
 انت۔

من پہ جزم اے گُشگ لوٹاں کہ من ادے شمنے سرپدیے
 دیگے نہ یتکگاں، من چوناہا بے کساس دربرتگ چہ ہما کامریڈاں
 کہ منے چہ پیش اتکگے گوشتانک اش داتگ۔ اے جہدے سپرے
 چہ شمنے سیاسی ے اخلاقی کمکے من باز دربرتگ ہمیشکہ من
 سلام پیش کناں اے ملکے گلیں کالونیلزمے ہلاپیں مردماں۔

سیاستے تمے راست گوش بوگ ے گوں تپاکیے جنزگ المی
 انت۔ ما سرپد بئیں کہ مردم پہ مئے جہدے ہمبہاداریے ساڑی
 انت۔ اے ردے ما وتی ملکے اسپیت پوست ے سیاہ پوستیں
 مردماں ہوار زانتکاریں زہمتکشان Intellectual Workers سلام
 پیش کنیں ے آیاں گُشگ لوٹاں کہ مئے اوست ے امیت ہمیش
 انت کہ آ یکجائی ے تپاکیے کشکاں رند انت ے ماں اپریکے
 کالونیلزمے دیمے مہکمے گوں دارانے وتی جہدے ہمے وڑے دیمے
 بران کن انت۔ پرچہ کہ اے پیمیں جہد تپاکی ے ہمکوپگیے
 مانزمانیں چیدگ انت۔ ما وتی ورنہ ے نودربران سلام پیش کنیں کہ
 آ یکشلے گوں جہدے ہوار انت ے جہدے دیم برگے انت۔ من

کالونیلزمِ ہلاپ بوکس گلیں زالبولان سلام پیش کناں ءِ آیاں گُشگ لوٹاں کہ مئے جہدِ من ءِ مراد ہمیش انت کہ مئے مردم داں ہما وھدءِ آجوئیءِ گپت کت نہ کن انت دانکہ مئے زالبولانی پاد پچ مہ بنت۔

منی ہیالءِ انشیپى ادءِ لہتیں درآمدیں اپریکی مردم اوں نندوک انت۔ آیاں من ہاسیں سلام پیش کناں ءِ اپریکی پُسگ آیاں ہمے کلوءءِ دیگ لوٹ انت کہ آ وتی جہد ءِ زمینی جاوراں چہ سہی ءِ سرپد بہ بنت۔

چوناھا من لوٹ اتگ ات کہ اے جُست ءِ پُرسی دیوانے بہ بیت بلے چوشکہ ادءِ مردم باز انت، ہمیشکہ من جہد کناں کہ پُرتگیزی زورگریءِ ہلاپءِ بندات بونگیں جہدِ گچینی جیڑھاں گیش ءِ گیوار بہ کناں۔

گُلاں پیش ما اے گپءِ بہ زان این کہ ما کئے این؟ من شمارا گُشگ لوٹاں کہ شما اے گپءِ مہ جیڑ ات کہ ما جنگ ءِ پسات پیداک کنگءِ این ءِ جنگ چوناھا جوانیں پدکردے نہ ات، مارا ایمنیءِ گوں مہر انت بلے بیدءِ آجوئیءِ ایمنی بے مانائیں چیزے، ما آجوئی لوٹوکیں سرمچار این، مئے لوٹ وتی سردگارءِ آجوئی ءِ وتی مہلوکءِ سرحمیءِ آزاتی ءِ آسودگی انت۔

من شمارا سرپد کنگ لوٹاں کہ مئے زمین کدءِ پندولے بیت، ریلکن گنیا ءِ سینینگالءِ میانءِ انت، ءِ کیپ وردا آئی لینڈ

تیابہٴ چہ 400 میل دور انت، گنیاءِ مردمانی کچ ۽ کساس 800,000 انت ۽ کیپ وردا آئی لینڈہ 200,000 انت۔ چوشیں نیزگاریں زمینے نہ ات پرچہ کہ کشت ۽ کشاریء پہ گمراہیں سرڈگارے ۽ مارا کمے تیل، مڈی ۽ Bauxite است انت۔

بندپتری دیمروئیء جتائیں تک ۽ پہناتانی ردء اپریکی مردم ماں گنیاء جتا جتائیں ٹولی ۽ کٹماں چہ سیادی دار انت کہ آیانی تہء توانگریں ٹولی Balante ۽ Fula انت کہ یک دومیء ہلاپ انت۔ Balante راجمانء مانگیش اتگیں استان دروشمیں گلے رنگء چار انت کہ اے وتی توکء وت مانگیش اتگیں رھبندے۔ دومی نیمگء Fula یک گیش اتگیں راجمانء ہوار پرامڈل (Pyramidal) استانء داواء کن انت۔ اے گپء زانگ المی انت کہ اپریکی راجمانء زورگرانی آھگء پیش مئے مردم پُرتگیزیانی زورگری ۽ آمریتء ہوار جتائیں اڑ ۽ جنجالانی دیمپان بوتگ انت۔

پُرتگیزی زورگری چی یے؟ لہتیں مردمانی منگ ہمیش انت کہ پُرتگیز امپیریلاسٹیں استانے، بلے راستی چوش نہ انت پرچہ کہ پرتگیز ہچہر معاشی دیمروئیء حسابء آ کساسء سر نہ بوتگ کہ کسے آئیء را امپیریلاسٹ بہ گش ایت۔ هر وھدء گواچنیں امپیریل ازم actual imperialism ۽ ایردستیں امپیریلست on imperialists domination ۽ میانء پَرکے الم بیت۔ امپیریل ازم سرمایہ داری رھبندء دیمروئی دیگء آسر انت۔

یکروچے یک کامریڈے ء کماشے ترانء آت آنت کہ اودء من وتی هیال اوں ایر گت آنت۔ آ گوں ابکھیء گشگء آت، ”بلے کبیرال مئے جنگ پرتگیزی امپیریل ازمء گوں بندوک انت، ما پرتگیزیانی ہلاپء جنگ کنگء این گڑا اے حسابء مئے جنگ پہ پرتگیزی امپیریل ازمء ہلاپء نہ انت؟“ من گیشینگء چہد کت کہ امپیریل ازم جتائیں رنگ ء دابان چار ء بیچار کنگ بیت بلے مئے مُلکء امپیریلست ایردستی است انت۔ امپیریل ازم ء امپیریلست ایردستی ہمگرنج آنت، بلے ہورت چارگ بہ بیت گڑا ایشانی میانء پرک ء تپاوت است انت۔ راستی ایش انت کہ پرتگیز ہچہر امپیریلستیں استانے نہ بوتگ بلکیں امپیریل ازمء داشتگیں کارندہے۔ اگان بچار ئے ہژدہمی کرنء بنداتء پرتگیز وت یک semi-colony سے بوتگ اگان شما بندپترء سرپد ات گڑا الم زان ات کہ کئی ایردست بوتگ۔ مئے زمینء سرء پرتگیزی ایردستی اپریکی بھر ء بانگی ء برلینء کانفرنسء زمانگء برطانیہء کمکء مہکم کنگ۔ آ زمانگء پرتگیز اینچو تاکتور نہ بوتگ کہ وتی کالونی بہ دار ایت۔ پرتگیزء ڈی کالونازید نہ بوگء سبب اوں ہمیش کہ آ امپیریلستیں استانے نہ ات ء نئیکہ نیوکالونائزیشنء تاکت ء زکتے است۔ آئیء معاشی جیڑہ آنچوش آنت کہ آ دگہ امپیریلستیں تاکتانی بروبریء ہچہر اوشتات نہ کنت۔ کالونیل ازمء اے سرجمیں سالانی میانء پرتگیز بس gendameء بستارء مئے مردمانی لٹ ء پلء کنگ انت۔

پُرتگیزی کالونیل ازمِ ہاسیت چے اُنت؟ اُنچوشکہ شما درست شریءِ سرپد اِت کہ مئے مردماں چو اپریکہِ آ دگہ مردمانی وژءِ ایردستی ءُ زورگریءِ ہلاپءِ مدام دلجمیں گہگیری کنگ۔ مارا پنجاہ سال اِنٹ پُرتگیزی کالونیل ازمِ ہلاپءِ جنگ کنگءِ ایں بلے بدبہتیءِ ما بھ پتاک نہ بوتگ ایں، ہریک کُٹمے (نسلے) وتی ہسابءِ جنگ داشتگ، ادءِ ہمے پدر بیت کہ اے جنگ یکےءِ جوڑ کُتگینے نہ انت ءُ نئیکہ ہما مردمانی جوڑ کُتگینے کہ آیاں جنگءِ گوں ہب ءُ واہگ است بلکیں اے مئے جنگ ءُ جہدِ روانی اِنٹ کہ مرچی وتی نوکتریں دروشمءِ اتکگ ءُ سر اِنٹ۔ یورپءِ پرتگیز تو اُنچوش بہ گُش پدمنتگیں ءُ پشتکپتگیں گڑا استانے رد نہ بئے ایشیءِ زمہ وار پُرتگیزی نہ اُنت بلکیں ہما ruling class اِنٹ۔ پُرتگیزی کدی اوں چہ انسانی ہک ءُ آجوئیءِ مانا سرپد نہ بوتگ اُنت ءُ نئیکہ جمہوریتءِ متلبءِ زانوگر بوتگ اِنٹ۔ پرتگیزءِ ruling class نفسیات سامراجی نفسیاتے ءُ اودءِ پدمنتگی ءُ جہالتءِ ہوار تَمَن پرستیءِ ریدگ وتی گڈی سیمسراں رستگ ءُ آیانی دلاں اپریکہءِ مردماں پہ شرپ ءُ بستارے پشت نہ کپتگ۔ شمارا یات و بیت یکرندے سالزآرءِ گشتگ ات اپریکہءِ ریس ازمِ مزنیں گساسةءِ وجود نہ دار ایت۔

پرتگیزاں اپریکی مردماں ہوار کنگءِ وتگریں کسہے جوڑ کرتگ۔ دروگ ءُ بے بنیں گپے۔ منی مُلک، پرتگیزیانی تیابدپی دمگءِ موجودگی 500ءِ سالانی میانءِ بگر ءُ زورگریں لٹ ءُ پُلءِ

سدریں سالان گیش بہ گُبتء ہمایانی ہساب ء دادء ردء تہنا 0-3% آبادی آیاں گوں ہوار بوتگ جنگء پیش آیاں دُنیا ء جہانء گُول ء مسام کتگ آت کہ مارا گوں وت ہور کن آنت بلے پریشء ترا چار سال پرائمری اسکولء بوگی انت ء ہما آفیشلانی گورء روگی انت۔ پرائمری اسکولان مارا جاگہ دیگء آیان شیتانی نیت ء ارادہ مئے مردمان دیمروئیء چہ دارگ آت بلے پرتگالء ہال وت ہمیش انت سرکاری ہساب ء کتابء ردء اودء 46 درسد مردم جٹ ء نا وانندہ آت بلے من وت اے بابتء کار کتگ ء ہمے کارانی آسء من دیستگ کہ پرتگیزء بازیں دمگان ناواندہانی کساس 70 درسدء برز انت، گڑا آ مارا چوں جٹ ء ناواندہ گشت کن آنت؟ پرتگیز اوں بس "کثیر نسلی" ء "کثیر البرارظمی" راجءء ساچشت ء دیمروئیء نیمون سازیت۔ آ اے وابء برجم دارگ لوٹ ایت چیا کہ اے پہ مئے لٹ ء پُلء جوانیں لیکہ آنت۔ بلے مردم زان انت ء گائن، موزمبیق ء انگولا ما کثیر نسلی پرتگیز ء آیان جیڑگان مان نیاریں۔ ما پرتگالی نہ ایں اپریکی ایں۔

کیپ وردے زروانء جیڑہ انگت دگرے چیا کہ پرتگیزیانی آہگء داں ویران بوتگ ء پدا گئیء چہ گلامان آباد کتگ ء چہ اودء دراں ڈیہ کرتگیں لہتیں پورپی دو ٹولیاں بھر ء بانگ بنت؛ یکے ملکی (کوچگی/دیسی) ء دومی addimilados۔ کوچگیء چہ چے مراد بیت کنت؟ ایشیء متلب انت کہ مردمان زورنسری بگر ء وتی گوما ہوار گیج ء آیاں وتسریں ٹیکس بگر۔ آ

چہ جناوراں گنتریں زندگی بہ گوازین آنت۔ اگاں کسے پرتگیزی زورگریءِ کانودہ بہ وان ایت گڑا سرپد بوت کنت کہ لٹ ءِ پلءِ جتائیں گوناپ سازیءِ کجام کساسءِ بدماش ءِ ناشریں مردمانی دست مان انت۔ کیپ ورڈیسءِ آیاں contratados ءِ نامءِ جوڑ کرتگیں مزدوری ءِ گلامیءِ نوکیں گوناپ ہمیش انت کہ مردماں بگر ءِ ساؤ ٹوم یا انگولاءِ دیم بہ دئے۔

اگاں تو لہتیں پرتگیزی ایمانداریں ڈاکٹرائی کتاباں بہ وان ئے سرپد بئے کہ زروان کیپ وردےءِ لس مردمانی ورگ ءِ نوشگ کجام کساسءِ کم انت ءِ باز براں کیپ ورڈیسءِ مردماناں شدءِ کُشتگ۔ ملکءِ ہستیں آبادیءِ موجود بوگءِ گیش پروٹین ءِ ایدگہ وردن نہ بوگ مئے مردماں چہ دیمروئی ءِ آسودگیءِ دارگءِ انت۔ لہتیں میتگاں 80 درسد گونڈو چہ گزنءِ مرگءِ آنت۔ سرجمیں ملکءِ پرتگیزی سرکارءِ جوانتریں دورءِ بس دو ہسپتال گوں 300 گندل ءِ 18 ڈاکٹرءِ بوتگ چریشاں 12 ڈاکٹر بساؤ ٹیگ آنت۔ اگاں وانگجہانی گپ بہ بیت گڑا 45 وانگجہ بوتگ آنت پدا اوں وانگجہ نہ بوتگ کیتھولک مشینری بوتگ آنت۔ نیم سرکاری وانگجہ 11 بوتگ آنت۔ 1959ءِ داں گائنیءِ سیکنڈری وانگجہءِ نام ءِ نشان نہ بوتگ نوں ہمیش انت یکے آست۔ من وت گائنیءِ پرائمیری ءِ سیکنڈری وانگجہءِ شتگاں، کیپ ورڈیس یونیورسٹیءِ ایوکءِ 2000 نودربر وانگءِ ایشیءِ چہ شما جیڑ ات کن ئے کہ ادءِ وانگءِ ہال چی انت؟ اے مئے مردماناں چہ دیمروئیءِ گستا

دارگہ و تساجپیں پیسلہ یے، ہمے ہال انگولا ءُ موزمبیقہ ہوار
 ایدگہ ایردستیں شہرانی انت۔ سرکارہ مئے ترسینگ ءُ بیہار دیگہ
 باز جہد کنگ بلے آ بیہال انت کہ ما بامرد این۔ اگان کسے
 پرتگیزہ سیاسی زندگی ءُ بابتہ سرپد است انت گڑا سما کت کنت
 کہ ایردستیں زندگی چی یے؟ بزاں ہچ سیاسی پارٹی ہچ وڑیں
 ٹریڈ یونین ءُ دگہ چوشیں چیزے جوڑ کت نہ کنت گنیہ ما ہچ
 وڑیں انجمن جوڑ کت نہ کنگ۔ 1954ء ما لہتیں سنگتاں جہد
 کت کہ اپریکی لیب ءُ گوازی ءُ کلبے جوڑ بہ کنیں، ہمدان چہ
 مردمانی یکجائی ءُ روگ ءُ آہگے بوت بلے اے اوں بند کنگ
 بوت۔

مئے سرڈگارہ کالونیل لٹ ءُ پل ءُ بنکی دروشم چے پیم

انت؟

اے سرپد بوگ اڈری انت کہ ایش انگولا ءُ زیمبابوئے چہ چے
 پیمہ جتا انت، یکے و ایش انت اداء گنیہ موسم آ حسابہ شوک
 نہ انت دومی پرتگیزی ڈنگانی دیمہ دارگہ اداء بنداتہ چہ
 دلجمیں گہگیری یے بوتگ ہمیشکہ انگولا ءُ زیمبابوئے حسابہ
 مئے گورہ ڈنگ کمتر آنت۔ مئے لٹ ءُ پل نہادی ءُ سنگ ءُ ملامانی
 وسیلہ کنگ بوتگ۔ اے ہبرہ زانگ المی انت کہ مئے ہکانی
 لوٹہ جوابہ مدام پرتگیزیان زورانسری مئے ہونریچی کرتگ۔

مئے پارٹی گنیا ءُ کیفے وردےء 6 اپریکی رهشونانی
 سروکیء 1956ء جوڑ کنگ بیت۔ مئے پارٹیء چہ باسوء چیراندری
 کار بندات کت ءُ دیمترء وتء را میتگ پہ میتگ سر اش کت۔ آ
 وهدء مئے ستک ہمیش ات کہ ما گون پُرایمنیء جہدء دیمء بُرت
 کنیں، ما چہ *underground trade union organization*
 نیمگء پُرتگیزیانی ہلاپء یک دو ہڑتال کتگ ات بلے پُرتگیزیاں
 مدام گون تیر ءُ تپنگاں مئے دیم داشت۔ 3 اگست 1959ء
 مزدورانی ہڑتالء روچء آیاں 50 اپریکی مردم شہید گت ءُ سدانی
 کساسء مردم ٹپی ءُ ٹوری کرت ات، آ روچء پُرتگیزی کالونیل ازم
 دیمء مارا درونت ءُ سبکے رس ات ءُ ما سرید بوتیں، اے سرجمء
 امپیریل ازم انت، ہمیشکہ اے جست پشت نہ کیت کہ تو
 سلاہبندیں جہد کن ئے یا ناں، بلے جہد و مدام سلاہبندیں بیت
 چیا کہ زورگرء و پیسر تئی سرء وتی توپکء کار بندگء پیسلہ
 کرتگ۔ ستمبر 1959ء مان Bissauء چیراندری دیوانے کنگ بوت
 کہ اودء گوستگیں کارانی یل کنگ ءُ وتء ہوار مردماناں پہ
 جنگء تیار کنگء پیسلہ زورگ بوت۔

ہمے جنگء برورد انت کہ مرچی ما وتی ڈیہء بیست ءُ
 سہ ہند ءُ دمگ سرجمء وتی دستء کنگ بلے یکبرے ما وتی
 مردم سیاسی ہسابء پہ جہدء تیار کرتگ ات، آیاناں موبلائز
 کتگ ءُ کیڈر تیار کتگ انت۔ ما جنگ عملی دروشمء 1961ء
 بندات کت، بلے آ کساسء جنگ نہ کتگ ات، بس پُرتگیزیانی

اسٹور جت آنت، پُہل پُرشٹ آنت، ٹیلی فونانی وئیر گوٹک آنت ءِ دگہ آنچیں کار کنگء آتیں گڑا پُرتگیزی اے جوابء بیرء مزنیں گُشت ءِ کوشے بندات کت، مئے مردم اِش گُشت آنت ءِ کور ءِ کوهان دور دات آنت، پُٹرول جَت ءِ مانداشت آنت۔ آیاں میتگانی میتگ ستک ءِ سوچ کت انت، ہمے ترسء کہ مئے پارٹی میتگان سر بوتگ ات۔ ہمے زمانگء آیاں تہنا گنیاء مئے 3,000 مردم زندانی کُت، بلے پُرتگیزی زورگرء راستیء سرء بروسہ نہ کت، آ سرپد نہ بوت آنت کہ زلمء آسر گہگیری اِنت۔ مئے جہدء را هلاس کنگء جاہء آیانی زوراکیان روچ پہ روچ مُہکم تر کت۔

1964ء ما ہمینچو مُہکم بوتیں کہ ما وتی اولی کانگریس گنیاء جنگی دمگان ایر کت۔ اے زمانگء پُرتگیزی وزیر دفاع general Araujo مئے مردماناں چہ ما بد دل کنائینگء درستان چہ دیمء تر آت، آئیء کانفرنسے کت کہ لہتیں دز گنیا ءِ سینینگالء اتکگ آنت، ملکء 15 فیصد وتی دست اِش کتگ ءِ پُرتگیزی آھایاں زوت هلاس کنگء جہدء آنت بلے پُرتگیزی مردماں Goa یات آتک آنت، آھمے سرپد بوت آنت کہ راستی ہمیش اِنت کہ ناروائیں اُرش بوگء انت، اے چیزء مردم مان گیشینت آنت۔ دومی روچء سرکارء پریس رلیزے شنگ کت کہ اے چہ ڈنء اتکگیں نہ آنت بلکیں ہمدء نندوکیں دز ءِ ڈنگ آنت اے وھدء ما کساس ملکء 25 فیصد وتی دستء کتگ آت، آیانی تہء سرجمیں گوریجان هوار آنت۔ آنچوشکہ شما سرپد ات کہ مئے جنگء

بندات گوریچانہ بوتنگ ء شش ماہہ پد ما وتہ زربارہ سرکت۔ ما وتی 64ء cassaca کانگریسہ جنگی رھبند عقلی بُنیاداں گوں بدل کرت آنت، کلان پیش ما گوریلایونٹانی وتواکی ہلاس کرت، آیانان گوں تربیتی کمیٹی یے ہوارکت ء regular army یونٹ جوڑ کرت انت۔ ما اے اوں پیسلہ کرت کہ جنگ آماچیں میتگان چاگردی کار بندات کنیں، وانگجاہہ جوڑ کنگ، ہسپتال ء الاجہ کار ء روزگارہ پیداک کنگ ء دگہ انچیں کار کہ آیانی کنگہ رند مئے سیاسی چست ء ایرے بندات بوت کنت ء آنچو کہ من گشت مرچی ما 23 فیصدہ گیش چیز وتی دستہ کنگ آنت۔

اے دمگانی مردماں پہ زندگی نوں باریں چون انت؟ بیسل ڈیوژنس ء ایڈگہ بازیں یورپی، امریکی ء ایشیائی مردم گنیاء ہمیشکہ شتگ انت دانکہ اودہ جاورہ چار ء تپاس بہ کن انت۔ مئے آجو کنگیں دمگانی واستہ مئے گورہ نوں استان جوڑ کنگہ درستیں چیز موجود انت۔ مئے مردم سیاسی، معاشی ء ریبیدگی زندمانہ واهند انت ء اُلسی ہاکمیہ زند گوازینگہ انت۔ مئے سیاسی گل آجو بوتنگیں دمگانی تہہ باز مہکم انت۔ مئے مردم وتی زندہ سرجمیں پیسلہانی بزانکہ میتگ، ہنکین ء دمگہ جہتہ وتی واکدار وت آنت۔

گپ وھدے آیانی معاشی زندہ بابتہ کیت انت گڑا ایش مردمانی سرہ کار دار ایت کہ آزلوری ئیں ورد ء وراکانی پیداوارہ شرتر بہ کن انت پرچہ کہ جہدہ دیمہ جنزینگہ پہ المی انت۔

معاشی گلے مسالے 'السی دکان' انت کہ اودے کوچگی مردم دمگی
 ہسابے جریدگ کتگیں یا مئے وسیلہء درآمد کتگیں سامانانی بہ
 ء شَرَّے کت کن انت۔ مئے کوچگان نامداریں آمیدگس اوں است
 أنت۔ گوستگیں وهداں مئے مردماں ہیچ وڑیں ہک ء انساپے نہ
 رستگ پرچہ کہ آ انتظامیء واجہء گورء شتگ ء دست پہ انساپء
 لونچ کنگ انت۔ بلے نوں دہکان وت ماں وت نند انت ء گچینیں
 آمیدگسء وتی جیڑہاں گیش ء گیوار کن انت۔

گڈسراء من ہمے گشگ لوٹاں من چہ شمئے آہگء سک
 وشاں ء شمارا گشگ لوٹاں کہ آ روچ زوت کیت انت ما گوں وتی
 سنگت ء کامریڈاں آجو کرتگیں میتگ ء دمگاں دچار کپیں داں
 سرجمیء وتی ڈیہء آجو بہ کنیں۔

(روان انت۔۔۔)

دنیاۓ سیاست ماں جیوپولیٹکسۓ نگاہۓ

سحر بلوچ

پجار:

دنیاۓ سیاست ابیدۓ جیوپولیٹکسۓ چارگ بوت کت نہ
 کنت۔ جیوپولیٹکس ہما شے انت کہ ریاستۓ تک ۓ پھتانانی سرۓ
 مزنیں سان ۓ اسرے دور دنت۔ ریاستۓ ڈنی شوربندی (Foreign
 Policy)، تہی شوربندی (Domestic Policy)، میاں اُستمانی نظام،
 جنگ ۓ زرمبشتۓ مہکم بوگ یا نہ بوگۓ جیوپولیٹکسۓ دست مان
 انت۔ یک ریاستۓ جغرافیائی ہاسیت سرجمیں دنیاۓ سرۓ مزنیں
 سان ۓ اسر دور دنت۔ مرچیگیں سیاستۓ بنیاتۓ جند
 جیوپولیٹکس انت۔ جغرافیائی ہاسیت انچوشکہ لوکیشن زر، دریا
 کدرتی گواجن، کوہ، زمین، ٹیوگرافی، موسمۓ جنگانی بنگیج کنگۓ
 مزنیں کردے پیلو کنگ۔ زمینی جنگ ۓ زمینی اڑاند انگت داں
 ہست انت۔ جیوپولیٹکس انچیں مہکمیں شے یے کہ
 کیجلن (Rudolf Kjellen) ۓ فیڈرک ریٹزل (Friedrich Ratzel)ۓ
 وڑیں مزنیں جغرافیائی سیاستدانان جیوپولیٹکسۓ را پاپولر
 سیاستۓ نام داتگ۔ ۓ اے گپۓ سرۓ ہیج شک نیست انت کہ

ابیدء جیوپولیٹکسء ما یوکرین ء روسء سرپد بوت کت کنیں ء نئیکہ تائیوان ء زرباری چینء زرء (South China Sea) سرپد بوت کت کنیں۔ نوآبادیاتی نظام ء سامراجی تاکتء لیکہء تہء ہم جیوپولیٹکس گون انت۔ پرچہ کہ جیوپولیٹکس وتی ہرچ اپروچ ء تہرانی تہء زورگری، نوآبادیاتی نظامء شاہگان تر کنت۔ جیوپولیٹکس یک ریاستء را تاکتے جوڑ کنت ء یک ریاستء را نزور ہم کت کنت۔ اے گپء سرء ہج شک نیست کہ اگاں اسرائیل اے جغرافیکل پوزشنء تہء مہ بوتیں گڑا مرچی دنیاء مزنیں تاکتے بوتگ ات۔

میاں اُستمانی سیاستء جیوپولیٹکسء مزنیں سان ء اسرے ہست انت۔ ڈنی شوربندیاں بگر پوجی ء سیکورٹی شوربندیاں گیش ء گیوار کنت۔ یوکرین ء روسء جنگ تہنا دوئیں ریاستانی جنگ نہ انت بلکیں اے جنگء ایشیا، اپریکہ، مگرب ء ایدگہ دمگاں وتی سان دور داتگ۔ روسء سرء معاشی پابندی جنگء ایدگہ ریاستانی سرء معاشی جیڑہ اتکگ۔ چوشکہ تیل ء گلہء جیڑہ، پورپء گیس ء سیکورٹیء جیڑہ ء جوہری سلاہانی جیڑہ۔ اے جنگء دنیاء سیاستء نکشہ مٹینتگ۔

جیوپولیٹکسء لبزء جند روڑوفلپ کیجلنء 1899ء کارمرز کتگ۔ آئیء اے گپ کتگ کہ چون جغرافیہ سیاستء سرء سان دور دنت۔ وھدے کہ کارجایی آشوب کیت گڑا جغرافیائی سیاستدان اے گپء سرء زور دینت کہ چون کارجایی بودشت،

انچوشکہ ٹراسپوٹیشن، کمونیکشن، ریلوی، ٹیلیگرافی، بالیگراہ ء سیٹم شپ جغرافیائی ہاسیتاں ہمگرنچ انت ء ریاستہ لوکیشن ء سیکورٹی یونٹاں دگہ رنگے دینت۔ ما جیوپولیٹکس ء جغرافیائی ہاسیتانی دارگہ ء واستہ یک جہدے ہم گشت کنیں۔ کارل اوشوفر (Karl Haushofer) گش ایت جیوپولیٹکس راجی استانہ ء یک سائنسے ء ہرچی کہ سیاسی عمل بوگہ انت گڑا آ جیوپولیٹکسہ برورد انت۔ ہمے ڈولہ پیٹر ٹیلر (Peter Taylor) ء نرہ جیوپولیٹکس دنیاہ سیاستہ اڑاند، جنگ ء دژمنیہ نامہ دنت۔ جیوپولیٹکس زمین ء زمینہ ہمک شےہ گر ء دار کنگ ء تاکتہ وسیلہہ کنگ بیت۔ جیوپولیٹکس سک کوہن انت۔ انچوشکہ سیاستہ جند یونانہ چہ بندات بوتگ ہمے ڈولہ یونانہ چہ جیوپولیٹکس کارمرز بوتگ۔ ارستوہ یونانہ شہری ریاستانی سیاسی نظام جیوپولیٹکل بنیاتہ گیشینتگ انت۔ نوک ہیاتی (Renaissance) دورہ مان فرانسہ امانوئل کانٹ (Immanuel Kant) ء مردمانی ہاسیت گون موسماں ہواریں چیزے ہیال کتگ۔ میاں اُستمانیہ ء تہی سیاستہ جیوپولیٹکسہ یک مزنیں ارزشتے ہست انت۔ نپولین گش ایت جیوپولیٹکس ہما ازم (Art) انت کہ ایشیہ تہہ وھد ء زمین کارمرز کنگ بنت۔ جیوپولیٹکس مرچیگیں وھدہ معاشی مارکیٹاں (Financial Markets) گون بندوک انت۔ انون دنیاہ بہ گندئے 60,000 ملٹی نیشنل کارپوریشن ہست کہ میاں اُستمانیہ بیپاریہ زمہ وار انت ء اے گون جیوپولیٹکسہ بندوک انت۔ پرچہ

کہ جیوپولیٹکس دنیاۓ ہمک ادارہاں متاثر کنت، اے مالی ادارہ بوت کت کن انت، میان استمانی ادارہ بوت کن انت یا این جی او ء راجی آجوئیۓ ادارہ بوت کن انت۔ جنگ، اڑاند، گس جنگی، دنیاۓ مزنیں سرمایہ کار ء انٹرپرائزرۓ واستہ مزنیں جیڑہ انت۔ پرچہ کہ ریاستانی میانۓ جنگ اے ادارہانی سرمایہ کاریۓ تباہ کن انت۔ انچوشکہ بلوچستانۓ بلوچ آجوئیۓ بندوکیں سلابندانی بوگۓ سببۓ بلوچستانۓ بریک گولڈ ء آئیۓ سرمایہ کار، چینۓ سرمایہ کار بیہار دیگ بوتگ انت کہ سرمایہ کاری مہ کن انت۔ 2017 ء یک سروےۓ ردۓ ہزار سرمایہ کار ء 25% ء گیش جواب کنوکاں ہمے گشتگ کہ ملٹری ء سفارت کاریۓ اڑاندانی سببۓ ایشانی معاش متاثر انت۔

ایشیۓ ابید جیوپولیٹکس یک مٹلی لٹرل اپروچے۔ ایشیۓ تہۓ سیاست، معاش ء شوربندی گیش ء گیوار بنت۔ جیوپولیٹکس انچیں شے یے کہ ایشیۓ تہۓ ہچ وڑیں ہاسیت یک ء ٹک کنگ نہ بنت۔ انچوشکہ شوربندی، ٹپوگرافی، لوکیشن، راجی سیمسر ء ریاستانی کد۔ ایشیۓ چہ مراد ایش انت کہ جغرافیہۓ تہۓ مٹی دنیاۓ سیاستۓ تہۓ بدلی کار ایت۔ وھدے روس 2014 ء کریمیۓ زمینۓ وتی ایردست کنت گڑا بلائیں سانے دور دنت۔ کدرتی گواجن ء ہم یک ء ٹکیں چیز نہ انت۔ انوں انچیں ریاست ہم ہست کہ ایشانی تہۓ تیل ء گیس نوک نوک پٹ ء پول کنگ بوتگ انت انچوشکہ ترکی اسرائیل ایشیۓ مستریں درور انت۔ راجی

سیمسر جنگِ سببِ مٹ ۽ بدل بنت۔ انچوشکہ زرباری سوژان 2011ء آجو بیت ۽ سوژانِ مزین زمین ۽ روت ۽ بنگلادیش پاکستان ۽ آجو بیت۔ موسمی مٹ ۽ بدلی (Climate Change) انوگیں وهدء مزین جیڑے۔ موسمی مٹی ۽ سببِ آرٹک اوشین نوں آپ بوگء انت ۽ بوت کنت دیم ۽ تاکتوریں ریاست ایشی ۽ گواجانی ہاترء جنگ ۽ جیڑہاں گوں دیم پہ دیم بہ بنت۔ ہمے ڈولء انٹارٹکاء برپ ہم آپ بوگء انت۔ اے دوئیں ہما جاگہ انت کہ ایشانی تہ ۽ گواجن تنی وهدی کس ۽ پلپانچ نہ کتگ آنت۔

جیوپولیٹکس ۽ تہ ۽ ریاست سکیں حساسیں چیزے۔ یک ریاست ۽ کر ۽ کش ۽ جاورال دومی ریاست ۽ نگیگ کن انت۔ ایران ۽ اوگانستان میاں اُستمانی جہت ۽ سکیں محدودیں ریاست انت ۽ پاکستان ۽ واستہ مزین جیڑہ انت ۽ مگر ب ۽ نیمگ ۽ ہندوستان پاکستان ۽ سیکورٹی ۽ واستہ مزین جیڑے۔ چین ۽ گوما سی پیک ۽ پروجیکٹ چین ۽ معاشی ۽ سیکورٹی نپ ۽ سیت ۽ مستریں درور انت ۽ امریکہ ۽ چین ۽ اژاند پاکستان ۽ واستہ جیوپولیٹیکل بنیات ۽ مزین جیڑے۔ انوں جیوپولیٹیکل سردردی انچوش گیش انت کہ پاکستان ۽ وڑیں معاشی نزوریں ۽ پوجی آمریت روس، امریکہ ۽ چین ۽ میان ۽ جنجالانی آماچ بیت۔ انچوشکہ جیوپولیٹکس سکیں مزین سرہالے ایشی ۽ جتائیں تہر انت ۽ جتائیں زانتکاراں وتی لیکہ دیم ۽ آورتگ انت ۽ ایشانی لیکہ عملی دروشم ۽ کارمرز بوتگ انت ۽ انگت داں بوگء انت۔ ایشی ۽ ابید دومی جہانی جنگ ۽ پد

جیوپولیٹکس ایرادہ آماچ بیت، بلے سرد جنگہ پد جیوپولیٹکس وتی اسلیں دروشمہ دیمہ کیت ء زانتکار اے گپہ ایر کن انت کہ جیوپولیٹکسہ دومی جہانی جنگ ء سرد جنگہ تہہ ہما کرد بوتگ کہ پیسرہ بوتگ انت۔ جیوپولیٹکس ارزانیں سرہالے نہ انت ء اے کسانیں نبشتانکہ تہہ جیوپولیٹکس گیشینگ نہ بیت۔ ایشہ نبشتہ کنگہ مول ء مراد ایش انت کہ مئے جہدکار ء وانوک ایش بہ زان انت کہ جیوپولیٹکس جی یے ء مرجیگیں سیاست چون جیوپولیٹکسہ گون بندوک انت۔

کلاسیکل جیوپولیٹکس (Classical Geopolitics):

کلاسیکل جیوپولیٹکس اولی تہر انت ء جیوپولیٹکسہ سکیں کوهنیں تہرے۔ کلاسیکل جیوپولیٹکسہ مراد ایش انت کہ چون جغرافیائی ہاسیت سیاستہ سرہ سان دور دینت۔ کلاسیکل جیوپولیٹکس سیاسی تاکتہ سرہ سک زور دنت کہ سیاسی تاکتہ ابید جیوپولیٹکس بے مانا انت۔ کلاسیکل جیوپولیٹکسہ منوگر سکیں راجدوست ء نوآبادیاتی سنج ء سماء گون ہمگرنچییں مردم انت۔ پرچہ کہ کلاسیکل جیوپولیٹکس نوآبادیاتی نظامہ را گیش دلگوش دنت۔ چوشکہ جرمنہ جغرافیائی سیاستدان راجمانی ڈرؤنزمہ چہ متاثر بوتگ انت، انچوشکہ فیڈرک ریٹزل گش ایت کہ ریاست وتی آبادیہ واستہ جہد بہ کن انت۔ پرچہ کہ وھدے

آبادی گیش بیت گڑا ریاست گیش شاہگان بیت گڑا تاکتور بیت۔
 ہما کہ نزوریں ریاست انت آ وت وتی زمینء تاکتوریں ریاستء
 دینت۔ ایشانی ہیال ایش انت کہ کدرتی گچینتگیں (Natural
 Selection) سیاستء تہء ہم کارمرز کنگ بیت۔ کلاسیکل
 جیوپولیٹکس سک کوهن انت بلے انون داں عملی دروشمء کارمرز
 بوگء انت ء تہی سیاستء بگر داں میان استمانی سیاستء سرء
 مزنیں سانے هست انت۔ کلاسیکل جیوپولیٹکس گواچن
 دوستیں (Realistic) تہرے لیگ بیت۔ کلاسیکل جیوپولیٹکسء
 نزء تاکتء واستہ جہد ء کوشست، ریاستانی پروشگ ء تاکتور بوگ
 جغرافیائی کانودء بنیاتء بنت۔

کلاسیکل جیوپولیٹکسء منوگرء ریاستء لوکیشن، کدرتی
 گواچن ء دگہ ہاسیت ریاستء گیشین انت ء ریاست ہما راجاں
 کالونی جوڑ بہ کن انت کہ آہانی جغرافیہ سک ڈولدار انت۔
 متلب جرمنء جغرافیائی سیاستدان کارل اوشوفر وتی لیکہ پان
 ریجنء تہء جرمنیء یک میان اُستمانی تاکتء بستار ئے دنت۔
 پان ریجنء چار دمگ ہوار انت۔ اولی پان روس انت کہ روس
 آئیء سرء ایردست انت، دومی پان ایشیا انت کہ آئیء سرء جاپان
 ایردست انت، سیمی پان امریکہ انت کہ آئیء سرء امریکہ
 ایردست انت ء چارمی پان مگر ب انت کہ آئیء سرء جرمنی
 ایردست انت۔ کلاسیکل جیوپولیٹکسء ہیالء آ شے جیوپولیٹکس
 انت کہ ریاستانی پوجی جیڑہانی توجیل سازی ء گیش ء گیواریء

کمک کنت۔ ایشیہ مستریں جاپانہ جیوپولیٹکس انت۔ جاپان انچی زمینہ وارس انت کہ ایشیہ کر ء کشی زمینی جیڑہ باز انت چوشکہ کوریا، چین ء روس جاپانہ سیکورٹیہ واستہ مزنیں جیڑہ انت۔ وهدے چین تائیوانہ انگیر کنت گڑا جاپان ہم ترسہ آماچ بیت کہ بوت کنت اے جیڑہ مئے ملکہ سرہ کپ کن انت۔ انوگیں جغرافیائیہ جاورال جاپانہ پوجی شوربندیانی رھشونیہ پہ کمک کنگہ انت۔ انچوشکہ جاپانہ برطانیہ، اسٹریلیا ء امریکہ گوما پوجی منگ نامگہ سرہ تپاک کرتگ۔ سرجمیں ریاست وتی پوجی ٹیکنالوجیہ سرہ کارہ انت۔ انچوشکہ سویڈن ء پینلینڈ جیوپولیٹکل سیکورٹی ترسہ سببہ نیٹوہ گون ہوار بوگ لوٹگہ انت۔ ایشیہ ابید اسٹراٹیجک گچین (Strategic Choice) ہم ریاستانی سرہ سان دور دنت۔ اوگانستانہ جغرافیائی لوکیشن ء چینہ BRI (Belt Road Initiative) میانی ایشیہ چینہ گوما یکجاہ کنت۔ اوگانستانہ جغرافیہ چینہ اسٹراٹیجک گچینہ تہہ ڈالچار کنگ نہ بیت۔ اوگانستان چینہ واستہ سیکورٹی ء معاشہ ردہ چینہ واستہ یک ارزشتداریں دمگہ۔ پرچہ کہ اوگانستان چینہ سنکیانگہ گوما سیمسری سیادی دار ایت ء سکیانگہ آشوبی جنگ جنزگہ انت۔ دومی اوگانستانہ کدرتی گواجن انچوشکہ تیل، سہر، گیس، کوائلہ، تانبا ء دگہ بازیں است انت۔ امریکن جغرافیائی سورسہ ردہ پنچ ہزار ارب LNG شانزده ٹریلن گیس است انت۔

جیوپولیٹکسء سان انچوش باز انت کہ بازیں جاہاں نسلی جنگ (Ethic Conflict) جغرافیائی بنیاتء جنزگء انت، ایشیء مستریں درور سوڑان انت۔ سوڑانء ملٹری چیف آف ء پارا ملٹری چیفء جیڑہء ایید دگہ بازیں زمینی جیڑہاں است۔ دارفر (Darfur)ء جنگ سئے تبکھانی میانء زمینی جیڑہانی سببء بوگء انت۔ نوبہ (Nuba) ہم انچیں دمگے کہ زمینء واستہ تمنی جنگ جنزگء انت۔

کلاسیکل جیوپولیٹکسء تہء جتائیں لیکہ است انت انچوشکہ الفرڈ مکندر (Halford Mackinder)ء ارتھ لینڈ تھیوری (Earthland Theory)، الفرڈ تیارمیان (Alfred Thayer Mahan)ء سی پاور تھیوری (Sea Power Theory) ء اسپائیٹکمین (Nicholas Spyckman)ء ریم لینڈ تھیوری (Rimland Theory) ہوار انت۔

سی پاور تھیوری:

سی پاور تھیوری میانء داتگ، میانء لیکہ ایش انت کہ دنیاء سرء حکمرانی کنگء واستہ کوسٹل دمگاں وتی دزچیرء بہ کنت۔ کوسٹل دمگانی کدرتی گواجن، چوک پوائنٹس (ChockPoints) انچوشکہ بندرگاہ، آبنائے، زروان، زری راہ، گرماپ ء دگہ بازیں دمگ ہوار انت ء ایشانی سرء وتی پوجی بنجل جوڑ کنگ ء ایشاناں وتی دزچیرء کنگ۔ میانء ردء دنیاء

جیوپولیٹکل تران ۽ باوست هما وهدء بندات بوتگ وهدء برطانیہ یک نیول پاورے جوڑ بوتگ۔ میان ۽ ردء برطانیہ ۽ پوجی، سیاسی ۽ معاشی تاکت ۽ سبب نیول پاور بوتگ۔ انوگیں وهدء اگاں ما میان ۽ لیکہ ۽ بچار این گڑا ایشی ۽ چہ مراد ایش بیت کہ ہندوستان ۽ زر، پیسیفک زر ۽ دگہ زراں وتی دزچیر۽ آرگ انت۔ چوک پوائنٹس پہ درور آبنائے ہرمز، آبنائے ملاکہ، گلف، بے، زروان ۽ دگہ ہمے ڈولیں زری راہ وتی دزچیر۽ آرگ، ملٹری بیس جوڑ کنگ ۽ دنیا ۽ بیپاری ۽ دارگ۔ پرچہ کہ ہمے چیز ریاستانی واستہ سک باز ارزشت دار انت۔ انچوشکہ آبنائے ہرمز ۽ چہ 40% تیل گوز ایت۔ ہمے ڈول ۽ سوتھ چائنا سی ۽ واستہ جنگ ۽ جوپ بوگہ انت۔ چین، ویتنام، فلپائن، ملیشیا، انڈونشیا ۽ دگہ ریاستانی گوشگ ہمیش انت کہ سوتھ چائنا سی ۽ زروانانی سر ۽ مئے بھر شریدار انت گوں۔ بلے چین گوش ایت سوتھ چائنا سی ۽ سرجم ۽ منی انت ۽ چین ۽ سوتھ چائنا سی ۽ چپ ۽ چاگرد نوہ لین جوڑ کرتگ کہ ایشی ۽ Nine Dash Line گش انت۔ چائنا گش ایت اے لین ۽ کش ۽ کر ۽ سرجمیں ہند ۽ جاگہ منی آنت۔ چین سوتھ چائنا سی ۽ تہ ۽ آرٹیشل ایلینڈ جوڑ کنگ انت ۽ ایشانی سر ۽ پوجی بنجل جوڑ کنگ۔ سوتھ چائنا سی ۽ ہما جاہ انت کہ اد ۽ کدرتی گواجن سک باز انت ۽ دنیا ۽ رش ۽ کشیں بیپاری راہاں گوں ہوار انت۔ چین ۽ اگاں سرجمی ۽ وتی دزچیر۽ کت گڑا بزاں دنیا ۽ نیم بیپاری ۽ وتی دزچیر۽ کنگ ۽ سوہمند بیت، یا انچوشکہ آبنائے ہرمز انت کہ دنیا ۽ رش ۽ کشیں راہ انت۔ دنیا ۽ ہمک ریاست ہمدان تیلان

گوزین انت۔ دنیا 1/6 پرسنٹ تیل همداں گوز ایت ء امریکہ پوجی بنجل بحرین ء است انت کہ ہرمزہ نگپانی ء نشتگ۔ پرچہ کہ اے راہ ء بازیں گرابانی سر ء ارش بوتگ انچوشکہ 2010 ء جاپان ء گرابانی سر ء بوتگ ء ہمے ڈول ء برطانیہ ء سعودی عرب ء گرابانی سر ء بوتگ۔ انوں دنیا ء امریکہ ء ہشت سد پوجی بنجل است انت کہ جتا جتائیں ریاستانی تیابدپی دمگان انت۔ جبوٹی دنیا ء یکیں ریاست انت کہ بازیں ریاستانی پوجی بنجل است انت، پہ درور امریکہ، فرانس، روس، برطانیہ، جرمنی، اسپین، اٹلی، جاپان، ترکی ء چین ء ملٹری بیس است انت۔ بوت کنت کہ ڈنی ریاستانی پوجی بنجل جبوٹی ء تہ ء است انت۔ ایشی ء سبب جبوٹی ء جغرافیہ انت پرچہ کہ آبنائے باب المندب (Strait of Bab el Mandeb) جبوٹی ء کش ء انت ء دنیا ء سی پرسنٹ بیپاری ہمے آبنائے تہ ء کنگ بنت۔ جبوٹی انچیں زمینے کہ جبوٹی بندرگاہ ء چہ بحرہند ء ہمک ریاستاں چار ات کن ئے؛ انچوشکہ یوکرین ء تہ ء اوڈیسا بندرگاہ ء سوستہ پول بندرگاہ ہوار انت۔ ایشی ء ابید گوادر بندرگاہ چین ء BRI پروجیکٹ ء بجاہ انت۔ گوادر ء وسیلہ ء چین آبنائے ہرمز، بحیرہ عرب ء ماہیگاں لٹ ء پُل کت کنت۔ گوادر چین ء واستہ معاش ء چہ گیش سیکورٹی مکسد ء سرجم کنگ انت، پرچہ کہ گوادر ء وسیلہ ء چین سنٹرل ایشیاء وتی سان ء دور دات کنت۔ انوں چین ء امریکہ ء مقابلہ سوتہ ایسٹ ایشیا یا انڈو پیسیفک دمگان بوگ ء انت۔ انچوشکہ امریکہ ء کمک کماش (Voice President) ایلینڈ پیسیفک ریاستانی تر ء تاب ء

شتگ، کیریباتی (Kiribati) ءُ ٹونگہ (Tonga) ءُ وتی ایمبیسى جوڑ کتگ ءُ فجی (Fiji) ءُ تہءُ وتی Peace Corps Mission ءُ ہم جار پرینتگ۔ چین ہم ایلینڈ پیسفیک ریاستانی تہءُ ده روچی تر ءُ تابءُ شتگ ءُ انچوش گپ انت کہ چین سلومن ءُ کمبوڑیہءُ وتی ملٹری بیس جوڑ کنگءُ انت۔ میانءُ لیکہءُ ما آرٹک زر (Artic Ocean) ءُ انٹارکٹیکاءِ سرءُ کارمرز کت کنیں۔ انوں موسمی مٹ ءُ بدلیءُ سببءُ آرٹک زر آپ بوگءُ انت۔ انچوش گوش انت 2035ءُ سرجمءُ آپ بیت۔ آرٹک زرءُ کدرتی گواجن تنی وهدی کسءُ لٹ ءُ پُل نہ کتگ انت، ایشیءُ تہءُ کساس 30% گیس 15% ءُ گیش تیل است۔ آرٹک زرءُ انوں امریکہ، روس، کنیڈا، ڈنمارک، نوروے ءُ آئس لینڈءُ سان است آنت۔ روسءُ پوجی بُنجل، بالیگراب، آبدوزءُ آرٹکءُ انت۔ امریکہءُ زری پوجءُ چه ابید نیٹوءُ ہم پوج همودءُ نشتگ انت۔ اے تاکت کہ آرٹکءُ موجود انت چین گڑا چون پشت کپ ایت۔ چینءُ وتی ریسرچ گراب ہم دیم داتگ انت۔

الفرڈ مکندرءُ ارتھ لینڈ تھیوری:

الفرڈ مکندر برطانیہءُ نامداریں سیاستدان ءُ جغرافیائی سیاستدانے بوتگ ءُ آئیءُ نامداریں لیکہ ارتھ لینڈ تھیوری۔ مکندرءُ اے تھیوری 1904ءُ داتگ۔ ایشیءُ مراد ایش انت کہ ریاستانی واسطہ الہی انت کہ آ پیسرءُ زمینی تاکت بہ بنت۔ وهدے زمینی تاکت بوت انت گڑا تیابدپی دمگ وت ایردست کنگ بنت۔ مکندرءُ

واستہ دریائی تاکتہ چہ گیش زمینی تاکت ارزشت دار ایت۔ مکندرہ ہم نوآبادیاتی نظامہ سرہ زور داتگ۔ مکندرہ هیال ایش انت کہ نوآبادیاتی نظام ریاستہ ایدگہ دنیاہ گوما یکجاہ کنت ء دنیاہ سیاستہ ہج ریاست ایوک ء تہنا بوت نہ کنت۔ مکندر جغرافیہہ دو تہرہ گیشین ایت۔ اولی زمین ہما انت کہ پٹ ء میدانہ وژہ انت ء ایشانی سرہ ارش کنگ سک ارزان انت، پہ درور انچوشکہ امریکہ عراقہ سرہ ارش کنت ء روس یوکرینہ سرہ بیڑ بارت۔ دومی زمین ہما انت کہ ایشانی سرہ ارش کنگ ارزان نہ انت بزآنکہ ایشانی کوه ء دگہ ہاسیت ریاستہ پاہاز ایت۔ انچوشکہ سوئٹزرلینڈ انت کہ الپ (Alp) ء کوهہ سببہ یورپہ ہمک جنگہ چہ رگ اتگ یا چوشکہ روسہ درورہ بہ زور کہ آ سکیں سارتیں زمینہ، نپولین ء ہٹلرہ ارشہ چہ رگ اتگ۔ بلہ مکندر پدا گش ایت کہ ٹیکنالوجی ریاستاں سک باز پاندگ دنت ء ایشانی کارانی واستہ ارزانی کار ایت۔ دیمترہ مکندر گش ایت کہ جیوپولیٹکسہ تہہ سئہ چیز کیت۔ اولی جیوٹیکنالوجی انت۔ جیوٹیکنالوجیہ تہہ دگ، ریلوے یا نوکیں گراب ء دگہ ٹراسپورٹیشن ہوار انت۔ دومی جیواستراتیجی (Geostrategy) انت۔ ایشیہ تہہ ریاست استراتیجی جوڑ کنت کہ چون ٹیکنالوجیہ کمکہ ایدگہ راجانی سرہ ارش بہ کنت۔ سیمی جیواکانومی (Geoconomy) انت۔ ایشیہ تہہ وھدے ریاست یک راجے سرہ ارش کنت گڑا آ راجہ زمین ء کدرتی گواجناں لٹ ء پل کنت۔

مکندرے ارتھ لینڈ تھیوریءَ ہما دمگ کاینت کہ زمینی ریاست انت۔ انچوشکہ روس، میانی ایشیا ءُ رودراتکی یورپءِ لہتیں دمگ انت ءُ دگہ دمگ ہم ہوار انت۔ مکندر گش ایت ہما ریاست کہ یورایشیاءِ کنٹرول کنت ہمے ریاست گڑا ارتھ لینڈءِ سرءِ ہکمرانی کنت۔ وھدے ارتھ لینڈءِ سرءِ ہکمرانی ءُے کت بزاں دنیا زروانءِ (World Island) سرءِ ہکمرانی کنت، وھدے کہ دنیا زروانءِ سرءِ ہکومت ءُے کت گڑا سرجمیں دنیا سرءِ ہکومت کنت۔ دنیا زروانءِ تہءِ ایشیا، افریکہ ءُ یورپ کاینت۔ Outlying Island تہءِ شمالی ءُ جنوبی امریکہءِ زر ہوار انت۔ ءُ Outer Island تہءِ امریکہ ءُ اسٹریلیا کاینت۔ اگان بندپترءِ بچارءِ ارتھ لینڈءِ سرءِ روسءِ ہکومت کتگ ءُ تنی وھدیءِ داں اے دمگءِ چین، ترکی، روس امریکہ ءُ دگہ ریاستانی میانءِ مقابلہ انت۔ چینءِ Debat Trap ءُ Project Diplomacy سببءِ روسءِ سان سک باز متاثر ہوگءِ انت۔ انچوشکہ میانی ایشیا مگرب، رودراتکی میانچین ءُ جنوبی ایشیاءِ واستہ چار راہءِ مزینں ارزشتے است انت۔ ہمیشکہ جیوپولیٹیکل ردءِ پُرازشتیں دمگے۔

انچوشکہ انوں جیوپولیٹکس Multilateral جوڑ بوتگ، انوں بازیں ریاست وڑے نہ وڑےءِ ارتھ لینڈءِ سرءِ موجود انت۔ انچوشکہ ترکی وتی سفارتکاریءِ اے دمگاں مہکم کنگءِ انت ءُ انوں چین ءُ روس یکجاہ امریکہءِ ہلاپءِ پندل سازی کنگءِ انت۔ انچوشکہ SCO ءُ BRICS ءُ شکلءِ کار کنگءِ انت۔

رم لینڈ تھیوری (Rimland Theory):

ایشیاء ایبید انچوشکہ میانہ سی پاور تھیور داٹگ ءُ
 مکندرہ ارتھ لینڈ۔ ہمے ڈولہ اسپاہیک مین (Spykman) ءُ وتی
 لیکہ داٹگ۔ اے مرد گش ایت تاکتے بوگہ واستہ زر ءُ زمین
 ہردو المی انت۔ دومی جہانی جنگہ وھدہ امریکہ زری تاکتے
 بیت ءُ روس یک زمینی، اے دوئیں یکجاہ جرمنیہ شکست
 دینت۔ سپاہیک مین ہم گش ایت کہ آ چیز جغرافیہ انت کہ
 ریاستہ ڈنی پالیسیاں جوڑ کنت۔ رم لینڈ یک دمگے کہ ایشیہ
 تہہ رودراتکی میانجین، جنوبی ایشیا، چین، جنوب مشرق، جنوبی
 دمگ ءُ دگہ بازیں دمگ۔ اسپاہیک مین پدا گیش ارزشت
 یوریشیاء تیابدپی دمگاں انت۔ رم لینڈ ہما دمگ انت کہ دنیاہ
 گیش آبادی ءُ کدرتی گواجن تیل ءُ گیس، دنیاہ رش ءُ کشیں راہ
 ہمے دمگہ است نت۔ رم لینڈ تہہ ریاست زمینی ءُ دریائی
 ریاست انت۔ زمین اوں است آپ ہم است۔ ایشیہ مستریں درور
 چین انت ءُ یمنہ وڑیں جنگ زدگیں زمین انت۔ اسپاہیک مین گش
 ایت ہما ریاست رم لینڈہ کنٹرول کنت، آ یوریشیاء سرہ حکومت
 کنت ءُ وھدے یوریشیاء سرہ کنٹرول کنت آ دنیاہ سرہ حکومت
 کنت۔ مرچی چین رم لینڈ ءُ ارتھ لینڈہ بنیاتہ کارہ انت۔ BRI
 پروجیکٹ چینہ تاکت بوگہ مستریں مکسد انت۔ BRI دو تہرہ
 بھر ءُ بانگ کنگ بوتگ۔ انچوشکہ یکے زمینی ریاستانی گوما وتہ
 را یکجاہ کنت، زمینی ریاستہ مراد ہما ریاست کہ ارتھ لینڈہ تہہ

کابنت۔ دومی ہما ریاست کہ آیانی کرۂ تیاب است، بزآنکہ رم لینڈ۔ BRI پروجیکٹِ وسیلہٴ چین وتۂ را یوریشیاء گون یکجہاہ کنگۂ انت۔

اسلۂ اسپاہیک مینۂ مکندرۂ لیکہ رد نہ کنگ بگندۂ آئیۂ مکندرۂ لیکہۂ را گیش دیمروئی دانگ۔ اسپاہیک مین تہنا مکندرۂ ہمدان نگد کنت چوشکہ مکندر گش ایت یوریشیا ارتہ لینڈۂ گون سیمسری سیادی دار ایت۔ اسپاہیک مین گش ایت یوریشیا ارتہ لینڈۂ گوما سیمسری سیادی نہ دار ایت بلکیں رم لینڈۂ گوما سیمسری سیادی دار ایت۔ سرد جنگۂ گندگ بیت کہ سوویت یونینۂ ڈنی پالیسی ارتہ لینڈ تھیوریۂ سرۂ بوتگ انت ء امریکہۂ رم لینڈۂ گون بندوک بوتگ۔ بازیں زانتکار گش انت کہ ارتہ لینڈ امریکہۂ واستہ کدی ہم ارزشت نہ داشتگ بس رم لینڈۂ داشتگ۔ کولن ڈیوکۂ نزۂ دومی جہانی جنگ ارتہۂ کنٹرول کنگۂ واستہ نہ بیت بلکیں رم لینڈۂ واستہ بیت۔ انچوشکہ روبلٹ کپلن گش ایت اسپاہیک مینۂ واستہ جغرافیہ سک باز ارزشتۂ واہند بوتگ۔ روبلٹ کپلن چوش ہم گش ایت کہ امریکہۂ امریکہۂ لیکہۂ را تاکتے جوڑ نہ کنگ بلکیں اٹلانٹک ء پیسیفکۂ نزدیک بوگۂ سببۂ تاکتے جوڑ بوتگ۔ یمن یک رم لینڈ ریاستے۔ یمنۂ جغرافیائی پوزیشنۂ بین میاں اُستمانی جہتۂ ہم ارزشت است انت ء بازیں تاکت یمنۂ تہۂ جنگ کنگۂ انت، انچوشکہ ایران ء سعودی عرب۔ بازیں ریاستانی واستہ آبناۂ سفارتکاری (Strait

(Diplomacy) سک باز مانا دار ایت ءُ آبنائے سفارتکاری ہمک ریاستِ ڈنی پالیسیاں گوں ہوار انت۔ رم لینڈے دمگانی واستہ آبنائے سفارتکاریِ پالیسی سے چوک پوائنٹے گوں بندوک انت۔ اولی آبنائے ہرمز انت، دومی آبنائے بابالمندب انت ءُ سیمی سوہیز کینال انت۔ 2011ء بگر داں 2019ء آبنائے سفارتکاریِ تہء سک باز بدلی کیت۔ متحدہ عرب امارات Arabian Peninsula ءُ تہء جنگی ٹولیاں پوجی کمک کنگء انت۔ انچوشکہ جنوبی یمنء مارا گندگء کایت ءُ ہمے ٹولیاں وسیلہء امارات یمنء تیابدپی دمگ ءُ زرواناں وتی کنٹرولء کنگ لوٹ ایت۔

ہمے رنگء میانی ایسٹے مستریں تاکت ایران ءُ سعودی عرب انت ءُ رم لینڈے اے دوئینانی پالیسی تاوانبار کتگ انت۔ دنیاء رم لینڈے ہما دمگ انت کہ گیش جنگ بوتگ ءُ انگت بوگء انت۔ انچوشکہ عرب اسرائیل جنگ، گلفء جیڑہ، شام عراقء جنگ ءُ القابدهء بگر داں داعش ہمدان مہکم انت۔ انچوشکہ اسپاہیک مین گش ایت کہ رم لینڈے ریاستانی ڈنی پالیسیاں جوڑ کنت ءُ ما گند این کہ سعودی عرب چوں پریشان انت۔ وھدے 2014ء یوتی یمنء بُنجاہ سناء کنٹرول کنت ءُ ایران سعودیء سیمسرانی نزیکء بیت، ہمے سببء سعودی عربء Think tank یمنء وتی ڈنی پالیسیء گوں ہوار کنت۔

یمنء سوکوٹرا زروان (Scotra Island) امارات، سعودی عرب ءُ ایرانء واستہ ارزشت دار انت۔ اے زروان بحیرہ احمر

(Red Sea) بحیرہ روم خلیج عدن (Gulf of Aden) بحر ہندء گوں ہوار بنت۔ یمنء تہء مہارپء ء تیز کہ دو صوبہ انت ایشانی تہء تیاب نیست انت۔ بلے اے دوئیں دمگانی ارزشت سک باز انت۔ پرچہ کہ اے دمگ مزن مزین شہدگان (Highway) گوں وتء ہور کن انت۔ ہمیشکہ اے دمگ یوتیانی ایردست کنگء واستہ مسترین پوزیشن بوتگ۔ انچوشکہ سعودی عرب اتحاد (Collation) ء وسیلہء وتی سانء رم لینڈء تہء ایر کنگء انت۔ ہمے ڈولء ایران جتائیں اسٹرائیجی کارمرز کنگء انت، انچوشکہ وتی پراکسیء مہکم کنگء انت۔ ایرانء آبنائے ہرمزء سرء سرجمیں کنٹرول گوں انت، ایران نوں آبنائے باب المندبء کنٹرول کنگ لوٹ ایت ہمیشیء وسیلہء آ دنیاء کاروبارء پدا وتی کنٹرولء کت کنت۔ ہمیشکہ ایران مڈل ایسٹء سرجمیں ریاستانی تہء مہکم انت۔ عراق، شام، یمن، لبنان ء دگہ ریاستانی تہء ایرانء پراکسی سک باز مہکم انت۔ رم لینڈء واستہ مزن مزین جنگ بوگء انت۔ ارتھ لینڈء تہء گیشتر سفارتکاری ء پروجیکٹ ء انچیں چیز گندگ بنت۔

رم لینڈ تھیوریء پد جغرافیائی سیاستدانان ائیر پاور تھیوری داتگ ء گشتگ گواتی تاکتء تہء اے جوہر است کہ دریائی تاکت ء زمینی تاکتء سرء ارش بہ کنت۔ مکندر گش ایت کہ کارجایی ء بالیگراپ ارتھ لینڈء تہء سرجمیں چیزاں مٹین ایت۔ انوں ریاستانی میانء ڈرون ء دگہ بالیگراپء واستہ مقابلہ بوگء

انت۔ بندپترے بچار ئے وهدے ٹیکنالوجی دیمروئی کنت گڑا لہتیں جغرافیائی سیاستدان انچوشکہ جیولیو ڈبلٹ گش ایت کہ گواتی تاکتے سببے دریائی تاکت ۽ زمینی تاکت وتی ارزشتے با دنت ۽ انوگیں کرنے گیش کار پوجی ٹیکنالوجی ۽ سرے بوگے انت۔ ما اگاں 1967 عرب اسرائیل جنگے بہ وان این گرا مصر ہما وهدے شکست وارت وهدے اسرائیل مصرے بالی پٹے سرے ارش کنت ۽ بالیگراہاں تباہ کنت ۽ انوگیں ہم جنگانی تہے بالیگراہ گیش کارمرز بیت۔ آذربایجان ۽ آرمینیا جنگ بہ بیت، روس ۽ یوکرین ۽ یا شام ۽ عراق جنگ بہ بیت۔ یک بالیگراہے ٹارگٹ دومی نیمگے سرجمے تباہ کنت۔ چو ارزانی ۽ سرے ترکی عراق ۽ شام تہے ڈرون ارش کنت ۽ ہمے یک ۽ دوئیں ادارانی تہے ترکی ۽ بالیگراہ ترکی ۽ سر بنت۔ ہمے ڈولے روس یوکرین ۽ سرے کنت ۽ ہمے ڈولے امریکہ اوگانستان ۽ شام ۽ سرے کنت۔ انوں راجی جنزاں ہم بالیگراہ ۽ سرے پرورش دیگ کوشست بوگے انت۔ پاکستان ۽ ترکی، ایران ۽ چین ۽ چہ جنگی گراہ رس ایت بلوچ آجوئی جنزے پرورش دیگے وتی ناکامیں جہد ۽ کوشستے کنگے انت۔

کریٹیکل جیوپولیٹکس:

کریٹیکل جیوپولیٹکس جغرافیائی گمان ۽ Designation ۽ پٹ ۽ پول کنت ۽ دنیا ۽ سیاست ۽ متاثر کن انت۔ کریٹیکل جیوپولیٹکس گیشتر نظریاتی انت۔ پرچہ کہ اے ہمے گمان ۽ سرے

پٹ ۽ پوڻ ڪن انت۔ اے همے گمان انت ڪه سياسي ۽ جيوپوليٽيڪل عملہ تہ ڪارمرز بنت۔ مئے وانوڪ همے به زان انت ڪه ڪريٽيڪل جيوپوليٽيڪس گيش جيوپوليٽيڪس ۽ سرءِ تران ۽ باوست نه ڪنت بلڪين انچوش گوش انت ڪه جيوپوليٽيڪس ۽ تہ راجماني ۽ دود ۽ ريبيديگي ٽڪ ۽ پهنات هم چارگ به بنت گون۔ اے گيش معاشي ٽڪ ۽ پهنات ۽ سرءِ گيش گپ ڪنت۔

انچوش ڪه ڪلاسيڪل جيوپوليٽيڪس نوآبادياتي نظام، جغرافيائي هاسيت ۽ تشدد ۽ منوگر انت۔ همے ڏولءَ ڪريٽيڪل جيوپوليٽيڪس گل، ميان اُستمانی گل، معاشي گل، اين جي او ۽ دود ۽ ريبيديگ، سفارتڪاري ۽ ڪمڪ ۽ سرءِ زور دينت۔ ڪلاسيڪل جيوپوليٽيڪس گش ايت دنيا چون ڪنٽرول ڪنگ به بيت۔ بلے ڪريٽيڪل گش ايت هما رياست ۽ گوما جنگ به ڪن ڪه آ دنيا ۽ ڪنٽرول ڪنگ لوٽ ايت۔

ڪريٽيڪل جيوپوليٽيڪس ۽ لهٽيس تهر است انت۔ انچوشڪه فارمل، پريڪٽيڪل ۽ پاپولر انت۔ پاپولر جيوپوليٽيڪس ۽ چه مراد پاپولر ڪلچر انت۔ متلب پاپولر ۽ پيداوار يا چيزه جيوپوليٽيڪس ۽ تہ ڪارمرز ڪنگ۔ ايشي ۽ تہ سوشل ميڊيا يا ٽامر ڪاينت۔ "ڪيپٽن امريڪه" يڪ ٽامري سيريزه ڪه سرد جنگ ۽ تہ شنگ ۽ تالان بوت۔ اے ٽامر ۽ تہ امريڪه ۽ راجدوستي، دود ۽ ريبيديگ ڪارمرز ڪنگ بوتگ انت ۽ سرد جنگ ۽ جيوپوليٽيڪس ۽ تہ مزنين ڪرده پيلو ڪتگ۔ اے ٽامر ۽ امريڪي راجدوستي ۽ سياسي ٽڪ ۽ پهنات

کارمرز کتگ انت ء کمیونزمء ہلاپء امریکء ءنی پالیسی کمک کتگ انت۔ ہمے ڈولء فلم "روکی" جمہوریتء کلچرء شنگ ء تالان کنت۔ تامر یا سوشل میڈیا ریاستانی زمین، جغرافیائی میاں اُستمانی جہتء پیش دار ایت۔ کریٹیکل جیوپولیٹکسء مستریں درور ایش انت ک تامر ء سوشل میڈیاء سرء ترا زمینء بابتء سرپدی رس ایت بلے تو اے زمین کدی اوں نہ دیستگ بلے تو انگت زانت کن ئے کہ چونیں زمینے یا ریاستے۔

سوشل میڈیا مرجی پروپیگنڈہ نکشء کردء پیلو کنگء انت۔ مرجیگیں وھدء سوشل میڈیا ریاست، ہکومت ء جنز درست سوشل میڈیاء وتی سانء دور دینت۔ انوں یوکرین جنگء تہء روس کلاسیکل جیوپولیٹکسء کارمرز کنگء انت ء امریکہ گوں مگربء کریٹیکل جیوپولیٹکسء۔ ہمے ڈولء فارمل جیوپولیٹکس ہما سرپدیء دنت کہ ادارہ ء Think tank پیش ئے کن انت، یا ما گشت کن این کہ ادارہ ء Think Tank زمین ء جغرافیہء سرء لیکہ جوڑ کنت ء ایشء کارمرز کنت ء پریکٹیکلء تہء سیاسی ادارہ، سیاستدان ء پوجی مردم ریاستء واستہ پالیسی جوڑ کنت۔

جیوپولیٹکسء ارزشت:

جیوپولیٹکسء نامداری دومی جھانی جنگء پد جوہری ء بیلسٹک میزائلء سببء چہ ہلاس بیت۔ بازیں زانتکار گش انت

کہ جیو اکانومی ءُ جیوکلچر ءُ سبب ءُ جیوپولیٹکس ءُ ارزشت ہلاس بوتگ۔ انچوش گش انت کہ معاشی مقابلہ ءُ جیوپولیٹکس ءُ ارزشت دور داتگ۔ بلے اے ڈسکورس ءُ جیوپولیٹکس ءُ منوگر ایشی ءُ را رد کن انت۔ آ گش انت معاشی مقابلہ جیوپولیٹکس ءُ بھر انت۔ کدرتی گواجن، تیل ءُ گیس ءُ واستہ جنگ جیوپولیٹکس ءُ تہ ءُ کانت۔ کدرتی گواجن، زمین ءُ زر درست جغرافیائی ہاسیت انت۔

جیوکلچر ءُ منوگر گش انت کہ فرانسس فکویاما گش ایت کہ نوں مگرب ءُ رودراتک ءُ میان ءُ لیکھی جنگ نہ بیت۔ پرچہ کہ جمہوریت ءُ مارکیٹ اکانومی ءُ شکل ءُ لبرلزم ءُ باج برتگ۔ لبرل جمہوریت ءُ کلچر ءُ سرجمیں لیکہ پروش داتگ انت۔ نوں چوشیں لیکہ نیست کہ لبرلزم ءُ شکست بہ دنت، ہمیشکہ جیوپولیٹکس ہلاس انت۔ دیمتر ءُ پدا Samuel Huntington وتی نامداریں کتاب Clash of Civilization ءُ تہ ءُ گش ایت کہ تضاد ءُ جنگ سیاسی نظریات ءُ معاشی بنیات ءُ بوگ ءُ نہ انت بلکیں جتا جتائیں کلچر ءُ بنیات ءُ بوگ ءُ انت۔ بلے نیل فرگیوسن ءُ ہیال ءُ دودمان یک دومی ءُ گوں جنگ نہ کن انت۔ بلکیں آ امپائر انت کہ یک دومی ءُ گوں جنگ کن انت۔ اے مرد ءُ ہیال ءُ جنگ اول ءُ دومی جہانی جنگ راجی استان ءُ بنیات ءُ نہ بوتگ بلکیں امپائر ءُ میان ءُ بوتگ ءُ انوں ہم جنگ سیمسرانی واستہ بوگ ءُ انت۔ انچوشکہ مرچی امریکن امپائر امریکہ انت۔ چین یک امپائرے۔ روس امپائر مرچی

روس فیڈریشنء شکلء زندگ انت۔ پروشین مرچی ایران انت۔
رومن امپائر متحدہ یورپ انت ء سلطنت عثمانیہ ترکی انت کہ
جیوپولٹیکل مکسدانی واستہ یک دومیء گون جنگان انت۔

دگہ یک نگدے ایش ہم بوتگ کہ میان استمانی چاگردء
تہء بدلی گیشا گیش آیان انت۔ انچوشکہ عالمگیریت، کاروباری
معیشیت، پاپولزم، کارجاء ء میان استمانی کارجاء سان یا
انفارمیشن ٹیکنالوجی ء سیٹلائٹ۔ بلے ایشیء متلب ایش نہ انت
کہ سیٹلائٹء بوگء آبنائے ہرمزء ہمک ریاست کنٹرول بہ کنت ء
ایدگہ تاکت ہیچ مہ گش انت ء سرد جنگء پد عالمگیریتء جیڑہ
گیش بوان انت۔ انچوشکہ سرد جنگء وھدء دنیاء سیمسری دیوال
10 بوتگ انت بلے انون 74 انت۔ ناشرکاری ء میان استمانی وباء
عالمگیریتء سرء مزنیں سانے دور داتگ۔ انچوشکہ Elizabeth
Vallet گش ایت کہ ما پدا Territorialization of World ء
زمانگء اتکگ انت۔ بلے ایشیء پد ہم جیوپولٹیٹکسء ارزشت
کدی اون هلاس نہ بوتگ۔ روسء سیاستء روسء کر ء کشء
ریاست گیشین انت۔ انچوشکہ روسء چینء سیمسریء چہ مزنیں
کوهاں رکیئتگ۔ ترکی ء ایرانء گوما قفقازء جتا کنت۔ ہمے ڈولء
مغربی یورپ ء روسء میانء بلقان ء الپ کاینت۔ نون روسء
یوکرین ء پولینڈء گوما یورپء مزنیں پٹ یکجاء ء ہور کنت۔
ہمے پٹء وسیلہء روس مغربء ایدگہ ریاستانی سرء ارش کت
کنت۔ نون اے وڑیں سیاسی ء زمینی راستیء بنیاتء روسء کرء

دگہ ہج اوپشن نیست کہ وتی سکیورٹی سیتاں رکینت بہ کنت۔
 روسءِ واستہ المی بیت کہ مگربءِ فلیٹ لینڈءِ وتی کنٹرولءِ بہ
 کنت یا یوکرینءِ سرءِ ارش بہ کنت۔ انچوشکہ تمارشل گش ایت
 جغرافیہ سیاسی رھشوناں وتی بندیک جوڑ کنت۔

اے گپءِ ہج شک نیست کہ مرچی دنیاۂ گیش جنگ
 سیمسری انت۔ اگاں ریاستانی سیادی نگیگ بنت گڑا سیمسری
 سببۂ ایشیۂ مستریں درور ہندوستان ءِ پاکستان انت کہ کشمیر
 واستہ جنگۂ انت۔ ہندوستان ءِ چین انت کہ لادک ءِ گالوان
 واستہ جنگۂ انت۔ چین ءِ روسۂ میانۂ جنگ سلالینڈ، ہوسوری ءِ
 پردلادداستکۂ واستہ انت۔ یا چین ءِ جاپانۂ جیڑہ کہ سنکاکو
 زروانۂ پہ جنگۂ انت۔ شمالی ءِ جنوبی کوریاءِ جیڑہ چین ءِ
 تائیوانۂ گوں بندوک انت۔ یوکرین ءِ روس، آرمینیا ءِ آذربائیجان،
 جاپان ءِ روسۂ جیڑہ کورل زروانۂ گوں بندوک انت۔ فلسطین ءِ
 اسرائیل جیڑہ انت، میانی ایشیاءِ تہۂ زمینی جیڑہ انت۔ اریکہۂ
 تہۂ ہم زمینی جیڑہ است۔ دنیاۂ چوشیں ہند ءِ جاہے پشت نہ
 کپتنگ کہ اودۂ زمینی جیڑہ مہ بیت۔

آسر:

انچوشکہ ما گشتگ ات کہ انوگیں دورۂ ریاستانی میانۂ
 زمینی جنگ ءِ جوپ باز انت، ایشیۂ ابید انچیں گلام راج است
 انت کہ ایشانی جغرافیہ سک باز ارزشت دار ایت ءِ ایشانی

جغرافیہءِ راجی آجوئی جنز تاوانبار کنگ انت۔ بلوچستان ساوتھ ایشیاءِ تہءِ ہما زمین انت کہ آ ایران ءِ اوگانستانِ گوما سیمسری سیادی دار ایت ءِ بلوچستانِ وسیلہءِ ایدگہ ریاست اوگانستان ءِ سنٹر ایشیاءِ گون ہوار گیتکگ کن انت۔ انچوشکہ چائنا جہد ءِ کوشست انت کہ من اے دمگءِ وتی پاداں ایر بہ کنان دانکہ سنٹر ایشیاءِ دمگاں ارزانیءِ گون وتی پُپانچی شوربندیءِ سوہین بہ باں۔ بلوچستان بحر ہندءِ بنجابی دروازگ انت ءِ بلوچستان گرماپءِ واہند انت۔ دنیاۓ دومی مستریں جہلانکیں دریائی بندرگاہ گوادرءِ انت کہ چائناۓ BRIءِ دل گشگ بیت۔ چائناۓ سی پیک پروجیکٹ چینۓ سیاسی ءِ معاشی تاکتۓ بوگۓ مکسداں سرجم کنت۔ ہمیشکہ چائنا گوادرۓ نندگ لوٹ ایت ءِ وتی پوجی بنجلۓ گوادر بندرگاہۓ دلۓ آرگ لوٹگۓ انت دانکہ باندا بلوچستانۓ مال ءِ مڈیانی لُٹ ءِ پُلۓ ہمراہیۓ دنیاۓ ایدگہ دمگاں ارزانیۓ شت کت بہ کنت۔ دومی آئیۓ مستریں مول ءِ مراد ہرمز انت وھدے کہ آئیۓ ہرمز وتی ایردست کت گڑا بزاں آئیۓ سرجمیں دنیا وتی ایردست کت، ایشیۓ چہ چائنا دنیاۓ مستریں تاکت بوگۓ ہم سوہین بیت۔

ایشیۓ ابید بلوچستانۓ کدرتی گواجن سک باز است انت، انچوشکہ گیس، تیل، سہر، کوپر، تانبا ءِ دگہ سک باز۔ سہر ءِ کوپر بلوچستانۓ دمگ ریکورٹکۓ ہمچو باز انت کہ دنیاۓ چارمی نمبرۓ انت۔ بلوچستانۓ کدرتی گواجنانی پُپانچ کنگۓ واستہ ڈنی کمپنی

انچوشکہ بریک گولڈ بلوچستانِ مڈیاں لٹ ءُ پل کنگء انت۔
 اگاں ما بندپتری ہسابء بچار این گڑا بلوچستانِ زمینء روس ءُ
 برطانیہء وڑیں مزینں تاکتاں اے دمگء وتی چم ایر کتگ انت
 بلے دومی جہانی جنگِ سببء اے دوئیں تاکتاں ہندوستان،
 اوگانستان ءُ بلوچستانِ راجی جنگِ سببء پروش وارتگ ءُ گڈسره
 وتی ریاستِ پروشگء ترسء واتر شتگ انت۔

پاکستان بلوچستانِ راجی آجوئی جنزء پروش دیگء سک
 باز جہد ءُ کوشستء انت بلے اے زمینء کوہ ءُ ڈگاراں راجی
 آجوئی جنز گیش مہکم کتگ، پمیشکہ پاکستانِ ہمک پالیسی
 راجی آجوئی جنزء دیمء تنی وهدی بے سوب بوتگ انت، ایشیء
 مستریں سبب بلوچستانِ جغرافیہ انت۔

انچوشکہ ما برزء تھیوریانی گپ جتگ ات گڑا ما بچار این
 کہ بلوچستان انچیں جغرافیہ یے کہ آرم لینڈ ءُ ارتھ لینڈ دوئینانی
 توکء کیت انت۔ یک نیمگے بلوچستان مزینں آپےء واهد انت کہ
 آپےء وسیلہء دنیا سرجمیں ریاست کاروبار کن انت ءُ دومی
 نیمگء زمینی راہ ہم است انت کہ بلوچستانء چہ سنٹرل ایشیا
 روگ بیت ءُ یورپء ہم روگ بیت۔

آشوبی زانِشت

بابل لطیف

وہدے تو کہ انسانِ گُوست ء پُژدرے وان ئے، ترا بنی
 آدمء ہزاراں سالانی سپر ء پند، جُهد ء چپا، زہمت ء جکانسری
 گندگء گیت کہ آیاں پہ وتی زندگ بوگء ہاترے چونیں سگیاںی
 دیمپانی گُتگ۔ ء اے توامیں شاتکامی ء جنجال کہ ہوار بنت نوں
 بُندپترے ٹھ ایت ء دومی راجاناں پہ وتی زندمانء رگینگء
 رہشونی کنت۔ ء گُجام راج کہ مجگی (زہنی) گلام ء چہ بُندپترے
 نابلد بوتگ آنت، مرچی آیانی نام ء نشان نہ منتگ، اگاں کسے
 ہمے روچانی میانء زند گوازینگء انت گُڑا آ چہ دگنیاہ ہمگامیء
 دور ایردست ء پدمنتگیء آتراپء بدہال ء نگیگیں جاورانی
 دیمپان انت۔

مرچی ترا ایمن ء وشہالیء آپریچء ہما راج گندگء کاینت
 کہ آیاں دست ء پادانی سانکلانی ہواریء مجگی گلامیء ریز ہم
 سستگ آنت، ہمیشکہ آ چہ وتی راجی دُبہء آشنا ء پہ آئی پیلو
 کنگء وتی زندمان اش ندر کتگ، نُوں آ اے دگہ دیمروئی کرتگیں
 راجانی سرپء اُوشتاتگ ء گیدیء چماں سہرا بوتگ کہ راجے، بلے
 وائے پہ گلامیء کہ بلوچ راج انگت چہ پدمنتگیء تندان
 درنیاتکگ ء آ ہساراں سر نہ انت کہ جہانء اے دگہ راج سر
 آنت۔

اے درگتء بلوچی زُبانء نامدار ء فیرانیں شائر واجہ
 انایت اللہ کومی (عنایت اللہ قومی) وتی وانگی " جگرء کیوتء
 تہء شیئرےء اندرے بلوچء باروہ گُوش ایت:

دنیا سُتنگ ماہءِ سرِ انت
تئی بدءِ لچ ءِ پُشتءِ ہرِ انت

چہ واجہءِ اے شیئرءِ مارا ہمے زانت رسِ ایت کہ تو داں اِلم ءِ
زانتِ زِرءِ مان نہ دے ئے، گُڑا بزاں کہ پشت کپتنگ ئے ءِ پہ ترا
تئی منزلءِ سر بوگ روچ پہ روچ اڑ ءِ جنجالاں گیش ودی کنت ءِ
مانگیشین ایت۔

چیا کہ آئی ترا سانکلانی ہواریءِ مجگی گُلام جوڑ کتنگ، ءِ تو اے
سانکلاں کہ پہ وت تِلاہ سر پد بئے۔ پمیشکہ واجہءِ ہر پرمانءِ
پیلو کنگ پہ ترا ہژدري بیت۔ اگاں تو اِلم ءِ زانتءِ پڑءِ گام دیمءِ
شہار نہ دات انت گُڑا پہ جزم بزان کہ تو آ جاہءِ کدی سر نہ بئے
کہ گیدیءِ اے دگہ راج سُتنگ ءِ سر انت۔

بلکیں! تئی دیستگیں واب چو دُروہاپےءِ رنگءِ بے مانا
بیت، ءِ اے لچ ءِ ہر چہ تئی تالہءِ کدی نہ چُٹ انت۔ پرچا کہ
بے اِلمی تئی جیڑگ ءِ مارشت، سسا ساچی ءِ بودناکیءِ راہ ءِ دراں
کبل جنت ءِ ابیدءِ واجہءِ پرمانءِ پیلو کنگءِ ترا دگہ لیکہ ءِ
مکسدے نہ بیت کہ تو وتءِ انسانے سر پد بہ بئے ءِ اے زُوراکِ
بگیرءِ پاد بیائے۔

انسانی بُندیترءِ ترا اے زانت ہم رسِ ایت کہ زُوراک ءِ
زُورانسرءِ مُدام ایردست وتی پنجگاں داشتگ ءِ بے مَز ءِ ملامءِ کار
گپتنگ انت، داں ساہ آیانی باتنءِ بوتگ واجہءِ پرمانءِ پیلو کنگ
آیانی پرز ءِ زمہ واری بوتگ۔ بلے! زانتءِ ڈیوا کہ وھدے بلینگ
بوتگ، گُڑا آ راجانی آکبت پدمنتگیءِ بدلءِ دیم پہ گہبودی ءِ
دیمرؤئیءِ پاندءِ رھادگ بوتگ، آجوئیءِ واب تیجار بوتگ۔ آیاں

زوراکِ آسِنیں سانکل پُروش داتگِ اَنت، وتِءَ چہ مجگی گُلامیِءَ
آجو ءُ گیدیِءِ ہمگامِ گُرتگ۔

ہما راج کہ مجگی گُلامِ اَنت، آ وتی دستِءِ سانکل ءُ
پادانی جولان نہ گندِ اَنت۔ پہ آیان آیانی کاشی گُڈک ءُ گِدان
سرجمیں جہانِ اِنت، بلے چوش نہ اِنت۔ بلکیں پہ ہر بنی آدمِءَ
آئی جہانِ ماتیں مرزبومِ اِنت، ترا کہ ڈیہ ءُ ڈگار نہ بوت گُڑا پہ ترا
ہچ نہ مانِ ایت۔

چوناہا اے ہبر ہم راستے کہ چہ درِءِ اتکگیں باروٹی اے نہ
لوٹِ ایت کہ تو زانت ءُ زانگِ در پہ برے ءُ منی ہاکمیِءِ بگیرِءَ
پاد بیائے، بلے ترا جیڑگ ءُ سسا کنگیِ اِنت کہ منی آکتِءِ ساٹوک
چی اِنت۔

مرچی اگاں ما کسانیں چمشانکے بی ایس او آزادِءِ سرِءَ
پدے ایں، گُڑا مارا ہمے گندگِءِ کیت کہ بلوچ چاگرِدِءِ بدل کنگِءَ
آئی مزنیں کِردے پیلو گُرتگ، بلوچ ورنہا ءُ نودربرِ گوں آشوبی
زانت ءُ زانگِءَ آشنا کنائینتگِ اَنت۔ ایردستی ءُ گُلامیِءِ بابتِءَ
آشوبی درس شکسانگِ اَنت کہ سُما زیرزندیں بلوچ راجِءِ پُسگ
اِنت، ءُ سُمارا گوں زانت ءُ زانگِءِ سلاہِءِ گُلامیِءِ ہنڈال ولگوچ کنگی
اَنت۔ مرچی اے ورنہا کہ ترا جُہدِءِ آجوئیِءِ گُجام پڑِءَ گندگِءَ
کاینت، اے کِردِءِ پیلو کنوک بی ایس او آزادِ بوتگِ ءُ انگت پہ
ہمے کِردِءِ پیلو کنگِءَ وھد ءُ جاورانی دیمپانی کنانِءِ دیمِءَ جُنزان
اِنت۔

اگاں ہمے رنگِءِ کسانیں چمشانکے بلوچ راجی آجوئیِءِ
جُنزِءِ سرِءِ شانکِ بدئیں ءُ بچاریں، گُڑا ترا بی ایس او آزادِءِ کِردِءِ چو
روحِءِ گندگِءِ کیت، تھارماہیں شپاں چو چاردھی ماہِءِ سہرا بیت،

پمیشکہ بلوچ راجی آجوئیءِ جُنز اُوشٹ آماچیءِ بدلءِ دیم پہ
مِنزلءِ پاندءِ رهاگِ انت۔

چرے ہبرءِ مارا ہمے زانت رس ایت کہ ورنہ راجءِ بے مُلیں
ہستی آنت، آ زانت ءِ اِلمءِ پڑءِ کہ گاماں شہار دے آنت گڑا سوہو
ءِ شیوار بہ آنت کہ مئے اِلم ءِ زانت دربرگءِ مُول ءِ مُراد چی
انت۔ چو و ہزاراں مردمءِ زانت ءِ زانگ در بُرتگ کہ ابیدءِ وتی
جندءِ ادارکی زندمانءِ راجی زندمانءِ باروۂ جیڑگ ءِ مارگءِ نہ آنت،
پمیشکہ آ زانت، زانتے نہ انت کہ ترا تئی ایردستی ءِ گلامیءِ
بابتءِ کڈن مہ کنت کہ تو گلام ئے۔

پرے ہاترءِ مجگی گلامیءِ نادراہی چہ زُوراکءِ درانڈیہ
کنگ ءِ گلینگءِ گیش گرانتریں کارے، بلے اے کارءِ آشوبی زانت ءِ
زانشت کنت۔ پہ ہمے آشوبی زانت ءِ زانشتءِ شنگ ءِ تالان
کنگءِ بی ایس او آزادءِ مزین کِردے پیلو گرتگ ءِ انگت کنگءِ
انت، پہ بلوچ ورنہاں ہڈری انت کہ آ وتی راجءِ گلامیءِ بہ مار
آنت ءِ اے ادارہءِ مہکم بہ کن آنت کہ دانکہ باندا بلوچ راج
دژمنءِ ہر رنگیں رپک ءِ پندلانی دیمءِ داشت بہ کنت ءِ وتءِ چہ
مجگی گلامیءِ بہ رگین ایت۔

وہدے تو چہ مجگی گلامیءِ رک ایت ئے گڑا آجوئیءِ
واب تئی زردءِ سمبر ایت ءِ آئیءِ مانا کنگ زندءِ اولی ءِ گڈی
مکسد بیت۔ ہمے مکسد، ہمے لیکہ ترا چہ زُوراکءِ پنجگاں آجو
کنت ءِ جتائیں ڈیہ ءِ راجی پجارےءِ ہڈابند کنت۔ پمیشکہ پہ ترا
آژدری انت کہ تو چہ اے آشوبی زانشتءِ وتءِ سیراپ بہ کن ءِ
راجی گہبودی، دیمروئی ءِ آجوئیءِ بابتءِ گواچنیں دگ ءِ مُساپر
بیو کہ ترا تئی منزل دست کپ ایت۔

ماں رسانکدرۂ پروپیگنڈا ءِ بیانہءِ ارزشت شاگر بلوچ

اے ففتھ جنریشن وار انت کہ دژمن مئے ہلاپۂ کارمرز ئے
کنگۂ انت۔ مارا اے ہمے وڑۂ دژمنۂ ہلاپۂ کارمرز کنگی انت۔

1

1. پیش تران²

1-1 پروپیگنڈا:

اے ہال دومی جہانی جنگۂ امریکہۂ روتاک نیویورک
ٹائمزۂ شنگ کنگ بُوت۔ روتاکۂ اے ہالۂ مہلوکۂ تہۂ جرمن
پوجۂ ہلاپۂ ہسد ءِ کینگ گیش کت۔ مردمانی تہۂ اے جُست
جُست بُوت کہ جرمن پوج اینچو زوراک چون بُوت کنت؟ آ انچو

¹ Baloch, D- N- (2023, May 30)- *Twitter*- Retrieved from *Twitter-com*:

<https://twitter.com/IamDANBaloch/status/1663619670237126657?t=eIKsgtTzXyBiJilTUzvS7g&s=19>

"پیش تران" ءِ گالبنرچہ شکور شوہازۂ نیشٹانک "مُسْتَراد چے یے؟ ءِ زورگ بُوتگ۔ اے نیشٹانک "مُر واد، تاک 6" ءِ چھاپ ءِ شنگ بُوتگ

2

زالم ء زوآور انت کہ یک گونڈویئے دوئیں دستاں بہ گڈ ایت ء
پدا وتی وردن ء وراک ایش بہ کنت؟

اسلء جرمن پوجء ہج وڑیں کار ء کردے نیست آت۔
ادء درستیں کار امریکء رسانکدرء گون بندوک انت۔ اے ہما
جنگ آت کہ ایشیء ارزشت دنیاء گیش بوان آت، بزاکہ بیانہ ء
پروپیگنڈا یا رسانکدرء جنگ ء جوپ۔³ دنیاء ہما تاگتوریں شے
آت کہ ہلاس بے ساہیں جنگاں دگہ ساہے بکشاہگء آت۔⁴

دومی جہانی جنگء ہر دوئیں نیمگاں استاناں اے چیز
مار ات کہ ہج جنگ ابیدء پروپیگنڈا ء بیانہء بوت نہ کنت۔
ایشانی دیمء برگء تاگت رسانکدرء گون بندوک انت۔ بُندپترء
رسانکدرء کار انچوش تُرند ء گشاد آت کہ دنیاء جنگانی گیشیء
سوب ہم باز جاہاں ہمیش انت۔

³ Ibid.,

⁴ بلوچ گ۔ (2023)۔ پروپیگنڈا اچیء گوش آت؟۔ زرمیش بلوچی۔

اے نبشمانک زرمیش یو یوب ٹیٹیل ء شنگ کنگ بوٹگ

ہستیں دورے ہم رسانکدر مزین کساسے پہ جنگاں
 کارمرز بُوگے انت۔ چوشکہ روس ء یوکرینے جنگ ایشیے مستریں
 درور آنت۔ ویلادیمر پوتن روسے سروزیر وتی تراناں چوش گش
 ایت؛ نوکتریں (Modern) یوکرین سرجمے روسے جوڑ کتگ۔⁵
 روسی رسانکدر یوکرینے سرے تراکے پد یک انفوگرافکسے (نکشہ)
 شنگ کنت۔ اے نکشہ رده 1991ء پیسر یوکرین سویتے ملکے
 بوتگ۔ آجوتیے رند بازیں مُلک بھر ء بانگ بنت۔⁶ روسی
 رسانکدرے شنگ کتگیں نکشہ رده یوکرینے لہتیں جاگہ گوستے
 روس ء سویتے رھشونانی⁷ نیمگے سوگات دیگ بُوتگ آنت، آ
 یوکرینے جندے نہ آنت۔ بزاں یوکرین روسے بھرے بُوتگ۔

اہوالکار ء یوکرینی مہلوک ایشیے Historical baking

گوش انت۔ ایشیے مکسد بُندپتری پروپیگنڈا انت ء مہلوکے

⁵ Journal, W- S- (Director)- (2022)- *How Russian State Media Is Portraying the War in Ukraine / WSJ* [Motion Picture]- Retrieved from

<https://www.youtube.com/watch?v=Yucxuo3xm4>

⁶ *Ibid-*,

⁷ ویلادیمر لینن، جوزف سٹالن، ریشیاء سویت، دومز نہیں آٹھونے رھشونانگ بنت۔

ھیالانی بدل کنگ، استانی سرء زورآنسری ایردستی کنگ انت۔
چوشکہ رُوس یوکرینء سرء کنگ لوٹ ایت۔

2-1 رسانکدر:

لبزانکء بازیں نبشته کاراں رسانکدرء کار، کرد، سان ء
آئیء ارزشتء سرء وتی هیال دیمء آورتگ آنت، چوشکہ نوُم
چومسکی (1928)⁸، انیٹونیو گرامچی (1891-1937)⁹، مارشل مک
لُوہان (1911-1930)، ء ایدگہ۔ بلے پرانسء کواس لوئس التھوسر
Ideology, and Ideological State (1971) کتاب (1990-1981)
Apparatuses ء تہء رسانکدرء استانء ادارے لیک ایت۔¹⁰ آئیء

⁸نوم چومسکی امریکہ ء نامداریں، زبانزانت، کواس ء راجدپتر زانت ء چاگردی شرگدارے۔ آئی کارگیش زبان زانقء تہ ء زانگ باں،
چوشکہ "تھیوری آف جزیب گرانمر" ء "یونیورسل گرانمر لیکہ"۔ انچو، چومسکی رسانکدری شرگدارہ ہم۔ آئی دا نگیں تھیوری"
مینیو فیچرنگ کونسٹ" گوئیت کہ رسانکد چاگردہ زور گراچیء پانگ ء آئی توار ء مہلوک ء سرکت۔ بزاں رسانکدر ء هر کسی ء وامت
حال نیست۔

⁹انیٹونیو گراچی، اٹلی ء کواس ء نبشہ کارے۔ آئی دا نگیں "Cultural Hegemony" تھیوریء، "Organic Intellectual" لیکہ ء
سک نامد ارانت۔ "Media Hegemony" ہم آئی دا نگیں تھیوری انت کہ رسانکدر ء زورگرتبک ء ادارہ گوئیت۔

¹⁰ Althusser, L- (1971)- Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes Towards an Investigation) In Lenin and Philosophy and Other Essays- *Monthly Review Press*, 142-166-

اے ہیال یا گپء ما چوش سرپد بوت کنیں کہ یک استانء
 رسانکدرء چونیں جاہ ء مکامے است انت۔ ادء ادارہء مانا اے
 بُوت کنت کہ استان ہرچ رنگء رسانکدرء کارمرز کنگ بہ لوٹ
 ایت گڑا گُرت ئے کنت، تری آ پروپیگنڈاء دروشمء بہ بیت یا
 بیانیہ ء ریپینگء رنگء بہ بیت۔

نوکتیں سیاست (ماڈرن پالیٹکس)ء رسانکدر استانء بنکی
 پائنگ ء لوٹانی ادارے، بزاں نوکیں سیاست ایبدء رسانکدرء سرجم
 بُوت نہ کنت۔ نوکیں پولیٹکسء ردء ہمک استانء وتی یک
 جتائیں رسانکدرے بہ بیت۔¹¹

3-1 بلوچ: چاگردی رسانکدرء کارمرزی:

دنیا کَرء رسانکدرء مزین ارزشتے ہمے سبب انت کہ آئیء
 وتی بیانیہ مہلوکء دیمء رسانکدرء وسیلہء جوانیں رنگےء شنگ ء
 تالان کنگء سو بین بوتگ۔ بلوچء راجی رسانکدر نیست کہ آ
 ہستیں وهدء بلوچستانء بووکیں چست ء ایراں دنیا دیمء پدر

¹¹ نورج۔ (2023)۔ ایمن، حکومت، اصول۔ نوشت۔ ٹال (کوئی) لمبئی تاک۔

کت بہ کنت۔ ہمے ہاترے اے نبشتانکے ما چاگردی رسانکدرے
 بابتے گپ ء ہال کنیں کہ بلوچے جند چوں ایشیے کارمرز بہ کنت
 دانکہ ایشیے کارمرزی ء آ وتی توارے دنیاے سر گت بہ کنت۔ اے
 درگتے مارا ہمک بلوچ وانندگیں مردماں چاگردی رسانکدرے
 ارزشت زانگی انت۔ دنیاے سیاسی جُنزاں رسانکدرے ارزشت پیم
 اتگ ء آہاں ہمیشیے سرے جوانیے گوں کار ہم کرتگ۔ اگاں ما
 دنیاے جُنزانی بُندپترے بہ چار این گڑا ما دیست کنیں کہ کُجام جُنزے
 چاگردی رسانکدر پہ سیاسی ء چاگردی پائندگانی واستہ کارمرز
 کرتگ۔

2. جُنز: کہ آہاں چاگردی رسانکدرکارمرز کرتگ:

بُندپترے بازیں چاگردی ء سیاسی جُنزانی درور است انت کہ
 آہاں چاگردی رسانکدرے کُمکے وتی توار دنیاے سر کرتگ۔ بلے
 "Arab Spring ء Black Lives Matter" منی نرے مستریں
 چاگردی ء سیاسی جُنز آنت، کہ آہانی توار ماں چاگردی رسانکدرے
 سببے سرجمیں دنیاے گوشاں کپتگ۔

Arab Spring 1-2

عرب سپرنگ ماں عرب دنیاۓ زہرشانیانی مچیۓ نام انت۔
 اے زہرشانی بنداتۓ 2010ء ماں "تیونیسیا"ۓ چست بنت ۓ رندۓ
 ایدگہ استاناں، چوشکہ؛ لبیا، سیریا، یمن ۓ بحرینۓ سر چست کن
 آنت۔ اے زہرشانیانی مول ۓ مُراد معاشی سوہمندی، انساپ ۓ
 سیاسی بدلی ہوار بنت۔¹² چوشکہ راجی رسانکدر وت استاناںی
 دستاں بیت ۓ آئیۓ تہۓ عرب سپرنگ یا زہرشانیانی ہچ ہال شنگ
 کنگۓ اجازت نہ بیت۔ اے نزوریۓ پُر کنگۓ زہرشانی کنوکیں
 مردم چاگردی رسانکدر، چوشکہ؛ فیسبک ۓ ٹویٹرۓ وتی توارۓ دُنیاء
 سر کنگۓ کارمرز کن آنت۔ ایشانی کارمرزی آہانی توارۓ مہکم
 کنت ۓ زہرشانی ۓ مردمانی تہۓ ہم گیشی کار ایت۔ اے
 زہرشانی "Facebook Revolution" ۓ "Twitter Uprising"ۓ
 نامۓ ہم زانگ بیت۔¹³

Black Lives Matter (2013) 2-2

¹² Brown, H., Guskin, E., & Mitchell, A- (2012)- *The Role of Social Media in the Arab Uprisings*- ARAB-AMERICAN MEDIA-

¹³ *Ibid.*,

Black Live Matter، یک انجمن سیاسی جُنزے کہ ایشیہ بُنید ہم چاگردی رسانکدرے ایر کرتگ انت۔ اے جنز ہبده سالی "ترانہون مارٹن" نامیں گونڈویے کہ امریکہ کُش ایت گڑا ہمیشیہ ہلاپے 2013ء پراشوبیں توارے چست بیت۔ ایشیہ مکسد سیاہ پوستیں مردمانی سرے نسلی جیڑھانی گرے دار کنگ انت۔ ہیش ٹیگ، #BlackLivesMatter چاگردی رسانکدرے کُمکے دنیاے سر بیت۔ اے ہمیشیہ برورد انت کہ دنیا اے جُنزے باروے سرپد انت۔

انچوش گُشت کنیں کہ چاگردی رسانکدرے مستریں کارے کرد ہمیش انت کہ ما آئیے را گیشے جوانیں وڑےے کارمرز بہ کنیں دانکہ دنیاے دیمے مئے توار گیشا گیش بہ روت انت۔

3- #Hashtag @Tag کے کارمرزی کے ارزشت:

Hashtag 1-3

Hashtag، نشان "# "چہ زانگے کارمرز کنگ بیت۔ یک رسانکدری کیمپٹنےے بھر بوگے ساری مارا ایشیہ کارمرزی زانگی

انٹ۔ اے Instagram ء Twitter, Facebook ء کارمرز بُوت کنت۔ Hashtag باز جاہاں بازیں مکسدانی واستہ کارمرز بیت، انچوشکہ؛ گپ ء تران، بیپاری ء ایدگہ، بلے اے جنزانی کمپنناتی واستہ ہم کارمرز بیت۔ ایشیء مہلوک وتی جنزانی بابتء سرپدی ء توار چست کنگء ہاترء کارمرز کن انت۔ چاگردی سانکدرء مارا #BlackLivesMatter, #MeToo, #ArabSpring ء درود دست کپ انت کہ اے Hashtags سک باز کارمرز بُوتگ انت۔

چاگردی رسانکدرء لس مہلوک ہم کارمرز گت کنت۔ ادء "Account holder" ء اجازت است کہ آ Hashtag آنی تء آزاتیء گوں بھر بہ زور ایت۔ درور اگاں ما #SaveBalochStudents ء تء بھر زورگ بہ لوٹ این گڑا بنداتء "# ء نشان نبشتہ کنگی انت پدا SaveBalochStudents ایبدء سپیسء نبشتہ کنگی انت۔

Hashtag آنی کارمرزیء بازیں میاں اُستمانی رسانکدر چوشکہ، CCN, The Guardian, BBC ء ایدگراں گوں ہمگرنچ کنگ ء وتی توارء برزء برگء موہ رست کنت۔ بلے اے پدا مئے

سرءِ انت کہ Hashtag مواد چونین آنت ءُ چنچو کارمرز بُوگءِ انت۔

2-3 Tag "@"

Tag چه "@" کارمرز کنگ بیت۔ ایشیءِ مانا ءُ کارمرزی هرچ کارمرز کنوکاں جتا انت۔ بلے چاگردی رسانکدرءِ لہتیں چیز پہ جُنز ءُ توارءِ ارزان کرتگ۔ ادءِ دُنیا ءِ مزنءِ چه مسترین ادارہانی "Account" است آنت۔ ایشیءِ ارزانی ءُ کُمکءِ "Tweet" آنی تءِ ادارہ "Mention" کنگ بنت۔ پہ دررو؛ اگاں ماں انسانی ہکانی ادارہ "United Nations" Tag کنگ لوٹ این، گڑا @UN ءُ چه کارمرز کُت کنیں۔ ایشیءِ چه اے بیت کہ ہما ادارہ کہ Tag کنگ ہونگ آئیءِ نبشتہ یا پوسٹ کتگیں Tweet سر بیت۔ ءُ انچوش دگہ ادارہاں ہم Tag کُت کنیں۔ بلے اے پدا ہم مئے سرءِ انت کہ ما وتی توارءِ چنچو دیمءِ کار این۔

3-3 BBC ءُ Hashtag آنی سیادی:

من پیسرے گشت کہ مئے Hashtags ء Tag آنی کارمرزی
 میاں اُستمانی رسانکدراں مئے توار سر بُوت کنت ء ہمے ادارہانی
 کمکء مئے جیڑہ دنیاہ اہوالانی بھر بوت کن انت۔ British
 Broadcasting Corporation (BBC) ء دنیاہ رسانکدرے وسیلہء
 ما مزن مزنیں ادارہانی دیمء وتی توارے چست کت کنیں۔ اے
 ادارہ چاگردی رسانکدرانی تہء Hashtags گچین کنگی انت دانکہ
 ہمے ادارہ مئے توارے گوش بہ دار انت۔ پہ درور؛ اگاں ما
 یا ¹⁴#EndEnforcedDisappearances
 گڑا ¹⁵#SaveBalochStudents ء وڑیں Hashtagsء کارمرز کنیں، گڑا
 اے ادارہ جیڑہانی جاوراں چار انت ء آہاں گچین کن انت۔ اے
 مئے سرء انت کہ ما چاگردی رسانکدرے وتی کاراں گیش کنیں یا
 اناں، اگاں ما رسانکدرے ارزشتء حسابء وتی کاراں دیمء بہ بر
 این داں باندا مئے توار ہم الم گوشدارگ بیت۔
 آسر:

¹⁴ #EndEnforcedDisappearances, a hashtag used for abducted Baloch in Balochistan-

¹⁵ #SaveBalochStudent, another hashtag about abducted Baloch students in Balochistan-

جُزانی تہء پروپیگنڈا ءِ بیانہءِ وتی ارزشتے استِ انت۔
 چاگردی رسانکدرے کارمرزی ما (بلوچ) ہم اے راہءِ کارمرز گُت
 کنیں۔ انچوشکہ ما پیسرءِ گیشینت، بلوچءِ کرءِ راجی مزنیں
 رسانکدر نیست کہ بلوچستانءِ بوکیں ناہکی، مردمانی بیگواہی ءِ
 چُکچینی ءِ ایدگہ چست ءِ ایراں دیمءِ بیار ایت۔ بلے شری ایش
 انت کہ چاگردی رسانکدر استِ انت ءِ دنیاءِ ہم مردماں وتی توار
 ہمیشی ءِ گمکءِ دیمءِ بُرتگ۔

اے جُزاں چہ ما چاگردی رسانکدرے ارزشتءِ بہ زان این
 کہ مردماں چے کتگ ءِ مارا چے کنگی انت۔ اے "ففتہ جنریشن
 وار" انت کہ مرچیگیں مستریں جنگ ہمدان بُوگءِ انت۔ اے جُنز
 پروپیگنڈا لوٹ ایت۔

براهوئی شیخ

بنجاہی کونسل سیشن نا رپورٹ

بی ایس او آزات نا بیست و سئے میکو بنجاہی کونسل سیشن نا
اولیکو دے ئنا احوال

"تحریکء اسہ خاص وڑاسیٹ مونی دننگ نا جاگہ غا او دے جتا جہت آتا تہٹی

سوگو کنگ نا گرجء" - چیئر مین ابرم بلوچ

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزات نا بیست و سئے میکو بنجاہی
کونسل سیشن بیاد لمہء وطن بانک کریمہ بلوچ و شہدائے آجوائی
و پن آ بلوچ بندی تا ہڈ تنگانے۔ اینو 17 اپریل دو شمبے نا دے
بلوچ شہید آتا یات ٹ ارا منٹ ئنا چپی و بلوچ راجی ترانہ تون
گل ئنا بنجاہی کونسل سیشن نا باقاعدہ بناء کننگا۔

بیست و سئے میکو کونسل سیشن نا اولیکو دے بنجاہی کماش نا
تران، آئین سازی، سیکرٹری رپورٹ و نغدکاری نشست آ کونسلر آتا
نیام ٹ شاییت شرہ مس۔

بنجاہی کونسل سیشن نا اولیکو ایجنڈا بنجاہی کماش نا تران ئس
ہراٹی کماش ابرم بلوچ کونسلر آتون تران کریسہ پارے کہ دا
خننگ ٹ بہاز خوشی مننگء کہ بی ایس او آزات نا کیڈرز آک دا
سخت انگا حالت آتے ٹی ہم تیوہ وڑ ٹ اومیت آن پر و ہر وڑ ئنا

سختی تیان گدرینگسہ دا سخت انگا وخت ٹ تنظیم نا کنڈان اڈ تروک دیوان کن تینا ہر کاریمہ پد تخیسہ داڑے ساڑی ء، ای بلوچ نظریہ نا زی آ عمل کروک غٹ سنگت آتے دا دیوان ٹی بخیرٹ پاوہ ہرا بیرہ دشمن نا دا غرورہ مش ٹی اوار کنتو ہرا تدوکا ارا دہائی آن بی ایس اوہ نزور و ایسر کنگ نا کوشست آتے ٹی اختہ بلکن تیوہ ردانقلابی تاغت آتے کن ہم اسہ مثل اس جوڑ کرینو، ہرا بی ایس او آزات نا عظیم راجی مسخت، نظریہ و اوفتا عمل و طریقہ کار نا زی آ ہور ارفیسہ بی ایس او نا بے سہبی و بروکا وخت ٹ نزور و ایسر مننگ نا خلیس نشان تریسہ بسنو۔ اینو بی ایس او نا انقلابی کیڈرز آتا ساڑی مننگ تون اوفتے دا کلہو تننگ خوائوہ کہ بی ایس او ہمر اینو سوگوہ اونا ہجو مثل اف، بی ایس او بلوچ چاگڑد و تحریک ٹ ہرا بدلی تے ہتنگہ اوفک تاریخی و بروکا وخت ٹ راجی آجوئی اسکان سر مننگ نا سوہ جوڑ مرور۔

کماش ابرم بلوچ پارے کہ ننے تینا لٹریچر و خواننگ نا معیارہ بدل کروئی تمو، نن تدوکا بیست سال آن اسہ ہندنو لٹریچر اس خواننگ اُن ہرا برجاء وخت ٹ ہجو معنہ اس تخچک۔ بلوچ ورناک تدوکا کیہی سال آتیان ہندنو تحریک و بندغ آنے خواننگ ء ہرافتا راج آک اینو یا تو غلام ء یا آجوئی نا ہلنگان پد تینا بروکا وختہ ٹہیفنگ ٹی تیوہ وڑ ٹ بے سہب مسنو۔ ہندا خاطران برجاء وخت ٹ بلوچ ورن تیکن دا بہاز المیہ کہ اوفک ہمو راج و

بندغ (شخصیات) آتا بارو ٹٹ خوانر ہرا پوسکن وخت ٹٹی تینا راج آتے شرحالی آن سیر تسنو۔ اسرائیل نا وڑ انگا سرسہب ریاست آک ہرا اسہ کروڑ ٹسے نا آباتی مننگ تون اینو جہان ٹٹ تاغور ریاست و عرب ملک آتا ہر وخت ٹنا جلیہو آتیان پد ہم سوگو و متحرک دروشم ٹٹ ساڑی، دا وڑ انگا ریاست آتے دژمن آخہ بلکن آئیڈیل جوڑ کریسہ خواننگ مرے کہ ہرا بہاز کم وخت ٹٹ امر بہس مروک یہودی تے دنو تاغت و قوت اس بشخار۔ اندا وڑ انگریز آتا غلام و افیوم ٹٹ اسٹ چینہ اینو ماؤزے اراکان ارارے سر کرے کہ اینو اود جہان نا سپر پاور تاغت آتے خن نشان تنگہ بلکن داسا تینٹ تینا کوزہ کروک ء علاقہ جوڑ کننگ نا کوشست آتے ٹٹی اختہ۔ نئے ظالم و مظلوم نا شرہ غان پیش تمیسہ بلوچ راجی مفاد آتا حق ٹٹی سوچ خلنگ، پام و فکر و عمل نا گرجہ۔ یورپ تیوہ جہان ٹٹ ہزار آ جنگ آتے کریسہ کروڑ آ بندغ آتے کسفے ولے اینو اود بندغی حق آتا چیمپیئن جوڑ مسنے۔ بلوچ اسہ عظیم ء تاغت آس جوڑ مننگ آن پد ہی تینا ہر گڑا دوئی مننگ کیک۔ تدوکا مسہ سال ٹٹی ہنتس کہ نن گوہانن راجی تحریک نا نزوری و شکست نا دروشم ٹٹ برجاء حالت آتیان ہم گندہ مون تس اس مرو۔ ہمو راج کہ دا خطہ ٹٹی نوری نصیر خان نا راہشونی ٹٹی کل آن بہلا تاغت ٹس اینو ارا سوب و بے سہبی تا سوب دا ہند آ سر مسنے، دانا زی آ بلوچ ورنہ تے سوچ خلوئی و پام تروئی ہمو۔ اسہ عظیم تاغت اس جوڑ مریسہ نن بندغی حق

آئیان ہلیس مڈی تے اسکان تیوہ اختیار آتا زی آ تینا حق تخنگ
کینہ۔

او پارے کہ بی ایس او بلوچ راجی تحریک نا اسکولہ
ہراکان بلوچ ورناک و تحریک تون تفوک ہمت تخوکا سنگتاک تینا
خیال، فکر و نظریہ خوانیسہ تحریک کن تینا تاغت آتے خڑچ
کیرہ، بلوچ راجی تحریک نا اسکول مننگ نا رد ٹ بی ایس او
آزات نا تیوہ مجلس آتا بنداو بلوچ راجی تحریک و جہدہ سوگو
کننگ نا زی آ مرے۔ بی ایس او نا وجود نا سیالی بلوچ راجی
تحریک تونے، بلوچ راجی تحریک ہخس زیات سوگو و متحرک مرو
بی ایس او نا کڑدار بلوچ چاگڑڈ ٹ ہموخس زیات متحرک مرو۔
بی ایس او اسہ اسکول ئسے نا رد ٹ بلوچ راجی تحریک نا سوچہ
ورنا تا تہٹی سوگو و متحرک کننگ کن مجلس اڈ ایتے۔

او پارے کہ بلوچ راجی تحریک سوگو و متحرک کننگ کن بلوچ
ورنا تے فرض و زمہ واری نا نیام ئنا فرقہ سرپد مننگ المیہ۔ بلوچ
ورناک فرض ئنا پن ٹ راجی تحریک نا حوالہ ٹ بیرہ فارمیلتیہ
پورو کپس بلکن بلوچ راجی تحریک نا جہدہ سوگو و متحرک کننگ
کن بھلو زمہ واری تینا کوپہ تیا ارفر و سانبیر۔ ہراتم اسہ غلام اس
جنگ ئنا حالت ٹ مریک و اونا زی آ اسہ کوزہ گیر و جابر
ریاست ئسے نا کوزہ مریک گڑا اونا ورناک بیرہ فارمیلتی نا رد ٹ
تینا فرضہ پورو کریسہ راجی جہدہ منطقی گڈس اسکان سر کننگ
کپسہ بلکن اوفتے راجی آجوئی نا جہدہ مسخت اسکان سر کننگ

کن بھلو و اہم ء زمہ واری تینا کوپہ تیا ارفوئی مریک۔ دا وخت بلوچ راجی تحریکِ دژمن نا پارہ غان سخت چیلنجز آتا مون تسء و ایلو پارہ غان چین ثنا وژ انگا جہانی تاغت بلوچ راجی تحریک نا برخلاف متحرک مسنے و دا جنگ ٹٹ پاکستانء ہر وژ ٹٹ کمک کنگء، اودے بیرہ مالی آخہ بلکن ٹیکنالوجی و پین وژ تیٹ ہم چین ثنا وژ انگا ریاست آتا کمک دوئیء۔ دن انگا حالت آتے ٹی بلوچ ورناک بیرہ فارمیٹی آخہ بلکن اوفتے تحریک تون تفوک اہم انگا زمہ واری تے مونا دروئیء و تحریکِ گیشتر سوگو و متحرک کنگ ٹی تینا تاغت آتے خرچ کروئیء۔

او پارے کہ برجاء حالت آتیٹ لائخ و صلاحیت تخوک ورناک ہی تحریکِ سوگو جوڑ کنگ کیرہ و دژمن نا مون ٹی متبادل تاغت جوڑ کنگ کیرہ، ہندا خاطران بلوچ ورناک و خاص وژ ٹٹ بی ایس او آزات تون تفوک ورناک راجی چاہنداری و فکر ٹتون اوار تینا صلاحیت آتا زی آ ہم کاریم کیر و ہرا ورناک ہرا فیلڈ ٹٹی گیشتر صلاحیت تخنگ کیرہ اوڑا پام ایتر و بلوچ راجی تحریک ٹٹ مستی ہنيسہ او فیلڈ ٹٹی سوگو ٹٹ کاریم کیر۔ دا لائخ و صلاحیت تخوک ورناک کرنء ہرا ورناک بلوچ راجی تحریک کن تینا ساہ اسکان ندر کنگ کن تیار مننگ کیرہ گڑا اوفتے کن تینا صلاحیت آتا زی آ کاریم کنگ ہم کین تمپک، ہندا خاطران دا بیت ثنا خیال تخنگ گیشتر المیء کہ بلوچ ورناک جوزہ و تحریک تون اُست ٹٹ سیالی تخنگ تون اوار تحریک نا جتا انگا بشخ آتے سوگو

و متحرک کنگ کن تینا صلاحیت آتیا بہاز کاریم کیر و اوفتے
برجاء وخت ئنا خواست آتا رد ٹٹ مونا ہتیر تانکہ اسہ سوگو ء
تحریک اس جوڑ مننگ کے۔

او پارے کہ وخت ئتون اوار بلوچ چاگڑد ٹٹ بیدس انقلابی تاغت
آک دے پہ دے آن سوگو مریسہ ء و چاگڑد نا تہٹی اوفتا رویہ
غاک منفی زیم ودی کنگ ء اندا خاطران بلوچ ورنہ خاص وڑ ٹٹ
بی ایس او آزات اسہ اندنو ریڈیکل ادب اس درستی راستی کرفے
ہرانا برجاء تحریک خواست تخک۔ دا بیدس انقلابی و رد انقلابی
تاغت آتا منفی رویہ تے ایسر کنگ کن بی ایس او آزات اسہ
سوگو و ریڈیکل ادب ئسے ودی کنگ نا گرچہ ہرا دا منفی رویہ
تے ایسر کنگ کے۔ کس دادے ننا بے بختی پائے یا بے علمی
ولے داڑے دن انگا بندغ آک ہر وخت ساڑی مسنو ہرا تینا مطلب
نا وے رسینگ و اُست خواہی تا پورو مفننگ نا سوب ساندہ
تحریک و گل آتا برخلاف کاریم کرینو۔ دن انگا بندغ آک تحریک
کن زار ء ہرا بیرہ تینا اُست خواہی تا پورو مفننگ و تینا وڑنگ و
وڑپننگ نا بنداو آ تحریک و گل ئنا برخلاف مریسہ اندنو کاریم
بناء کیرہ ہرافتا منفی زیمک سیدھا تیوہ غا تحریک آ تمیرہ اندا
خاطران دن انگا رویہ و بندغ تا منفی کاریم تے ایسر کنگ کن بی
ایس او آزات نا کنڈ آن بلوچ ورنہ تے اسہ سوگو و ریڈیکل ادب اس
تننگے ہرا بلوچ ورنہ تا گواچن وڑ ٹٹ ذہن سازی کنگ کے۔

او گیشتر پارے کہ بی ایس او آزات کن غٹ ٹولیک شرف مند ء ہرا
 دا وخت بلوچ راجی تحریک تون تفوک ء۔ بی ایس او آزات نا
 بروک قیادت بلوچ تحریک نا تہٹی اسہ اندنو رویہ اس ودی کے
 ہرانا تعلقداری ہچو خاص بندغ یا تپہ ئسے تون مف بلکن او
 اشتماعی وڑ ٹ تپوہ غا تحریک کن مرے۔ بی ایس او آزات بلوچ
 راجی تحریک کن اسکول نا وڑء اندا خاطران اسہ اسکول ئسے نا
 ڈول بی ایس او تینا تپوہ تاغتء بیرہ راجی تحریکء سوگو کنگ
 کن خرچ کروئی تمو۔ بی ایس او اسہ گل ئسے نا وڑ ہچو خاص
 ٹولی یا پارٹی ئسے نا نمائندہ اف بلکن بلوچ ورننا تا زی آ راجی
 تحریک تون تفوک غٹ ٹولی و اشتماعی وڑ ٹ تپوہ تحریک نا
 نمائندہ گلء۔ اندا سوچ و فکر ئتون اوار بی ایس او سوگو وڑ ٹ
 ورننا تا زی آ کاریم کنگ کیک و جوان وڑ ٹ تحریک آ تینا پامء
 تننگ کیک۔

کماش ابرم بلوچ گل ئنا بیست و سئے میکو کونسل سیشن
 ٹ بی ایس او نا کیڈر آتون تران ٹ ودیک پارے کہ بلوچ ورننا
 دژمنء اسہ خاص پارہ و وڑ اسیٹ خواننگ نا جاگہ غا اودے جتاء
 ڈسکورس و پارہ غاتیان خواننگ نا کوشست کیر و دانا چاچء ہلیر و
 دا لڑ ٹ راجی تحریکء ہم اندا دروشم ٹ سوگو و تالان کنگ نا
 جہد کیر۔ اسہ خاص زاویہ و وڑ اسیٹ دژمنء خواننگ ورننا تیکن
 بہیم ئسے انتئے کہ ریاست دا وخت اسہ خاص وڑ اسیٹ بلوچ
 تحریک نا برخلاف کاریم کنگ اف بلکن او کیہی وڑ تیٹ بلوچ

راجی تحریکِ ایسر کنگ کن کاریم کنگ و دے پہ دے آن
 گیشتر وڑ تیا روان نظر بریک اندا خاطران بلوچ ورناک دژمن جتاء
 وڑ ٹٹ خوانیر و پدا تحریکِ ہمو وڑ ٹٹ جتاء حکمت عملی تا رد
 ٹٹ سوگو کیر۔ تحریک تون تفوک بندغ تیکن دا بہاز اہم کہ او
 پوسکن حالت و سائنسی وخت ٹنا خواست آتے سرید مریسہ اندا
 سوچ و فکر ٹنا رد ٹٹ جہدِ سوگو کنگ کن تینا تاغتِ خرچ کیر
 ہرانا گچین نتیجہ غاک پیش تمنگ کیرہ۔

کماش ابرم بلوچ تینا تران نا ایسر ٹٹ پارے کہ پوسکنا قیادت
 اندا کلہوہ ایتوہ کہ او ہر ارا سال ٹنا کونسل سیشن ٹٹ بی ایس
 اوہ ارا گام مونی دننگ کن کاریم کیر، بی ایس او آزات نا پالیسیک
 ارتقائی نہ بلکن انقلابی مریر و انقلابی حکمت عملی و پالیسی تا
 رد ٹٹ کاریم کنگ مرے۔ بی ایس اوہ انقلابی عمل و اصول تا رد
 ٹٹ ورن تے بش کروئی ہرا دا نتیجہ تے تننگ کیر ہرانا اومیت
 آتے بی ایس او تون راجی تحریک تون تفوک بندغ آک و الس
 تخک۔

کونسل سیشن نا ارٹمیکو ایجنڈا آئین سازی ئس ہرا ٹٹ
 سیکرٹری جنرل نا کنڈ آن آئینی کمیٹی نا سلاہ تے مونا ہتنگا اندن
 کونسلر تا کنڈ آن جتاء سلاہ تے مونا ہتنگ آن گڈ امنائی وڑ ٹٹ
 آئینی اصلاح ہتنگا۔ دیوان مسٹمیکو ایجنڈا سیکرٹری رپورٹ ئس
 ہرا ٹٹ بنجاہی سیکرٹری جنرل مہرزاد بلوچ مسکوپی ارا سال ٹنا
 بنجاہی رپورٹ ہرا مونا بیس و اوڑا کونسلر تا نیام ٹٹ شابتی شرہ

مس۔ اندن اینو نا دیوان گڈیکو ایجنڈا نغدکاری نشست ئس ہرا ٹی
 کل کونسلر آک بشخ ہلکر و کمبتی و ردی تے پٹنگ مس۔ اندن
 بنجاہی کونسل سیشن نا ایلو ایجنڈا تیا بروک دے تیٹ شرہ مرو۔

بیست و سئے میکو بنجاہی کونسل سیشن نا ارٹمیکو دے
ٹنا احوال

"یونی پورلورلڈ آرڈر پبلی سینٹرک ورلڈ آرڈر ٹی بدل منگ، بلوچ راجی تحریک، خاص
ڈیہہ وہند آتا جاگہ غاسفار نکاری نا عمل، تیوہ جہان سٹ تالان کنگ مرے!- کونسر آک

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزات نا بنجاہی ترجمان
کونسل سیشن نا ارٹمیکو دے ٹنا احوال میڈیا ٹی شینک کریسہ
پارے کہ بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزات نا بنجاہی کونسل
سیشن بیاد لمہ وطن بانک کریمہ بلوچ و شہدائے آجوئی و بلوچ
اسیران آتا پن ٹ اڈ تنگانے۔

بی ایس او آزات نا بیست سئے میکو بنجاہی کونسل سیشن ٹ
ہشت ایجنڈا نا زی آ شرہ مرو ہراٹی بنجاہی کماش نا تران، آئین
سازی، سیکرٹری رپورٹ، نغدکاری دیوان، تنظیمی ویل، جہانی و
علاقائی سیاسی حالت، بروکا وخت ٹکن عمل نا گچین کاری،
ایکشن و کماش نا گڈیکو تران نا ایجنڈا غاک اوار ء۔ 17 اپریل دو
شمبے نا دے ٹکن دیوان نا اولیکو مجلس کماش نا تران، آئین
سازی، سیکرٹری رپورٹ و نغدکاری دیوان نا ایجنڈا تا زی آ سیر ء

شرہ ئسے آن پد ایسر مس و اینو 18 اپریل سئے شمبے نا دے ئکن کونسل سیشن نا ارٹمیکو دے تنظیمی ویل، جہانی و علاقائی سیاسی حالت و آئندہ لائحہ عمل نا ایجنڈا تا زی آ شابتی شرہ مس ہرائی تنظیمی کونسلر آک ساڑی مریسہ تنظیمی پروگرام آتا بارو ئٹ تینا خیال تا درشانیءِ کریر۔

اینو نا مجلس نا کاروائی تا بناء ہر وار ئنا وڑ بلوچ شہید آتا یات ئئی ارا منٹ ئنا چپی تون مس ہراڑان پد مجلس نا پنچمیکو ایجنڈا تنظیمی ویل ہرا ارا بشخ کروک ئس بناء کنگا۔ اولیکو بشخ ئٹ کونسلر آک تینا مکالمہ آتے مونا بیسر ہرافتے اوفک تنظیمی ویل آتے کن سیکرٹری جنرل نا پاننگ آ تیار کریسر و ارٹمیکو بشخ ئئی تنظیمی ویل آتے ئی مونا بتوک غٹ سلاہ تا زی آ شابتی شرہ مس۔

مجلس نا ششمیکو ایجنڈا جہانی و علاقائی سیاسی حالت آک ئسر ہرائی کیہی کونسلر آک ایجنڈا نا زی آ جوڑ کروک تینا پرچہ غاتے خوانار بنفیر۔ اوفتا پاننگ ئس کہ جہانی سیاست دے پہ دے بدلی تا عمل آن گدرینگءِ و دا لڑ ئٹ روس و یوکرین نا جنگ آن گڈ جہانی سیاسی منظرنامہ بروکا منہ وخت ئئی تیوہ وڑ ئٹ بدل مننگ آ نظر بننگءِ۔ تدوکا اسہ کرن ئسے نا تدینیک ننا دا آزموندہ کن بس ء کہ جہانی سیاست ئٹ ہچو اصول، مسخت و مفاد آک مدامی کن مفسہ بلکن وخت ئتون اوار دافتے ئی بدلی بریسہ کیک۔ ہمو امریکہ ہرا سی سال مست اول

طالبان آتون اوار تیوہ جہان ٹٹ خاص وڑ ٹٹ نیام ایشیا ٹی سوویت یونین نا برخلاف اسلامی تنظیم آتے سوگو کرے، اوفتے پوسکن سلہہ تریسہ اوفتا جوان مالی و سیاسی کمک آن پد تینا تاریخ نا کل آن بہلا جنگِ ہم اوفتا ہی برخلاف کریسہ دوارہ ہنا۔ ہندا وڑ ٹٹا اسہ معاہدہ اس نئے ہمو وخت نا سوویت یونین و نیٹو یعنی امریکہ نا نیام ٹٹ خننگ کن رسینگا ہراتم اوفک جرمنی تون اوار مننگ نا فیصلہ کریر ہراڑے امریکی صدر سوویت یونین یعنی روس فیڈریشنِ باور کرفیسس کہ امریکہ نیٹو دے ٹکی یورپ ٹی تالان کروف ولے سوویت یونین نا بھس کاری آن پد امریکہ زو نیٹو یورپ ٹی تالان کرے بلکن بالٹک نیشنز آتون اوار یوکرین ہرا کہ روس ٹتون مرغنو سیم اس شیئر کیک اوفتے ہم باسک جوڑ کنگ کن امنائی کرے ہرانا سوب آن روس و یوکرین نا نیام ٹٹ جنگ بش مسنے ہرا جہانی سیاسی منظرنامہ ٹی یکسر بدلی تا سوب جوڑ مننگ۔ ہندا وڑ نا مثیل نئے سعودی عرب نا پارہ غان خننگ کن رسینگک، ہراتم عراق کویت آ جلمہو کریسہ ارا دے ٹٹی اونا زی آ کوزہ کرے گڑا تینا زی آ جلمہو مننگ نا خلیس آن سعودی امریکہ سعودی عرب ٹی "سیکورٹی گارنٹی" پالیسی نا رد ٹٹ جتا جتا فوجی اڈہ تس ولے برجاء حالت آنا خواست آتے اریسہ اوفک ہم تینا چھرک نا مونہ بدل کریسہ چین ، روس داڑے اسکان کہ ایران نا وڑ انگا امریکی دژمن ڈیہہ تتون ہم تینا تعلقداری تے نارملائزیشن نا کنڈا بتنگ ء ہرا دا بیت ٹٹا شابدہ کہ جہانی سیاسی منظرنامہ ٹی بچو سمجھوتہ اس گڈیکو اف۔

او پاریر کہ دا حالت آک بیرہ نیام ایشیا نا افس ہراڑے امریکہ و یورپ نا برخلاف سوچ تالان مننگہ بلکن ساؤتھ ایشیا تون اوار سینٹرل ایشیا و افریقہ نا وڑ انگا خطہ آتے ٹی ہم دے کہی سینٹرک ورلڈ آرڈر نا برخلاف توار بش مننگہ ، یوکرین و روس جنگ آن پد یورپ آن بیدس چندی ڈیہک یورپ تون سیوتی کنگ آن من کرینو، بھارتی وزیر خارجہ تینا اسہ انٹرویو اسیٹ پاریسس کہ یورپ داسہ تینا دا سوچ آن پیش تھوئی مرو کہ "جہان نا ویل آک ننا ویل افس و ننا ویل آک جہان نا افس" ، اندا حالت نیام ایشیا و خلیجی ڈیہک تا کنڈان ہم خنگ کن رسینگ ہراڑے امریکہ نا فوجی اڈہ غاک ساڑی اریر اندن عرب ڈیہک تا پارہ غان تدوکا دے تیٹی عراق، ایران و روس نواز حکومت تون اوار گچینو تعلقداری و افریقی ڈیہک تا پارہ غان چین ٹنا کنڈا ہنگ جہانی سیاسی منظرنامہ بدل کرینے۔ عرب ڈیہک و نیام ایشیا ٹی سعودی عرب کون آ مسلم ملک آتا کنڈ آن ہرا وڑ انفراسٹریچر ، سیل و سوات، گوازی و بندگی حق آتے اہمیت تنگ ء دا بروکا وخت ٹ یورپ آن انحصار نا ایسری نا سوب جوڑ مننگ کیرہ ہرانا مثیل قطر کون آ مسلم ڈیہک تیٹی فیفا ورلڈ کپ انبار انگا بہلا ایونٹ نا مننگہ۔

دا گواچنہ رد کنگ خام خیالی ئسے کہ تیوہ جہان آن امریکہ و یورپ آ انحصار ٹنا ایسری داخس زو بس منہ وخت ٹٹ مننگ کیک ولے دا گمانہ رد کنگ مفک کہ برجاء دے تیٹ ہرا

بدلیک مونا بسنو اوفتیان دا گمان کنگ مریک کہ جتاء خطہ تیٹ ساڑی تاغت آک امریکہ و یورپ آن تینا خواست آتا پورؤ کنگ کن اونگہ ایسر کریسہ تینٹ تینا ماملہ تیٹ آزات و تاغتور مننگ خواہرہ۔ روسی و بھارتی وزیر خارجہ نا نیام ٹٹ مروک اسہ اوڑدہی اسیٹ جہانہ یونی پولر ورلڈ آرڈر نا جاگہ غا Polycentric World Order نا پارہ غا ہنگ کن پاننگا، ہرا نا مطلب ہر ڈیہہ ئنا تینا اسہ یکہ ء تاغت و بنجاہ اس مرو ہراڑے تیوہ جہان ٹٹ تاغت نا تول بیرہ اسہ ریاست اس مفرو بلکن ہر خطہ ٹی یکہ ء اسہ سینٹرل تاغت و فیصلہ سازی نا بنجاہ اس مرو۔ یعنی امریکہ و یورپ آ اونگ نا جاگہ غا افریقہ، ساؤتھ ایشیا، نیام ایشیا تون اوار ہر خطہ تینا اسہ بنجاہی تاغت اس ٹہیفنگ خواہک ہراڑے او تینا علاقائی ویل آتے ایسر کے انتھے کہ مغرب سینٹرک ورلڈ آرڈر تیوہ جہان ٹٹ ودی مروک ویل آتے ایسر کنگ ٹٹ بے سہب بلکن بہاز آ خطہ تیٹ جنگ و بہلا ویل آتا بنماس جوڑ مسنے۔

کونسلر آک جہانی سیاسی بدلی نا نظر ٹٹ بلوچ سفارتکاری آ بیت کریسہ پاریر کہ ہر اسہ راجی آجوئی نا جہد ئکن سفارتکاری نا عمل بہاز اہمیت تخک، ہفتاد و سئے ئنا مزاحمت نا وخت بلوچ سفارتکاری نا بنجاہ یورپ آخہ بلکن نیام ایشیا ئس و بلوچ سیاسی باسک آک عراق کون آ ڈیہہ تیٹ رہینگسہ اخبار تون اوار ایلو سیاسی کاریم تے سر تسرہ اندن او وخت ئنا جہانی سیاسی

خواست آتا رد ٹٹ بلوچ آئیٹ امریکہ و یورپ نا برخلاف ذہنیت ساڑی ٹس ولے 2000 ٹٹ بش مروک بلوچ راجی تحریک آن گڈ جہان ٹٹ حالت اک تیوہ بدل مسوسر و یورپ بندگی و بندگی حق آتا رکھوک جوڑ مسوسس ہرا نا سوب آن بلوچ سیاسی باسک آک یورپ آ ہنیسہ تحریکی کاریم تے سر تننگ بناء کریر ولے داسہ جہانی سیاسی منظر نامہ ٹٹ دوارہ حالت اک بدل مریسہ خننگرہ اندا خاطران دا حالت آئیٹ بلوچ قیادت ہم سفارتکاریء یورپ سینٹرائزڈ کنگ نا جاگہ غا اودے تیوہ جہان ٹٹ تالان کنگ نا جہد کے تانکہ بروک وخت آئیٹ اسہ بھلو بدلی ٹسے نا دروشم ٹٹ بلوچ راجی تحریک بھلا نسخان تا جاگہ غا حالت آتیان سواد ارفنگ کے و دا تحریک نا سوگوئی و سرسہبی نا سوب جوڑ مرے۔

ایلو پارہ غا کونسلا آک علاقائی سیاسی حالت آ تینا خیال آتا درشانی کریسہ پاریر کہ کوزہ گیر پاکستان نا کنڈ آن ہراڑے ہڑدے بلوچ ورنہ تا زوراکی ٹٹ بیگواہی، سی ٹی ڈی نا دو آن دروغ نا مونٹس و جشوک جوُن تے خسنگ نا عمل برجاء ہموڑے داسہ زالبول تے ہم ہڑدے ٹی بنداو آ ٹک کنگک ہرا بلوچ چاگڑد نا تہٹی خلیس ودی کنگ نا اسہ پین بے سہب کوشست ٹسے اندن داڑتون اوار کمیشن کلچرء تالان کنگ، ریاستی پالیسی تا رد ٹٹ مذہبی شدت پسندیء ترند کنگ و پرائیوٹ اسکول تے اسہ خاص چم ٹسے نا وڑ ٹٹ تحریک نا برخلاف کاریم ٹٹ ہتنگ،

جتا اين جى اوز تے تيوه بلوچستان ٺٺ ايڪٽو ڪننگ، شره ڪننگ آن بیدس غير ملڪى و لٺ و پل سرمايه ڪارىءِ بلوچستان ٺٺ بتنگ، سافٽ پاور نا ڪمڪ ٺٺ السءِ تحريڪ آن بدگمان ڪننگ نا ڪوشست ڪننگ و تحريڪ نا بابت بيره پن ٺٺا ٺولى تا ڪمڪ ٺٺ الس ٺٺ نا اوميتي تالان ڪننگ نا ڪوشست آتون اوار بیدس انقلابى و رد انقلابى تاغت آتيڪن جاگه اِينگ، دا غٺ ڪوشست آتا بنماسى مسخت بلوچستان ٺٺ تينا ڪوزهءِ برجاءِ تخنگ نا بے سھب ڪوشست ٺسے۔ دا وخت رياستى پاليسى تون مون تننگ راجى تحريڪ نا اھم ذمہ وارى تيٺ اوار مرے۔

ششميڪو ايجنڊا نا ايسرى آن گڏ سيڪرٽري جنرل نا ڪنڊ آن آئنده لائحہ عمل نا ايجنڊا تيٺ تنظيمى ڪونسلر تا ڪنڊ آن بروڪ آ ارا ساله پروگرام ڪن تروڪ سلاه تے ديوان ٺٺ مونا بتنگا ھرافتيا ڪونسلر تا نيام ٺٺ شايبت شره آن گڏ راجى تحريڪ و بي ايس اوءِ گيشتر سوگو و متحرڪ ڪننگ ڪن ڪونسلر آتا اڪثريتي سلاه تون اوار ڪيھي اھم و المى فيصله ھلنگا۔ اندن حالت آتا نازرڪى و وخت ٺٺا ڪمبتيءِ اُريسہ مجلس نا ايسرى ايجنڊا غاڪ گچين ڪارى، ڪماش نا گڏيڪو تران و سوغند ديوان نا ڪاروائيڪ پگه سر تننگور۔

بی ایس او آزات نا بیست و سئے میکو بنجابی کونسل
سیشن سرسہبی ٹٹ ایسر، ڈریشان بلوچ بیدس مونٹس آن
چیئرمین اندن زروان بلوچ سیکرٹری جنرل گچین مس

"بلوچ ورناتے سائنسی علم و تحریک، ادارتی تلہ غاکیشتر سوگو کنگ نا

گرج۔" پوسکن گچین مروک چیئرمین دریشان بلوچ

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزات نا بنجابی ترجمان گل
ٹنا سرسہب کونسل سیشن نا گڈیکو دے ٹنا احوال میڈیا ٹی
شینک کریسہ پارے کہ بی ایس او آزات نا بیست و سئے میکو
بنجابی کونسل سیشن بیاد لمہء وطن بانک کریمہ بلوچ و شہدائے
آجوئی و پن آ بلوچ بندی تا اینو مسٹمیکو دے سرسہبی ٹٹ ایسر
مس ہرا ٹی دریشان بلوچ بیدس مونٹس آن چیئرمین اندن زروان
بلوچ بیدس مونٹس آن سیکرٹری جنرل گچین مس۔ بیست و سئے
میکو بنجابی کونسل سیشن ٹٹ بنجابی کماش نا تران، آئین سازی،
سیکرٹری رپورٹ، نغدکاری نشست، تنظیمی کاریم، جہانی و
علاقائی سیاسی حالت، آئندہ لائحہ عمل و کماش نا گڈیکو تران نا
ایجنڈا تیا شرہ مس۔ بنجابی کونسل سیشن نا اولیکو دے بنجابی

کماش نا تران، آئین سازی، سیکرٹری رپورٹ، نغدکاری نشست نا ایجنڈا تیا شرہ مس۔ اندن ارٹمیکو دے تنظیمی کاریم، جہانی و علاقائی سیاسی حالت و آئندہ لائحہ عمل نا ایجنڈا نا اسہ بشخ ئسے آ شاییت شرہ مس۔ اینو بنجابی کونسل سیشن نا ایسری دے آ آئندہ لائحہ عمل نا ایجنڈا ئی ارا سالہ تنظیمی پروگرامِ سوگو دروشم تننگ آن گڈ ساڑی بنجابی ساختِ ایسر کریسہ الیکشن کمیشنِ عمل ٹ ہتنگا۔ مسکوہی بنجابی سیکرٹری جنرل مہرزاد بلوچ نا سروکی ئی مسہ باسکی الیکشن کمیشن نا گچین کاری مس ہرافک ساف گچین کاری تے اڈ تسر۔ گچین کاری عمل نا ایسر مننگ آن گڈ الیکشن کمیشن نا سروک پوسکن گچین مروک بنجابی کابینہ و بنجابی کمیٹی نا باسک آتا پڑو کرے ہرا ئی درپشان بلوچ بیدس مونٹس آن چیئرمین اندن زروان بلوچ بیدس مونٹس آن سیکرٹری جنرل گچین مس۔ گچین کاری عمل نا ایسر مننگ آن گڈ بند کوئی مجلس نا کاروائیِ ایسر کریسہ سوغند ارفنگ نا مجلس اڈ تننگا ہرا ئی پوسکن گچین مروک بنجابی کابینہ و سینٹرل کمیٹی نا باسک و کونسلر آتیان مسکوہی کماش ابرم بلوچ سوغند ہلک، سوغند ارفنگ نا مجلس آن تران کریسہ مسکوہی کماش ابرم بلوچ پارے کہ اومیت کیوہ بی ایس او آزات نا پوسکنا قیادت راجی تحریک ٹ بلوچ ورنا تا اواریِ پین سوگو کرو و راجی تحریک نا پوسکن خواست آتا رد ٹ بی ایس او آزات نا انقلابی کیڈر تا تربیتی عمل نا ذمہ واری تے سر ایتو۔ بی ایس او آزات کن دا سخت حالت آتیٹ دا انقلابی عملِ برجاء تخنگ و سوگو کنگ

یخین ٹ بہاز مرو ولے تینا پانزدہ سالہ سیاسی زند ئنا آزموندہ آن پاننگ کیوہ کہ بی ایس او آزات نا انقلابی کیڈر تیٹ ہر وڑ ئنا سخت و گندہ غا حالیت آتے مون تننگ نا جیرت ارے۔ بی ایس او آزات نا قیادت و کیڈرز آک تنظیمی باسک و لیڈرشپ تا شہادت، زندان، داڑے اسکان کہ درزن آ جشوک جوئن تے ہم ارفینو ولے اوفتا سوچ و فکر و عمل ٹ تضاد اُسل خننگتے۔ بی ایس او آزات نا کیڈرز آک نہ بیرہ دژمن نا بے دادی و زوراکی تون مون تسنو بلکن تہہ ئنا جیڑہ تے ہم سگانو ولے راجی مسخت، سینٹرل ڈیموکریسی نا تنظیمی وڑ جمہوریت، تنظیمی خود مختاری و آزات ہند آ اُسل دک بننگ الیتنو و اندا تنظیمی سرسہبی تا اہم سوہ آکو و اندا وڑ ئنا فکر ئتون اوار ہی بی ایس او آزات اسہ سوگو ادارہ ئسے نا دروشم ٹ فعال مننگ کیک۔ الیکشن کمیشن ایسر کنگ آن گڈ گل ئنا ذمہ واری تے پوسکنا بنجاہی کمیٹی نا دوئی تننگا۔

ہراژان گڈ پوسکن گچین مروک چیئرمین درپشان بلوچ بنجاہی کونسل سیشن ٹ تران کریسہ پارے کہ تیوی غاتیان مالو ای کونسل سیشن نا سرسہب اڈ تننگ آ بی ایس او آزات نا کونسلر و خاص وڑ ٹ مسکوہی قیادت داد ایتوہ کہ اوفک دا سخت انگا وخت ٹ ہم کونسل سیشن نا اڈ تننگ یخینی جوڑ کرینو۔ انقلابی ادارہ تیکن حالیت آک اُسل جوان مفسہ و بی ایس او آزات

کن دا حالت آک اونا بنائی دے تیان ساڑی ء اندا خاطران گل ثنا مسخت ساندہ عظیم و کاریمک تاریخی مسنو۔

بی ایس او آزات نا انقلابی سنگت آک! جہد، ہمت و قربانی تیان تنظیمی قیادت اسکان سر مننگ نا عمل ہراڑے اسہ عظیم ء شرف ئسے ہموڑے دا اسہ بہاز بھلو ذمہ واری اس ہم ارے ہرادے سنگت آک تینا کوپہ تیا ارفینو۔ ذاکر مجید ہرا تدوکا 14 سال آن زندان ٹ بندے، کمبر چاکر کون آ عظیم ورنہ ہرا ٹارچر سیل آتیٹ ہم دژمنہ دا باور کرفنگ ٹت سرسہب مس کہ نن شہادتہ قبول کننگ کینہ ولے غلامیہ آخہ، زاہد بلوچ کون آ عظیم راہشون اینو زندان ٹت بندے، دا کل عظیم قربانی تے اندا خاطران سگار تانکہ بی ایس او آزات ہر حالت ٹت سوگو مرے۔ اندا سوب پوسکن گچین مروک سنگت آتے پاننگ خواہوہ کہ دا چنکو ذمہ واری اس اف ہرا ننا کوپہ غاتیا ٹے۔ اومیت کیوہ کہ گل ثنا بروک ارا سالہ کاریم تے سوگو و متحرک دروشم ٹت سر تننگ کن تنظیمی سنگت آک ہجو قربانی ئسے آن پدی مفرور۔

پوسکن گچین مروک کماش درپشان بلوچ پارے کہ بلوچ راجی تحریکہ گیشتر سوگو کننگ و فعال کننگ کن ادارتی تلہ غا پین کاریم کریسہ جہدہ ترند کننگ نا گرچہ۔ ننا جنگ اسہ بندغ یا راج ئسے تون اف بلکن ریاستی تلہ غا جوڑ کروک سوگو ادارہ آتونہ ہرافتا زی آ ہر سال کھرب آ پیسہ غاک کھپفنگ مریرہ و ننا جنگ اندن آ ہزار آ ادارہ آتونہ ہرا دا ریاستی ڈھانچہ تینا سواد

آتے کن زندہ تخانو۔ دا کوزہ ایسر کنگ کن ادارتی سیاست و جہد پین ترند کریسہ انفرادی سوچہ تحریک آن کشنگ نا گرجہ۔ بلوچ ورنہ تے بیرہ جوزہ آتون آخہ بلکن عقل و لائخی تون دا تحریک تینا کنگ نا پارہ غا ہنوئی و داٹی اوار تموئی۔ سوگو ادارہ غاک، پوسکنا سائنسی صلاحیت و لائخی تیٹ ہی بلوچ راجی تحریک منطقہ وڑ ٹ ایسری ئسے آ سر کنگ مریک۔ بلوچ راجی تحریک دا وخت ادارہ تا دروشم ٹ ساڑی اندن اسہ ریاست ئسے نا برخلاف آجوئی نا جنگ و اونا سرسہپی کن راجی تحریک ریاست نا متبادل ادارہ نا گرج مریک۔ بلوچ ورنہ تینا لائخی تا زی آ بے مٹ کاریم کریسہ راجی تحریک ٹی بنجابی ادارہ نا بنماسہ تخنگ نا زی آ پام ایتر، اسہ آزات، خودمختار بلوچستان ہی بلوچ راجی پجار، بولی، دود و رییدگ، سائل و وسائل نا رکھ و اسہ شرحال ء وخت ئسے نا ضامن مننگ کیک۔ کماش تینا تران ٹ ویدیک پارے کہ بلوچ ورنہ تے 21 میکو کرن نا گڑاس سخت گواچنی تیان چاہندار مروئی تمو کہ اوفک اسہ ہندنو ریاست ئسے نا برخلاف جنگ کنگ ء برا اسہ پارہ غان امریکہ کون آ سامراج نا سنگت تو ایلو پارہ غان چین کون آ بیرہ پن ئنا کمیونسٹ ملک ئنا سیوتی ریاست نا برخلاف راجی آجوئی نا جنگ کنگ ء، نن سرد جنگ ئنا بائی پولر آرڈر آن پیش تمیسہ اسہ اندنو وخت ئسے ٹی پپہانن ہراڑے یونی پولر کیپیٹلسٹ سسٹم نا تہٹی تینے سوگو کنگ ناء، بلکن اینو نا وخت ٹ سوگو، ترند، باصلاحیت و عظیم تاغت آن پر راج آک ہی دا جہان ٹی ہمدردی و مخ تفی نا لائخ

جوڑ مسنو۔ نزور انگا راج آک راجی آجوئی نا دعویدار مننگ کپسہ بلکن تاغت و صلاحیت آئیٹ ہی راج آک آزات و سوگو مننگ کیرہ۔ ننے تینا ذہن آتیان محکومیت نا خیالہ کشیسہ اسہ عظیم تاغت اس جوڑ مننگ نا سوچ ٹتون اوار جہد کنگ نا گرجہ۔ بلوچ راجی تحریکہ دا وخت پوسکنا صلاحیت آتا گرجہ ہرافتیٹ او ریاست نا ادارتی جوڑشتہ پریغیسہ اونا متبادل بلوچ ریاستی ڈھانچہ اس جوڑ کے ہراڑکن بیرہ راجی جوزہ بس اف بلکن داڑکن صلاحیت و لائخی نا بکارہ ہرا دا ریاستی ڈھانچہ نا گچین ء متبادل اس مننگ کے۔ ننے بڑ بڑ ٹنا سوچ و فکر و جوڑتی نعرہ آتیان پیش تمیسہ گواچنی بنداو آ اسہ ریاست ٹسے نا جوڑ مننگ نا عملہ خواننگ نا کنڈا ہنوئی تمو۔ دا پوسکنا وخت ٹٹی بے مٹ آ صلاحیت و ہنر آتیان بیدس کوزہ گیر نا برخلاف جنگ مننگ کپک ہرا پوسکنا ازباب آتیان پر و کیہی ادارہ تا زی آ جوڑ مروکہ۔ بلوچ تحریکہ گیشتر ہنجاہی ادارہ سازی (Central institutionalization) نا کنڈا دننگ نا گرجہ، انتھے کہ ننتون مون پہ مون اسہ بندغ یا بندغ تا لشکر اس اف بلکن کیہی ادارہ آئیٹ جوڑ مروک اسہ ریاستی ڈھانچہ ٹسے۔ پوسکنا خواست آتون ہمگام ادارہ غاک ہی اوفتا مونٹی سلنگ کیرہ و اوفتا توڑہ کشنگ کیرہ۔ ورنہ تے روایتی وڑ تیان پیش تمیسہ پوسکن سائنسی، علمی، انقلابی لائچی و صلاحیت آئیٹ تحریک ٹی اوار مننگ نا گرجہ۔

او پارے کہ جنگ ئنا حالت آتا گواچی مروک راج آتا تہٹی چاگڑدی و انقلابی بدلی تیٹی ورننا تا کڑد بنماسی مریک۔ بلوچ ورنناک دا انقلابی وخت ٹ بیرہ منہ زاتی مفاد آتے کن تینا لائخی تے پارلیمانی پارٹی، بیرہ پن ئنا میر و معتبر و سرکاری زر خرید آتون بہا کپس و تینا انفرادی زند ٹی اختہ مفس بلکن راجی و زمینی راستکی تا خواست آتے ہر یسہ تینا لائخی تے کاریم ٹ ہتیر۔ دا گواچی آن من مننگ کپک کہ بلوچ دا وخت غلامی نا زند اس گد ریفنگ۔ بلوچ کون آ جنگ ئنا حالت ٹ مروک و غلام راج ئتون سیالی تخنگ آن پد مغربی کون آ آزات زند ئنا تخ خنگ آمخ آتا بہشت ٹ رہینگ نا بریر۔ بلوچ راجی تحریک نا خواست آتے مونا تخیسہ بلوچ ورنناک تینا بروکا وخت ئنا فیصلہ۔ کیر۔

او پارے کہ کوزہ گیر ریاست تدوکا ہفتاد سال آن بلوچ ورننا تے پد تونگ ٹی اختہ۔ وختس ظلم، بے دادی و زوراکی ٹ تو وختس جوفہ نا کمک ٹ بلوچ ورننا تے گمراہ کننگ نا ہر وڑ ٹ جہد کریسہ۔ دا کوشست آتے ٹی بیرہ دژمن آخہ بلکن ہمو بلوچ آک ہم اوار ء ہرا اولیکو دے آن بلوچ راجی نظریہ نا سوداء کرینو۔ ولے دا اسہ سلوک گواچی ئسے کہ تاریخ اوفتا ڈوہ دار کڑدار کن اوفتے اسل بشخپرو ولے دا وخت اسہ گڑا ئسے نا بہاز گرج ارے کہ بلوچ ورنناک خاص وڑ ٹ بی ایس او آزات نا انقلابی کیڈرز آک تینا نن و دے اسٹ کریسہ بلوچ الس و ورننا تے

تحریک نا خواست اہمیت آن سرپند کیر۔ بلوچ شہید آتا عظیم وارث آتے پامدار کریسہ پاننگ اُٹ کہ راجی آجوئی نا منزل و سرسہبی آن بیدس بلوچ آتا ہجو بروک وخت اس اف، دا ڈغار نا آجوئی کن ہزار تا کچ ٹٹ ورناک تینا ساہ ندر کرینو و لس الس عظیم ء نسخان سگانے ولے جہان نا تاریخ اندا شاہدی ایتک کہ راج آتا جوڑ مننگ نا عمل اندا وڑ سخت و تکلیف تروک مریک۔ دنو ہجو شرحال ء راج اس اف ہرا سختی تیان بیدس راجی ریاست اس ٹہیفنگ کے۔ اینو ہزار آ بے اُرا و سختی تیان بُور بُور مروک بلوچ الس نا اومیت آک ننتون تفوک ء، اندا خاطران ننے ایمانداری ، خلوص نیت و انقلابی جوزہ آتون اوار دا کاروان نا سرسہبی کن تینا تیوہ تاغت آتے خرچ کروئی تمو۔ و پوسکن گچین مروک سیکرٹری جنرل زروان بلوچ پوسکنا تنظیمی زمہ واری تے دوئی مریسہ بی ایس او آزات نا بیست و سٹے میکو بنجابی کونسل سیشن بیاد لمہء وطن بانک کریمہ بلوچ و شہدائے آجوئی و پن آ بلوچ بندی تا مجلسء رسمی وڑ ٹٹ ایسر کرے۔

مسکوبی جنرل سیکریٹری مہرزاد تون انٹرویو اس

سگار پینل: ننا خوانندہ آتے تینا سیاسی سفر نا باروٹ گڑاس پابو، او آرا سیاسی حالت آک مسنو ہرافک مے بی ایس او آزات نا بشخ جوڑ مننگ نا سوب مسنو؟

مہرزاد بلوچ: اسہ نودربر ئسے دا جنگ نا بشخ جوڑ مننگ کن ہچو حالت یا تدینی سے نا بکار اف انتئے کہ بلوچ ڈغار نا زی آ پاکستانی کوزہ، و دا ہفتاد سال ٹٹ کوزہ گیر پاکستان نا ظلم و زوراکی و بلوچ راجی پچار نا زی آ جلمہوکار مننگ، دا اسہ ہندونو کتاب ئسے نا ڈولء ہرا تینٹ بلوچ خوانندہ آتے راجی جہد ٹی اوار مننگ کن تربیت کنگے۔ بلوچ خوانندہ غاک ہراتم وہی نا ہمو بشخ ٹٹی سر مریرہ کہ تینا پیب کیب ٹٹ مروکا حالت آتے پہہ مریر گڑا تینا دامون پیمون کوزہ گیر و کوزہ گیری خنہ و ہندا کوزہ گیری خوانندہ آتے وہی آن مست شعور ایتک و اوفک ہندا شعور نا بنیات آ کوزہ گیری نا برخلاف ہرجا جنگ ٹٹی بشخ ہلیرہ۔ کنا سیاسی سفر ہم ہندا غٹ خوانندہ آتا وڑے ہرا دا ڈغار نا زی آ کوزہ گیری نا گندے محسوس کیرہ و دا ناسورے روتہ غان کشنگ کن راجی جنگ نا بشخ اس جوڑ مریرہ۔

ہراتم آن ای سار ٹٹ بسنٹ ای خانٹ کہ کنا ہنداغاک تینا ہر گڑاے ایسہ دا کوزہ گیری نا برخلاف جنگ کنگے ہندا ہمو بنیاتی نظریہ ئسک ہرا کنا شعور نا ہنداوے تخا و اوکان پد دڑد، غم و در پہ دری نا اسہ مرغنو داستان ئسے۔ اسہ سیاسی خاہوت ئسے آن سیالی تخنگ نا سوب کنا چنکی بی ایس او آزات و بلوچ خواتین پینل نا سنگت آتتون گدرینگا۔ او وخت نا گڑاس حالت

آک کنا ذہن ٹٹ نشخ ء ، شہید کمبر چاکر نا کوئٹہ پریس کلب ٹٹ برانز نا وخت تقریر آتا گڑاس ندارہ اینو ہم کنا یاداشت نا بشخ ء - او حالت آتے مون تننگان پد ہراتم ای وہی نا ہمو بشخ ء سر مسوسٹ ہراڑے عموماً ورنہ تیٹی گڑاس کننگ نا اسہ جوزہ و لائخی اس ساڑی مریک۔ گڑا ای دا بے مٹ انگا بندغ تیان ہنتس کہ ہیل کریٹ و اوفتان پد حالت آتے مون تسٹ - داسا ای دا لائخ ٹسٹ کہ تینا جوزہ، شعور و دژدے اسہ جاگہ اسیٹی شاغو گڑا ای تینا دامون بیمون بیرہ بی ایس او آزاتے خناٹ، او یکہ انگا لیکہی گل ٹس ہرا کنا دا جوزہ و دژدے اسہ سوگو ء لیکہ سیٹی مٹ کننگ کریکہ و اینو کنے گمرے کہ ای بی ایس او آزات نا وژنگا سوگو آشوبی گل ٹنا اسہ چنکو باسک اس ٹسٹ۔

سگار پینل: بی ایس او آزات نا اسہ باسک ٹسے آن ہلیس بنجاہی کارگشاد نا حیثیت سر مننگ نا دا مچا وخت نم امر ہریرے ؟ مہرزاد بلوچ: بی ایس او آزات نا اسہ باسک ٹسے آن ہلیس سیکریٹری جنرل نا اوغدہ اسکان نا وخت ٹٹ ای اسہ سیاسی باسک ٹسے نا بستار ٹٹ ہمو غٹ گڑا تے ہیل کریٹ ہرافتے ای مننگ کیک جہان نا پین ہچو یونیورسٹی سیٹی ہیل کتوٹہ۔ ہمو جوزہ کہ ہراد تینا ڈغار نا زی آ مروکا ظلم و زوراکی تا ردعمل ٹی وجود ٹٹ بسوسس، مننگ کیک اود وخت ٹتون اوار مایوسی ٹی مٹ مسکہ اگہ ای بی ایس او آزاتے گچین کتوٹہ۔ بی ایس او آزات ٹٹ کنا سنگت آتا باور نا بھلو کڑدار اس ارے ، اگہ او کنے آ باور کتورہ و کنے گل ٹنا اہم انگا زمہ واری تا لائخ سرپند متورہ گڑا مننگ کیک اینو ای دیہاڑ نا دا مقام آ سلوک متوٹہ۔

ای بی ایس او آزات نا سیاسی باسک ئسے نا ردنٹ دا پیل کریٹ کہ جوزہ و تدینی تا بنیات آ اسہ جنز اس بش مننگ کیک ولے جنزے سرسہپی ٹ مزل اسکان سر کننگ کن اسہ سوگو ء گل ئسے نا بکار مریک، گل آک راجی جوزہ آتے راجی لیکہ ٹی مٹ کیرہ و راجی ابہام و مایوسیء گل تینا عمل ٹ ایسر کیک، ای دا جہد ٹ ہندا پیل کریٹ کہ نی ہمو وخت اسکان جنز نا مستقل باسک اس جوڑ مننگ کیسہ اسکان کہ تینا تہہ ئنا کوزہ گیرے پیشن کشتنس، ہراڑان نی تینا ذاتی مفادے راجی مفاد و گرج آتیان مونا تکسہ۔

ای سرپند مریرہ کہ آشوبی گل آتا وجود آشوبی لیکہ و سیاسی پروگرام آتا بنیات آ مریک، ہراڑے سیاسی باسک آک فضول نا شرہ و نقص کشنگ نا جاگہ غا پروگرام آتا اڈ تننگ و اوفتے سرسہب کننگ کن تینا وختے ایتہ۔ بی ایس او ٹی ننا وخت آشوبی پروگرام و لیکہ آتیا شرہ کننگ، و ہمو آئیڈیا تے عملی دروشم تننگ ٹ گذرینگا۔ او وخت کنا تربیت اسہ آشوبی گل ئسے نا پلیٹ فارم آن مس، ہراڑے نن ٹیم ورک نا معنیء پہہ مسن، آشوبی سنگت آتتون اوار سوگو آشوبی سیالی نا سوب غنجل آ سیاسی ویل آتے حل کننگ نا لائخی ودی مس۔ گل ئنا پروگرام آتیا وخت بے وخت تعمیری نغدکاری کرسا اوفتے تاغت بشخنگ نا عملے بنجاہ غان بلیس ہنکینی سطح اسکان تینا کننگا۔

سگار پینل: نودربر سیاست نا وخت ہندنو تدینی یا ویل اس کہ ہراڑان بروکا سیاسی ورکر آک تینے مر تخر ؟
مہرزاد بلوچ: نودربر سیاست نا وخت بلوچ خوانندہ غاک تینا سیاسی تربیت نا زی آ گیشتر وخت خڑچ کیر۔ تینا راجی دیہاڑے

خوانر و تینا نزوری و ردی تیان سبخ ہلیر۔ بلوچ خوانندہ نا ردٹ
 دا ننا زمہ واریء کہ نن تینا راجی جنزء سوگو کنگ کن اوارى
 تروکا تاغت نا کڑدارء مونا ہتین۔ ننا نغد سطحى مف، نن تینا راجى
 مسخت تون مخلص مرین، انتتیکہ آشوبى عمل تون بے ایمانى تینا
 آشوبى مننگ نا پجار تون بے ایمانىء ، جنز تون تفوک ہر نزوری آ
 تعمیرى نغدکاری کبو، جنز نا پروگرام آتا سرسہپی تیا خوش مننگ
 و کریڈٹ ہلنگ تون اوار جنز نا نزوری تے ہم منیبو، انتتیکہ اسکان
 کہ نن تینا جنزء تینا کپنہ گڑا اوڑتون تفوک نزوری تے اسل درست
 کنگ کپنہ و نزوریک قدرتی یا فطرتی مفسہ بلکن دا جتا جتا غا
 وخت آتیٹی مفادپرست بندغ تا رد انقلاب عمل آتا سوب آن مریرہ
 و دا نزوریک آشوبى عمل و سیاسى رویہ نا کمک ٹ ایسر مننگ
 کیرہ۔ دا اسہ گواچن ٹسے، راجى سیاست نا مستقل باسک اس
 جوڑ مننگ کن نے تینا ذاتی زندء ندر کروئی مریک، ہندا خاتران
 بلوچ خوانندہ آتیکن المیء کہ او نیمہ آشوبى مفس۔ بی ایس او
 آزات نا باسکی تون اوار تینا وخت و تاغتء جنزء سوگو کنگ ٹی
 خلیر۔ اگہ نم تینا تعلیمی کیریئر نا وخت ، وختى نودربر سیاست
 نا بشخ مننگ نا سوچ تخرے، گڑا نم تینتون اوار تینا گل ٹنا سنگت
 آتا وختء ہم زیان کنگرے۔ داڑتون اوار خوانندہ غاک تینا
 سیاسى شرہء سوبر کیر، مدام سیاسى کتاب خوانر، و گل ٹنا ہر
 باسک تینا دامون بیمون بے عمل بندغ یا لشکر آتا جنز آتون تفوک
 نقطہ چینی نا گواچی مننگان بیدس اوفتے مون تننگ نا لائخی
 تخر۔ منطق و دلیل ٹ ہر بر شہ بیرہ لفاظی و جنز تون تفوک
 گل آتا برخلاف پروپیگنڈا ء ۔

سگار پینل: بلوچ سیاست ٹٹ اسہ بھلو شرہ اس دادے کہ نودربر آک سیاست آن پیشتمنگ آن پد جتا جتا شعبہ آتیکن لائخی تخوکا ارانگی کار، دا ویل نا باروٹ ھا خیال انتے ؟

مہرزاد بلوچ: نودربر گل آک جنز و چاگرڈ کن نرسری نا حیثیت تخرہ۔ نودربر گل آتا پروگرام تا بنجاہ ورنہ تے جنز ٹکن مستقل سیاسی باسک جوڑ کنگ آ پام ایتک۔ دا گواچن آن من مننگ کپک کہ بلوچ جنز ٹٹ اسہ متحرک بنجاہی پارٹی سینا مفنگ نا سوپ آن سیاسی باسک آتے تینا لائخی تے جنز اکن کاریم ٹٹ ہتنگ کن مشکل منگے۔ ولے داڑتون اوار ننا دامون بیمون ساڑی پارٹی و پلیٹ فارم آتیا نغد نا پن آ اوفتے کشنگ نا اسہ بیم بش کروک ء دود اس ساڑی۔ انتتیکہ نں گواچن آ جہان نا جاگہ غا خیالی جہان ٹٹی رینگنہ و ننا چندی ورنہ تا راجی پارٹی تا فکر ہم خیالی۔ تصوراتی خیال آتا بنیات آنی تینا زندہ گدرفنگ کیسہ گڑا اسہ جنز ئسے ٹی انت کڑدار اس مونا ہتوس؟ نں اسہ آئیڈیل پارٹی نا تصور تون اسل ہم سیاست کنگ کپنہ، نے ساڑی آ پارٹی تا بشخ جوڑ مرسا اوفتے سوگو کروئی، انتتیکہ گل آک صلاحیت تخوک باسک آتا جہد آن سوگو مریرہ۔ بی ایس او نا پنجاہ سالی آ دیہاڑے خواننگان ننے سما تمک کہ گل ریاستی کریک ڈاؤن، ریاستی ایجنٹ آتا چم آک، سیاسی عمل نا بندش، گل ئنا راہشون آتا زوراکى نا بیگواہیک و شہیدی تا وڑ نا سختی و مشکل آتے سگیسہ گلے سوگو تخا۔ بی ایس اوے غٹ مشکل آتیان پد ہم سوگو تخنگ بی ایس او آزات نا باسک آتا ہمو عظیم فکر و جوزہ آک ہرا سخت ئنگا وخت اٹ سیاست آن مر مننگ و دوء دو آ تخنگ و ودار کنگ نا جاگہ غا دا تیوہ حالت آتے اسہ سیاسی چیلنج ئسے نارڈٹ مون تسر و بلوچ راج نا لمئی علم بی ایس اوے سوگو تخار۔

اسہ آشوبی نودربر گل ئسے نا باسک ئنا ردئٹ نے تینے جنز نا مستقل باسک اس جوڑ مننگ کن تیار مروئی تمو، ہراؤکن نے تینا منشا نا جاگہ غا تینے ہمو پارٹی نا منشور نا پابند مروئی تمو ہراد نا کہ نی باسک اس جوڑ مروس۔ ولے ننا بدبختی دادے کہ جنز ٹٹ اسہ باسک ئسے اونا لائخی تا بنیات آ فرنٹ نا بشخ جوڑ مننگ کن پلیٹ فارم مفننگ نا سوہ آن ہر باسک تینا منشا ٹٹ تینا سیاسی کیریئر نا فیصلہء ارفسا ہننگء ہرانا سوہ آن بی ایس او نا تربیتء گیرام کرسا ورناک زاتی زند ٹٹ اختہ مریرہ و تینا فارغ وخت ٹٹ تینا سنگت آتتون اوار مرسا جنز ٹتون تفوک بے ایمانی و پروپیگنڈا نا گواچی مریرہ۔ دا اسہ سیاسی المیہ سے کہ نودربر سیاست نا وخت متحرک ورناک تینے جنز آن یکہ کیرہ، دا ویل ئنا حل اکن جنز ٹتون تفوک غٹ سیاسی گل آتے ورناتے پروگرام تننگ نا سخت گرجء۔ ہندا وڑ نودربر سیاست آن فارغ بلوچ ورناک جنز ٹٹ ساڑی کمبوتی و کوتاہی تے مونا تخسا بیدس اومیت و خوش فہمی سیان ہخس زوت مننگ کے تینے جنز ئنا اسہ نہ اسہ فرنٹ ئسیتون تفر انتئیکہ ننا وخت دا جہد نا لحاظ ٹٹ بہاز ارزشت تخک و تینا تاریخی کڑدارء سرپند مرسا تینے راجی گل آتتون تفتبو۔

سگار پینل: بلوچ سیاست ٹٹ مستقل آ سیاسی نیازی تا کچ بہاز مچٹ مننگ نا سوہ آک انت ء ، بلوچ سیاست ٹٹ نیازی تیکن جاگہ نا کمبوتیء یا پین ویل اریر؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ چاگڑڈ ٹٹ بلوچ نیازیء کالونائزیشن ، مذہبی و چاگڑدی اڑاند آتتون مون تس ارے ہرانا سوہ آن نیازی تا اسہ بہلو کچ اس سیاسی جنز ٹتون اوار مننگ کپک۔ بلوچ راجی جنز ٹٹ

نیاڑی تا کمبوتی نا سوب کنا خیال آ بلوچ چاگڑد ٹ نیازی تا اشتماعی مقام۔ نیازیک نرینہ آتا مقابلہ ٹی آزات افس، کالونیل چاگڑدی روایت آک و مذہبی انتہاپسندی آ سوچ نا سوب آن نیازی تے ارا اسکان محدود تخنگانے۔ بلوچستان نا گیشتر نیازیک خواننگان پدماندہ ء ، اوفتے تینا زند نا فیصلہ تینٹ ارفنگ نا آزاتی تننگتے، نیازی تے بنیاتی حق آتیان پدماندہ تخسا اوفتا چاگڑدی مٹی ٹی کڑدارے مسخ کننگانے، بندگی چاگڑد نا دیمروی ٹی نیازی تا اسہ بھلو کڑدار اس ریپنگانے و اوفتا اواری آن بیدس چاگڑدی مٹی، آشوب و جنگ آک سرسہب مننگ کپسہ۔ بدبختی آن بلوچستان نا 99 فیصد آن زیات نیازی تے کالونیل چاگڑدی روایت و مذہبی انتہاپسندی آ سوچ ارا تیسکان تخانے۔ ریاست بلوچ نیازی نا کڑدارے اسہ نزور ء جنس اسکان تخنگ ٹی تینا تیوہ وسائلہ خلکنے، پاکستانی کوزہ گیری آن مست بلوچ سیکولر چاگڑد نا ہمو بست بند ہراڑے نیازی نرینہ تون بریر ٹس، نیازی سیاست ، کاشتکاری، تجارت و پیشن آن بروکا جلمہوکار آتا برخلاف جنگ ٹ نرینہ آتا وڑ بشخ ہلککہ، ولے کوزہ گیر پاکستان بلوچ ڈغار نا زی آ کوزہ کننگان پد بلوچ چاگڑد نا دا بنیاتی ساختہ کل آن زیات نسخان رسیفے۔

سنڈیمن نا سرداری بست بند نا تحت بیرہ پن ثنا قبائلی بست و بند جوڑ کننگا و کالونیل دلال سردار جوڑ کرسا بلوچ راجی جنز نا برخلاف کارمرز کننگا۔ ہندا وڑ وخت بے وخت مذہب نا پن آ لکہ آتا کچ ٹ کوزہ گیر پاکستان نا ایجنٹ آک تبلیغی ٹولی تا دروشم ٹ بلوچستان آ راہہ کننگار تاکہ بلوچ آتا راجی شعورے ایسر کرسا اوفتے مذہب نا پن آ کوزہ گیر نا ہمدڑد جوڑ کننگ کیر۔ بلوچستان ہراڑے بلوچ السء زند ثنا بنیاتی آسراتیک دو بفسہ

اوڑے لکھ آتا کچ مَسیت جوڑ کنگانے، ہرافتا فنڈنگِ پاکستانی فوج کنگے، اوفتے ٹاسک تنگانے کہ او بلوچستان نا بنیاتی سیکولر اسٹریکچرِ مسخ کرسا بلوچ چاگڑدِ مذہبی جنونیت و انتہاپسند جوڑ کیر۔ ہندا پالیسی تا تحت اسہ پارہ غان سکول و کالج آتے فوجی کیمپ آتیٹی مٹ کنگانے، و ایلو پارہ غان مذہبی تعلیم نا پن آ بلوچ ورنہ تے خاص کر بلوچ نیازی تے مسیت آتیٹی بھرتی کنگانے، و دا وخت ٹ اوفتے تینا راجی جنز آن مر تخنگ نا زبن سازی نا ریاستی چم آتے عملی دروشم ٹ ہتنگک۔ و ہندا وڑ اسہ پارہ غان ریاست نا پارلیمانی پارٹیک ریپنگوکا کسرہ پورو کنگ ء، نیازی تا سیاسی تربیت نا جاگہ غا، اوفتان بیرہ الیکشن آتا وخت ووٹ ٹکن کاریم ہلیرہ، اوفتا پارٹی ٹی نیازی باسک آک بیرہ نیازی تیکن کوٹہ نا سیٹ آتے پورو کنگ کن تخنگرہ، ہرافتا گچینکاری سیاسی لائحی نا جہا، پارٹی کماش تینا خڑک نا سیال یا نرینہ ورکر ٹسے نا خاہوتہ ہتیک۔ داڑان جتا نیازی تا حق آتا زی آ کاریم کروکا ادارہ غاک بیرہ فنڈ ہلنگ کن سلوک مریرہ، ہرافتا کاریم بیرہ نیازی تا جہانی دے ٹکن اسہ بھلو سیمینار اس اڈ ترسا بلوچ نیازی تا بنیاتی ویل و حالت آتے درگزر کنگ و رٹہ خلوک جملہ آتا وسیلہ ٹ نیازی تا حالت آتا زمہ وار بلوچ چاگڑدِ سلفنگ۔ دا ادارہ غاک عملی وڑ ٹ نیازی تا ویل آتے حل کنگ ٹی بچو دلچسپی تخپسہ۔ دا غیرسرکاری ادارہ آتیٹی کاریم کروکا ہندی نیازی نا جاگہ غا سانده پیشن نا نیازیک مریرہ، ہرافتا پروگرام آک زمینی حقائق آتیان اسل چپ مریرہ۔ دا دُو ٹ بلوچ نیازی تا ویل آتے پاکستانی نیازی تا ویل آتوں تفرہ ہراکہ گواچن آن چپ۔ بلوچ نیازی نا ویل، پاکستان نا نیازی تا ویل آتیان چٹ جتہ انتہیکہ بلوچ چاگڑد اسہ غلام ء چاگڑد ٹسے و غلام چاگڑد

ٹ نرینہ و نیاڑی اسہ رنگ ظلم نا گواچی مریرہ و چاگڑدی ردٹ نرینہ نا ہرا مالی و چاگڑدی بھلنی مریک اودے ہم کالونائزر دانگ پینگ کیک۔ بلوچ نیاڑی تا ویلے بلوچ پجار و راجی سوال نا جنگِ سرپند مننگان بیدس نی اسل حل کننگ کیسہ۔ داسا دا زمہ واری بلوچ آجوئی پسند تاغت آتا زی آ مریک کہ نیاڑی تا بنیاتی حق آتا ہلنگ نا جہدے تینا سیاسی پروگرام آتیٹی ہنوکا وخت آن گیشتر بشخ ایتر، اوفتے آشوبی سیاسی سرکل نا بشخ جوڑ کیر انتتیکہ اسکان کہ نیاڑیک راجی استحصال و نسل کشی نا برخلاف تینا راجی مزاحمت نا بشخ مروفس او تینا زی آ امتیازی رویہ و چاگڑدی جبرے ایسر کننگ کروفس۔

سگار پینل: منہ وخت مریک کہ نیاڑی تا برخلاف ریاستی کریک ڈاؤن خننگ ٹی بریک، بروکا دے تیٹی نیاڑی تا سیاست ٹی اوار تمنگ نا زی دانا انت زیم مننگ کیرہ، نما نظر ٹی دادے امر توننگ مننگ کیک ؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ نیاڑی تیا ریاستی کریک ڈاؤن آن اوفتا راجی جنز ٹ اوار مننگ آشوبی گل آتا پالیسی تیا انحصار کیک کہ او دا عملے امر ہننگ ء و امر اودے ڈیل کرور۔ ولے اینو اسکان تیوہ جہان ٹٹ ہخس ہم سیاسی جنز آتیٹی بیدادی نا وسیلہ ٹٹ بندغ آتے توننگ نا آزموندہ کرینو او غٹ بے سہب مسنو و دا آزموندہ آتیان نن ہندا سیخ ہلینہ کہ کریک ڈاؤن، زوراکی نا بیگواپیک، دزگیر و قید مننگ و کھسفنگ و دترچری آن غلام آتے اوفتا راجی جنز آن مر کننگ کیسہ بلکن داڑان چپ کالونیل بیدادی راجی شعورے تاغت بشخک۔ بلوچ نیاڑی تیا ریاستی بیدادی و زوراکی نا بیگواپیک اسہ چنکو وخت ٹسیکن خلیس و مایوسی نا ماحول اس

جوڑ کنگ کیرہ ولے دا حالت زیات وخت اسکان ریپنگ کنگ کپک۔ سیاسی جنز ئسے بیدادی ٹ چنکو وخت ئسیکن مشکل آئیٹی شاغنگ مننگ کیک ولے جنزے تیوہ وڑٹ ایسر کنگ اڑان اف۔ دا حالت ئی کوزہ مروک راج نا جھدکار آتیکن کالونیلزم، اونا گواچنی و فطرتے سرپند مننگ المیے۔ کوزہ گیری نا مچا وجود تاغت نا زی آئے و اودے برجا تخنگ کن ظلم و زوراک، سفاکیت نا بچو سیم اس کشینگپک۔ ہندنکہ فینن تینا کتاب ٹ نوشتہ کیک زمینی کوزہ آن پد کالونیل تاغت آک غلام راج آتا پچارے ایسر کنگ ئی تینا غٹ قوت آتے خلیرہ، غلام آتیکن اوفا کل آن بہلا مڈی اوفا راجی دہپاڑ و راجی پچارے۔ برادے رکھنگ کن او کوزہ گیر نا برخلاف تینا راجی شعور ٹ مذاحمت ء ترند کیک۔ کوزہ گیر کالونیل تاغت آک کاونٹر انسرجنسی نا پالیسی، کھسفنگ و دتر چری داڑیسکان کہ ہر حربہ ٹ غلام نا راجی جھدے ایسر کنگ کن تیوہ تاغتے کاریم ٹ ہتیرہ و غلام تینا کچٹ آ وسائل تون تینا راجی جھدے برجا تخک، ہرائی راجی گل تا باسک آتا ثابت قدمی، دور اندیشی و اواری نا سیاسی حکمت عملی اسہ تاغور ء وسیلہ اس جوڑ مریرہ۔

ولے ایلو پارہ غان ای سرپند مریوہ کہ اگہ نن کالونیلزم نا برخلاف راجی جنز آئیٹی دا خام خیالی ئی اُن کہ دا جنگ بہاز اڑانے و بیرہ جوزه و نعرہ آتیاں تینا استے خوئش کنگ نا کوشست کنگ ء گڑا نن آمخ آتا بہشت ٹ ریپنگ اُن و دا ردانقلابی سوچ ہر وڑ ئنا گل و جنز اکن گندہ ء حالت ودی کنگ کیک۔ بنگلہ دیش نا آجوئی نا مثیل تننگان مست پاکستانی ریاست نا بنگلہ دیشی الس خاص کر اوفا نیازی تیا پاکستانی ریاست نا جبر، جسمانی و جنسی بیدادی و لکھ آ بنگالی تا

کھسفننگ نا دیپھاڑ نا خواننگ المیہ - ننا مون تس ہم بنگالی تا قاتل ریاست تونے ہرانا فوج ہزار آتا کچ ٹ بیوس آ بنگالی نیازی تتون زیادستی کرے۔ دا ظالم ریاست آن اگہ بلوچ است خلکنی نا اومیت تخک و اسہ سوگو ء جہد اسے نا جاگہ غا بیرہ سوچ آسکان تفوکہ گڑا دا اسہ آمخ ء سوچ اسیان بیدس پین ہچس اف۔

ہندا وڑ نیازی تا برخلاف کریک ڈاؤن نا مون تننگ آشوبی سوچ نا بنیات آ کنگ مریک، داڑکن المیہ کہ سیاسی پارٹیک نیازی تا کڑدارہ اسہ نزور جنس نا نظر ٹ آخہ بلکن بلوچ چاگڑد نا بریرہ بشخ نا ردٹ ہریر۔ بلوچستان ٹ ریاستی جہر نا گواچی بلوچ نیازی ہم ارے، اونا جنس نا سوب آن اودے نزور یا متکنا روایت و غیرت نا پن ترسا نیازیہ "رکھ ٹنا گڑاس" سرپند مننگ مف بلکن اونا سیاسی تربیت جنز نا مستقل باسک نا ردٹ کنگ مرے و بروکا وخت ٹ دا کریک ڈاؤنہ مون تننگ کن بلوچ نیازی تا ریڈیکل سیاسی تربیت کنگ مرے، ہرادان روایتی و غیرموثر اپروچ نا جاگہ غا ریڈیکل سیاسی اپروچہ تینا کنگ المیہ - بلوچ نیازی تا سیاسی تربیت ٹ اوفتے سخت انگا حالت آتیکن تیار کنگ المیہ، انتتیکہ نیازییک سیاسی مزاحمتہ لیڈ کنگ ء و سلہہ بند مزاحمت نا بشخ جوڑ مننگ ء، ہندا خاتران اوفک ریاست کن اسہ ٹارگٹ ئسے نا حیثیت تخنگ ء - ہرادان ریاست متحرک سیاسی باسک آتے چپ کرفنگ و جنزہ ایسر کنگ کن اشتماعی سزا نا ردٹ بلوچ نیازیہ اسہ رنگ بیدادی کن ٹک کنگ کیک، دادے بیرہ ریڈیکل سیاسی اپروچ و آشوبی عمل ٹ مون تننگ مننگ کیک۔

سگار پینل: ریاست نیاڑی تے بھلو کچ اسپٹ مذہبی و فوجی ادارہ آئیٹی اوار کنگے ہندنکہ کیڈٹ کالج و مسیت آک، دا پالیسی بروکا دے تیٹی بلوچ چاگڑد نا زی آ انت زیم شاغنگ کیک، دا باروٹ نم انت پاننگ خواؤرے و دادے امر توننگ مننگ کیک ؟

مہرزاد بلوچ: ریاستی کاونٹر انسرجنسی نا پالیسی تیٹی بلوچ نیاڑی تا کامرزی بیم بش کروک حد اسپکان جنز اکن نسخان تروک مننگ کیک۔ گرلز کیڈیٹ کالج، نیاڑی تا مسیت آک و فوجی ادارہ آئیٹی نیاڑی تا اوار مننگ، بلوچ نیاڑی تے بلوچ راجی جنز آن مر تخنگ و چاگڑدی حوالہ ٹ اوفتے مفلوج کنگ نا پاکستانی ریاست نا بلوچ کش پالیسی تا بشخ ئے۔ اگہ گواچن ٹ کوزہ گیر پاکستان بلوچہء تعلیم تننگ خوائسکہ گڑا ہزار آتا کچ اٹ اسکول و پین تعلیمی ادارہ آتے فوجی کیمپ آئیٹی مٹ کرسا کوزہ کتوکہ و ہراڑے فوجی اسکول آتے غٹ بنیاتی آسراتی تے ترسا فعال کنگ مننگ کیک اوڑے لس سرکاری اسکول آتے ہم فعال کنگ مننگ کیک۔ ہندا وڑ تنخواہ و ایلو گڑا تا لالچ ترسا بلوچ نیاڑی تے کاونٹر انسرجنسی پالیسی تا تحت اوفتے فوجی ادارہ آتا بشخ جوڑ کنگ ء۔ دا کالونیل عمل نیاڑی تا فلاح و بہبود و دیمروی آخہ بلکن اوفتے manipulate کرسا بلوچ نیاڑی تے بلوچ جنز نا برخلاف کاریم ٹ ہتنگ ء۔ ہرا وڑ بلوچستان نا کیہی علاوقہ آئیٹ روزگار، کاشت کاری نا تیوہ وسیلہ آتے ایسر کنگ ء تاکہ اوفک ارا وخت نا کنگ و تینا خاہوت آتے بنیاتی خواست آتے تننگ کن اوفتنون ریاستی فورسز آئیٹی اوار مننگان بیدس پین بچ کسر رینگپ۔ ہندا وڑ نیاڑی تے بلوچ جنز نا برخلاف کاریم ٹ ہتنگ مننگ۔ و نیاڑی تا خواننگ و دیمروی نا دروغ تڑوکا ریاست بلوچستان یونیورسٹی نا ویڈیو اسکینڈل ٹ کیہی نیاڑی تا جنسی

ہراسانی ٹی اوارے - بلوچ چاگڑڈ ٹٹ کوزہ گیر پاکستان ہی نیازی تیا مذہبی، قبائلی و چاگڑدی زور شاغسا و ظلم نا زمہ وارے نئے بلوچ السء دا غٹ ریاستی پالیسی تا پدٹٹ بلوچ کش ریاستی ایجنڈا تا باروٹ شعور تروئیء - نئے بلوچ السء دانا باروٹ چاہنداری تننگ مرو کہ کیڈٹ کالج و فوجی اسکول آک پیج وڑٹٹ بلوچ مسن تے خوانفنگ کن جوڑ متنو بلکن اوفتا زہن سازیء کرسا اوفتے ریاستی مشینری نا بشخ جوڑ کنگ و ریاستی پروپیگنڈاء تالان کنگ کن جوڑ کنگانو- نن تینا راجء دا غٹ ریاستی ایجنڈا تا برخلاف چاہنداری ترسا تینا چاگڑدی جوڑشتء ریاست نا دو تیان رکھنگ کینہ- لمہ باوہء چاہنداری تروئی مرو کہ کیڈٹ کالج و فوجی اسکول آتا بنیاتی مسخت خوانفنگ نا جاگہ غا بلوچ چنا تے پاکستانی کرپٹ کلچر نا بشخ جوڑ کنگ نائے و دا چنا تے تینا فوجی منصوبہ تا بشخ جوڑ کرسا اوفتے بلوچ راجی جنز نا برخلاف کارمرز کنگ نائے۔

سگار پینل: بی ایس او دا بیت ئنا تالانیء کیک کہ گل تینے ادارتی تلہ غا سوگو کرینے و شخصی کڑدار و لائخی تے اشتماعی عمل تون تیفینے، گل تینے دا رد ٹٹ ارا حد اسکان سرسہب کرینے؟

مہرزاد بلوچ: بی ایس او آزات نا اداراتی تلہ آ سوگو مننگ نا تینا اسہ دلیل گنجء کہ بی ایس او آزات نا ارا دہائی تیا تالان دیہاڑ ٹٹی گل کم و ود پانزدہ سال آن ریاست نا گندہ غا زوراکی تتون مون ترسء ہراد ٹی بزڑکو قیادت نا زوراکی نا بیگواہیک ، شہادت، گل آ باقائدہ رکھ ہندن ارٹیمیکو کنڈ ہندا پانزدہ سال ٹٹی بہیم و خلیس نا سوب کیہی لیڈرشپ تلہ نا ٹولی تا گل آن پاندا کنگ و تہہ ئنا گندہی تا سوب گل ٹٹی چک و تاڑ ودی مسر ولے دا کل آن گڈ اینو

ہم بی ایس او آزات بلوچستان نا کلان بہلا خواندہ گلء ، گل نا ادارجاتی تلہ آ سوگو مننگ نا دا کلان بہلا دلیلء ۔

اسہ خواندہ گل ئسے آن ہلیس کہ بلوچ راج ثنا رابشونی کروکا اسہ راجی جنز ئسے اسکان نا سفر ہر دور ئٹی بی ایس او تون تفوک لائخ لیڈرشپ نا اشمائی سوچ آمبنی سیاسی پالیسی تا سوب آن مننگ مسنہ۔ بی ایس او نا لیڈرشپ ہر دور باری ئٹی ریاستی کریک ڈاؤن نا پلوئڈ ٹٹ مسنہ۔ بنجانی لیڈرشپ نا قید و بند ، بیگواہی و بیدس عدالت خون آن پدہم بی ایس او اسہ راجی جنز ئسے نا حیثیت ٹٹ خواندہ غاتا رابشونیء کنگء ، دانا سوب گل نا اداراتی تلہ غا سوگو مننگء ۔ اسہ ہم چاگردی مٹیک و راجی جنز ئٹی خواندہ گل آتا اہم ء کڑدار اس مریک، بندا وڑ بلوچ راجی جنز ئٹی بی ایس او اسہ متبادل آشوبی خواندہ گاہ سینا حیثیت تخک۔ ہراڑے ریاستی تعلیمی ادارہ غاک بلوچ ورنہ تے کرپٹ و انفرادیت پسندی نا گواچی کرسا ء ۔ ہموڑے بی ایس او بلوچ خواندہ آتے بلوچ راجدوستی نا وسیلہ ٹٹ نغدی شعور ترسا اوفتا سیاسی تربیتء کنگء ، ہرانا سوب آن خواندہ آتیٹی راجی جنز ئتون تفوک ہر ویل آن منطق و دلیل نا بنیات آ سیاسی خواندہ نا لائخی ودی مریک۔ بی ایس او آزات راجی جنز ئتون تفوک ہر ویل آ سیاسی جنز ثنا رابشونیء کرینے، دانا سوب آن ادارہ ئٹی ساڑی ہمو راجی مفاد آتا اشماعی سوچ ئنہ۔ ہرا نا سوب آن ترند حالت ئٹی ہم جنز تینا راجی آزاتی نا مسخت آن پدی بش متو و جنز کاری نا عملء ہرجا تخا۔ اسہ ہم جنز ئسے ئٹی پالیسی ساز ادارہ نا وخت و حالت نا مناسبت ٹٹ پروگرام نا ٹہیفنگ نا عمل بہاز المیء ، تنظیم روایتی طرز سیاست نا جاگہ غا نغدی

شعور نا بنیات آ ترند ء فیصلہ ہلک و بلوچ السء ریاستی ظلم و زوراکی تتون مون تننگ و جنزء سوگو کنگ ٹی رابشونی کرے۔

سگار پینل: او جنز ئنا آرا پڑء کہ ہراڑے گیشتر کاریم کنگ نا گرچ ارے ولے مے لگک کہ اوڑے کاریم مننگ اف ؟

مہرزاد بلوچ: بلوچ راجی جنز ٹی سیاسی جنز ئنا کلان بھلا بخش ماس پالیٹیکء سوگو کنگ نا گرچء۔ بلوچ راج تدوکا 80 سال آن گندہ غا کالونیل نا بیدادی تون مون تننگء ، و کوزہ گیر پاکستان بلوچ چاگرڈ و اونا تیوہ بخش آتے بے کچ نسخان تسنے و ننا چاگرڈء پین بھس کرساء۔ دا دورشم ٹ اسہ راجی آشوبی پارٹی نا تینا بندغ آتا نیامٹ ساڑی مننگ و السء مچ کرسا جنز اکن متحرک کنگ وخت ئنا اہم انگا گرچء۔ ساڑی آ دروشم ٹی بلوچ ورنہ تا اسہ بھلو کچ اس خواندہ سیاست آن گڈ تینے راجی جنز آن یکہ کیرہ و راجی خدمت نا پنا ریاست نا بست بندی ادارہ آئیٹی اوار مریرہ و خواندہ آک سیاست آن رسینگوک آ تربیت و تیوہ تر لائخی تے ریاستی مشینریء سوگو کنگ ٹی خلیرہ۔ دا دروشم خاص اسہ راجی آشوبی پارٹی سے نا خواستء۔

ہندا وڑ بلوچ الس ٹ، مکران آن بلیس کہ کوہ سلیمان اسکان اسہ ترند ء بے جاراتی اس خننگک و الس ریاست نا چاگرڈی و مالی جبر آن بے کچ تنک بسنے ولے بدبختی آن الس نا رابشونی کن کسس ساڑی اف و دا نیامٹ موقع پرست مذہبی و پارلیمانی پارٹیک الس نا دا حالت آتا فائدہء ارفسا اوفتے تینا سیاسی مسخت آتیکن کارمرز کنگو و آجوئی پسند حلقہ غاک بیرہ ہیکہ مننگ نا درشانی ء کنگ ء۔ جوزہ و رومانیت آن بیدس گواچن آ

بنیات آئیٹ سوچ خلنگ مرو کہ مگہ بلوچ راجی جنز ٹٹ ماس پالیٹکس نا خلاءِ پر کنگ کن پالیسی گچین کنگانے؟ اسہ پارہ غان ریاست بلوچ نیازی، نرینہ، ورنہ بلکن ہر تپہ ریاستی مشینری نا بشخ جوڑ کنگ کن جتا جتاؤ چم کاریم ٹٹ ہتنگے تو ارٹمیکو پارہ غان آجوئی پسند حلقہ غاک داسکان ہم روایتی طرز نا سیاست کنگے۔ ماس پالیٹکس راجے جنز نا سوگوے بشخ اس جوڑ کیک و اوفتے راجی چاہنداری تون اوار جنز نا عملی باسک اس جوڑ کیک۔ غٹ آجوئی پسند گل آتا ذمہ واریء کہ دا خلاءِ پر کنگ کن سوہر، گواچن و عملی گام ارفر۔

سگار پینل: بلوچ سیاست ٹی لہرل خیال آک دے پہ دے گیشتر سوگو مرسا خنگ ٹی بریرہ و گلی راہبند آن زیات بندگی آزاتی نا زی آ بیت مننگے، مے انت لگک دا جنز ٹکن اخس نسخان تروکو رجحان ئسے یا دا خیال وجود تخپک؟

مہرزاد بلوچ: جنز آک سوگو راجی گل آتیان سرسہب مریرہ و وے مہار آزات خیالی ہر جنز اکن نسخان تروک مننگ کیک۔ راجدوستی نا زی آ جوڑ مروک گل ئنا بنیاتی ستون اشتماعی سوچے، ہراڑے بندغ آتا زاتی است خواہیک و انفرادیت دوستیء ایسر کرسا اوفتا تربیت اشتماعی سوچ نا بنیات آ کنگک۔ آزات خیالی نا گواچی بندغاک اشتماعیت آن من و بندغ نا بھلنی نا بیت کیرہ و دا خیال آتا سوہ او تینے راجی گل ٹتون بھلن سرپد مریرہ و اندا بندگی آزاتی نا بنیات آ تینے جنز ٹتون تفوک اسہ ہم گل ئنا رکھوک سرپد مفسہ۔ دا آزات خیالی نا بندغاک تینا کمفرٹ زون ٹی مرسا تینے چاہندار پانفنگ نا است خواہی ٹی جنز ٹتون تفوک

ہر گل ٹٹی تینا مون نسخ کشنگِ نغد نا پن ترسا اسہ بے مہار
آزات خیالی و بے عملی ئسے زیب ایتہ -

دن آ خیال آتا بندغ آتا ردٹ اشماعی سوچ نا بنیات آ
کاریم کروک گل آتا غٹ باسک آک بے علم او یا ساڑی جنز ٹی
اسہ زیمی پالیسی ئس اف ولے دا آزات خیالی نا گواچی بندغ
آتیان اوفتا ردٹ سیاسی گل نا جوڑشت و جنز ئتون تفوک پالیسی
سازی نا خاکہ جوڑ کنگک گڑا اوفتتون بچو خیرخواہ ورندی ئس
مفک ، ہراڑان پاش مریک کہ اوفتا مسخت آزات خیالی نا بناء غا
سیاسی باسک آتے سرگردان کرسا سیاسی عمل آن مر کنگ۔

دا آزات خیالی نا گواچی بندغاک السی جہد و سلہہ بند
جہد نا کاروائی تے وے زیم قرار تیرہ ، ہراڑان سیاسی باسک آتا
نظر ٹی سیاسی پروگرامز ، سرکل ، برانز ، ہر اشماعی پروگرام تا
ارزشت ایسر مریک و او اسہ بے عمل بندغ ئسینا بستار ٹ تینا
آزات خیال آ سرکل تالان کنگ کن تینا غٹ انرجی ایتک -
سیاسی باسک آتے آزات خیالی آن رکھنگ کن اوفتے موثر سیاسی
گپ و ترانی نا تربیت تننگ المی ، دا اسہ گواچن ئسے کہ جنز
آک اشماعی سوچ نا منوک سیاسی باسک آتیان مونا کارہ و دا
سخت انگا کسر ٹی غٹ آن مست قربانی تینا ذاتی زند ئنا تروئی
تمک ، داڑے فردی آزاتی آن زیات ارزشت اشماعی و اواری فیصلہ
آتے تننگ - فرد بیرہ انفرادی حیثیت ٹ جنز ئتون تفوک فیصلہ
کننگ نا اختیار تخنگ کپک ، دا اختیار اسہ آشوبی گل ئسے
مریک۔ گل تینا باسک آتا دلیل و منطق نا بنیات آ سیاسی مکالمہ
کننگ نا سیاسی تربیت کے و آزات خیالی پام تس و عمل نا زی
آ جوڑ مروک سیاسی مکالمہ آن ایسر کنگ مرے و گلی باسک آتے
بیدس زمہ واری و رد انقلابی رویہ آتیان اودے وار وار جوابدہ

کننگے انتئے کہ سیاسی ورکر نا تینا گلی ڈسپلنءِ برجا تخنگ
اودے جنز نا مستقل باسک جوڑ کیک ۔

سگار پینل: بلوچ ورننا و خاص کر بلوچ نیازی تے انت کلہو اس
تنگ خوائے ؟

مہرزاد بلوچ: اسہ چنکو سیاسی بساک ئسے نا بستار ٹ بلوچ ورننا
تے ہندا پاننگ خوائے کہ اوفک راجی زمہ واری تے پپہ مریر، ننا
ڈغار نا زی آ اسہ بے رحم ء ریاست ئسے نا کوزہءِ ، ننا راجی پجار
نا ایسر مننگ نا خلیس ارے۔ ننا راجی جنز نا سرسپہی ٹی ننا
نسل آتا بقاءءِ ۔ پاکستان ننا راجی پجارے چٹفنگ نا کوشست ٹیء
و دا کوزہ گیر آن ذاتی آسراتی، ساحل وسائل و صوبائی حق خود
ارادیت بیرہ استءِ خوش کروکو کوکار ء ۔ پاکستان تاغت نا زور آ
ننا ڈغار نا زی آ کوزہ کرینے و بیرہ تاغت نا زور آ ہی اودے
چٹفنگ کینہ۔

سعودی و ایران معاہدہ، خطہ ٹٹ مننگ کروک بدلیک

بارون بلوچ

10 مارچ 2023 کن چین ، ایران و سعودی عرب نا پارہ غان اسہ مشترکہ بیان ئسے نا وسیلہ ٹٹ ایران و سعودی عرب نا تعلق آتے گچین جوڑ کنگ کن چین نا دارالحکومت بیجنگ ٹی اسہ معاہدہ سے نا زی آ دستخط کنگا ہرائی ایران و سعودی عرب نا نیام ٹٹ چک و تاڑے کم کنگ و تدوکا 7 سال آن برجا سیاسی و سلہہ بند جنگ گھٹ کنگ و تومکا خلیجی ڈیپہ تا نیام ٹٹ امن ہتنگ کن 1998 و 2001 ٹٹ معاہدہ آتا کمک ٹٹ جہانی قانوند آتا تحت تینا تحفظاف آتے ایسر کنگ نا فیصلہ کنگا۔ دا معاہدہ بیرہ چین نا ثالثی آخہ بلکن سعودی و ایران نا نیام اٹ تدوکا ارا سال آن برجا ڈھکوک معاہدہ آتا سوب آن ئس برا اومان و عراق ٹٹ برجا ئسر۔ براتم ایران و سعودی نا نیام ٹٹ چین نا ثالثی ٹی تعلق آتے گچین کنگ کن معاہدہ نا زی آ دستخط آک مسر گڑا داڑا تیوہ جہان ٹٹ اسہ پوسکنو شرہ سینا بنا مس و ہر وڑٹت جتا

جتاؤ بیت و گپ مننگ ئس۔ گڑاس دادے امریکہ نا بے سہپی و ہندا وڑ گیشتر مبصرین آک دا معاہدہء چین نا ودوکا تاغت درشان کریر ولے دیہاڑ نا خوانندہ غاک فے پاننگ کیرہ کہ ہر تَدینی نا پد ٹٹ بیرہ اسہ سوب اس مفک بلکن چندی سوب آک اوار مرسا اسہ Event ئسے نا بنیاتء تخنگ نا سوب جوڑ مریرہ۔ سعودی و ایران نا نیام ٹٹ مروکا معاہدہ ہم اسہ سوب ئسے آن مونا بتنے بلکن دانا پد ٹٹی ہم کیہی سوب آک ساڑی ء و داڑان بروکا وخت ٹٹ خطہ ٹی مٹ مروکا سیاسی حالیت و جہانی تاغت آتا بدلی و نیو ورلڈ آرڈر نا زی آزیم تمو۔ چین بروکا دے تیٹی تینا ٹالٹی کڑدار و مڈل ایسٹ نا سیاست ٹی کڑدار مونا بتنگ کیک۔ امریکہ دا گوازی ٹی اراڑے سلوکے و ہندا وڑ ایران و سعودی تینٹ خطہ نا تاغت آتا حیثیت ٹٹ انت خواثرہ و مڈل ایسٹ اٹ برجا رکھ ئنا مفننگ، تہہ ئنا جنگ و چک و تاڑ آتا زی آ دانا انت زیم مرور، دا نوشت نا وسیلہ اٹ دا غٹ سوب آتے سرپند مننگ نا کوشست کروں۔

سعودی عرب و ایران نا نیام ٹٹ تعلق آتا گچین مننگ بہاز سوب آتیان اہم سرپند مننگ۔ سعودی ہراکہ تیوہ جہان ٹٹ اسلام نا سنی فرقہ نا کوالخواہیء کیک و ایران ہراکہ شیعہ تا مسکن سرپند مننگ تدوکا کیہی سال آتیان اسہ power struggle ایسیٹی اختہ رینگانو ہندا وڑ یمن، لبنان و عراق تون اوار تیوہ مڈل ایسٹ نا ڈیہہ تیٹ اسٹ ایلو نا مقابل مسنو و کیہی وار حالیت آک تومکا ڈیہہ تا نیام ٹٹ جنگ اسکان سر مسنو ولے چندی شیف بڑزی و کیہی وار مذاکرات آتا بے سہپی تیان گڈ ایران و سعودی عرب اسٹ ایلوئے مننگ کن راضی مسنو ہرانا سوب آن تیوہ خطہ ٹٹ اسہ ہڑدڑ اس تالان مسنے۔ چندی ہندن آ لشکر آک ہرافتے تومکا ڈیہک اسٹ ایلو نا مفاد آتے نسخان تننگ کن

جوڑ کریسر اوفتے داسا غیر مسلح کنگ تون اوار جارات ٹ رینگ و تینا نظریہ و فکرہ یلہ کنگ نا پانگانے ہرانا نتائج آک انت پیشتمور دا بروکا وخت پارو۔ البتہ خطہ نا کیہی راج آئیٹ برجا دتر چر جنگ و خانہ جنگیک ہرافتے مذہبی بنیات ٹ تومکا ڈیہہ تا پارہ غان رسینگہ اونا گھٹ مننگ نا امکان ارے۔ سعودی عرب و ایران نا چک و تاڑ نا حل مننگ یا تومکا ڈیہہ تا پارہ غان اسٹ ایلو نا برخلاف شدت پسندی آ پالیسی تے انگ آن بیرہ خطہ ٹی بدلی بروف بلکن اود تیوہ جہان نا سیاست آ زیم شاغنگ کیک و ہندا وڑ نظر بنگہ ہراکہ زوت ٹ مروکا مذاکرات آن پد کیہی ڈیہہ تا ردعمل نا دروشم ٹ ننے خنگ کن رسینگانے۔ سعودی عرب ہرا امریکہ نا خڑک ء سنگت اس سرپند مننگک تینا تعلق آتے امریکہ و دے کہی ڈیہہ تا کل آن بہلا دژمن ایران تون چین نا ثالثی ٹی جوان کنگ کن گام خلنگہ و دا یخینا تینا نوعیت اٹ کیہی حوالہ ٹ اہمیت تخک۔

ایران سعودی تعلقداری آئیٹی خرابی:

تعلقداری تا خرابی عرب اسپرنگ نا وخت آ بناء مس ہراتم نیامی ایشیا نا کیہی عرب ڈیہہ و سلطنت آتا برخلاف بغاوت بناء مس۔ سعودی عرب او وخت ایران آ ڈوہ خلکسس کہ ایران نا مخ تفی ٹی بحرین ٹ سعودی نا سلطان نا برخلاف بغاوت کنگ نا کوشست کرے ہرادے ایسر کنگ کن سعودی بحرین ٹی اسہ ہزار آن گیشتر فوجی گدراسس ولے ایران دا ڈوہ تے من کریسس۔ عرب اسپرنگ آن گڈ زوت ایران شام ٹی صدر بشار الاسد نا مخ تفیء کرسا ہندا شام ٹ اونا برخلاف ڈیہہ ٹ ساڑی زیات سنی مسلمان تا باغی تا برخلاف جنگ کنگ کن ہر وڑ ٹنا کمک کرے

ہراڑان گڈ سعودی اوڑے بھلو کچ اسیٹ ساڑی سنی مسلمان بغاوت نا مخ تفیء کرے و اوفتے سیبو تننگء بناء کرے ہراڑان ہڑتوما ڈیپہ تا نیامٹ چک و تاڑ زیات مرسا کرے، اوڑان گڈ 2015 نا وخت یمن ٹٹ خانہ جنگی بنا مس و ایران نا مخ تف حوثیک یمن ٹٹ اقتدار دوئی کنگ خوائسر ہرانا برخلاف سعودی جہانی وڑ ٹٹ منوک حکومت نا مخ تفیء کرے و حوثی تے ٹک کنگ بناء کرے ہراڑان تومکا ڈیپہ تا نیام ٹٹ جنگ پک وڑ ٹٹ ہننگ ٹٹ بس۔ اصل ٹٹ تومکا ڈیپک خطہ ٹی تینا زہمء زیات کنگ و خطہ نا طاغتء تینا دوئی پلنگ نا خواہندار مسنو۔ حالت ٹٹ بہیم بش کروک مٹی ہمو وخت بس ہراتم 2016 ٹی سعودی عرب نا پارہ غان سعودی حکومت نا برخلافیء کروک اسہ شعیہ راہشون ئسے پاہو تسر ہراڑان گڈ ایران ٹٹ شعیہ مسلمانک سعودی عرب نا سفارت خانہ غا جلیہو کرسا اوڑے کیہی بندغ تے برمتہ کریر وختس کہ ایران نا راہشون خمینی سعودیء بہیم بہاز بد حال نوعیت نا تڑی تس ہراڑان گڈ تومکا ملک آک اسٹ ایلو آن تعلقداری تے تیوہ وڑ ٹٹ چٹفیر و اسٹ ایلو نا ملک ٹٹ ساڑی سفارت خانہ تے بند کریر و پراکسی وار نا دروشم ٹٹ اسٹ ایلوئ شکست تننگ و اسٹ ایلو نا زہم آتے گھٹ کنگ نا کوشست کنگ مس۔ اوکان گڈ وخت وخت حالت ٹٹ خرابی برسا کرے و تومکا ملک آک اسٹ ایلو نا بر خلاف ٹولی تے کمک کرسہ کریر ہرانا مثیل 2017 ٹٹ سعودی و اونا سیوتی تا پارہ غان قطر نا گھیڑ ہم اوارء ہراڑا ڈوہ خلنگا کہ او ایران نا خڑک ئنا و دہشتگردیء کمک کروکو ریاست ئسے۔ ہندا وڑ یمن، شام، لیبنان تون اوار تیوہ جہان ٹٹ تومکا ڈیپک اسٹ ایلوئ شکست تننگ و تینا تاغت نا شیفا خلنگ کن کاریم تیٹی اختہ ئسر۔ گیشتر چشمانک شاغوک آتا

رد ٹٹ سعودی عرب نا پارہ غان ایرانِ شکست تننگ کہ اسرائیل اسکان ہم ڈھکوک ڈھکوک گپ و تران کنگانے تاکہ ایران جوہری سلہہ تا سر مننگ اسکان بے سہب مرے دا چرجوبی ٹی سعودی برطانیہ تڑی تسوسس کہ اگہ ایران جوہری سلہہ دوئی کرے گڑا ہلہلی ڈول ٹٹ داڑان کاریم کنگہ بناہ کرون و زوت ئس ہمو سلہہ تے دوئی کرون۔ حوثی باغی تا پارہ غان زیات بہیم بش کروک نوعیت نا جلہو سعودی عرب آ کنگا ہرافتیٹی 2019 ٹٹ سعودی عرب نا آئل انڈسٹریز و 2018 ٹٹ سعودی ائیرپورٹ آ جلہو آک اوار ء ہرافتے باقاعدہ جنگ ئنا پڑو تکنگا۔ دا وڑ ئنا پین کیہی جلہو و کاروائیک اوار ء ہراتم تومکا ڈیہہ تا پارہ غان اسٹ ایلوئ شکست تننگ کہ دا وڑ ئنا کاروائی کنگا ہرافتا بنداوبی مسخت اسہ پارہ غان شعیہ مسلمان ملک ئنا وڑ ٹٹ تینا گرفتہ سوگو کنگ ئس و ایلو پارہ غان خطہ ٹی اسٹ انگا طاغت ور جوڑ مننگ نا است خواہی اوفتے اسٹ ایلو نا برخلاف مدام متحرک تخاب۔

سعودی ایران معاہدہ نا وسطی ایشیا غا زیم آک:

یخیناً ہندنکہ دا معاہدہ غان ایران و سعودی تون اوار جہان نا تیوہ معاملہ آتیٹی مٹی نا امکان درشان مننگہ ہندن اونا اہم انگا زیم آک خطہ نا سیاست نا زی آتور ہرا تدوکا دہائی آن تومکا ڈیہہ تا پالیسی تا سوب آن زیمی مسنہ۔ ایران نا پارہ غان سعودی عرب آ دوبہ خلنگانے کہ سعودی داعش نا وڑنگا شدت پسند دہشتگرد گروپ آتا طرفہ تفنگہ و ہندا وڑ بلوچستان نا علاقہ آتیٹ جنداللہ و ایلو لشکر آتے ہم سعودی فنڈنگ نا دوبہ خلنگانے و ہندن سعودی نا پارہ غان ہم ایران آ حوثی باغی تتون

اوار لبنان ٹٹ حزب اللہ نا وژنگا شدت پسند لشکر آتا طرفہ تفنگ و کمک کنگ نا دوبہ خلنگانے۔ ہندا وژ نا کیہی لشکر ہرافک فاطمین و پین پن تیٹ چاننگرہ اوفتے ایران نا پارہ غان وسطی ایشیا نا ڈیہہ تیٹ تالان کنگانے تاکہ اوفک ایران نا پروکسی لشکر تا دروشم ٹٹ خطہ نا جتا جتا غا ڈیہہ تیٹ جنگ کنگ کیر۔ ایران نا وزیر داخلہ تینا اسہ انٹرویو سیٹی پاریسس کہ ایران آن پیشن ایران نا پنچ ہندنو فوج ارے ہرا خطہ و تیوہ جہان ٹٹ اونا اسلامی ڈیہہ نا رکھہ کنگ ء ہرانا اشارہ یمن ٹی حوثی باغی، لبنان ٹٹ حزب اللہ و ایلو لشکر آتیا ئس۔ یمن ٹٹ سعودی سیوتی نا پارہ غان حوثی باغی تا علاقہ آتیٹ ترندی ٹٹ ہمباری کنگانے ہرانا ردعمل ٹی حوثیک ہندا حکومتی آ علاقہ و سعودی شار آتا زی آ سخت نوعیت نا جلیہو آتیٹی اوار مسنو ہرافتا سوب لکھ آ بندغاک پوغ مسنو ہنانو۔ یمن ٹٹ ایران و سعودی عرب نا پراکسی جنگ نا سوب آن لکھ آ بندغاک مرگ ئنا گواچی کنگاسر ہندا حالت آک شام ٹٹ ہم خنگ کن رسینگانو۔ شامی حکومت و صدر بشار الاسد نا برخلاف جنگ اونا ڈیہہ ٹٹ بغاوت آتا دروشم ٹٹ بنا مس ہرا گیشتر سنی مسلمان آتا پارہ غان مننگ ئس گڑا ایران اونا طرفہ ہلنگ کن مونا بس و او بغاوت آتے لتاژنگ کن شامی حکومت کمک تنگا۔ شام ٹٹ اقلیتی شیعہ تا ساڑی مننگان پد ہم اونگا نا حکومت اسہ شیعہ مہکش ئسے نا دوئی ہرانا سوب آن سعودی تون اوار تومکا ڈیہہ اسٹ ایلو نا لشکر تا طرفہ تفنگ و برخلاف ٹٹ بشخ ہلنگ مسنو۔ تومکا ڈیہہ تا چک و تاژ آتا سوب آن لبنان ہم تدوکا کیہی سال آتیان کرائسز نا گواچی ہراڑے حزب اللہ ایران نا کمک ٹٹ ڈیہہ ئنا تہٹی اسہ ملٹری ملیشیا اس مننگ تون ہم ہنداخس تاغت تخک بخس کہ

اوڑے نا حکومت۔ ہندا وڑ سعودی عرب سنی مسلمان راہشون آتا طرفہ تفسہ اوفتے حکومت آن بڑز تخانے دُونی ٹی تومکا تا وے ٹہینگ نا سوب آن لبنان ہم تدوکا کیہی سال آتیان کرائسز نا گواچیء و سعودی عرب نا پارہ غان مالی طرفہ تفتنگان پد اوڑے حالت آک اسہ سوبر ء دروشم ئس ہلکنو۔

تومکا ڈیہہ تا چک و تاڑی تا سوب آن یمن، شام، لبنان تون اوار عراق ہم کیہی وخت آتیان خانہ جنگی و تہہ ئنا ویل آتتون مون تننگء ، صدام حسین نا وخت ہراکہ ایران نا برخلاف ہشت سال ئنا تاریخی ء جنگ اس کریسس ، ایران تینا تاغتء جوڑ کنگ ٹی بے سہب ئس ولے صدام حسین امریکہ نا دو تیان و پدان ڈیہہ ٹٹ خانہ جنگی نا سوب آن ایرانء اوڑے نت خلنگ نا وار رسینگا و او موقع غان سواد ارفسا شیعہ سلہہ بند لشکر آتے ایکٹو کرے ہرا ایران نا مفاد آتا رکھہ کرسا بسنو۔ صدام حسین نا وخت چندی شیعہ مہکش آک ایران اٹ ہاہوٹ ہلکرہ ولے پدان اوفتے دوارہ ہنگ و عراق ٹٹ تینا نتء جہی و سوگو کنگ نا وار رسینگا و ہندا وڑ سعودی تینا سیوت آتتون اوار اوڑے تینا گام تے سوگو کرے ہراڑان جنگ ٹٹی اختہ عراق ٹی حالت آک پین گندہ مسر۔ ہندا وڑ یمن و ایلو چندی ڈیہہ تیٹ تومکا ڈیہک اسٹ ایلو نا برخلاف جنگ کرسا مسنو و ہر اسہ ڈیہہ ٹٹ ساڑی تینا طرفہ تفوکا تا فنڈنگ و اسٹ ایلو نا برخلاف کاریم ٹٹ ہتریسہ مسنو۔ ہندا دے تا مذاکرات آن پد اومیت ارے کہ سعودی و ایران نا نیامٹ تعلق آتا بحالی آن پد خطہ ٹی ساڑی ایلو ریاست آک ہرافک تدوکا اسہ دہائی سیان تومکا ڈیہہ تا پراکسی جنگ نا ہنجاہ رینگانو و دا معاہدہ آن پد حالت آک اوڑے مٹ مرور۔ تدوکا دے تیٹی شامی صدر نا عرب ڈیہہ تیٹ دورہ و شام نا عرب لیگ

ٹٹ منہ وختان پد واپسی نا امکان آک ہندا لڑ ٹنا بشخ ئسے ء جبکہ یمن ٹٹ ہم امن بحالی کن جتا جتا وڑ ٹنا مذاکرات آک مننگ ء -

"سعودی 2030 ویژن" سعودی عرب نا پوسکنا پرنس ولی محمد بن سلمان نا پارہ غان ویژن 2030 پروگرام لانچ کنگا ہرانا کیہی مسخت آتیٹی کل آن اہم سعودی عرب نا ودوکا آبائی و آئل پروڈکشن نا زی آ محتاجی ایسر کرسا فری آئل معاشی سسٹم اس جوڑ کنگ نائے۔ دا لڑ ٹٹ سعودی ولی محمد بن سلمان تینا اسہ انٹرویو سیٹی پاریسس کہ آئل سعودی عرب نا دیمروی و زرگزرائی ٹی اہم ء کڑدار اس تخانے ولے ودوکا آبائی مونا تخسا مدام آئل نا زی آ سلنگ یا چلنگ مفک ہندا وڑ کیہی عرب ڈیہک ہرافتے ٹی UAE اسہ مثیل ئسے او آئل نا محتاجی آن تینے تیوہ وڑٹٹ کشانے و ٹورزم سیکٹر تالان کرسا اودے زرگزرائی کن مخ ٹنا ہڈ جوڑ کرینے ، ہندا وڑ سعودی عرب تون اوار چندی ڈیہہ تے دا گمان مننگ کہ بیرہ آئل آن ڈیہہ ٹنا دیمروی مننگ کپک ولے او پاریسر کہ دا پروگرام سرسہب کنگ کن ڈیہی آئل بہاز اہم یعنی ساڑی آ وسائل آن سعودی اسہ ہندنو پروگرام ئسے آ عمل ٹی ہرانا تحت 2030 اسکان او ڈیہہ کیہی سیکٹر آتیکن زرگزرائی حوالہ ٹٹ سرسہب کنگ کے۔ دا پالیسی نا ردٹٹ ہراڑے اسہ پارہ غان زرگزرائی درستی تیکن کاریم برجاء تو ایلو پارہ غان ہندن آ کیہی چاگڑدی ماملہ آتے ٹی مٹی ہتنگانے ہندنکہ سعودی عرب ٹی نیازی تیکن ڈرائنگ کنگ، اوفتے نوکری کنگ نا موکل تننگ و یکہ سفر کنگ ، ہندا وڑ گوازی نا شعبہ مونی ہتنگ کن تیوہ جہان نا عظیم انگا گوازی گر آتے بہلو کچ ئسے اٹ پیسہ ترسا سعودی آ ہتنگ ہندنکہ رونالڈو دانا صاف ء مثیل ئسے و رونالڈو

کن سعودی ٹی تینا گرل فرینڈ تون رہینگ کن آئین ٹ بدلہ ہتسا
چھڑو آ بندغ آتے اسٹ ایلوڑتون رہینگ نا موکل تننگا، دا وڑ نا گام
تیاں دا جوان وڑٹ گمان مریک کہ ولی محمد بن سلمان سعودی
نا تہٹی ریفارمز ہتنگ کن اخس سوہرے - دا مٹی تتون سعودی
عرب انفراسٹیکچر نا زی آ بھلو زر اس خرچ کرینے۔ او پارسیس
کہ Saudi Energy Giant Aramco 2030 اسکان پراویٹ سیکٹر
نا زی آ 1.3 ٹریلن ڈالر خرچ کننگ مرو ہرا کہ شاییت ء سرمایہ
ئسے۔ داڑتون اوار ویزن 2030 نا اسہ اہم ء سرمایہ اس کم و ود
500 بلین ڈالر Neom city ء جوڑ کننگ ٹی خرچ منگے - محمد
بن سلمان نا ویزن 2030 بیرہ زرگزرائی آخہ بلکن چاگڑدی ریفارمز
آتون اوار اسہ ہندنو ریاست ئسے نا قیامے ہرا زرگزرائی رد ٹ بیرہ
تیل ٹنا زی آ محتاجیے ایسر کپ بلکن داڑتون اوار یورپین طرز نا
زند ہراڑے امن و امان تون اوار ٹیکنالوجیے بھلو و شاییت ء
دیمری اس تننگے۔ گیشتر مبصرین آتا گمانے کہ سعودی عرب نا
پارہ غان ایران تون تعلقات و چک تاڑ آتے گھٹ کننگ ہم ہندا
پالیسی نا بشخ ئسے ہرانا تحت سعودی عرب تیوہ جہان ٹ تینا
گچینو دروشم اس درشان کننگ تون اوار تینا ڈیہہ نا تہہ و بیب
کیب نا ہمسایہ ڈیہہ تتون گچینو تعلق جوڑ کننگ نا زی آ
کوشست آتیٹی اختہے - سعودی عرب دا بیت آن خوڑتی ٹ
واخبے کہ گرب آ پیسہ آتے جنگ ٹی خلنگان او تینا ڈیہہ ٹنا
تہٹی دیمریے تالان کننگ کپک و ہندا وڑ ایران نا وڑنگا تاغتے
یکدم شیف خلنگ ہم اڑزان اف گڑا دا بیتے مارینگانے کہ ایران
تون تعلق آتے نارمل کرسا او تینا ویزن 2030ء سرسہب کننگ نا
کوشست کے۔

چین نا ثالثی:

چین تدوکا وخت ٹی اسه مون آ (Emerging) بروکو جہانی راغت ئسے نا رد ٹٹ نظر بننگ۔ بنائی وخت اٹ چین۔ جہانی مبصرین آک بیرہ زرگزرائی ردٹٹ سپر پاور طاقت ئسے نا بستار ٹٹ تگارہ ولے دا اسه جہانی گواچنی ئسے کہ ملٹری و سیاسی تاغت و اثر و رسوخ آن بیدس بیرہ مالی بنیات ٹٹ نی جہان نا زی آ حکمرانی کنگ کیسہ اندا سوپ آن چین تدوکا منہ سال آن سیاسی و فوجی رد ٹٹ سرگرم خننگ۔ سی پیک نا زی آ 62 بلین ڈالر خرچ کنگ و داڑے فوجی اڈہ نا خواست ہم ہندا سلسلہ نا کڑی ئسے دانا وسیلہ ٹٹ چین جہان خاص کر ایشیا نا سیاست کنٹرول کنگ خواہک۔ چین تینا دا کوشست آتے دے پہ دے زیات کنگ ہراڑان دے کہی خاص کر امریکہ باز مونجاء۔ تدوکا دے تیٹی سعودی و ایران نا وڑنگا بیم بش کروک دشمن آتا نیام ٹٹ ثالثی نا کڈارے مونا ہتیسہ اوفتے اسه پیچ آ ہتنگ و اوفتا سیالیء نارمل کنگ ٹی چین اہم ء کڈار ئس بیسنے، وسطی ایشیاء ہراڑے امریکہ نا اثر رسوخ و مفاد آک کہی زیات ء ، اوڑے داسا چین میدان میدان آ تینا تاغت ودفنگ۔ امریکہ ہرادے دا دے تیٹ سعودی نا پارہ غان بہاز شکی گری نا مون تسے ، ہراتم جو بائیڈن تینا گڈیکو دورہ غا سعودی آ بسوسس گڑا اودے ایئرپورٹ آ بخیرٹ پاننگ کن ہم ولی محمد بن سلمان ہنتو جبکہ امریکہ ہراڑے آئل نا نرخہ اڑان کنگ نا پاریسس تاکہ روس نا آئل آ زیم شاغنگ کے تو سعودی تیلہ اڑان کنگ نا جاگہ غا پین کبین کرے انتے کہ تدوکا دے تیٹی روس و یوکرین نا سوپ آن امریکہ و یورپ نا پارہ غان روس نا زی آ کہی پابندی

خلنگانے و اونا غٹ آن زیات روس نا آئل انڈسٹریء ، ولے OPEC ڈیپک ہرافتا مہکشیء سعودی عرب کنگء اوفک دا معاملہ ٹی امریکہء کمک کتوس و ہندا وڑ سعودی عرب و ایران تومکا تا کنڈ آن بریکس اتحادء جوائن کنگ نا خواست کنگانے ہرانا کہ چین و روس تومکاک بشخ ء - چین تینا Global Peace Initiative پالیسی نا تحت جتا جتا ٹنگا ڈیپہ تا نیامٹ چک و تاڑ آتے حل کنگ نا کوشست آتیٹی اختہء داڑان بیدس کہ چین تینٹ تینا ہمسایہ بھارت تون تدوکا کیپی وخت آتیاں جنگ ٹیء ، ہندا وڑ چین نا گیشتر تینا خاص کر South China Sea نا خڑک غٹ ڈیپہ تتون چک و تاڑیک برجا ء - ہندا وڑ ہانگ کانگ و تائیوان ہرافک تینے آزات ء ڈیپہ گمان کیہہ چین اوفتے تینا بشخ سرپند مریک و اوفتیا کوزہ کنگ کن فوجی ایکشن ہلنگ نا ہم بیت کیک ولے ایلو پارہ غان چین تیوہ جہان ٹ امن نا کلہو تون چلیک ہراکہ چین نا جہانی مسخت آتا درشانیء کیک، ہرا ڈیپہ تینا گیشتر آ ہمسایہ تتون چک و تاڑ آتیٹیء او امر تیوہ جہان نا چک و تاڑی تے حل کنگ نا لائخی تخنگ کیک۔ چین اسہ پارہ غان امن نا بیت کیک و ایلو پارہ غان پاکستان نا وڑنگا جابر ریاست تون اوار مرسا بلوچ ڈغار نا زی آ جنگ اس بش کرینے و بلوچ راجی جنز نا برخلاف پاکستانء ہر وڑ ٹ کمک کنگء و داڑان درشان مریک کہ چین جہان ٹ ہجو امن ئسے نا کلہو تون گام خلنگ اف بلکن و تیوہ جہان ٹ تینا سیاسی تاغتء تالان کنگ نا کوشست آتیٹی اختہء تاکہ بروکا دے تیٹی جتا جتائنگا خطہ آتیٹی تینا مفاد آتے رکھنگ کے۔ ہندنکہ چین تینا سیم آتیاں پیشتما تیوہ جہان نا معاملہ آتیٹی اڑاند شاغسا تینا تاغتء ودفنگء ، ہندن امریکہ و انڈیا نا وڑنگا ریاست آک چین نا ارفوکا گام تیان عدم تحفظ نا گواچی ء و

اوفک وار وار چین نا مسخت آتا ردنٹ تیوہ جہانء آگاہی تسنو۔ چین دا وخت اسکان سری لنکا و افریکہ نٹ پورٹس آتیا باقاعدہ کوزہ کرینے ہندا است خواہی اونا گوادر کن ہم ارے برادے زوت پورو کنگ نا کوشست آک برجا ء - وسطی ایشیا نٹ چین نا بنگ و سیاسی تاغت حالت آتے جوان کنگ نا جاگہ غا پین گندہ مرور۔ ہندنکہ امریکہ و دے کہی نا پالیسی تا سوب آن مڈل ایسٹ مہالوان سوہر خانہ جنگی، مذہبی دہشتگردی و پراکسی وار نا گواچیء چین نا بنگ آن اود پین بحران نا گواچی مرو۔

امریکہ و دے کہی :

حالیہ سعودی عرب و چین نا نیام نٹ مروکا معاہدہ غان ہندنکہ جتاء ڈیپہ تیا مون پہ مون اونا زیم آک تمور ہندا وڑ امریکہ و دے کہی غٹ آن زیات زیمی مسنو ہرا تدوکا اسہ سال ئسے آن سعودی عرب کن سیوتی نا دروشم نٹ وسطی ایشیا ٹی ہراڑے تینا مفاد آتے پورو کنگ ئسر ہندن ایرانء ہم کاونٹر کنگ کن اوفتون کل آن موثر سلپہ سعودی عرب رہینگانے۔ ایران نٹ خمینی نا اسلامی آشوب آن گڈ امریکہ و دے کہی نا حوالہ نٹ زیات ترند رویہ تخنگک و کیہی وار اوفتا نیام نٹ جنگ مننگ نا ہم خلیس مسنے - 2019 ٹی ہراٹم ایرانی جنرل قاسم سلیمانیء امریکہ عراق ٹی ٹک کریسس گڑا او وخت ایران و امریکہ براہ راست اسٹ ایلوڑا جلمو کنگ کن تیار ئسر۔ ایران امریکہ نا ترند ناقدین آتیاں اسٹء و اسرائیل و امریکہ تون اوار دے کہی ڈیپک ہر وڑ نٹ ایرانء جوہری سلپہ دوئی کنگان تونگ ء دا ضمن نٹ سعودی عرب اوفتا غٹ آن بہلا تاغت تخوکا سیوتی ئسک ہراڑے

اسہ پارہ غان او ایران نا ہمسایہ و خڑک انگا ڈیپہ تیٹی اوارہ و ایلو پارہ غان ایران نا برخلاف اونا کیہی پراکسیز آک سرگرم مسنو - سعودی و ایران نا پارہ غان معاہدہ نا دروشم اٹ اسٹ ایلو نا تہہ ثنا معاملہ آتیٹی اڑیفنگ آن ترند رکھ خلنگانے ہندا خاطران سعودی نا پارہ غان ایران تون جوانو تعلقداری نا مطلب دے کہی و امریکہء وسطی ایشیا ٹ تینا غٹ آن زیات ظاغتور سیوتی آن دو ارفوئی تمک کیک - دن ہم اف کہ امریکہ نا تاغت تیوہ وڑ ٹ ایسر مسنے و بہاز زوت ایسر مرو ہراکہ دا خطہ ٹ بہلو پیمانہ سے ٹ تالانہ - کویت تون اوار سعودی عرب و عراق و بین کیہی ڈیپہ تیٹ دائسکان ہم امریکہ نا درزن آ فوجی اڈہ آک ساڑی ء ولے برجاء بدل مروک حالت آک ہج وڑٹ امریکہ نا حق ٹی اف - سعودی عرب نا پارہ غان اسہ ہم مننگ کروک گام ئسے نا دروشم ٹ کیہی خلیجی ڈیپہک دے کہی آن مری گچین کنگ کیرہ و تینا معاملہ آتیٹی تینٹ آزاتی ٹ فیصلہ ہلنگ کیرہ - عراق نا پارہ غان تدوکا سال امریکہ نا فوجی تے کشنگ کن باقاعدہ پارلیمنٹ آن اسہ بل ئس پاس کنگاسس واہم امریکہ ہرا داکان بہاز شابت پیمانہ آ تیل کشنگ اوفک بیشتمنگ آن صاف من کریر ہرا اسہ پارہ غان امریکہ نا مسخت آتے تو ایلو پارہ غان عراق نا وڑنگا ڈیپہ تا زی آ اوفتے کوزہ کنگ نا پد ٹ ڈھوک مسخت آتے پاش کیک - امریکہ و دے کہی نا وسطی ایشیا ٹی بہاز آ مفاد آک تفوک ء و خاص کر تیل ٹتون تفوک داڑے کیہی جنگ آک وجود تخرہ - بہاز آ مبصرین آک امریکہ نا پارہ غان وسطی ایشیا ٹی ہنگ و داڑے جہی مننگ نا بنیاتی سوہ تیلء سرپند مریرہ ہندن دا وخت وسطی ایشیا نا تباہی نا بنیاتی سوہ آتیٹی ہم تیل بریک - جہان نا غٹ آن زیات تیل دوئی کروک ڈیپہک وسطی

ایشیاء ٹی ساڑی ء ہرانا سوہ آن ڈیہہ و داڑے نا سیاسی حالت
آک اسہ نہ اسہ وڑ ٹٹ جہانی سیاستِ زیمی کیرہ۔
ایسر:

وسطی ایشیا نا اہمیت و افادیتِ مونا تخسا دا پاننگ
مریک کہ سعودی عرب و ایران ہرا اسہ بھلو وخت ئسے آن اسٹ
ایلو نا برخلاف تیوہ خطہ ٹٹ پراکسی جنگ کنگ ٹسر، اسٹ ایلو
نا تہی معاملہ آئیٹی اڑاند شاغسا اوفتے نسخان تننگ ٹسر اوفتا
نیام ٹٹ تعلق آتا Normalization بہاز حوالہ ٹٹ معنہء - چین
نا ثالثی ٹی سعودی و ایران نا نیام ٹٹ مروک آ معاہدہء بہاز آ
حوالہ ٹٹ اہمیت دوئیء خاص کر بہاز آ ڈیہہ تیٹ ہراڑے شیعہ
سنی نا پن آ خانہ جنگی ودی کنگاسس داسا او ڈیہہ تیٹ
حالتِ پدا نارملائزیشن نا کنڈ آ ہترنگ بہاز بھلو چیلنج ئسے -
ہمو سلہہ بند ٹولیک ہرافتا زہن آئیٹی دہائی سے آن اسٹ ایلو نا
برخلاف زہر شاغنگاسس، ناگمان اوفتے راضی کنگ و اوفتے شیر و
شکر کنگ ممکن اف بلکن دا اسہ بھلو چیلنج ئسے جبکہ چین نا
ثالثی و ایران نا برخلاف امریکہ و دے کہی ہم بہاز زوت تینا
پالیسی تیٹی بدلی ہترنگ کیرہ۔ سعودی عرب راہشون ولی محمد
بن سلمان ہرا وسطی ایشیاء بروکا دے کہی جوڑ کنگ خوائک و
اوڑکن بروکا وخت چیلنجنگ مرو - امریکہ نا وڑنگا ڈیہہ ہرا
وسطی ایشیا نا برجاء پوزیشن و جنگ آتا سوہ آن سواد ٹی مسنے
اوڑکن حالت آتا بدلی ٹی خوٹش رہینگ ہچ وڑٹٹ ممکن اف ہندا
خاطران بروکا دے تیٹی بھلو بدلی ئس ہننگ مروئے ہراٹی غٹ آن
بہلا اہم خطہ وسطی ایشیا مرو - ساڑی آ ورلڈ آرڈرء بدل کنگ
کن روس ، چین و انڈیا نا وڑ بہلا ریاست آک ہرا وڑ کاریم کنگ ء
دافتیکن سعودی عرب نا وڑنگا بہلا طاغت و تیل و آئل نا بہلا

انڈسٹری تتون اوار مننگ بہاز املیٰ ہراڑان ڈالر نا سپریمیسیء ہم خلیس لاحقہ - ڈالر کرنسی ہرا اینو تیوہ جہان ٹٹ تیل و آئل ہلنگ کن کاریم ٹٹ ہتنگک و ہرانا مون پہ مون سواد امریکہء مننگے، امریکہ نا معاشی سپریمیسیء ہرجا تخنگ ٹی ڈالر نا سپریمیسی بہاز اہم ء کڑدار ادا کرینے - ایران و سعودی عرب نا وڑنگا ریاست آک پگہ دے اگہ بریکس اتحاد نا بشخ جوڑ مریرہ ہرا تیوہ جہان نا زرگزرائی و آباتی نا نیمہ آن زیات بشخء گڑا دا وڑ نہ وڑ اسیٹ دے کہی نا سپریمیسی نا ایسری نا سوب جوڑ مننگ کیرہ - یوکرین جنگ آن پد روس و چین بے مٹ کوشست کنگ ء کہ دے کہیء تیوہ جہان ٹی تنیا کین و اسہ اندنو طاغت و ورلڈ آرڈر ٹس جوڑ کین ہرانا مفاد آک بیرہ ویسٹ ٹتون تفوک مفس بلکن تیوہ جہان نا طاغت آک دا آرڈر آن خوٹش مریر - وسطی ایشیا ہرا دا مننگ کروک بدلی نا ہنجاہ مرو داڑے غٹ آن اہم طاغت آک سعودی و ایران ء ہرا تدوکا کیہی سال آتیان اسٹ ایلو نا مفاد آتے نسخان تریسہ مسنو اگہ تومکا ڈیہہ تا تعلق آک نارملائز مریر گڑا وسطی ایشیا ٹی نیمہ آن زیات جنگ آک ایسر مننگ کیرہ ہرانا وڑ نہ وڑ اسیٹ شابیت ء زیم اس تمو - ایران ہرادے دے کہی نا پارہ غان سخت پابندی تتون مون تسء اودے وسطی ایشیا خاص کر ساؤتھ ایشیا ٹی تینا معاشی کاریم تے ہرحال ٹٹ ہرجاء تخوئیء - وسطی ایشیا ٹی معاشی کاریم تیان ایران نا زرگزرائی ہم بہاز آحوالہ ٹٹ جوان مننگ کیک - ذنی ٹی دا بیت ٹی ہجو دورائے اس اف کہ سعودی عرب و ایران نا نیام ٹٹ چین نا ثالثی ٹی تدوکا دے تیٹ مروک آ معاہدہ بہاز اہم و بہاز آ مننگ کروک بدلی تا سوب جوڑ مروئے۔

بلوچستان برطانوی کولونیل وخت ٹٹ

روهان بلوچ

بلوچستان ٹٹی برٹش کالونیل دورباری اسہ مرغن و کہپی
تدینی تیا تالان ء دورباری ئس تکنگک۔ دا دورباری نا منہ اہم و
یات کروک تدینیک دا سرحال نا بشخ مرور:

1- بلوچ ڈیہہ آ برٹش کوزہ گیر نا مسخت آک

2- برٹش سرکار و خان قلات نا نیام ٹٹ سلاء آک

3- برٹش کوزہ گیر نا برخلاف بلوچ مزاحمت

4- بلوچستان ٹٹی برٹش کوزہ گیر نا پالیسیک

ریاست قلات نا پس منظر :

1450 ٹٹ میر جلال خان نا کماشی ٹٹی 44 بلوچ قبیلہ نا سیوت
ٹٹ اولیکو بلوچ کنفیڈریسی وجود ٹٹ بس و اوڑان گڈ ڈیرہ جات
ٹٹی دودائی کنفیڈریسی، سیستان ٹٹ ناروئی کنفیڈریسی، ہراتم
کہ ساراوان و جہالوان ٹٹ طوران کنفیڈریسی نا پنء مٹ کرسا
ریاست قلات تخنگک۔ پدان میر نصیر خان نوری ریاست قلات نا

باقاعدہ حد و حویل، سیاسی بست بند و رابند آتے جوڑ کیک و 1758 ٹی اسہ سوگو آجو ء ریاست ئسے نا پڑو تیک۔

1. بلوچ ڈیپہ آ برٹس کوزہ گیر نا مسخت آک :

شانزدہمیکو کرن ٹ پرتگال، فرانس و برطانیہ بھلو کالونیل طاغت جوڑ مریرہ ہرافک ایشیاء و افریقہ ٹی نوآبادکاری ٹ آختہ مریرہ۔ ہڈمیکو کرن ٹ روس ہم کالونیل طاغت ئس جوڑ مریک و پرتگال نا کالونیل طاغت نزور مریک، دا وڑ جہانی سیاست بھلو طاغت جوڑ مننگ نا نت دو خلنگ ٹ کالونیل طاغت آک روس، فرانس و برطانیہ نا نیام ٹ شایبیتی دوست چک و تاڑ بناء مریک۔ اسہ پارہ غان نیامی ایشیاء ٹی روس تینا کالونی تے جوڑ کنگ بناء کیک ایلو پارہ غان جاندمی ایشیاء ٹی برطانیہ تینا کالونی جوڑ کنگء بناء کیک۔ ہندن روس نیامی ایشیاء نا چنکا چنکا ریاست آتے قازقستان، قرغستان، تاجکستان، ترکمانستان و ازبکستان تینا کوزہ ٹی ہلنگ آن گڈ ایران نا منہ بشخ ہم تینا کوزہ ٹی ہلنگ ٹ سرسہب مریک و مستی ایران نا شاہ، اوغانستان نا امیر و بلوچستان نا خانء کلہو گدرنگک کہ نم روسی تسلطء قبول کبو ہراڑان نم برطانیہ نا کوزہ غان رکھنگرے۔ ایلو پارہ غان برطانیہ جاندمی ایشیاء ٹی انڈیا، بنگلہ دیش، امرتسر و سندھء ام تینا کوزہ ٹی ہلنگ ٹ سرسہب مریک و بلوچستان و اوغانستانء ام زوت تینا کوزہ ٹی ہلنگ نا کوشستء کیک تاکہ روس نا مستی

جاندمی ایشیاء خاص وژ ٹٹ برصغیر ہند نا پارہ غان ہنء برء
توننگہ۔

بلوچ ڈیپہ آ برٹش سرکار نا کوزہ گیری نا مسختء گوڈڈ دن
نوشتہ کنگ کینہ کہ بہلا سوب دا ئس کہ بلوچستانء تینا کوزہ
ٹی ہلیسہ روس ئنا برصغیر ہند نا پارہ غا شاییت دوستیء توننگے
انتے کہ بلوچستان تینا سٹریٹیجک و رکھی حد و حویل نا سوب
آن تومکا طاغت آتا نیام ٹٹ بلاک ریجن نا ارزشت ئس تخاکہ۔
داڑتون اوار بلوچستان نا دریاب آ کوزہ کنگ ام ئس تاکہ خلیج
ملک آتیا اڑزانی ٹٹ رسینگنگ منکن مرے۔ اسہ پین بہلو سوب
ئس دا ئس کہ برٹش لشکرء بلوچستان نا کسر آن اوغانستان آ
ہنوبی ئس انتے کہ اوغانستان اسکان سر مننگ کہ بیرہ ارا کسر
ئس اولی پنجاب آن مرسہ پشاور نا کسر و ایلو سندھ آن مرسہ
مرسہ بلوچستان نا کسر، ولے پنجاب ٹٹ رنجیت سنگھ برٹش
سرکارء پشاورء کسر نا وژ کاریم ٹٹ ہترنگان ہن مسوس۔

دا تیوہ سوب و مسخت آتے ہلیسہ برٹش سامراج بلوچ ڈغار نا
گرچء مارا و باقاعدہ کوزہ کنگ نا ڈٹ بندی کرے ہراڑے کلان
مست او بلوچستان نا رکھی و حد و حویل نا پوزیشنء و بلوچ
طب و فطرتء چاننگ کہ ہنری پوٹینگر نا سروکی ٹی اسہ اودیم ء
مشن ئس گدارا ہرائی برطانیہ غان ہنری پوٹینگر، کیپٹن گرانٹ،
کیپٹن کریسٹ وختس کہ برصغیر ہند آن غلام سرور ساڑی ئس۔

2. برٹش سرکار و خان قلات نا نیام ٹ سلاء (Treaties) آک تینا اودیم مشن نا خواننگ آن برٹش سرکار بلوچستان ٹ رکھی و حد و حویلی ارزشت و بلوچ تب و فطرتِ پہہ مسوسر کہ دا ڈیہہ ٹی مون پہ مون لشکر کشی ننا حق ٹی گیشتر نسخانی مرو اندا سوب آن اوفک بلوچستان ٹی بنجاہ ریاست قلاتِ تینا دو شیف ہتنگ کن خان تون سلاء (معابده) جوان تکار۔ برٹش کالونیل دورباری ٹی چار سلاء قابل ذکر و اہم ء ہراٹی 1839 نا سلاء، 1841 نا سلاء، 1854 نا سلاء و 1876 نا سلاء اوار ء، چار انگا سلاہک برٹش نا پیشکش آن مسنو و ہر اسٹ ٹی مہالو نا نسبت ردوبدل ام برٹش نا گرج آتا رد ٹ مسنے ہرا خان نا حق ٹ مچٹ و برٹش نا حق ٹ گیشتر چاہنگرہ۔

برٹش دورباری نا سلاء تینا مست 1758 نا سلاء نا ورد المیء۔ دا سلاء خان قلات میر نصیر خان نوری و اوغانستان نا شاہ احمد شاہ درانی نا نیام ٹ مس۔ دا سلاء پنج ٹک آتیا تالانء۔ داٹی کلان اہم انگا ٹک ریاست قلات نا خوداری و آجوئی ٹس ہراٹی میر نصیر خان نوری باقائده اسہ خود دار و آجوه ء ریاست ٹسے نا پڑوے کرے ہرا جاندمی، دے کہی ایشیا نا دیہاڑ ٹ بہاز اہمیت تخک۔

1839 نا سلاء (عہد نامہ قلات):

دا سلاء ہشتمی خان میر محراب خان و لیفٹیننٹ کرنل الیگزینڈر تون مس۔ داڑان مست برٹش کالخواہ الیچ اسہ سفیر ئسے گذارک ولے خان و اونا نیام ئٹ سلاء متو۔ خان پارے ای 1758 والا سلاء نا پابند اٹ ہرائی نن یعنی شاہ اوغان و خان قلات تینا ڈغار تے اسٹ ایلو نا برخلاف کاریم ئٹ ہترنگپرو، ولے الیگزینڈر نا ہننگ آن گڈ معاہدہ کننگا ہرائی خان منہ خواست تخا ہرانا بدل ئٹ شاہ شجاعِ اوغانستان ئٹ واپس ہتنگ کن انڈس آرمیء سبی نا کسر، کچی، بولان و کوئٹہ غان اوغانستان آ ہننگ نا موکل تس۔ دا سلاء شش ٹک آتیا تالان ئسر۔

1841 نا سلاء (معاہدہ قلات):

دا سلاء ارٹمی نصیر خان و برطانوی سفیر جیمز او ترام نا نیام ئٹ مس ہرائی خانِ ریاست قلات نا سروک مننگا ولے شاہ شجاع و برطانیہ نا زیر تسلط ئس۔ دا سلاء نا رد ئٹ خان بیرہ تہیہ ئنا اختیار آتا خواجہ مرو وختس کہ ڈنی معاملہ غاک برطانوی حکومت نا دوٹی کارہ۔ دا سلاء ئی امنائی دا مریک کہ خان برٹشء موکل ایتک کہ خان نا دربار ئی کسر شونی و سلاء کن برطانوی آفسر آک ساڑی مرور۔ دا سلاء ہشت دفعات آتیا تالان ئس۔

1854 نا سلاء (معاہدہ مستونگ):

انگریز کالخواہک خان تون پاریر کہ 1841 نا سلاءِ داسا سنگتی و حالیتِ مونا تخیسہ ودکی نا گرجِ ہراژان گڈ ارٹمی نصیر خان برطانوی سیاسی ایجنٹ جنرل جان جیکب نا نیام ٹٹ مس دا سلاءِ ٹی دا ودکی مس کہ برطانوی لشکر بلوچستان ٹٹ ہر ڈیپہ ٹی خواست نا وخت آ فوج تخنگ کیک و ریاست قلات برطانیہ نا برخلاف ریاست آتا حد درجہ برخلافیہ کرو ہرانا بدل ٹٹ خانہ سال ٹٹ 50000 کلدار تننگو۔ دا سلاءِ شش ٹک آتیا تالان ٹس۔

معابدہ 1876 (عہد نامہ مستونگ):

دا سلاءِ میر خدا داد خان و وائسرے ہند لارڈلٹن نا نیام ٹٹ مس۔ دا سلاءِ ٹی برطانوی سامراج تینا مسخت ٹٹ سرسہب مس ہراٹی گڈ سر ٹٹ خان تہہ و پیشن نا اختیار آتے برٹش نا حوالہ کرے و برٹش تینکن فوج تخنگ کہ قلعہ جوڑنگ نا موکل ام تننگا ہرانا بدل ٹٹ خانہ سال ٹٹ 100000 کلدار تننگ نا منظوری مس۔ دا سلاءِ شش ٹک آتیا تالان ٹس۔

3۔ برٹش سامراج نا برخلاف بلوچ مزاحمت:

بلوچ دیہاڑ ٹٹ بہلا میراث مزاحمتِ ہرانا سوہ آن بلوچ ہر جلمو کار نا برخلاف ہر دورباری ٹی مزاحمت کرینے و تینا وجودِ برجہ تخنگ ٹٹ سرسہب مسنے۔ جلمو کار میسوڈینا نا سکندر مرے، ایران نا سائرس مرے، پنجاب نا رنجیت سنگھ مرے

اوغانستان نا احمد شاه درانی مرے بلوچ ہر کوزہ گیر نا برخلاف مزاحمت کرینے۔ ہراتم برطانیہ تینا لٹ پلی و کوزہ گیری نا مسختہ ہلیسہ بلوچستان آ بریک گڑا بلوچ اونا برخلاف ام مزاحمت بنا کی۔ ہراتم برطانیہ کوزہ گیر قلات آ جلمو کرسہ میر محراب خانہ شہید کیکن گڑا تیوہ بلوچستان آن مزاحمت بنا مریک و ہندن دا جنگ ثنا لڑ وختس ترند وختس سست ولے برجاء مریک۔ ولدا بیستمی کرن ٹی بلوچ سیاسی مزاحمت برجاء تخک و ایسر ٹ 11 اگست 1947 ٹ بلوچ ڈیہہ برطانیہ غان آجوه مریک۔

میر محراب خان نا مزاحمت، قلات (1839):

کیپٹن برنز خان تون سلاء کرسہ پدی کوٹہ نا پارہ غا روان مریک کہ کسر ٹ اونا لشکر آ جلمو مریک۔ جنرل ولشائر دا حوالہ بنیسہ زوت قلات آ جلمو کنگ کہ برطانیہ لشکر ارفیسہ کوٹہ غان رادہ مریرہ وختس کہ ولشائر نا فوجی جلمو نا حوالہ میر محراب خانہ رسینگک و اود مزاحمت کنگ نا تیاری بنا کی۔ خان سڑدار و ایلو قبیلہ تیان کمک نا خواست کرے ولے ہچو خاص ء تیاریس متو۔ مکران نا باتیک مر مننگ نا سوہ آن زوت سر مننگ کتور وختس کہ جھالاوان و ساروان نا سڑدار تا خان ٹتون تہہ ثنا جنگ ئس ہرانا سوہ آن اوفک کمک کتور۔ گل خان نصیر نوشتہ کیکن کہ ہراتم انگریز لشکر قلات آ جلمو کنگ

کہ ہنگ ٹس گڑا کسر ٹ اندا سڑدار آک اوفتا کمکہ کرپر و برطانیہ لشکرہ تینا وفاداری تے مونا بیس۔

دا حالیت آتے اُریسہ میر محراب خانہ خڑک ٹنا سنگتاک سلاء تسر کہ ننا حالیت انگریز فوج تون مڑ تننگ نا اف انتھے کہ ایلو قبیلہ غاک ام کمک کن تیار افس و انگریز لشکر نا پوسکنا سلہہ تا مون ٹ ننتون بیرہ نیزہ و زمغ ارے۔ دا حالیت ٹ نن خلنگون، میر محراب خان بہاز جارات ٹ پاہک کہ ہر جنگ کٹنگ کہ مفک منہ جنگ دیہاڑ ٹ تینا وجود و پجارہ زندہ تخنگ کہ مریرہ منہ جنگ بروکا پدیریچ آتیکن مریرہ دا جنگ ٹ میر محراب خان نا 2000 نا کچ سپاہی ٹسر۔ انگریز لشکر بریسہ قلات گھیڑ ٹ الک و میر محراب خان مزاحمت کرے۔ خان تینا سپاہی تے ارا بشخ ٹ بشخ کیک، اسہ لشکرہ کسر ٹ مونا گدرینگا و اسہ لشکر ٹس تینا کمان ٹ قلات نا قلعه نا رکھ ٹکن سلیفے۔ دا جنگ ٹ قلعه نا رکھ ٹکن سلوک کل سپاہیک خلنگار، میر محراب خان گڈیکو ساہ اسکان جنگ ترسہ کرے، درزن آسم تا لنگ آن گڈ ام دزگیری تتو۔ بندن جون ٹ 39 ٹپ ٹسر و گڈ سر ٹ ٹپ آتے وے سگیسا شہید مس۔ داکان برطانیہ نا برخلاف بلوچ مزاحمت اسہ ترندو چر ٹسے نا دروشم ٹ بناء مس و 1947 اسکان سیاسی و سلہہ بند مزاحمت برجاء مس۔

میر بچار خان نا رابشونی ٹی ڈومکی قبیلہ نا مزاحمت، پلیجی علاقہ (1839 آن 1854 اسکان):

ڈومکی تا سردار بلوچ خان نس برطانوی لشکر بلوچ خانہ مراعات تریسہ لشکر آجلہو کپننگ آامنائی کرفیرہ ولے بچار خان سردار بلوچ نا امنائی آن خوش مفک و اودے لغور پائک۔ سال 1839 ٹ بچار خان جنگ ثنا تیاری ٹی لشکر کشی کیک و برطانیہ فوج نا لشکر آ، برا 2600 ہلی تیا ساڑی نس، جلہو کیرہ جنگ ترند مننگ آن گڈ برطانوی لشکر بچار خان تون سلاء کننگ نا کوشست کیک چارلس نیپیئر بچار خانہ اسہ کلہو نس گدارک کہ برطانیہ نا برخلاف جنگ تور برانا بدل ٹ اودے توه ثنا 3000 کلدار تننگو، اودے نواب مننگو و جاگیری ام رسینگو ولے بچار خان نوشتہ کیک "بادشاہ لوگ سیرہ روباہ جنگلہ گزنگہ مزار شرترانت"۔

بچار خانہ دزگیر کننگ کہ اسہ لشکر نس راہی کنگا ولے بچار خان پلیجی علاقہ خاخر تریسہ مش تیا ہنا و ہموکان برطانیہ نا لشکر آجلہو کرے برانا بہرم ٹی ایمل نا لشکرے بے سہپی مس۔ برطانیہ سکھر آن 250 ہلی سوار گدارا ہرافتیٹ جرنل جیکب ام اوار نس۔ داڑے او جنگ ارا دے اسکان برجاء مس و جرنل جیکب دزگیر مس۔ ولدا بلوچی دود و رییدہ نا رد ٹ جرنل جیکب یلہ کننگا۔ برطانوی فوج سردار غیبی خانہ بچار خان نا دزگیری کہ امنا کرے برانا بدل ٹ سردار غیبی خانہ لاڑکانہ ٹی مسہ لکھ ایکڑ زمین تننگا۔

1854 نا سال ٹٹ برطانیہ جنرل جیکب نا رابشونی ٹی فوج گذارا۔ دا وار جنگ ٹٹ بجار خان نا بہاز زیات سپاہی خلنگک۔ و بجار خان سندھ ٹٹ تالپور قبیلہ نا خڑک باہوٹ ہلیک۔ و منہ سال گڈ ہدی تینا علاقہ غا بریک و داڑے ناجوڑی نا سوہ آن کذیت کیک۔

اسلام خان نا رابشونی ٹی ہگٹی قبیلہ نا مزاحمت، ڈیرہ ہگٹی
(1854):

امر کہ برطانیہ لشکر ہگٹی علاقہ تیٹ سر مریک اوڑے بیبرگ خان دزگیر مریک۔ اونا مار اسلام خان 1200 جنگول آتا اواری ٹی برطانیہ لشکر تون جنگِ بناہ کیرہ ولے دا جنگ ٹٹ اوفک سردار بیبرگ خانِ یلہ کرفنگ ٹٹ بے سہب مریرہ۔ برطانیہ فوج ہگٹی علاقہ تے کوزہ کیک۔ برطانیہ لشکر نا 150 بندغ سارت ہتنگ کہ راہی کننگرہ امر کہ اوفک واپس مریرہ گڑا بلوچ مش تیان دڑنگسہ اوڑا جلمو کیرہ ہراڑے بھلو کچ ئسیٹی دا کاروان نا بندغ آک خلنگرہ۔ برطانیہ لشکر نا کمک کہ اسہ پین لشکر ئس بریک سر مریک ہراڑان بلوچ لشکرِ بھلو نسخان ئس مس۔ دا جنگ ٹٹ 79 بلوچ سپاہی خلنگار و بلوچ لشکر باء تس و سردار اسلام خان بارکھان ٹٹ کھیتزان تا خڑک آ باہوٹ خواہس و داڑان مون ٹٹ برطانیہ لشکر نا مون تس مری قبیلہ تون مریک۔

سردار دودا خان نا سروکی ٹی مری قبیلہ نا مزاحمت، مری علاقہ
(1840):

برطانوی لشکرِ تیوہ غاتیان بہلا شکست کاہان جنگ ٹٹ
مس ہراڑے مُسہ کمپنی رادہ کنگار ہرافتیاں ارٹ تیوہ کسفنکار و
اسٹہ معاہدہ ئسے نا ردٹٹ پدا رادہ کنگا۔ بگٹی علاقہ غا کوزہ
کننگ آن گڈ انگریز لشکر مری علاقہ غا مون کرے۔ 1840 ٹٹ
کیپٹن لیوس براؤن و نائب کمانڈر کلارک نا سروکی ٹی انگریز لشکر
کاہان آ سر مریک۔ لشکر اڑزانی ٹٹ کاہان سر مریک انتے کہ
سردار دودا خان کاہان یلہ کریسہ مَش تیا کاہک و مُلک آتے بُن
تریسہ کاہان قلعہ نا درغ آتے ہم کشیسہ خالی کیک۔

ہراتم کلارک تینا لشکر تون اوار ساڑتاپ (سارت آف) نا ہند
آ سر مریک گڑا اوفتے بچو مزاحمت اسیتون مون تروئی تمپک و
اُست جم مریسہ مُستی ہنیسہ کیرہ۔ اندا وخت ٹٹ کلارک اسہ
لشکر اس کاہان نا پارہ غا رادہ کیک کہ گیشتر سامان نا بست و
بند مننگ کے۔ کاہان آ سر مننگ تون 2000 سپاہی تیا تالان مری
لشکر اوفتیا جلمہو کیک و انگریز لشکر نا غٹ سپاہیک مرگ ٹنا
گواچی کنگرہ بیرہ اسٹ اس بچک تانکہ او جنگ ٹنا حالت آتے
بیان کے۔ ہراتم کلارک ساڑتاپ نا بڑکو ہند اسکان سر مریک گڑا
اوڑے مری لشکر نا اسہ پین ٹولی اس اوفتیا ہم جلمہو کیک و
کلارک نا لشکر باہ ایتک۔ و کلارک تون اوار 180 آن 146 فوجی

اسہ دے ٹٹ مرگ ٹٹا گواچی کننگرہ۔ دا جنگ ٹٹ 25 مری شہید
مریرہ۔

ایلو پارہ غان کیپٹن براؤن کاہان کوٹ (قلعہ) ٹٹ گٹ
مریک ہراڑے اوفتے سخت گُن و خور نا نیستی تون مون تروئی
ٹمک۔ کسر ٹٹ اونا لشکرہ ہم پچو مزاحمت اسیتون مون تروئی
ٹمپک ولے دودائی لشکر اوفتیا ہر جاگہ غا نظر تخوک مریک۔ اسہ
وار اس پدا ساڑتاپ نا ہندے سر مننگ تون اوفتیا جلیہو مریک و دا
جنگ ٹٹ پنچ آفیسر تون اوار 179 سپاہی مرگ ٹٹا گواچی کننگرہ۔
اوفتیاں اسہ لشکر اس دیر پٹنگ کن پیشتمک و او غٹ ہم مرگ ٹٹا
گواچی کننگرہ و ایلو ماندہ غاک میجر کلبرن نا سروکی ٹٹ پدا
پلیجی نا پارہ غا رادہ مریرہ۔ پلیجیے سر مننگ تون مری لشکر
اوفتیا جلیہو کیک و شش آفیسر، 190 سپاہی تیتون اوار 200 بندغ
کسفنگرہ۔

ایلو پارہ غان کیپٹن براؤن کاہان کوٹ ٹٹ ترند خوراک نا
نیستی و گھیڑ ٹٹا حالت ٹٹ سردار دودا خان آ معاہدہ نا کلہو
رادہ کیک کہ نن کاہان قلعہ یلہ کینہ پدا کانہ ولے اسہ شڑط
ٹسے آ کہ کنے کنا سپاہی تیتون اوار رکھوک واپس ہننگ کن کسر
تتنگ مرے۔ اندن سردار دودا خان دا شڑطے منیسہ اوفتے پدا
رادہ کیک و دا وڑ انگریز آتے کاہان ٹٹ دیہاڑی شکست مریک۔

سردار نورالدین مینگل اول نا کماشی ٹی مزاحمت، ساراوان و جھالاوان (1872 تا 1865):

سردار نورالدین مینگل اول نا کماشی ٹی 1865 ساراوان و جھالاوان ٹی مزاحمت بناء مس۔ دا مزاحمت برطانیہ و خان قلات خان خدا داد خان نا برخلاف اس۔ سال 1865 ٹی سردار نورالدین مینگل نا کماشی ٹی سورگز نا علاقہ آ جلهو مس ہرائی سردار نورالدین مینگل بے سہب مس و او جام بیلہ تون اوار دزگیر مس۔

سال 1871 ٹی اسہ وار پدا سردار نورالدین مینگل جام بیلہ و ملا محمد رئیسانی نا ہمرائی ٹی جنگ بناء کرے۔ سال 1872 ٹی بیلہ آ کوزہ کرسا خضدار شار آ جلهو کرے ولے منہ وخت ٹی کیپی مزاحمت کار آک خلنگار و نورالدین مینگل اسہ معاہدہ ئسے نارڈ ٹ قلات ٹی مریک ہراڑے او خان خداداد خان نا پرمان آ خلنگک۔

گوک پرورش جنگ، مکران (1898):

سال 1898 آ میر بلوچ خان نوشیروانی مکران ٹی جنگ بناء کیک۔ 1898 سال مکران جیونی، پسنی، گوادر، اورماڑہ برطانوی سرکار نا کوزہ ٹی مریرہ و اوڑے نا جانشین انگریز سرکار نا پالیسی تیان بیزار مریک۔ میر بلوچ خان نوشیروانی قلاتک نا مش تیا انگریز لشکر آ جلهو کیک ہراکان گڈ 400 سپاہی تیا ساڑی برطانیہ نا لشکر راہی کننگک۔ میر بلوچ خان تینا سنگت آتون اوار

گوک پروش نا مش تیٹ سنگر بلیک۔ دا جنگ ٹٹی میر بلوچ خان
باء ایتک و اودے 150 سنگت تون اوار شہید کنگگ۔

حاجی کالہ خان بنام مست فقیر، مری علاقہ (1896)

حاجی کالہ خان نا کماشی ٹی مری تا اسہ لشکر ٹس تیار
کرسا برطانیہ نا کوزہ کروکا علاقہ آتیا جلمو کیرہ۔ ریل ٹین و
ٹیلیگرام ٹین ہم نسخان ایتہ۔ دا جلمو تیٹ حاجی کالہ خان
دزگیر مریک و اودے 1896 ٹٹی شش سنگت تون سبی ٹی پھاؤ
تنگگ۔

سردار نورالدین مینگل (ارٹمیکو) نا کماشی ٹی مزاحمت، ساراوان
جھالاوان (1915 آن 1899)

سردار نورالدین مینگل اول آن گڈ منہ وخت اسکان
ساراوان و جھالاوان ٹٹی مزاحمت مفک ولے 1899 ٹٹی اونا مار
میر شاکر خان و نواسہ سردار نورالدین مینگل ارٹمیکو اسہ وار پدا
ساراوان و جھالاوان ٹٹی مزاحمت کن لشکر کشی کیرہ و برطانوی
سامراج بہاز نسخان ایتہ۔ سال 1908 ٹٹی میر شاکر خان تینا مار
تون اوار دزگیر مریک۔ سردار نورالدین مینگل ارٹمیکو ارا سال آن
پد یلہ مریرہ و سال 1915 ٹٹی اسہ وار پدا برطانوی سامراج آ
لشکر کشی کیرہ ولے اسہ سال آن پد 1916 ٹٹی دزگیر مریرہ و ده
سال کن بندی مریرہ۔

نورا مینگل نا مزاحمت، ساراوان و جھالاوان (1917 آن 1908)

سردار نورالدین مینگل نا لشکر ٹٹی مینگل ٹک آن اسٹ و نور محمد اوار مریرہ ہرا نور مینگل نا پن ٹ چاننگک۔ نورامینگل 1908 آن 1917 اسکان مزاحمت کیرہ۔ 1917 آن نورامینگل خاران نواب حبیب اللہ خان نوشیروانی نا کنڈ آ تینا توفک آتا جوڑ کنگ کن کارہ ولے اوڑے نواب نا حکم آ اونا سپایک اودے دزگیر کرسا برطانیہ فوج ثنا دو ٹی ایترہ ہراڑے اودے عمر قید نا سزا تننگک۔

نواب خیر بخش مری اول نا کماشی ٹی مزاحمت (1918)

مری و کھیتران قبائل نواب خیر بخش مری اول نا کماشی ٹی برطانیہ نا کوزہ کروک علاقہ کوہلو، بارکھان، سبی، لورالائی و فورٹ منرو آ جلمہو کیرہ و برطانیہ فوج بھلو کچ ٹسیٹی نسخان ایترہ۔ دا جلمہو آن گڈ ارا بھلو جنگ مریرہ اسٹ گنبد فورٹ و ایلو ہڑپ نا بند آ۔ گنبد فورٹ ٹٹی 200 مری سپاہی خلنگر و ہڑپ نا جنگ ٹٹی 400 جنگجو شہید مریرہ و دُن نواب خیر بخش مری اول نا لشکر باء ایٹک۔ نواب مری نا دا مزاحمت برطانیہ نا برخلاف گڈیکو سلپہ بند مزاحمت و لشکر اس ہراکان گڈ سیاسی مزاحمت و جہد بناء مس و دا سیاسی مزاحمت بلوچستان نا آجوئی 11 اگست 1947 اسکان برجاء سلیس۔

4- بلوچستان ٹٹی برٹش سرکار نا پالیسیک

برٹش سرکار دا مرغن آ وخت ٹٹی 1839-1947 اسکان وخت و حالیت آتا رد ٹ جتا پالیسی اڈ ایتہ ہرافٹیٹی دو شاغپنگ نا پالیسی (عدم مداخلت کی پالیسی)، فارورڈ پالیسی و سنڈیمن سسٹم (سرداری بست و بند) قابل ذکر ء۔

دو شاغپنگ نا پالیسی (عدم مداخلت کی پالیسی)

1840 نا بے سہبی آن گڈ انگریز 1854 ٹنا معاہدہ نا رد ٹ خانء اسہ خود مختار حکمران ٹس منیک۔ دا پالیسی آ عمل کرسا برطانیہ سرکار نا بالادستی کن ہر منکن کوشست کیک۔ دا پالیسی نا رد ٹ او سرپند مریرہ کہ اسہ سوگو و خودمختار ریاست قلات یعنی خان ٹنا خودمختار حیثیت ہی نیامئی ایشیاء ٹی ننا رکھ ٹنا ضمانتء۔ ودیک برطانوی حکمران خان خداداد خان نا لشکرء سوگو کنگ کن مالی کمک ہم کیرہ۔ خان اندا پالیسی آ عمل کرسا تینا لشکرء سوگو کیک و سردار آتا طاغتء کچ ٹ کنگ نا کوشست کیک و سردار تیٹ اسہ خانہ جنگی ٹس بناء مریک ہرا 1876 اسکان برجاء مریک۔

فارورڈ پالیسی :

دو شاغپننگ نا پالیسی نا سوب آن بہاز خانہ جنگی نا سوب آن کرنل فئیر نوشتہ کہ دا خانہ جنگی برطانیہ نا سواد آتیکن نسخان دہے و دا سلاء ایتک کہ داسا وخت بسنے کہ دا پالیسیء پدی اوننگ مرے۔ ڈیرہ جات ٹئی برطانیہ نا سیاسی آفیر سنڈیمن ہم فارورڈ پالیسی نا مخ تفیء کیک۔

فارورڈ پالیسی ٹی او خانہ مطلق العنان حکمران نا جاگہ غا بنجاء نا کماش سرپند مریرہ۔ او دا پالیسی نا عملداری ٹی غٹ سردار تے جتا جتا ہل و تس کیرہ تاکہ خانہ جنگی سلے و اوفتا سواد آتا رکھ مرے۔ داکان مُست سنڈیمن ڈیرہ جات ٹئی دا پالیسی نا عملداریء اریرہ و دائی بے کچ سرسہب مریرہ۔

سنڈیمن نظام (سرداری بست و بند)

1877 ٹئی سنڈیمنء بلوچستان ٹئی برطانوی ریڈیڈنٹ و گورنر جنرل نا حیثیت ٹٹ گچین کنگک۔ سنڈیمن بلوچ ٹک آتیٹی آزادی و مزاحمت نا جوزہ آتے ایسر کنگ کن رشوت و طاغت نا اسہ بست و بند ٹس مونا پیس ہراٹی جرگہ بست و بند و لیوی بست و بند قابل ذکر ء :

جرگہ بست و بند

دا جرگہ بست و بند نا مسخت برطانیہ نا زیردستی نا برخلاف مزاحمت کروکا تے لتاڑ کنگ اس۔ دا جرگہ بست و بند نا ہائی دُن اس کہ جرگہ نا باسک آک برطانوی کوالخواہ تے پن کریہ و جرگہ نا کماش سردار مسکہ۔ سردار نا فیصلہ ضلعی آفیسر یا کمشنر نا موکل تون تفوک اس۔ دا جرگہ ٹی گچین مروک سردار نا مسخت مزاحمتی ٹولی تی لتاڑنگ اس۔ اندا خدمت نا بدل ٹی سردارِ مراعت تننگاکہ، اوفتے عدالتی اختیار تننگا کہ او تینا ذاتی بندی خانہ ہم جوڑ کیر۔ ودیک دا کہ مرگ ثنا سزا، جائیداد تے ضبط کنگ و عمر قید نا سزا تننگ نا ہم اختیار تخارہ۔ دُن دا ہائی ٹی خان ثنا خانیت معزول مرسا کرے۔

لیوی بست و بند

لیوی بست و بند نا ذریعت ٹٹ سنڈیمن برطانیہ حکومت نا برخلاف طاغت آتے توننگ کن سردار تے کیہی سلہہ بند بندغ تخنگ کن زَر تس۔ دا سردارک امن و ایمنی رکھنگ کن فرار آتے برطانیہ حکومت نا مونا ہتنگ نا ذمہ وار اس۔ دُن دا کاریم نا ذریعت ٹٹ سردارک جاگیردار جوڑ مسر و بلوچستان کن سیاسی بست و بند ٹی باز بدلی مس۔

ایسر:

بلوچ سر زمین تینا جغرافیائی اہمیت نا سوب آن اسہ اندنو علاقہ سے کہ ہر دور ٹی بہلا طاغت آتا اندا اُست خواہی

مسنے کہ بلوچ سرزمین ننا کوزہ ٹی مرے۔ سکندراعظم آن پلیس
 برطانیہ اسکان گل دا سرزمین آ کوزہ کنگ کن لشکر کشی کرینو
 ولے کس تینا مسختہ پورو کنگ کتنے انتے کہ بلوچ ہر کوزہ
 گیر نا برخلاف جنگ کرینے۔ اندن ہراوخت برٹش کالونیل طاغت
 جوڑ مس تو برٹش سرکار ہم اندا کوشست ٹی اس کہ بلوچ ڈیہہ آ
 کوزہ کے تاکہ بلوچ قوم غلام کے، دا اسٹریٹجک، رکھتی جغرافیہ
 و باسن آ دیر (ساحل) نا اہم آ علاقہ آتے تینا کوزہ ٹی ہلے۔ داڑکن
 گل آن مُست او چار باسک آ ساڑی اسہ ڈھوک مشن ئس
 بلوچستان آ راہی کرے تاکہ او بلوچستان نا جتا علاقہ آتیٹ ہنسا
 پد رند کیر و بلوچ علاقہ نا رکھتی ہند و بلوچ نفسیاتِ خوانر۔ دا
 ڈھوک مشن نا پٹ و پول آن گڈ اوفتا سفارش آتیا برٹش سرکار
 تینا کوزہ گیر عزائم تتون بلوچستان نا کند آ گام خلک۔ بلوچستان
 آ کوزہ کنگ و تینا کالونی جوڑ کنگ کن او جتا پالیسی اڈ تسرہ
 ہراٹی تینا اُست ئنا جتا معاہدہ، دو شاغپنگ نا پالیسی، فارورڈ
 پالیسی، سنڈیمن سسٹم (سرداری بست و بند)، لسانی، قبائلی و
 زمینی ونڈ (Divide and Rule) قابل ذکر ء۔

گل اٹ رد خیال آتا اصلاح نا باروٹ

(دسمبر 1929ء)

ماؤزے تنگ: مٹ : برناز بلوچ

خیسن آ فوج نا چارمیکو آرمی نا کمیونسٹ پارٹی گل ٹٹ
 کیہی وڑ ٹنا پرولتاری خیال خننگ ٹی بریک، ہرافتیاں پارٹی نا
 راست انگا عملی کسر نا برجائی ٹی اڑاند ودی مریک۔ اگہ دا خیال
 آتا تیوہ وڑ ٹٹ اصلاح کنگ متو گڑا چارمیکو آرمی دا زمہ واری
 تیان اسل عہدہ برا مننگ کروف ہرافتے چین ٹنا عظیم آشوبی جہد
 ٹٹ اوفتے تنگانو۔ بیدس شک دا پارٹی گل ٹٹ دننگا رد خیال آتا
 بنا دا گواچنی ٹی خننگ کہ دا بنداوی یونٹ آک ہر وخت و
 بہازی بزغر و ایلو کارکن تیان جوڑ ء ہرافتا بنداوی بورژوا تپہ آنے،
 پدا ہم اوفتا وجود و ردنگ نا اسہ اہم ء سوب اس داہم ارے کہ
 پارٹی نا کسرشون ادارہ غاک دا رد خیال آتا برخلاف امنا و سوگو ء
 کوشست کنگ و تینا باسک آتے پارٹی نا درست کسر نا زی آ عمل
 کنگ نا تعلیم تس کن ساڑی متنو۔ بنجاہی کمیٹی نا چٹی مرسلہ
 ستمبر اسپرٹ نا تحت دا گانگریس ہندا قرارداد نا وسیلہ ٹٹ
 چارمیکو آرمی نا پارٹی تنظیم ٹٹ کیہی وڑ ٹنا غیرپرولتاری خیال
 آتا درشانیک، اوفتا بنداوی اصلاح نا وڑ و ڈول تا درشانیء کیک و
 کل کامریڈ آتے عمل نا دعوت ایتک کہ او تیوہ وڑٹٹ دافتا
 ایسریء کیر۔

خالص فوجی نقطہ نظر

خیسن آ فوج نا کیہی کامریڈ آئیٹی خاص وڑ ٹٹ فوجی نقطہ نظر بہاز تالان مسنے۔ دانا درشانی شیف تروک بیت آتیان مریک:

1. دا کارمریڈ آک فوجی کاریم و سیاست اسٹ ایلو نا برخلاف و چپ سرپند مریہ و دا مننگ آن من کیرہ کہ فوجی کاریمک سیاسی زمہ واری تے پورو کنگ نا بیرہ اسہ وسیلہ سے ء بہاز آک تو داڑے اسکان پارہ کہ "اگہ نی فوجی لحاظ ٹٹ جوانس گڑا یخیناً سیاسی لحاظ ٹٹ ہم جوانس۔ اگہ نی فوجی لحاظ ٹٹ جوان افس گڑا نی سیاسی لحاظ ٹٹ بچ وڑ ٹٹ جوان مننگ کیسہ۔" دا اسہ قرارداد اس ٹسک ہرادے کامریڈ ماؤزے تنگ خیسن آ فوج نا چارمیکو آرمی نا نودمیکو پارٹی کانگریس کن نوشتہ کریسس۔ چین کن السی فوج نا جوڑ کنگ نا معاملہ بہاز کین ٹس۔ چین نا خیسن آ فوج (ہراد جاپان جنگ نا برخلاف مذاحت نا وخت ہشتمیکو روٹ فوج و پوسکنا چارمیکو فوج نا دروشمء گچین کریسس و ہراد داسا عوامی سپاہ آزاتی پاننگک) یکم اگست 1927ء ٹٹ نان چہانگ بغاوت نا وخت جوڑ کنگاسس، ہندا وڑ دسمبر 1929ء ٹٹ اونا قیامء ارا سال آن زیات مسوسس۔ ہندا وخت ٹٹ خیسن آ فوج نا کمیونسٹ پارٹی تنظیم کیہی وڑ ٹنا رد خیال آتا برخلاف کوشست آئیٹی بہاز گڑا بیل و است سیر ء آزموندہ بیل کرے۔ دا قرارداد ٹی ہندا آزموندہ نا

تخلیص کنگاسس۔ دا قرارداد آن خیسن آ فوج دا لائخ مس کہ او مارکسی، لیننی بنیات آ تینے جوڑ کنگ کے و مست ڈول ثنا فوجی زیم آتے تیوہ وڑ ٹ اسر کے۔ دانا زی آ بیرہ چارمیکو آرمی ٹی آخہ بلکن سرخ فوج نا ایلو غٹ بینٹ آک اسٹ آن پد ایلو عمل کریر۔ دا وڑ چین نا تیوہ خیسن آ فوج ہر لحاظ ٹ اسہ گواچن ء السی فوج اس جوڑ مس۔ تدوکا بیست سال آن زیات نا وخت ٹ چین نا السی فوج آتیٹی پارٹی تا کاریم و سیاسی کاریم تے بہاز دیمروی تنگانے و اوفتے ٹی بہاز گڑا تخلیق کنگانے۔ خیر داسا اوفتا عکس و دروشم بہاز مٹ مسنے ولے عمل نا بنداوی کسر ہمودے ہراکہ دا قرارداد ٹ درشان کنگاسس۔ بیت اسہ گام اس پین مستی مرسا فوجی کاریم تے سیاست نا مقابلہ ٹی سوادی حیثیت تننگ نا بریرے۔

2. اوفتا خیالہ کہ پیہن آ فوج نا وڑ خیسن آ فوج نا کاریم ہم بیرہ جنگ کنگے۔ اوفک دا سرپند مفسہ کہ چین نا خیسن آ فوج اسہ ہندنو سلہہ بند جمیعت ئسے ہرانا مسخت آشوب نا سیاسی زمہ واری تے پورو کنگے۔ خاص وڑ ٹ اینو پگہ خیسن آ فوج تینا کاریم تے بیرہ جنگ اسکان اسل تورپ۔ اودے دژمن نا فوجی تاغتہ بہس کنگان بیدس پین زمہ واری ہم ارفنگ مرے، ہندنکہ الس نا نیام ٹ پروپیگنڈا کنگ، اوفتے سوگو کنگ، اوفتے سلہہ بند جوڑ کنگ، آشوبی سیاسی اقتدار و پارٹی تنظیم تا قیام ٹی اوفتے کمک کنگ، خیسن آ فوج بیرہ جنگ ٹکن جنگ کپک بلکن اونا جنگ نا مسخت الس نا نیام ٹ پروپیگنڈا کنگ، اوفتے سوگو و سلہہ بند جوڑ کنگ، آشوبی سیاسی اقتدار نا قیام ٹی

- اوفتے کمک تنگہ۔ - دا مسخت آن بیدس جنگ بے معنہ مریک و
 خیسن آ فوج تینا وجود نا سوہ گوہک۔
3. ہندا خاتران دا کامریڈ تنظیمی لحاظ ٹٹ خیسن آ فوج ٹی
 سیاسی کاریم کروکا تاغت آتے فوجی کاریم کروکا تاغت آتا تابع
 کیک و دا نعرہ خلیرہ کہ "فوجی بیڈکوارٹر تے پیشن نا معاملہ
 آتے حل کنگ الیبو۔" اگہ دا نظریہ تالان مرسا کرے گڑا الس آن
 بدری، سیاسی اقتدار نا زی آ فوجی کنٹرول، و پرولتاری قیادت نا
 برخلاف خلیس ودی مرو۔ دا بیت کومنتا فوج نا وڑ جنگی
 سرداریت نا کسرے گچین کنگ نا بریر مرو۔
4. داڑتون اوار اوفک پروپیگنڈا نا کاریم تیٹی پروپیگنڈا ٹیم
 آتا اہمیت خن تیان چپ کیرہ۔ الس نا پارہ غان تنظیم نا ویل آتیا
 او فوج ٹی سپاہی تا کمیٹی تنظیم و ہندی مزور و بزغر تا تنظیمی
 کاریم تے خن تیان چپ کیرہ۔ دانا سوہ دا مریک کہ پروپیگنڈا و
 تنظیم تومکا تا کاریم پد تمک۔
5. ہراتم جنگ اسیٹی کھٹیرہ گڑا اوفک گمری مریرہ و ہراتم
 جنگ اسیٹی کھٹفنگ مریک گڑا حوصلہ آتے بڑہ۔
6. بے چکاری آ شعبہ پسندی۔ اوفک بیرہ چارمیکو آرمی نا
 خیالہ تخرہ و دا ماریپسہ کہ ہندی الس سلہہ بند جوڑ کنگ
 خیسن آ فوج نا اسہ بھلو زمہ واری ٹسے۔
7. گیشتر کامریڈ آک چارمی فوج نا کچٹ آ ماحول آن پیشن
 ہُنگ کپسہ او سرپند مریرہ کہ چارمیکو فوج آن بیدس پین بچو
 آشوبی تاغت اس ساڑی اف۔ ہندا خاتران اوفتیٹی تینا تاغت

رکھنگ و و جھد آن پد مننگ نا خیال آک روتہ کننگ ء - دا موقع پرستی نا باقیات آکو۔

8. بہاز آ کامریڈ آک موضوعی و معروضی حالت آتے خن تیان چپ کیرہ و آشوبی اشتافی نا ناجوڑی اوفتے پلوپڑ کیک۔ او لس مخلوق نا نیام ٹٹ خوڑتی و شاییت خواست کننگ نا جھدء کپسہ بلکن اوفک خام خیالی نا گواچی ء و بیرہ بہلو بہلو کاریم کننگ خواترہ۔ دا مہم جوئی نا باقیات آکو۔

خالص فوجی نقطہ نظر نا بنداو آک شیفا تروک ء:

1. سست سیاسی معیار۔ دانا سوہ آن فوج ٹٹ سیاسی راہشونی نا کڑدارء سرپند مننگ ٹی بے سہپی مریک و دا بیت ہم سرپدی ٹی بفق کہ خیسن آ فوج و پپہن آ فوج بنیاتی ردٹٹ اسٹ ایلوڑان جتا ء۔
2. کرایہ نا فوجی تا ذہنیت۔ چندی قیدیک، ہرافک تدوکا جنگ آتیٹی ہلنگاسر، خیسن آ فوج ٹٹی اوار مسنو۔ دا وڑ نا بندغاک تینتون اوار کرایہ نا فوجی تا خاص ء ذہنیت اس بتیرہ دا وڑ او شیف درجہ آتیٹی خالص فوجی نقطہ نظر نا بنداوء تخرہ۔
3. بڑزا تروک تومکا سوہ آتا بنیات آ اسہ مستمی سوہ اس ودی مریک، یعنی فوجی تاغت نا زی آ گرج آن زیات باور کننگ و السی تاغت نا زی آ وے باوری۔
4. چندی کامریڈ آتیٹی خالص فوجی نقطہ نظر ودی مننگ نا اسہ سوہ داہم ارے کہ پارٹی کاریم تتون اوار فوجی کاریم تیا پام تننگ و اونا زی آ شرہ کننگ ٹی بے سہب مسنہ۔

اصلاح نا وڑ و ڈول آک شیفا تروک ء:

1. خواننگ نا وسیلہ ٹ پارٹی نا معیارہ بڑز کنگ مرے تاکہ خالص فوجی نقطہ نظر نا نظری بنداو آتے روتہ غان کشکنگ بٹنگ مرے و خیسن آ فوج و پیہن آ فوج نا نیام ٹ بنیاتی فرقہ چاننگ مرے ، داڑتون اوار موقع پرستی و مہم جوئی نا باقیات آتے ایسر کنگ مرے و چارمیکو آرمی ٹی ساڑی مطلب پرستی آ شعبہ پسندیء کشنگ مرے۔

2. افسر و سپاہی تا سیاسی تربیت و خاص وڑٹٹ مسکوہی قیدی تا خواننگ نا رفتارہ ترند کنگ مرے ، داڑتون اوار ہراڑیسکان مننگ کرے، سیاسی اقتدار نا ہندی ادارہ آتے خیسن آ فوج ٹی ارفنگ کن ہندن آ مزور و بزغر آتے گچین کنگ نا موقع تننگ مرے ہرافتے جہد کنگ نا آزموندہ ارے۔ دا وڑ تنظیمی ردٹٹ خالص فوجی نقطہ نظر نا بنداو آک نزور مرور بلکن ، ایسر مرور۔

3. پارٹی نا ہندی تنظیم آتے خیسن آ فوج نا پارٹی تنظیم آتا زی آ و السی سیاسی اقتدار نا ادارہ آتے خیسن آ فوج آ نغدکاری کنگ کن مونی بتنگ مرے، تاکہ حسین آ فوج نا پارٹی تنظیم، افسر و سپاہی تا زی آ زیم شاغنگ مرے۔

4. پارٹیء کاریم تتون اوار فوجی کاریم تا زی آ پام تننگ و اوفتا زی آ شرہ کنگ مرے۔ پارٹیء تیوہ کاریم تا زی آ شرہ کنگ مرے و اوفتا باروٹ فیصلہ ارفنگ مرے، داڑان مہالو کہ الس اوفتا زی آ عمل کے۔

5. خيسن آ فوج نا رابند آك گچين كنگ مرير هرافتيئي اونا زمه واريك، اونا فوجي و سياسي اداره آتا تعلق آك، خيسن آ فوج و الس نا نيامٹ تعلق آك، سپاہي تا كميٹی تا اختيار و زمه واريك، و فوجي و سياسي اداره آتتون اوفتا سيالي نا صاف وژٹت درشاني مرے۔

انتہاپسند جمہوریت

ہر اتم آن خيسن آ فوج نا چارميكو آرمي بنجاہي كميٹی نا ہدایت آتے مٹانے، ہمو وختان انتہاپسندی جمہوریت نا درشاني تيئي بہاز كمبوتي بسنے۔ مٹيل ٹسے نا داسا پارٹی نا فيصلہ آتے جوان وژٹت پورو كنگگ۔ داسا بچو بندغ اس دا وژٹنا رد ء خواست مونا ہتپك كہ خيسن آ فوج ء "شيف آن بژز اسكان جمہوري مركزيت ء" كارمرز كنگ مرے يا داكہ "اول تيوه جيڑہ غاك شيف ٹنا سطح غان شرہ ٹي ہتنگ مرير و پدان بژز ٹنا سطح غا اوفتا فيصلہ ارفنگ مرے۔" واہم ، اسل ٹٹ دا كمبوتي بيرہ چنك وخت كن و سطح ء ، و دانا متلب دا اف كہ انتہا پسند جمہوري نظريہ آتا ايسري مسنے۔ ايلو لوز آتيٹ دا كہ كيهي كامريڈ آتا ذہن تيئي انتہاپسند جمہوريت داسكان ہم روتہ خلوكے۔ دانا ثبوت تامل و بے باوري نا ہمو جٹاننگا درشانيك ء ہرا پارٹی نا فيصلہ آتا پوروي نا لڑٹٹ مونا مريرہ۔

اصلاح نا وژ و ڈول آك شيفا تروك ء:

نظری پڑ آ انتہاپسند جمہوریتِ ایسر کنگ مرے۔ اول تو دا بیت ئنا نشانہدی کنگ مرے کہ انتہاپسند جمہوریت نا خلیس دا گواچنی ٹی دو بریک کہ دا پارٹی تنظیمِ نسخان رسیفک بلکن اودے تیوہ وڑٹت بھس کیک، پارٹی نا جنگی لائخی تے نزور کیک بلکن اودے تیوہ برباد کیک دا وڑ او پارٹیِ جنگ کنگ نا زمہ واری تے پورو کنگ نا لائخ الپیک و آشوبِ بے سہب کنگ نا سوب جوڑ مریک۔ ارٹمیکو، دا پاننگ مرے کہ انتہا پسند جمہوریت نا بناء ادنی بورژوا تپہ نا نظم و ضبط آن انفرادیت پسندی آن بیزاری۔ ہراتم دا خاصیت پارٹی ٹی جاگہ کیک گڑا سیاسی و تنظیمی ردٹت انتہاپسند جمہوری نظریہ تا دروشمِ ہلیک۔ دا نظریہ غاک پرولتاریہ نا مجاہدی آ زمہ واری تتون سیالی تخپسہ۔

تنظیمی پڑ آ بنجاہی راہشونی نا کمک ٹت جمہوریتِ یخینی جوڑ کنگ مرے۔ دا مسخت کن شیفا تروک بیت آتیا عمل کنگ مرے ;

1. پارٹی نا مہکش ادارہ غاک راہشونی کن درست ء راہ عمل اس ایتر و ہراتم جیڑہ ودی مرے گڑا اوفتے کن حل مونا ہتیر ، تاکہ اوفک تینے راہشونی نا بنجاہ جوڑ کنگ کیر۔
2. بڑز ئنا ادارہ غاک شیف نا ادارہ آتا حالت و الس نا زند آن جوان وڑ ٹت واخب مریر ، تاکہ درست راہشونی کن معروضی بنداو دو بننگ کے۔

3. پارٹی نا ہر سطح نا ادارہء جیڑہ آتے حل کننگ نا وخت فیصلہ آتے بے چکاری ٹٹ ارفنگ مف - اسہ وار اگہ فیصلہ کننگ مس گڑا ترند گام تتون اونا زی آ سلنگ و عمل کننگ مرے۔
4. پارٹی نا بڑز انگا ادارہ غاک برا اہمیت نا فیصلہ اس ہم ارفر ، اودے ہچ وڑٹ پد تخپس و شیف ٹنا ادارہ آتتون اوار پارٹی نا لس باسک اسکان اوفتے سر کیر۔ دانا وڑ و ڈول دادے کہ کاریم تیٹ مُستی باسک آتیکن مچی اڈ تننگہ۔
5. پارٹی نا شیف ٹنا ادارہ و پارٹی نا لس باسک آک بڑزی ادارہ تا ہدایت آتا معنہ آتے تیوہ وڑٹ سرپد مننگ و اوفتے پورو کننگ نا وڑ و ڈول آتا زی آ شاییتی شرہ مرے۔

تنظیمی نظم و ضبط آن بے چکاری

چارمیکو آرمی نا پارٹی تنظیم ٹٹ تنظیمی نظم و ضبط آن بے چکاری نا درشانی شیف تروک بیت آتیان مریک:

الف۔ اقلیت نا اکثریت نا مونا کاٹمء شیف کپنگ۔ مثال ئسے نا ہراتم اسہ اقلیت اس دا ہرک کہ اونا تحریک رائے شماری نا وسیلہ ٹٹ رد کننگانے گڑا اوفک پارٹی نا فیصلہ آتیا است ٹٹ عمل کپسہ۔

اصلاح نا وڑ و ڈول آک دا وڑء:

1. جلسہ ٹی ساڑی تیوہ بندغ آنے حوصلہ تننگ مرے کہ اوفک ہراڑیسکان مننگ کے، تینا خیال آتا تیوہ درشانیء کیر۔ برا

معاملہ اسہ جلسہ سیٹی حل مننگ کپک اوڑا اسہ پین جلسہ سیٹی شرہ کننگ مرے (شڑط دادے کہ کاریم ٹی بچو اڑاند اس ودی مف) تاکہ اسہ صاف ء گام ئسے آ سر مننگ مرے۔

2. پارٹی نا نظم و ضبط نا اسہ خواست داہم ارے کہ اقلیت اکثریت نا مونا کائئمء شیف خلے۔ اگہ اقلیت نا بیت آتے رد کننگ مرے گڑا باندے او اکثریت نا پارہ غان منوک و ارفوک فیصلہء تینا کیر۔ اگہ المی مس گڑا اوفک دوارہ پام ہلنگ کن تینا بیت آتے پین جلسہ سیٹی مونا تخر۔ ولے داڑان بیدس پین بچ وڑٹ فیصلہ نا برخلافی کننگ مف۔

ب۔ تنظیمی نظم و ضبط نا لحاظ کننگان بیدس نغدکاری کننگ:

1. پارٹی نا تہہ ئنا نغدکاری اسہ ہندنو سلہہ ئسے ہراڑان پارٹی تنظیم سوگو مریک و اونا جنگی لائخی تیٹی ودکی مریک۔ واہم خیسن آ فوج نا پارٹی تنظیم ٹ نغدکاری مدام دا نوعیت نا مفک، بلکن بہاز وخت ذاتی نوعیت نا دروشم ٹی ہم بریک۔ گڑا دا بیرہ بندغء آخہ بلکن تیوہ تنظیمء نسخان رسیفک۔ دا ادنی بورڑا تپہ نا انفرادیت پسندی نا درشانیء۔ دانا راستی نا وڑ دادے کہ پارٹی نا باسک آتے دا سرپند کننگے کہ نغدکاری نا مسخت پارٹی نا جنگی لائخی تے ودفنگ نائے، تاکہ تپئی جہد ٹ کھٹ دو برے و داکہ اودے ذاتی جلہو نا وسیلہ جوڑ کننگ مف۔

2. پارٹی نا گیشتر باسک آک پارٹی نا تہٹی نغد کپسہ بلکن اوفک پیشن کارہ نغد کیرہ۔ دانا سوب دادے کہ پارٹی نا لس باسکء پارٹی تنظیم (اونا جلسہ و ایلو کاریمک) نا اہمیت نا

داسکان سما ہم اف و تنظیم نا تہٹی نغد کنگ و پیشن ہننگ نغد کنگ نا نیام ٹ ہرا فرق ارے، اودے سرپد مفسہ۔ دانا راستی نا وڑ دادے کہ پارٹی نا باسک آتے سرپند کنگے تاکہ اوفک پارٹی تنظیم نا اہمیتِ پہہ مریر و پارٹی کمیٹی و کامریڈ آتا زی آتینا نغده پارٹی ناجلسہ آتا تہٹی کیر۔

بِسٹ برابر پسندی

اسہ وخت اسپٹ خیسن لشکر ٹ بسٹ برابر پسندی بہاز ترندی ہلکوسس۔ دانا بہاز آ مثیل آک دا ء: ٹپی سپاہی تے خوراک تننگ نا معاملہ ٹ دا ڈول نا اعتراض آک مسرہ کہ دیکھ و بہاز ٹپی آتیٹ فرخ انتے کنگک، و دا خواست کنگاکہ کہ ہر اسپٹ اسہ ڈول خوراک تننگ مرے۔ ہراتم افسر آک ہلی تیا سوار مسرہ گڑا دا سرپد مننگاکہ کہ دا بیت اوفتا کاریم تا سر تننگ کن المی اف بلکن دا بے برابری نا چیدہ ئسے۔ سامان تا بسٹ برابر ونڈ کنگ نا خواست مسکہ و اگہ خاص دروشم تیٹ گڑاس زیات سامان اسہ کاریم اسپٹ خلنگاکہ و اوڑا ہم اعتراض مسکہ۔ ہرنج تا دننگ و ہتنگ نا لڑ ٹ دا خواست کنگاکہ کہ غٹ بندغ آک بیدس سن و جانجوڑی نا پرواہ غان اسہ کچ باریم ارفر۔ ارا تا بشخنگ نا معاملہ ٹ ہم برابری نا خواست مسکہ و اگہ بیڈ کوارٹر نا عملہ بہلو کوٹی ہلوسس گڑا اوفتے گندہ پاننگاکہ۔ خواری کش کاریم تا سر تننگ ٹ برابری نا خواست مسکہ و ایلوفتیان مچے ہم بہاز کاریم کنگ ٹ ہل و اف کنگاکہ۔ بیت

داڑے اسکان سر مسوسس کہ اگہ ٹپی آک اِرت مسره و اسٹریچر اسٹ مسکہ گڑا اوفتیاں اسٹہ ہم ارفنگتوکہ انتے کہ ہڑتوم آک اسٹ ایلوہ بڑز تکنگ آن من کریرہ۔ دا غٹ مثیل آتیاں سماء تمک کہ بسٹ برابر پسندی خیسن آ لشکر نا افسر و سپاہی تیٹ دائسکان بھلو کچ اسیتون ساڑی۔

سیاسی معاملہ تیٹ انتہا پسند جمہوریت نا ڈول بسٹ برابر پسندی دستکاری و چنکا بزغر زرگزراںی نا ودشت ئے۔ فرخ بیرہ دادے کہ اسٹ نا درشانی سیاسی کاریم تیٹ مریک و ایلو نا مادی کاریم تیٹ۔

اصلاح نا ڈول :

نے دا بیت نا چاہنداری کروئی کہ سرمایہ داری نا ایسری آن مالو بسٹ برابری بیرہ بزغر و ایلو چنکا خواجہ غاتا خام خیالی ئے، و دا کہ سوشلزم نا ردٹ ہم بسٹ برابری نا اصول ٹہفنگ مفک انتے کہ دا وخت مادی گڑا تا بشخنگ (ہر اسٹ آن اونا لائخی نا ردٹ و ہر اسٹہ اونا کاریم نا ردٹ) نا اصول آ مرو و کاریم نا خواست آتا پورو کنگ نا اصولہ ہم مونا تخنگو۔ خیسن لشکر ٹ مادی گڑا تا بشخنگ مچے بہاز برابر منگ المیہ، دنکہ افسر و سپاہی تے برابر خوراک تنگ نا معاملہ، انتے کہ جہد ئنا ساڑی آ خواست اندادے۔ ولے بیدس المی آ بسٹ برابری نا مخالفت کنگ المیہ انتے کہ جہد دانا خواست کپک۔ داڑان چپ دا جہد نا کسر ٹ اڑاند ودی کیک۔

موضوعیت :

پارٹی نا بہاز آ باسک آئیٹ موضوعیت بھلو کچ ئسے اسکان خننگک، ہراڑان سیاسی حالت نا جاچ و کاریم تا راہشونی نا لڑ ٹٹ بھلو نساخان ارفوئی تمک۔ سوپ دادے کہ سیاسی حالت نا موضوعی جاچ و کاریم تا موضوعی راہشونی نا نتیجہ المی ڈول ٹٹ موقع پرستی یا مہم جوئی نا دروشم ٹٹ مونا بریک۔ ہراڑے اسکان موضوعی نغدکاری، بے خیالداری و بے بنیات بیت آتا یا شکبری نا تعلقدارئی، پارٹی نا تہہ ٹٹ دن انگا ڈول و عادت آک ہر وخت بے اصولی آ تنازعہ غاتے ودی کیرہ و پارٹی تنظیم نساخان ایتہ۔

پارٹی نا تہہ ئنا نغدکاری نا لڑ ٹٹ اسہ پین ذکر ئنا لائخ بیت اس دادے کہ بہاز آ کامریڈ آک نغدکاری کنگ وخت آ بھلا بھلا ویل آتے خن تیان چپ کیرہ و تینا پام چنکا چنکا ویل آتے اسکان کیرہ۔ او دا سرپد مفسہ کہ نغدکاری نا تیوہ غاتیان بھلا مسخت سیاسی و تنظیمی ردی تا پاش کنگ۔ ہراڑے اسکان ذاتی ردی تا بیت، اگہ او فتا تعلقداری سیاسی و تنظیمی ردی تیتون متو گڑا او فتیا حد آن زیات نغدکاری کنگ نا گرج اف نئے گڑا او کامریڈ سرگڑدان مریک۔ گیشتر دا کہ ہراٹم دا ڈول نا نغدکاری تالان مریک گڑا دا بیت نا بھلو بھیم اس بش مریک کہ پارٹی نا باسک آک تینا تیوہ غا پام چنکا ردی تیا کرور و ہر بندغ

لغور و کچ آن زیات محتاط مرو و پارٹی نا سیاسی کاریم تے بے خیال کرو۔

اصلاح نا تیوہ غاتیان بھلا وڑ دادے کہ پارٹی نا باسک آتے تعلیم تننگ مرے تانکہ اوفتا فکر و پارٹی نا زند سیاسی و سائنسی اسپرٹ آن پُر مرے۔ دا مسخت کن نئے آ آلمیء کہ :

1. پارٹی نا باسک آتے بیل ایتن کہ او موضوعی جاچ و گمان کننگ نا جاگہ غا سیاسی حالت نا جاچ و تپئی تاغت آتا اندازہ خلنگ ٹٹ مارکسی و لیننی ڈولء تینا کیر۔

2. پارٹی نا باسک آتا پامء چاگڑدی و زرگزرائی پٹ و پول و خواننگ نا پارہ غا کین تانکہ او جہد نا ڈٹ بندی و کاریم نا ڈول تے سرپد مریر، و کامریڈ آتے سرپد کین کہ اگہ او گواچن حالت نا پٹ و پولء کتور گڑا خام خیالی و مہم جوئی نا کڑمب آ کڈ ٹٹ تمور۔

3. اوفتے دا ہم پان کہ او پارٹی نا تہہ ٹنا نغدکاری نا وخت آ موضوعی، اسہ پارہ غا فیصلہ بنفنگ و نغدکاریء گندہ ء تلہ ئسے آ ہتنگ آن پدی چکر تینے، و اوفک انت کہ پار اونا بنداو گواچنی آ مرے و نغدکاری سیاست نا چر آن پیشن مف۔

انفرادیت پسندی

خیسن لشکر نا پارٹی تنظیم ٹٹ انفرادیت پسندی نا رجحان نا درشانی شیف تروک بیت آتیان مریک :

1. بیر بلوک آ ذہنی:

بہاز آ کامریڈ آک پارٹی نا تہہ ٹ اسہ سپاہی کامریڈ
 ئسے نا نغدکاری نا پلویڑ ٹ بنگ آن گڈ پارٹی آن پیشن بیر ہلنگ
 کن وخت پترہ۔ بیر ہلنگ نا اسہ ڈول اس ہمو کامریڈ بے دادی نا
 گواچی یا اودے کرینگ تنگ۔ او پارٹی نا تہہ ٹ ہم بیر ہلنگ
 نا کوشست کیرہ۔ ”نی دا جلسہ ٹ کنے آ نغدکاری کرینس ای
 بروک جلسہ ٹ نے آن بیر ہلنگ نا اسہ نہ اسہ وڑ اس پٹوٹ
 کشوٹ۔“ دا ڈول نا بیر ہلوک آ ذہنیت خاص ذاتی منشاء مونا
 تخنگ و تپہ و تیوہ پارٹی نا مفاد آتے خن تیان چپ کنگ نا
 سوب ودی مریک۔ دانا ہدف دژمن تپہ مفک، بلکن ننا تینا چر ئنا
 بندغ آک مریہ۔ دا اسہ اندنو زاری ء گڑا ئسے برا تنظیم و اونا
 جنگی لائخی تے نزور کیک۔

2. ٹولی باز آ ذہنیت:

بہاز آ کامریڈ آک بیرہ تینا چنکا ٹولی نا مفاد آتے مونا
 تخرہ و لس مفاد خن تیان چپ کیرہ۔ ایہن تو پاش اوفٹیٹ ذاتی
 مفاد آک خننگپسہ، ولے اصل ٹ اوفٹیٹ گیشتر تنک نظر
 انفرادیت پسندی ڈھکوک مریک و انفرادیت پسندی نا وڑ دا ہم
 بنجاہ آن نرنگ و نسخان تروک ئسے۔ ٹولی باز آ ذہنیت خیسن آ
 لشکر ٹ بناء آن لس مسنے اندن نغدکاری نا سوب آن دیخس
 اصلاح مسنے، ولے پد بچوک زیم آک دائسکان ساڑی ء و اوفتے
 ایسر کنگ کن گیشتر جہد نا خواست۔

3. ملازم آ ذہنیت:

بہاز آ کامریڈ آک پہہ مفسہ کہ پارٹی و خیسن لشکر، ہرافتا او باسک آک ء، ہڑتوم آک انقلاب نا کاریم تے سر تننگ کن سلہہ نا حیثیت تخرہ۔ او دا احساس کپسہ کہ او تینٹ انقلاب نا مڈیک ء، بلکن او دا تکرہ کہ اوفک بیرہ تینا افسر آتا مونا ورنندی تروک ء، نئے کہ انقلاب نا مونا۔

انقلاب نا باروٹٹ دا جانبڈ ملازم ذہنیت ہم انفرادیت پسندی نا اسہ درشانی ئسے۔ اندا سوہء کہ انقلاب نا بے شڑط خدمت کروک بندغ تا کچ بہاز زیات اف۔ ہراتم اسکان دا ذہنیت ایسر کنگ متنے ہموتم اسکان کاریم کروک بندغ تا کچ ٹ ودکی مفرو و انقلاب نا کبین آ باریم ساندہ منہ حسابی بندغ تا کوپہ تیا مرو، و دا حالت جہد اکن بھلو نسخان ئسے۔

4. عینش پٹنگ:

خیسن فوج ٹ بہاز اندنو بندغ ہم اریر ہرافتا انفرادیت پسندی نا درشان عینش پٹنگ ٹ مریک۔ او ساندہ اندا ودار ٹ مریرہ کہ اوفتا یونٹ بھلا شار تیٹ بنو۔ او گڑا ہمو جاگہ غاتیا کاریم کنگ کن آخہ بلکن عینش کنگ کن ہنگ خوارہ۔ او خیسن علاقہ تیٹ، ہراڑے زند ڈکھیاء، اسل کاریم کنگ خواپسہ۔

5. جانبڈی:

بہاز کامریڈ اندنو اریر کہ ہراتم اسہ چنکو بیت اس ہم اوفتا آست خواہی نا برخلاف مس گڑا او جانبڈ مریرہ و کاریم یلہ کیرہ۔ دانا بھلا سوہ خواننگ نا کمبوتی، و دانا اسہ سوہ اس دا

ہم ارے کہ راہشون آک معاملہ تے سر تننگ، کاریم تننگ یا اصول
ٹہیفنگ ٹٹ بے مناسب ڈول دوئی کیرہ۔

6. فوج آن بے تعلقداری نا اُست خواہی:

برا بندغ آک خیسن فوج ٹتون ہندی کاریم تیا بدلی نا خواست
کیرہ، اوفتا کچ ٹٹ دے پہ دے آن ودکی مریسہ۔ دانا سوہ
بیرہ بندغ تے اسکان اف بلکن دانا سوہ دا ہم ارے کہ :

(a) خیسن فوج ٹنا مادی زند بہاز سخت۔

(b) مرغنا جہد آن گڈ بہاز دمدری محسوس مریک۔

(c) راہشونک معاملہ سر تننگ، کاریم تننگ یا اصول

ٹہیفنگ ٹٹ بے مناسب ڈول دوئی کیرہ۔

اصلاح نا ڈول دادے کہ تیوہ غاتیان مُست خواننگ ٹٹ
ودکی کنگ مرے تانکہ نظریاتی دروشم ٹٹ انفرادیت پسندی نا
اصلاح مننگ کے۔ داڑان گڈ معاملہ تے سر تننگ، کاریم تننگ و
اصول ٹٹ مناسب وڑ و ڈول دوئی کنگ مرے۔ داڑان بیدس دا ہم
المیہ کہ خیسن فوج نا مادی زندہ جوان جوڑ کنگ نا وڑ و ڈول
پٹنگ مرے و جارات و بحالی نا برا وار ہم دو بس اوڑان سواد
ارفنگ مرے، تانکہ مادی حالت جوان مرے۔ نئے تینا تعلیمی
کاریم ٹٹ بندغ آتیا دا پاش کروئی کہ انفرادیت پسندی تینا
چاگڑدی بُنشت نا ردٹ پارٹی نا تہہ ٹی شیف بورژوا و بورژوا
نظریہ غاتا عکس۔

لوس خلوک باغی تا نظریہ:

خیسن فوج ٹٹ لُوس خلوک باغی تا سیاسی نظریہ ودی مسنے انتیکہ دائی لُوس خلنگ یعنی بے سواد پیری خلنگ نا کچ زیاتِ و چین ٹٹ، خاص وژٹٹ جاندمی صوبہ غائیت لُوس خلوک آتا کچ بہاز زیاتِ۔ دا نظریہ نا درشانی شیف تروک نوشت دروشم آتیٹ مریک:

1. بہاز بندغ آک بیرہ گشتی گوریلا کارروائی تیان ننا سیاسی اثر و رسوخ ٹٹ ودکی کنگ خوارہ، ولے او دا ودکی کن وتاخ نا علاقہ و اُلسی اقتدار نا ٹہیفنگ نا خواری کش آ کاریم آ امانا افس۔

2. بہاز بندغ آک خیسن فوج نا شاییت کنگ وخت آ بندی خیسن گاٹ و بندی خیسن لشکرِ شاییتی بشخنگ و دُن باقاعدہ خیسن فوج نا شاییت کنگ نا کسر دوئی کپسہ بلکن او ”کرایہ غا سپاہی تخنگ و ہلی ہلنگ“ و ”تُرڈو ہلوک آتے ارفنگ و باغی تے امانا کنگ“ نا کسرِ دوئی کیرہ۔

3. بہاز بندغ آک اُلس تون اوار مریسہ خواری کش جہدِ برجاء تخنگ کن ہمو خواست مروک صبر و دلیل آن ہورک ء و اوفک بیرہ بہلا شار آتیا ہنیسہ پڈ پُر ارغ کنگ و نوش کنگ خوارہ۔ لُوس خلوک باغی تا نظریہ نا دا تیوہ غا درشان آک خیسن لشکرِ تینا فرض آتا ایسری تننگ نا کاریم ٹٹ بد ء اژاند مریرہ، اندا خاطر خیسن لشکر نا پارٹی تنظیم نا تہٹی نظریاتی جہد نا اسہ اہم ء مسخت

اس دادے کہ دا نظریہ ایسر کنگ مرے۔ دا بیتِ ملی
 ٹی جاگہی کنگ المیہ کہ متکنا زمانہ نا 'ہوانگ چاو'،
 یا 'لی چھوانگ' کون آ لوس خلوک باغی تا وڑ و ڈول تا
 موکل ساڑی حالت آتیٹ تنگ مفک۔

اصلاح :

1. تعلیم نا کاریمہ توند کنگ مرے، رد آ نظریہ غاتیا
 نغدکاری مرے، و لوس خلوک باغی تا نظریہ ایسر کنگ
 مرے۔
2. ساڑی خیسن لشکر نا بنماسی ٹولی تیٹ و ہمو جنگی
 کیزی تیٹ، ہرافتے زوت آتیٹ بھرتی کنگانے، تعلیم توند
 کنگ مرے تانکہ اوفتیٹ خانہ بدوشی نظریہ نا ایسری
 مننگ کے۔
3. کاریم ٹٹ اوار ہمو مزور و بزغر آتے، ہرافتے جہد نا
 آزموندہ ارے، خیسن لشکر ٹٹ اوار کنگ مرے تانکہ
 دانا جوڑشت حالت بدل مننگ کے۔
4. مجاہد مزور و بزغر آتیان خیسن لشکر نا پوسکنا یونٹ
 تیار کنگ مرے۔

مہم جوئی نا بچوک آک:

خیسن لشکر نا پارٹی تنظیم وختی آن مہم جوئی نا
 برخلاف جہد بناء کروکِ ولے دا جہد دائسکان گنج اف۔ اندا

خاطر خیسن لشکر ٹٹ دا نظریہ نا پد بچوک زیم آک ساڑی ء۔
دافتا درشان دادے:

1. موضوعی و معروضی حالت آتے بے پام کریسہ
بیدس چک و پد کارروائی کنگ۔
2. شار آتیکن پارٹی نا ٹہیفوک پالیسی نا کمبوتی، بیدس
برجاء مزاجی آن پرمان کنگ۔
3. فوجی اصول آتیا ترندی تون پابند مفننگ، خاص
وڑٹٹ باہ تننگ وختا۔
4. کیہی یونٹ آتا پارہ غان اراتے بُن تننگ نا
کارروائیک۔
5. ٹرڈو ہلوک آتے سُم نا گواچی کنگ، و بدنی سزا
تننگ نا کارروائیک، دا ہڑتوم آتیان مہم جوئی نا گند
بریک۔ مہم جوئی تینا چاگڑدی بُنشت نا ردٹٹ لوسی
پرولتاریہ و شیف بورژوا تپہ نا نظریہ تا اواری
ٹسے۔

اصلاح:

1. نظریاتی ڈول ٹٹ مہم جوئی نا ماس کشی کنگ مرے۔
2. اصول و پالیسی تا کمک ٹٹ مہم جوئی آ کارروائی تا
اصلاح کنگ مرے۔

بلوچستان ٹٹ برجا چینی سرمایہ کاری و بلوچ مزاحمت

داد بلوچ

بلوچستان ٹٹ چین دا وخت کیهی پراجیکٹس ، پاور پلانٹس، فیلڈز و چندی ہند آتیا سرمایہ کاری نا لالچ ٹٹ بلوچستان لٹ و پل کنگ نا عملہ برجا تخوکے و بلوچ مزاحمت نا خلیس نا سوب آن دا وخت کیهی ہندن آ جاگہ آتے تینا نظر ٹی کرینے ہراڑے او سرمایہ کاری یعنی لٹ و پل نا عملہ برجا تخنگ خوائک البتہ بلوچ مزاحمت و جنز و بلوچ جہدکار آتا پارہ غان چندی جلوہو آتا خلیس آن دا وخت او تینا دو تے پد تورینو و ہندا وڑ دا وخت چین پاکستان تون اوار مرسا بلوچ مزاحمت لٹاڑنگ و نزور کنگ کن تینا تاغت خڑچ کنگو دا مسخت نا تحت چین دا وختا بلوچستان ٹٹ سرمایہ کاری آن زیات بلوچ مزاحمت نزور کنگ نا زی آ زر خرچ کنگ انٹیکہ چینی ماہرین و بیرہ پن ئنا تھنک ٹینکس آتے دا بیت نا علم ارے کہ بلوچ مزاحمت و جنز نا ساڑی مننگ و سوگوی ٹی بچ وڑٹ سرمایہ کاری ٹی سرسہب مننگ کروفس۔ دا لڑ ٹٹ چین پاکستان اسہ پارہ غان مالی کمک کنگے تاکہ بلوچستان ٹٹ تینا ملٹری تاغت ودفنگ کے و بلوچ مزاحمت نزور کنگ ٹی خرچ کے و ایلو پارہ غان چین بلوچ مزاحمتی جہدکار آتے کاونٹر کنگ و ٹک کنگ کن پاکستان

جدید سلہہ تیان سیر تنگے ہرانا سوب آن پاکستانی فوجی نا لائخی تیٹی ودکی نا خلیس ارے۔ ساڑی آ دے تیٹی تیوہ بلوچستان ٹٹ بلوچ جہدکار آتا برخلاف کارمرز مروکا ڈرونز آتیٹی بہازی ہمو ڈرون آک کاریم ٹٹ ہتنگانو ہرافتے چین پاکستانہ بلوچ جہدکار آتے کاونٹر کنگ کن تسنہ۔ البتہ تدوکا کیہی وخت آتیان پاکستانہ کمک تنگ نا پد ہم بلوچ مزاحمت ٹی ترندی و تاغتہ خنسا داسا چین تینا سرمایہ کاری نا حوالہ ٹٹ گڑتی کرسا خننگ ٹی بریک۔ ہندا خاتران چین پاکستان نا زی آ زور شاغنگہ کہ او چینی فوجی تے بلوچستان ٹٹ سیکورٹی اڈہ یا بنیات جوڑ کنگ الہ تاکہ او تینا شاری تے تینٹ رکھنگ کے البتہ پاکستان دنو ہچ ردی کنگ خواپیک ہرانا سوب آن بلوچ جنگ ٹٹ جہان نا ایلو تاغت آک اوار تہر ہندا خاتران پاکستان چین آن مالی کمک مچ کرسا بلوچ راجی جنز نا برخلاف بیم بش کروکو جنگ اس کنگ کیک۔ پاکستان جوان وڑٹٹ دا بیت ثنا علم تخک کہ بلوچ راجی مزاحمت نا برخلاف اوفتے جنگ کنگ کن جہانی فنڈز و مالی کمک نا ہر حال ٹٹ گرج ارے و چین آن بیدس دا وخت دنو ہچو تاغت و ڈیہہ اس اف ہرا بلوچ راجی جہد نا برخلاف پاکستانہ کمک کے ہندا خاتران چین نا داڑے رہینگ پاکستان کن بہاز المیہ - ہندا خاتران بلوچ جہدکار تا پارہ غان چینی تیا جلیہو ریاست کن خلیس و نسخان نا گھنٹی جوڑ مسنو و اود تینا وس ٹٹ کوشست کنگے کہ او بلوچ جہدکار آتے چینی تا زی آ جلیہو کنگگان تنگ کے۔ بلوچستان ٹٹ برجا چینی سرمایہ کاری نا زی آ اسہ نظر اس

دا وخت چین بلوچستان ٹٹ چندی پراجیکٹس آتا زی آ کاریم کنگے ہرائی حب پاور پلانٹ، ہراکہ چینی کمپنی نا پانگا جوڑ مسنے، سی پیک نا تحت کیہی پراجیکٹس آتا زی آ کاریم نا لڑ برجاء، ہندا وڑ سیندک ٹٹ ہم چینی کمپنی ارا سال آن زیات مریک کاریم کنگے و بلوچستان نا وسائل آتے لٹ و پل کنگ ٹی بے کچ بشخ ہلنگے۔

چائنا حب پاور پلانٹ جنریشن پلانٹ:

چین نا کمک و مالی سپورٹ آن چائنا پاور حب جنریشن کمپنی (CPHGP) نا تحت حب ٹٹی پاور پلانٹ اس تیار کنگانے ہرانا تحت پاکستان بجلي تنگو۔ پيشن ڈیہہ ٹنا کوئلہ غان چلوکا دا پاور پلانٹ پاکستانی اسٹیشن نیشنل گرڈ 1320 میگاواٹ بجلي ودي کنگ نا تاغت تخک۔ حبکو دا وخت 2920 میگاواٹ بجلي تنگے۔ دا پلانٹ حبکو تون اوار مرسا جوائنٹ وینچر نا تحت جوڑ کنگانے دانا فائدہ اسہ پارہ غان پاکستان بجلي نا دروشم ٹٹ ہلنگے و ایلو پارہ غان چین ہم جتا وڑ تیٹ اوڑان سواد ارفنگے۔ چین نا کوشستے کہ دننگا منصوبہ آتا دروشم ٹی سرمایہ کاری نا جالے تالان کے۔ اسہ پارہ غان چین گوادر ٹٹ پورٹ جوڑ کنگے و ایلو پارہ غان اونا دا پالیسی ہم ارے کہ او بلوچستان نا غٹ دریابی علاقہ آتیٹی تینا بنجاہ تفعہ انتے کہ براہ راست فوجی بیس جوڑ کنگ مننگ کیک گڑا دا حالت ٹٹ پلانٹ یا ایلو منصوبہ تا دروشم اٹ چین گوادر آن کراچی بندرگاہ اسکان

تینا جالہ شاغانے۔ چین امریکہ یا ایلو کالونیل تاغت آتا وڑ ہارڈ یا بیدادی آ پالیسی تا جاگہ غا دننگا منصوبہ بندی یا اکنامک پالیسیز آتا تحت تینا تاغت ودفنگ نا کوشست کیک ہراڑے او بیرہ پن ثنا اکنامک زونز آتا دروشم ٹٹ تینا جاسوس آتے تالان کیک و اوفک چین ثنا مفاد آتیکن کاریم کیرہ۔ پاکستان نا وڑننگا نیو کالونیل ڈیپک ہرافتا تینا ہجو آرات ء پالیسی مفک اوفتے دننگا تاغت آتا کاریم تیا نظر تخنگ نا موکل مگک بلکن اوفک گڑاس مفاد آتیکن اوفتا مفاد آتا رکھہ کیرہ ہندنکہ کہ دا وخت پاکستان ہر اسہ چینی آ چندی فوجی تے سیکورٹی نا بستار ٹٹ تعینات کرینے۔ پاکستانی ایجنسی و فوج نا کاریم چینی تے رکھ تننگ اسکان محدودہ و ہندا وڑ چین داڑے ہرا پالیسی و حکمت عملی تے جوڑ کنگہ او ردٹ پاکستان نا جند بے سماء۔ دا چینی کمپنی نا حوالہ ٹٹ اسلم بھوتانی ہرا دا پارلیمانی سیاست تون تفوکہ او پاریسس کہ چینیک ہندی بندغ آتیان اوفتا زورگاریہ پہلانو و دریابی زند آتے تباہ کرینو۔ چینی کمپنی پاکستانی فوج نا حمایت آن لسبیلہ و اورماڑہ تون اوار دریابی علاقہ آتیٹ تالان مننگ ء و اوفک کسہ جوابدہ ہم سرپند مفسہ۔ داڑان درشان مریک کہ دا چینی کمپنیک پاکستان ٹٹ کسہ کمک تننگ و سرمایہ کاری کن آخہ بلکن لٹ و پل نا ارادہ ٹٹ بلوچستان ٹی ساڑی ء و تینا مفاد آتیکن کاریم کنگو۔

سیندک پراجیکٹ نا وسیلہ ٹ چینى لٹ و پل سیندک
 ٹٹی تدوکا ارا دبائی آن برجاء و چینی کمپنی بلوچستان نا خیسن نا
 کوڑ آتے ارانگ دیک، ارارے بہا کیک، اوقتا مالیت اخسے ، اونا
 گواچن آ نہاد انٹرنیشنل مارکیٹ ٹ انت چلنگے و چین داڑان
 اخس زر جوڑ کنگے و پاکستانی ریاست تون اوار بلوچستان ٹ
 ساڑی فوج داڑان اخس زر مچ کنگ ۛ دانا باروٹ ہچکس تپک و
 کس ئسے ہم چاہنداری تننگ مفک۔ دا راز اسہ پارہ غان کمپنی
 ٹی کاریم کاروکا بندغ و ایلو پارہ غان فوج نا آفیسرز آتے سماء
 بلکن مننگ کیک پاکستانی فوجی تے ہم سما اف کہ اخس مالیت
 نا خیسن نا کوڑ داکان کشنگ مریک ۛ بلکن کمپنی نا تحت
 رسینگوکا فنڈ آتیاں اوفک خوش و استجم ۛ - دا منصوبہ 1990
 ٹ بناء مس ولے دا ہندی بندغ آتے ہچو سواد اس رسینگتے، دا
 منصوبہ ٹ بلوچستانء بیرہ پنچ فیصد رائلٹی رسینگ و دا
 رائلٹی ہم فوج کن کائک و ہندا وڑ ایلو غٹ فائدہ غاک پاکستانی
 وفاق و چینی کمپنی کن کارہ۔ ہندی بندغ آتیکن دا منصوبہ ایلو
 منصوبہ آتا وڑ ہچو دیمروی سیکن آخہ بلکن وبال جان جوڑ
 مسنے۔ سیندک تون تفوک چار بلوچ علاقہ ساڑی ۛ ہراڑے ہر
 پولیس، ایف سی و آرمی تا چوکیک جوڑ ۛ و ہندا وڑ ہندی بندغ
 آتے تینا ارا تیا ہننگ کن ہم آرمی نا پارہ غان تروکا کارڈ آتے نشان
 تروئی مریک یعنی شناختی کارڈ آن بیدس ہم اوڑے پین کارڈ جوڑ
 کرفنگک ہرا نا ہندی مننگ نا اسہ ثبوت اس مریک و ہراتم نی
 کارڈء نشان ایتسہ گڑا نے تینا خلک آ ہننگ نا موکل رسینگک۔

چینی کمپنی آرمی نا کمک تون ہندی بندغ آتے سخت تنک کرینے و بندغ آتا آزاتیء تيوہ وژٹ پلنگانے۔ 24 گھنٹہ کاریم مریک یعنی داڑے اسہ سیکنڈ کن ہم کاریم سلپیک و اسہ دے ٹی کیہی خیسن نا باکس جوڑ کنگک ہرافتا مالیت کروڑ آتیٹی مریک۔ و ہندا وژ سیندک ٹی کاریم کروکا ہندی بندغاک چندی وار سیندک کمپنی ٹی کاریم کروکا چینی تا رویہ نا برخلاف برانز کرینو جبکہ سیندک ٹ کاریم کروکا ہر بندغ کہ ہرا توار بڑز کیک اودے کاریم آن کشیرہ یعنی اوفتا زند و سختی تا چینی تے ہجو غم اس افک بلکن جہان ٹ دا رویہ ہر کوزہ گیر نا مریک، اوفتے ہندی بندغ آتتون ہجو کاریم اس مفک و بیرہ تینا مفاد آک دوست مریہ۔ چینی تے ہم بلوچستان ٹی بیرہ تینا مفاد آک دوست ء و اوفتا مفاد آک بلوچستان نا مال مڈی نا لٹ و پل کنگ ٹی ڈھکوکء۔ چین ٹکن دا وخت بلوچستان اسہ خیسن نا چک اس جوڑ مسنے ہراکان اود کھرب آتیٹی زر مچ کنگء و ہراژان کوزہ گیر پاکستان و چین تومکا سواد ارفنگ ء۔ بلوچستان ٹ چینی تا وسائل آتے لٹ و پل کنگ نا اسہ داستان اس سیندک ٹی جوڑے ہراڑے او تدوکا سی (30) سال آن ساڑیء۔ ریاست و چینی تا دا بیانیہ کہ ننا سرمایہ کاری بلوچستان کن دیمروی و روزگار بتو، کوزہ گیر نا پارہ غان دروغ ء بیانیہ سیان بیدس پین ہچس اف۔ اگہ چینی کمپنی بلوچستان ٹ ہندی بندغ آتے دیمروی تسکہ گڑا اینو لسبیلہ و سیندک بلکن رخشان ڈیویژن دیمروی نا بھلو مثل جوڑ کنگ مسرہ ولے دا ہجو کوزہ گیر ئسے نا فطرت ٹی اف کہ

اود ہندی بندغ آتے دیمروی نا کنڈ آ دے ، اوفتیکن ہندی ایجنٹ
 آک ہی کل آن اہم ء ہرافتے پیسہ ترسا اوفک اڑزانی ٹٹ لٹ و پل
 کنگ کیرہ۔ بلوچستان ٹٹ چین ٹکن پاکستانی فوج اسہ ہندونو
 ادارہ ئسے نا دروشم ٹٹ ساڑی ہرا چینی تا کوزہ گیری و لٹ و
 پلے تیوہ وڑٹ رکھیک۔

سی پیک و اوڑتون تفوک چندی پراجیکٹس آک:

سی پیک نا تحت دا وخت بلوچستان ٹٹ چندی
 پروجیکٹس آتا زی آ کاریم برجاء ہرائی پاور پلانٹس، انٹرنیشنل
 ایئرپورٹس، گوادر پورٹ، کسرک و پین کیہی منصوبہ غاک اوار ء
 ہرافتا وسیلہ ٹٹ چین بلوچستان ء گاشخ تون تفنگ خواہک۔ چین
 نا کوشست ء کہ او زوت سی پیک کسر نا کاریم تے پورو کے
 ہراکان اود تینا قافلہ آتے گذارینگ کے و تیل ء ہنداکان ایکسپورٹ
 کنگ کے۔ چین دا کوشست ٹی سی پیک نا تحت پین پراجیکٹس
 آتا زی آ ہم کاریم کنگے تاکہ داڑے تینا گام تے پین سوگو کنگ
 کے۔ دا لڑ ٹٹ گیشتر ہندنا پروجیکٹس آتیا کاریم برجاء ہراڑے
 چینی بندغاک کاریم کنگو و اسہ بھلو کوشست اس بلوچستان و
 پاکستان نا ایلو علاقہ آتیٹی چینی تا آبادکاری ہراکہ چینی پروگرام
 نا بشخ ئسے۔ چینی تا آبادکاری نا حالت ٹٹ او تینا گام تے
 داڑے پین جہی کنگ خوائرہ تاکہ او بلوچستان ء جوان وڑٹ
 سروے کنگ کیر و بروکا وخت ٹٹ اگہ گرج مس فوجی مسخت
 آتے ہم پورو کنگ کیر۔ چین اسہ پارہ غان تینا زرگزرائی دیمروی

نا پن اٹ تیوہ جہان ٹ تینا تاغتۂ تالان کنگے و ایلو پارہ غان
 کیہی بند آتیا تینا فوجی اڈہ جوڑ کنگ خواہک۔ گوادر اوڑکن بہاز
 اہم ء علاقہ ئسے ہرا بحیرہ عرب نا اسل مونا ساڑی ء و ہراکان جہان
 نا اسہ بھلو تیل اس گدرینگک بلکن انڈیا ہم ہرا ڈیہہ تیان تیل
 ہلیک اوقتا ہنگ ہم ہنداکان مریک دُونی ٹی چین تینا ہر مننگ
 کروک کوشست آتے کرو کہ او بلوچستان ٹ تینا گام تے سوگو
 کے و داڑے بیرہ اکنامک زونز آخہ بلکن فوجی مسخت آتے ہم
 دوئی مرے۔ انڈیا نا دژمن مننگ نا بستار ٹ چین اودے ہم
 پلویرڈ کنگ نا کوشست ٹئی ء ، بنگلادیش و سری لنکا ٹی پورٹ
 جوڑ کنگان پد چین کوشست کنگے کہ اود گوادر ٹی ہم پورٹ
 جوڑ کرسا تینا فوجی تے تعینات کے و داڑے تینا ہنجاہ جوڑ کے۔
 ہراڑے چینی کمپنیک سیندک و دریابی علاقہ آتا لٹ و پل ٹی اوار
 ء ہندن چین گوادر نا وسیلہ ٹ داسا جہان نا سیاست ء زیمی
 کنگ خواہک۔ چین دا کوشست ٹئی ء کہ او سی پیک ء ہر حالت
 ٹی سرسہب کے البتہ داسکان چین تینا کوشست آتیٹی تیوہ
 وڑٹ بے سہب ء۔

بلوچ مزاحمت :

بلوچ راجی جنز تینا ہر مننگ کروک کوشست و جہد
 کنگے کہ او چین ئنا کسر ء توننگ کے۔ بلوچ جہدکار، خاص کر
 سلہہ بند مزاحمت چین اکن بہاز مشکل ودی کرینے، جند ندر
 جلہو آتا خلیس آن چینیک بلوچستان و پاکستان نا ہر علاقہ ٹ

فوجی پروٹیکشن تون اوار پھیری کیرہ و بیدس آرمی آن اوفک ہچو علاقہ سیا ہنپسہ بلکن ہر وخت خلیس اوفتے پلوپڑ کرینے۔ کراچی و گوادر ٹی ترند جلمو آتے مون تننگان پد بہاز آ چینیک پاکستانِ اِلانو ہنانو و ہخس تا کہ دا وخت رینگ ٹی ء اوفک چین اکن جاسوسی نا کاریم کنگ ء و وڑ نہ وڑ اسیٹ ریاست نا مفاد آتیکن داڑے ساڑی ء - بلوچستان دا وخت چینی تیکن مرگ ثنا بنجاہ اس جوڑ مسنے ولے دا غٹ خلیس آتیاں پدہم چین نا کوشست ء کہ او بلوچ مزاحمت ء نزور کرسا تینا بندغ آتے داڑے آبات کنگ کے۔ دا لڑ ٹ چین پاکستان نا تیوہ مدت ء کنگے و اوفتے فوجی و مالی کمک تننگے تاکہ اوفک بلوچ مزاحمت ء نزور کنگ کیر ولے جہانی دیہاڑ دا بیت نا شاہد ء کہ راجی جہد السی حمایت و تاغت آن چلیرہ۔ بلوچستان ٹ دا وخت اسہ راجی آجوئی نا جہد اس برجاء برادے تیوہ وڑٹٹ الس نا کمک رسینگوک ء و بلوچ راجی جہدکار آک تینا راجی آجوئی کن ہر حد اسکان ہننگ کن تیار ء - جند ندر آتا دروشم ٹٹ بلوچ جہدکار آک دا وخت ریاست نا برخلاف اسہ سوگو ء جنگ اس کنگو براد چینی تے خلیس نا گواچی کرینے۔ ساڑی آ دے تیٹی گوادر ٹی مروکا جلمو آن پد چین پاکستانِ سخت وارننگ تسوسس کہ او جلموکار آتا برخلاف کاروائی کے البتہ اوفتے جوان دا بیت ثنا علم ہم ارے کہ پاکستان تدوکا بیست سال آن بلوچ مزاحمتکار آتا برخلاف سرگرم ء ولے بلوچ جہد داخس نزور اف کہ پاکستان اودے نزور یا ایسر کنگ کے۔ بلوچ مزاحمت دے پدے زیات سوگو و

ترند مرساء، مست بلوچ مزاحمتکار آک گوریلا جلهو آتا دروشم
 ٹٹ چینی تا برخلاف کاروائی کریرہ داسا باقاعدہ جند ندر آتا
 دروشم ٹٹ سوگو مسنو و دژمنہ ہر کنڈ آن نسخان تس ٹٹ بُور
 بُور کرینو۔ چین دا سرپند مرے کہ بلوچ راجی مزاحمت اسہ
 خاص گروہ یا منہ بندغ تیسکان اف بلکن دا اسہ راجی مزاحمت
 ئسے ہرائی ہزار آ بندغاک شہید مسنو و ہزار آک دا وخت بلوچ
 ڈیپہ ئنا رکھہ کنگو۔ بلوچ راجی جنگہ بلوچ الس نا تیوہ کمک
 دوئیہ ہندا خاتران بلوچ راجی جنز نا برخلاف چین نا کوشست آک
 زیان ہنور و اوفتے ہچو سواد اس رسینگوف۔ چینہ امریکہ و روس
 آن سیخ ہنگ مرے اوفک بھلو تاغت مننگ نا پدہم اوغانستان و
 ویتنام ٹٹ بدنام ء شکست کنسا دوارہ ہنار انتتیکہ اوفتا برخلاف
 راج آک سلوک ئسر۔ ہچو راج ئسے چٹفنگ اڑزان اف ہندا خاتران
 چینہ بلوچستان ٹٹ ہنگ نا ردیہ ماریسا داکان ہنگ مرے نئے
 گڑا اوفتا ساڑی مننگ بلوچ راجی جنز ٹٹ پین ترندی ہتو انتتیکہ
 بلوچ راجہ دا بیت ئنا جوان علم ارے کہ چین نا وژنگا ریاست آتا
 داڑے ساڑی مننگ اوفتا وجود کن خلیس ئسے و اوفک تینا راجی
 ہجار و وطن نا رکھہ کنگ کن ہر کاریمہ کرور۔

روح ثنا چیہانٹ

آکاش بلوچ

تولوک اسنہ میدان آ مخنگ ئس چاہ ئس ---

نت شپاد نیاڑی ئس رمب کرسا بس کائم آ تہ گڈ الوکہ ، کوکار
کرسا پارے او کہوکاک ، او زندہ غہ بت آک ببو غیر ئس دیار ئی
بسنے گدان تے ہشانے خلک آ مچا یلغار کرینے کنا مارے ارفینے
درینے----

مخنگ ہنا و غم ئس تالان مس ---

نیاڑی پدا بوغسا ہڑسینگا ---

ای ، چاکر و آجو گنگ مسن ---

اندن لگا کہ دا نیاڑی ننا خن تے ملا و حق آن پڑدہء مر کرے

اُرا نا کسر ٹٹ ہنيسہ دلبر آ نظر تما ولے اینو اونا چہرہ ہم
اسل جارات تتو ، چک ہم خلکتوٹ گدرینگاٹ

چاکر کنا کوپہ، کنا سنگت، کنا خن تا دیدہ ئس ، جٹ ئس ہم
کنا مونجاہی اوڑان سگنگ متو - دودینگسا بس کنا رندٹ کنے
پارے کان دیو نے خلک ثنا ڈکھ و ویل آتیان مر ---

سنگریٹ ٹس لگھیٹ بھلو کش ٹس خلکٹ چاکر چادانِ سِلا بیٹ
کرے ---

آجو ہم سر مس مدان آ سلام ٹس تس خل اسے آ توس ---

چاکر پارے توکلی یار دا جہان ٹی انتے ودی مسن-

ای چپ اسٹہ آجو پارے دا جہان ہنینہ ---

ہا ہا ہا ہا چاکر بھلو ٹاکو ٹس خلک ولے اندن لگاکہ کہ اونا
است ٹکر ٹکر، اونا جغر ہم تلہ مخنگ آن پد پارے ہئو بہاز
ہنینہ جہان ہراتم وطن نا کڑز ادا مرے ---

آجو دا ہنینی ہسے چناک نت شپاد لمہ آک بے گڈ ایڑتا ننگ آ جھہو
ایلمک زندان او بہاز ہنینو جہان ہسے دا اموتیکن ہراک تینا پگہ
نا بروکا دے تیکن قربان مننگ او نیکن او کن کہ اف ---

ملی ٹی ہر وخت توار ٹس بریک لمہ نا کوکار، ایڑ تا زارزار
ہوغنگ ، سمی نا مونجابی، سیما نا آسڑداک، ذاکر جان نا لمہ نا
ارمانک اونا جندن ٹنا ورنائی نا قید و بندی، شبیر نا بیگواہی ،
تابش نا جشوک آ چہرہ تون اونا ٹکر انگا جون، سلال نا بشخندہ ،
ماہل نا دزگیری ، زرینہ تون مروکا زیادتیک، دشمن نا زوراکیک دا
غٹہ گیرام کیس گڑا جہان ہنینہ - آجو غہ زند تو اسہ باسنو
آسڑد اسے-

آجو نا مونا تو ای داسا ہم مخاٹ ولے خدا گواہہ بہاز ہرے آن ای
 مخنگ کن سکیوہ غم تتون کنا دولخیء ، ای تینا دلبر انگا یار اتا
 جتاہی نا زراب آتے ٹی پتک ہلکنٹ کنا است و جغر ہس مسنو
 -ہراتم شال نا کسر آتیا لمہ و ایڑک تے خڑینک شولنگ آ خانانٹ
 کسر آک اوقتا خڑینک آتیاں سلنگانو ساف مسنو، لمہ ئس تینا مارے
 خوانفک کہ او اسہ آسرات ء زند ئس گدریفہ، دا خاتران خواننگ
 کن راہی کپک تہ کہ اودے زندان ٹٹی بندی رسینگہ، ہندا خواننگ
 نا سزا ٹی اینو ذاکرے ہم لمہ ہزار ارمان تتون خلک آن رخصت
 کریسس کہ او خوانے پدا بروئے کنا خن تا مونا مروئے خوش ء زند
 ئس گدریفو -

چاکر پدا چپ مس -

چپی آن پد دوارہ بھلو ٹاکو ئس خلک و مخنگان پد اونا خڑینک
 آک بسر -

آجو پارے چاکر ہوش کر انت مس نے گنوک تو متنس نی ؟

چاکر پارے ، ہٹو گنوک مسونن دیچہ انت مس نے، ہٹو داسا اسل
 ننا وس ہلپک نے و جہان ٹ ہندن خوش آن داسا -

آجو مسونٹ ای گنوک وطن و راج ئنا دڑدان نی انت پاسہ ای شاد
 و گل مریو ؟

نی خواسه ای دا غٹءِ گیرام کیو؟ آجو ہندا بے ماروت انگا نما کپ
 آتیان پین ہم است کپ کپ مریک و بہاز ارمان ہم بریک پهل انگا
 سنگتاک نن بے لائخ و آمخ آتیکن تینے پرک نا وڑ ہشنگ ء تینے
 ندر کنگ ء -

ہئو آجو کنے محترم وحید نا ہمو ٹاکوک و بشخندہ غاک یات
 ء ہرافتے او آجوبی نا ارمان تتون اوار خلیسہ و جانءِ مخسہ ندر
 کرے، کنے جوان یات ء اونا پند و خواریک ہراتم اود بارُن انگا ارغ
 تے دیر ٹئی خلک سنگت آتے تس دشمن نا گیرہءِ پرغا اندن بینگن
 ہنار جہان آن ، دا ارمان افس ؟ دژد افس ؟ نی پدا ہم خواسه ای
 شاد و گل مریو ؟

آجو ای داسا اونا لمہ تون اونا تخوکا پوڑہ آتے خنانٹ او ہم
 پڑہ آتے زیارت کیک و خمب ٹئی کیک تا و تنگان کائک دا دژد
 افس ؟

کنا شار ٹنا بلبل آک ہم سم تا توار آن ہنداخس در خلیسنو کہ او
 توار خلنگءِ گیرام کرینو، کنا راج ٹئی خڑینک آتیان و دتر تیان
 ڈغار نا بوچ آک ردانو پدا ہم پاسہ نی ای بشخندہ کیو ؟

آجو نے سما اف کنا پهل غلامی بھلو دژد اسے ہراکہ دا دژد آن آشنا
 مس پدا او مخنگ و خوشی کن سکو و پدا غم تتون سنگت مرو

آجو --- ای گیرام کتنٹ تینا وطن نا پرک آنے، ملہ اتا خڑینک
 آتے، ایڑ تا پنوکا چوڑی تے ، ایلم تا بیگوہی تے، زلم ٹنا گواچی
 مروکا چناتے ، تہار انگا ہر شام کنے یاتے - ننا خلک ٹٹی طوبے
 ہم بے شون و مونجاء ، استاک تینا روشنائیء گوہانو، زلم ٹنا گروک
 آک داڑے تمانو گواڑخ آک دتر تیٹی ردانو، جل تیٹ خڑینک آک
 وہانو، چنا و بھلا نیازی نرینہ آتیا سم تے شلانو، گدان تے کنا
 ہشانو داسا خوشی اف داسا غم تتون خوش مروہی تمک -

آجو و چاکر نا بیت آتے بنسہ کنے ہم است وار تتو ای ہم آجو آ
 مون ہڑساٹ -

پاریٹ آجو است ٹٹی دژد اتا جہان ئس آبادے ، ہرائی تینا بے گواہی
 لاپتاہی جشوک جون آک بوغنگ ء غم تا کسہ آکو پین است ٹٹی
 بچ سلتنے ، او وخت کہ داسا ہم ای دلبر نا خن تے نازیفو اونا ٹک
 و رخسار آ نوشت کیو اونا مون انگا پڑہ آتے تشبیح ایتو اونا مندر
 انگا بالادے نازیفو اونا اشکنا جوڑ تیا شعر پاؤ ؟ ہراتم قلمء دوٹی
 کیوہ است ٹٹی دژد ئس بش مریک خڑینک آک شولنگرہ ، است
 مونجا مریک ، جہان آن مں اسہ سنگریٹ اسے تون استء ریفوہ -
 آجو دا دژد نن کن ہنداخس در المیء ہخس کہ گننگ ، دا دژد آن
 بیدس نن زندہ ء لاش مروں تینا دم ہلنگ زند ئس افک پھل -

آجو پارے گڑا زندہ انگا بندغ امر مریک زند انت اسے ؟

آجو زندہ مننگ نا نشانی تیٹی غٹ آن بھلا نشانی، نا تپہ ثنا بت سلامت مرے ، اوٹی جوانی و گندہی نا فرق مرے ، راست انگا کسر کن مابت مرے ، وطن تون مخلصی مرے ، ہوگوکو لمہ اسے نا بوغنگ نا دژد مرے۔

چاکر پدا مونء ہڑسا پارے زند ہموتم زند اسے ہراتم ایلم ٹس زندان ٹٹ مف ، ہراتم ایڑ ٹس کسر آتیا تولوک ایلم اسے کن پریشان مف، ہراتم لمہ ٹس تینا مار ٹنا کسر آن نیمہ اسکان ہرپ، ہراتم لمہ گڈیکو دم اسکان تینا مار اکن وداری مف ، ہراتم مچا شار بیابان مف اوڑے خوشی و گل مرے ، ساز و زیمل مرے، چنگ و رباب آک مریر، سرنہ و بانسری شوق و شاعری مرے، نن نیمہ اسکان کچاری مدامی زند ٹٹی اوری مرے نئے کہ لمہ ٹس تینا مار اکن وداری مرے ۔

آجو چاکر ساف تمنگء ، سہب مننگء کانبو اراتا تینا۔

چاکر پارے سلیبو بنبو گڈیکو گپء۔

آجو ای دا دژدء یلہ کپروٹ ، دا دژد ٹتون کنے ہنداخس در مابت ارے ہخس کہ زند ٹتون افک، کنے دا بے قراری بھاز دوستء ہمو بے ماروت و بے مراد آتا بے چکاری آن۔

دژد زندء ، دژد آگہیء ، دژد چانڑدہیء دژد ایلمیء دژد سنگتیء دژد المیء ، کنے وطن نا دژد ٹتون مابتء ۔

ENGLISH

PART

Account of the 1st day of 23rd Council

Session of BSO-AZAD

“Instead of driving Baloch movement in a specific angle, it needs to be organized within different dimensions.”

Chairman Abram Baloch

The 23rd Central Council Session of Baloch Students Organization-Azad is being held in memory of Lumma-E-Watan Banuk Karima Baloch and Shuhda-E-Aajoi (Martyrs of Freedom) and in the name of the Baloch captives. Today, on Tuesday, April 17, the Central Council Session of the organization officially commenced with a two-minute silence in memory of Baloch Martyrs and the singing of the Baloch National Anthem. Day one of the twenty-third Central Council Session included the speech by the Central Chairman, while councilors engaged in detailed discussions on Constitution making, the Secretary's report, and the Critical Session. The first agenda of the Central Council Session was the Chairman's address, in which Chairman Abram Baloch, while addressing the councilors, expressed his satisfaction in observing the unwavering optimism of BSO cadres, even in the face

of challenging situations, as they have set aside everything to participate in the organizational program. I welcome the proponents of the great ideology of Baloch Nationalism to this ceremony, who have not only thwarted the arrogance of the adversary, which has been engrossed in attempts to weaken and liquidate BSO for last two decades – but have also set an example for all the counter-revolutionary forces. These counter-revolutionary forces have consistently pin-pointed the great National Stance and Ideology, expressing apprehensions of failure and liquidation and dwindling in the future. Today, I wish to convey my message to the revolutionary cadres of BSO in their presence that the way BSO is organized today is unprecedented. The dynamics that BSO is introducing to the Baloch society and the movement are historical, serving as a bridge to attain national independence in the future.

Chairman Abram further emphasized the need to reshape our literature and reading standards. For the past twenty years, we have been studying literature that holds little relevance in the present. Over the past several years, Baloch youth have been immersing themselves in the study of movements and figures whose nations are either enslaved today or have

significantly faltered in shaping the future of their nations after achieving independence. Therefore, it is crucial for Baloch youth to study those nations and figures that have ensured prosperity for their nations in the modern era. Successful states like Israel, with a population of ten million, currently stand as the most powerful state in the world, existing in an organized and dynamic form despite facing factional attacks from Arab countries. These states should be regarded as ideals to study, rather than as adversaries. It is essential to understand how they strengthened and empowered the discriminated and devastated Jewish community in a relatively short span of time. Similarly, Mao Zedong's efforts in uplifting the oppressed and opium-addicted Chinese population, once under British rule, to their current status where they can challenge the world's superpowers, is worth studying. In fact, they are now engaged in efforts to assert their sovereignty over occupied territories. We need to move away from the dichotomy of oppressor and oppressed and instead think, analyze, and act in alignment with Baloch national interests. Europe, despite its history of engaging in thousands of wars and causing the deaths of millions of people, now claims to be a champion of human rights. Baloch can only attain their objectives by

becoming a significant power. We must be prepared to face even more challenging situations today compared to what we have lost in the last three hundred years, characterized by weaknesses and defeats in the national movement. Baloch youth need to contemplate and assess the reasons and failures that have led the nation, once a dominant power in the region under Noori Naseer Khan, to its current state. By becoming a significant power, we can assert our rights on human rights, the sea and resources. BSO serves as the school of the Baloch national movement, where Baloch youth and dedicated associates of the movement channel their energies into studying the thoughts and ideology that drive the movement.

Being a school of the Baloch national movement, all programs of BSO Azad should be centered on organizing the Baloch national movement and its struggle. The existence of BSO is intricately linked to the Baloch national movement. The more active and organized the Baloch national movement is, the more significant BSO's role becomes in Baloch society. As an educational institution, BSO-Azad must initiate programs aimed at mobilizing and organizing the awareness of the Baloch national movement among Baloch youth.

While addressing the councilors, the Chairman emphasized that Baloch youth need to comprehend the distinction between duty and responsibility in order to make the Baloch national movement well-organized and dynamic. Baloch youth should not merely go through the motions in the national movement under the guise of duty but should instead shoulder more substantial responsibilities for organizing and mobilizing the struggle for Baloch national freedom. When a slave is in a state of war and is subjected to occupation and oppression, the youth cannot lead the movement to a logical conclusion by simply fulfilling their duty as a formality. Rather, they must take on significant and vital responsibilities to bring the national liberation struggle to fruition.

At present, the Baloch national movement is encountering significant challenges from its adversaries. On the other hand, international powers, such as China, have been actively opposing the Baloch national movement and providing full support to Pakistan in this war. Not only are they receiving financial backing from imperialist states like China, but they are also benefiting from technology and other resources. In such circumstance, Baloch youth cannot lead the national movement to its logical conclusion by

merely going through the motions, instead, they must assume important responsibilities related to the movement and invest their energies in making the movement more dynamic and organized.

He further emphasized that, in line with current requirements, only capable and skilled youth can shape the movement in an organized manner and establish alternative forces against the enemies.

Therefore, Baloch youth, especially those associated with BSO-Azad, should focus on developing their abilities alongside nurturing their sense of national consciousness. These youth should concentrate on fields where they believe they can excel and work systematically while aligning themselves with the Baloch national movement. This century calls for proficient and talented individuals, where any youth willing to make sacrifices for the Baloch national movement can undoubtedly hone their skills. Therefore, it is of utmost importance that Baloch youth diligently cultivate their potential, with a heartfelt commitment to the cause, and adapt to the requirements of the modern era. This will pave the way for the establishment of a well-organized movement.

Chairman Abram also highlighted that non-revolutionary forces are progressively organizing

within Baloch society, and their actions are generating adverse effects in Baloch society.

Hence, Baloch youth, particularly those affiliated with BSO-Azad, should introduce the kind of radical literature that is required for the current movement. To counter the negative behaviors exhibited by these non-revolutionary and counter-revolutionary forces, BSO-Azad needs to develop a systematic and radical body of literature that can effectively counteract these negative behaviors. Whether we regard it as a misfortune or ignorance, we have consistently had individuals among us who become active against the movement and organizations when their interests are not met, or their heartfelt desires remain unfulfilled. Such individuals can be detrimental to the movement; when their desires are not satisfied, they engage in activities based on personal preferences, which can have adverse effects on the entire movement.

Therefore, to counter such behaviors and negative activities of individuals, BSO-Azad should offer systematic and radical literature that can genuinely enlighten Baloch youth. He stated that all organizations and parties associated with the Baloch national liberation movement are respected by BSO-Azad. The incoming leadership of BSO-Azad should instill an

attitude within the Baloch movement that is not tied to specific individuals or factions but is dedicated to the movement as a whole. BSO-Azad serves as a school for the Baloch national movement, and, as such, it should channel all its energies into organizing and mobilizing the national movement. BSO, as an organization, doesn't represent any particular organization or party but serves as a representative entity for all parties and the movement as a whole among Baloch youth. With this perspective and concept, BSO can engage with the youth in a more organized manner and focus on the movement more effectively.

Chairman Abram Baloch, while addressing the BSO-Azad cadres on the occasion of the 23rd Council Session of the organization, further emphasized that Baloch youth should refrain from analyzing the enemy from a specific angle and method. Instead, they should strive to study it from different perspectives and angles and then analyze it. They need to employ a similar approach to organize and shape the national movement. Examining and perceiving the enemy from a single, limited angle can be perilous for the youth because the State is not currently opposing the Baloch movement in a uniform manner but is employing numerous tactics. It appears to devise new methods

continually. Therefore, Baloch youth should also examine the enemy from various angles and then organize the movement according to multiple strategies. It is vital for those associated with the movement to dedicate their energies to organizing the struggle under the same mindset and concern, recognizing the modern realities and the demands of the scientific age that can yield the best results.

At the end of his address, Chairman Abram Baloch conveyed that his message to the new leadership is that they should take actions to advance BSO two steps further after every two-year Council Session. The policies of BSO should not be evolutionary but revolutionary, and they should operate based on revolutionary strategies and policies. BSO should mobilize the youth under revolutionary processes and principles that can deliver the desired outcomes that people associated with the national movement and the public hope to see from BSO. The Second agenda of the session was constitution-making, during which the Secretary General presented the recommendations of the Constitution Committee, and various suggestions were offered by the councilors.

Constitutional reforms were unanimously approved. The third agenda of the session was the Secretary's

Report, in which Central Secretary General Mehrzaad Baloch presented the previous biennial central reports, and these reports were subsequently discussed comprehensively among the councilors. While the last agenda of today's meeting was the critical session, during which all the councilors actively participated and identified deficiencies. The remaining agendas of the Central Council Session will be addressed over the next two days.

Account of the 2nd Day of the Central Council Session

“The Unipolar World Order is converting into a Polycentric World Order. We ought to expand diplomatic ties for Baloch national movement worldwide instead of depending on some particular states and regions”

Councilors

The Secretary General of the Baloch Students Organization-Azad, while providing an update on the proceedings of the second day of the Central Council Session to the media, stated that the Central Council Session of the organization, dedicated to the memory of Lumma-E-Watan Banuk Karima Baloch and Shuhdah-E-Aajohi (Martyrs of Freedom) and in name of Baloch captives, is currently in progress. During the twenty-third Central Council Session, eight (8) agendas are being discussed, including the Central Chairperson's address, Constitution Making, Secretary's Report, Criticism Session, Organizational Affairs, National and International Political Situations,

Upcoming Strategies, Elections, and the Concluding Speech of the Chairperson.

Day 1 of the session, which took place on April 17th, concluded with the Chairman's Speech, and comprehensive debates occurred on Constitution Making, Secretary's Report, and the Criticism Session. On the following day, April 18th, Tuesday, in-person attendees of the session engaged in extensive discussions on Organizational Affairs, National and International Political Scenarios, and Upcoming Strategies, presenting their recommendations related to organizational programs. As is customary, the meeting commenced with a two-minute silence in honor of Baloch martyrs. Following this, the fifth agenda of the session, "Organizational Affairs," which comprises two parts, was initiated. In the first half, councilors presented the drafts they had prepared based on the Secretary General's guidance for this agenda. In the second half, all the suggestions presented in the first half were thoroughly discussed.

The sixth agenda of the organization centered on national and international politics, during which various councilors presented their prepared papers for the agenda. They emphasized that international politics is undergoing constant changes. Notably, the current international political landscape has seen significant shifts, particularly after the Russian-Ukraine conflict. Analyzing the events of the past century reveals that no principle, stance, or interest in international politics remains permanent; they evolve over time. For instance, the United States once organized various Islamic groups, including the Taliban, against the Soviet Union, especially in Central Asia, some thirty years ago. The U.S. provided them with modern weapons and supported them financially and politically. However, they later engaged in the largest war in their history against the same groups and suffered defeat. Similar agreements have been observed in the case of the former Soviet Union and NATO, meaning the U.S. When the Soviet Union was dismantled, the U.S. not only expanded NATO across Europe but also decided to admit Baltic Nations,

including Ukraine, which shares long borders with Russia. This decision led to the conflict between Russia and Ukraine, resulting in various changes in the international political landscape.

A similar example can be seen in Saudi Arabia. When Iraq invaded Kuwait and quickly captured it, Saudi Arabia allowed the U.S. to establish military bases within its territory under the "Security Guarantee" policy, fearing potential attacks. However, considering the current circumstances, Saudi Arabia has shifted its stance by normalizing its relations with China, Russia, and even anti-U.S. states like Iran, illustrating that no agreements in the international political arena are permanent. They noted that these situations are not confined to Central Asia alone, where anti-U.S. and anti-Europe sentiments are on the rise, but voices of discontent are also emerging in regions such as Central Asia, South Asia, and Africa against the Euro-centric World Order. Following the Russia-Ukraine conflict, most states have rejected aligning themselves with Europe. In an interview, the Indian Foreign Ministry

stated that Europe should no longer maintain the mindset that "world problems are not our problems, our problems are the world's problems." Similar situations are evident in Central Asia and Gulf countries, where U.S. military bases are located. Presently, the good terms of Arab countries with Iran in Iraq, and favoring terms of Russia with Nawaz government, and the African countries' vested interests towards China have wholly changed international politics. The way Arab countries and other states like Saudi Arabia in Central Asia are giving importance to infrastructure, tourism, sports, and human rights, it can be a reason to end dependence on Europe in the future, the example of which can be organizing a massive event like the FIFA World Cup in a Muslim State (Qatar). Although it is a fantasy to deny the fact that it is possible to abolish the dependence of the US and Europe on the world very soon, but we cannot deny the possibility. With the happenings taking place contemporarily, it can be assumed that several powers in various regions want to be independent and powerful in their affairs by demolishing their

dependence on the US and Europe. In a meeting between the foreign offices of Russia and India, they shared dialogues to work on converting the Unipolar World Order into a Polycentric World Order. It means every region would have its separate power and a center where the powers of the whole world would not be with a single state, but every region would have a different central power and a center for decision making. Instead of depending on the US and Europe, every region, including Africa, South Asia, and Central Asia, wants to establish their central power where they can solve their regional issues. Because the West-Centric World Order has not only totally failed to solve the grievances arising across the world but has also become the reason for waging war and raising other issues in disparate regions. The councilors, while speaking on Baloch diplomacy after detailed discussions on changes in international politics, said that diplomacy was of utmost importance for any national liberation movement. During the insurgency of 1973, the center for Baloch diplomacy was not Europe but Central Asia, and Baloch political workers performed various

political activities, including publishing newspapers, by residing in countries like Iraq. While the prerequisites of contemporary international politics demanded Baloch to adopt an anti-Europe mindset. But the global situations have entirely changed after the rise of Baloch insurgency in the 2000s, and Europe had become the guarantor of humanity and human rights, due to which Baloch political activists turned to Europe to perform political activities. But presently, the circumstances seem to change again in the context of international politics. Therefore, the Baloch leadership, considering the present situations, needs to work on expanding Baloch diplomacy across the world instead of making it Europe-centralized so that we can secure the national movement from big losses in case of any massive shift in the future and instead take benefits from the situations leading to strengthening or succeeding the movement. On the other hand, the councilors, while sharing their opinions on national political situations, said that on one hand, the oppressing state has continued to act on enforced disappearances of youth, fake encounters under CTD and throwing mutilated

bodies, on the other, women are being victimized on a daily basis, which is yet another failed attempt to give birth to fear in Baloch society. Along with the creation of space for non and counter-revolutionary forces, the state is working on the promotion of commission culture, instigating religious extremism under state policy, and using private schools under a particular conspiracy against the Baloch movement, installing various NGOs across Balochistan, bringing international and exploitative capitalism to Balochistan despite resistance, attempting to discourage the masses from the Baloch movement using soft power, and trying to spread disappointment among the public about the movement through various nominal groups. The end goal for all these attempts is a failed effort to fuel its capture of Balochistan. It must be included in the top priorities of the national movement to counter such state policies. After the conclusion of the sixth agenda, the Secretary General, in the agenda of upcoming strategies, presented the suggested programs by the councilors for the coming two years. After comprehensive debates among the councilors,

important decisions were made with the majority's hold to make the Baloch movement and BSO-Azad further organized and active. While considering the contemporary situations and a lack of time, the ending agendas of the session, including elections, the chairperson's last speech, and the oath-taking ceremony, will be held in the coming day.

BSO-Azad’s twenty-third Central Council Session successfully concludes, Drapshan Baloch elected as Chairman unopposed while Zirwan Baloch as Secretary General

**“We need to educate Baloch youth scientifically and make the organization dynamic institutionally”
newly elected Chairman Drapshan Baloch**

The Central Spokesperson of Baloch Students Organization-Azad, while briefing the media on the successful conclusion of the Council Session, said that the twenty-third Central Council Session of BSO-Azad, commemorating Lumma-E-Watan Banuk Karima Baloch and Shuhdah-E-Aajohi (Martyrs of Freedom), and in the name of Baloch captives, concluded successfully on day 3. Drapshan Baloch was elected as Chairman unopposed, while Zirwan Baloch was elected as the Secretary General without any opposition. The twenty-third Central Council Session included the Chairman’s speech, Constitution Making, Secretary’s Report, Criticism Session, Organizational Affairs,

National and International Political Situations, Upcoming Strategies, and Chairman's Ending Address. Day 1 of the Central Council Session included the Chairman's speech and comprehensive debates on constitution making, secretary's report, and criticism session. On day 2, agendas including organizational affairs, national and international politics, and one part of upcoming strategies were discussed in detail. Today, on the concluding day of the Central Council Session, in the agenda of upcoming strategies, the present structure was dissolved after the finalization of two-year policies, and elections were conducted. Under the presidency of former Secretary General Mehrzad Baloch, a three-member election commission was formed, which held fair elections. After completion of elections, the head of the election commission announced the names of the newly-elected Cabinet and Central Committee members, with Drapshan Baloch as Chairman and Zirwan Baloch as Secretary General elected unopposed. After the elections, the in-camera meeting ended, and an oath-taking ceremony was organized. The former Chairman, Abram Baloch,

administered the oath to the newly-elected cabinet, Central Committee members, and all the councilors. While addressing from the oath-taking ceremony, former Chairman Abram Baloch said that he hopes that the newly-elected cabinet of BSO-Azad will consolidate the inclusion of Baloch youth in the Baloch national movement and perform the responsibilities of consciously educating the revolutionary cadres according to the timely needs of the Baloch national movement. It will definitely be difficult for BSO-Azad to continue and organize the revolutionary task in the given tough and harsh situations, but based on my fifteen-year political experience, I can complement that BSO-Azad's revolutionary cadres have the determination to face any kind of difficult and challenging situation. BSO-Azad's leadership and cadres have witnessed martyrdom and imprisonment of organizational leadership and members and even have shouldered the mutilated bodies of their comrades, but they have never wavered in their thoughts, ideology, and actions. BSO-Azad's cadres have not only confronted the enemy's oppression and hostility but

have also maintained internal unity and never compromised on national causes, organizational democracy, central autonomy, and independent status. These principles have been the keys to the organization's success. BSO-Azad can only function as an organization by adhering to these principles. After the dissolution of the election commission, the organization's responsibilities were transferred to the newly elected Central Committee. The newly elected Chairman, Drapshan Baloch, addressed the attendees of the Central Council Session, appreciating the councilors, especially the former leadership, for successfully organizing the Central Council in challenging circumstances. While situations are never favorable for revolutionary organizations, and they have always been unfavorable for BSO-Azad from the early days, the organization's goals are significant and its activities historical. Revolutionary cadres of BSO-Azad face great responsibility, and he hopes they will not hesitate to carry out the organization's two-year programs actively and dynamically. The newly elected Chairman emphasized the need to make the Baloch

national movement functional and dynamic on an organizational level. He stated that the war is not against an individual or a nation but against state-level institutions that spend millions of rupees annually to sustain the state structure. To overcome this, they need to introduce institutional politics and make the struggle dynamic to eliminate individualism from the movement. Baloch youth should not only join the movement emotionally but also endorse it with mindfulness and skill. In the modern age, it is impossible to fight the colonizer with inadequate skills. He also stressed the importance of modern skills, scientific potential, and the establishment of central institutions within the movement to counter the state's institutional structure. He urged the youth to work tirelessly on their skills to strengthen the Baloch national movement. The Chairman mentioned that Baloch youth are fighting a war against a state that is allied with the USA on one side and a nominal communist state like China on the other. They have entered a Unipolar Capitalist System where only strong, dynamic, and skillful nations receive sympathy

and support. Baloch youth need to come out of traditional strategies and join the movement with modern, scientific, educational, and revolutionary potential and skills. The Chairman emphasized the importance of youth's role in the nation's struggle for independence and urged them not to compromise their skills for personal interests. He concluded by emphasizing that there is no future for Baloch other than the destination of national independence and its success. Baloch youth must bring awareness about the significance and need of the movement among their peers and work tirelessly to achieve this goal. He acknowledged the sacrifices made by Baloch youth and their commitment to the Baloch national cause. He expressed hope that the youth would continue their struggle for a free and independent Balochistan. After the conclusion of the Chairman's speech, the newly elected Secretary General, Zirwan Baloch, concluded the twenty-third Central Council Session, commemorating Lumms-E-Watan Banuk Karima Baloch and Shuhdah-E-Aajohi (Martyrs of Freedom), and in the name of Baloch captives.

Fanon's vision: Unmasking Colonialism and Reclaiming Humanity

Rehan Baloch

Dr. Frantz Omar Fanon is a very popular figure in the post-colonial literature. He is to Third World a prophet of revolution and such a thinker to Africa what is Lenin to Europe and Mao to Asia while many people compare him with Che Guevara and Karl Marx. Some call him a humanist or a socialist and others call him a nihilist and an apostle of violence. His last book, *The Wretched of the Earth*, is called the revolutionary bible of the black people and is compared with Marx and Engels' *Communist Manifesto*. Many books have been written on Fanon that include his biography, his intellectual evolution, his theory of alienation, his theory on violence and his social and political thoughts. This piece of writing is intended to analyze Fanon's life and discuss his key ideas briefly. Since it is very important to understand an author's ideas, prior to

that, it is necessary to know his life timeline and the political situation of that time.

Early Life

A wide audience of authors and readers refers to Fanon's works as his personal submission of alienation. It well may be true because a writer should always write about his own society and his writings will always have to be the reflection of his society. To borrow words from Shakespeare, a writer is the reflection of society; he is a 'mirror unto society'. With this point in view, Fredrick Nietzsche might have agreed with me when he says in his last book, *Ecce Homo*, that whoever understands something out of his writings can relate moments of his life in those writings. He also says, 'Man can stretch himself as he may with his knowledge and appear to himself as objective as he may in the final analysis, he gives nothing but his own biography'. Whatever Fanon's writings may be, either about his

personal alienation or not, they help understand colonial midst and alienation.

The fifth of the eight children and the youngest of four sons, Dr. Frantz was born on 20 July in 1925 on the island of Martinique, France. His father was a custom inspector and mother was a shopkeeper which means Frantz's family earned enough to intact its status quo in the white-dominated society. Frantz's family like other Martinique families was assimilated into French and they knew well about French culture and its language. Literature witnesses that there are two contradictions and various researchers have different viewpoints in the development of Frantz's life. Since it is important to know how he grew up and what were the terms that he was influenced by, it is necessary we discuss these thoughts that researchers have shared. One of the basic contradictions in the development of Frantz's life which later, authors argue, influenced him to write about alienation is the 'relationship with his mother'. It is believed that Frantz was the blackest of the children and his mother disliked him. On a

psychological point of view, a child's growth and development is very much based on the relationship he keeps with his mother. Frantz's hatred towards colonialism and racism grew out of the maternal rejection. In simple words, this literature suggests that Frantz was revolutionary because he faced rejection in front of his mother due to his blackness. Gendzier mentions an incident in which Frantz was going for study abroad and he asked for funds from his mother which his mother refused and comforted her daughters instead. Gendzier also encountered a conversation between Frantz and his brother in which Frantz tells Joby how hopeful he is to be appointed as Algerian Ambassador of Cuba and this appointment shall force officials and his mother to recognize him which they had failed to do in past. In contrast, the sources find that Frantz had a very adorable relationship with his mother. Geismar says when he visited Frantz's mother in 1969; the mother was the proudest of Fanon than any other child. The walls of the room were covered with the pictures of Fanon. There is also an article by Joby Fanon in which he says that his mother treated all

children equally and with affection. He also shares one of the sentences that his mother always used to tell to her children, "My children, its unity alone that saves the family and each of us. As long as you are united, you are strong. That which belongs to one of us belongs to everyone, and through that we are all rich". From these two opposing available literature, Gendzier never met any family members of Frantz while Geismer met his mother and brother and interviewed them. Furthermore, very little is said about his father who was busy with his duties and was the breadwinner of the family. However, when Frantz joined French forces in World War II, on a difficult mission which he thought he would not survive sent a letter to his father. He told his father how failed he was to fulfill the duty as a father and that he kept mother unhappy. He further adds that whatever the children are, all the glory goes to his mother. Joby says that Frantz was harsh on their father and judged him for his absence during family time. Keeping relations aside, Frantz was educated in a French school and he learned French stories and its culture. When he was 17, it was his

brother's, Felix's wedding, and he left to join French forces to combat in World War II. Joby says he tried to persuade Frantz not join French forces and stay home. He also mentioned one of the professors who asked the Martiniqueans not to sacrifice themselves for the whites. But Frantz told Joby each time that liberty is at stake, we are all affected, be we whites, blacks, yellows, or Kakos, his professor is a fool and he swears to him today that no matter where it may be, each time that freedom is threatened, he will be there. During war, Frantz used to send letters to his mother and his mother always replied him with love and care and in the end of the letter she always used to write 'Your mother who marches with you'.

Mariniquean society was a racist society where white treated the blacks as their slaves. In such an environment, every black family including the family of Frantz was affected by this racism and alienation. Frantz himself explains how a black child learns in school the French culture and language and considers the white as the bringer of the civilization and remover

of the black curse. In *Black Skin White Masks*, Frantz has written a complete chapter on language and Negro in which he discusses how their language, Creole, is devalued and considered a sin to be spoken of. Frantz was inspired by his teacher Aime Cesaire who remained his intellectual mentor and his teacher at lycee. Frantz speaks of Cesaire as the server of ideological food to young Antilleans, the Black people of Martinique, through his speeches. When he was serving France in war, Frantz was astonished to see how racist the white are towards their black appearances. During travel in ship, Frantz and other volunteers witnessed how Martiniquean women slept with the French officers leaving other members of the volunteers humiliated. Frantz also saw black women in his society who always desired the least black of all men and other white men. When they arrived in South Africa, Frantz saw his fellows being insulted and they were other black men who were higher in rank but still were also disobeyed by the white soldiers. Frantz learnt that culture assimilation would never work, it doesn't matter how fluent he is in French and how knowledgeable he is

about French history and its songs and traditions, black man will always be humiliated on the basis of his color and appearances. When Frantz returned to Martinique after two years of war, he understood the horrors of war and he also had serious doubts about his identity as a Frenchman. In 1947, Frantz's father died and financial tensions arose for the family. However; Frantz was a war veteran of World War II, he got a scholarship to study in Paris. He chose dentistry as his field because it was short and there were already financial issues for him and his family. But, he left Dentistry and Paris and told that there were too many niggers in Paris who were idiots and he couldn't continue his career there. He went to Lyons to do a one-year preparatory training in natural sciences. After the training, he joined the 'Medical School of University of Lyons'. Lyons was socially unrest and was a place for radicalism. Fanon soon became active in politics there and attended left meetings. In these years, he faced a psycho-existential crisis and this is reflected best in his book, *Black Skin White Mask*. Fanon says, "When people like me, they tell me it is in spite of my

color. When they dislike me, they point out that it is not because of my color. Either way, I am locked into the infernal circle^o. What Frantz needed back then was to change his negritude into revolutionary praxis.

In 1948, Frantz read a preface that Sartre had written about negritude and he realized that Sartre had robbed him of a last chance to find a secure anchorage. ‘Thus negritude, Sartre wrote, is the root of its own destruction, it is a transition and not a conclusion, a means and not an ultimate end’. In fact, Frantz was very inspired by Sartre and he studied him well. Frantz parted ways with Cesaire and other proponents of negritude when he supported the integration of Martinique with France. Cesaire concluded that negritude was not a sufficient condition for the liberation of alienated blacks. Sartre and Frantz became close friends and Frantz took Sartre’s conclusion very seriously about negritude. Simon de Beauvoir, in her book, *Force of Circumstance*, has described how closely Sartre and Frantz interacted with each other. Simon says when she broke the conversation between the both

writers, Frantz was furious: "I don't like people who hoard their resources I would like to give twenty thousand francs a day to be able to talk with Sartre from morning to night for two weeks". Sartre and Frantz met for lunch and their conversation lasted till two in the morning. So, it is clear that racism in France and the interaction with Sartre had a very deep impact on the development of Frantz. On another occasion, the professor learnt that Frantz is from Martinique; he addressed Frantz as a boy and asked him what he should be questioned. Frantz was outraged on this point; he took a question from the basket and answered it. The examiner no longer could call him a boy. Frantz completed his studies and submitted his thesis in 1953 in which there is nothing interesting to mention except a quotation from Nietzsche's Thus Spake Zarathustra. The quotation is, "I dedicate myself to living beings, not to introspective mental processes". In 1952, Frantz had wanted to submit his first book, *Black Skin White Mask*, as his thesis, but due to its controversialist arguments, it got rejected. In November 1953, Frantz moved to Algeria to work at the 'Blida-Joinville

Hospital', the largest psychiatric hospital in Algeria and today it is renamed after Frantz. It was at this time Frantz began to write articles and was very sincere with his field. He wanted to practice more on Psychiatry but the colonial administration restricted everything to a tiny thread. It was very hard to work under such situations when the Algerian armed resistance broke in 1954. Frantz resigned in summer 1956 and by that time he was already working secretly for FLN, Front de Liberation Nationale. In January 1957, Frantz received a letter of expulsion and a warning to leave Algeria in 48 hours. Frantz moved to Tunis and worked at the Charles Nicolle Hospital and served as the editor of 'El-Moudjahid', the revolutionary newspaper of FLN. It was during this time when Fanon took a three week leave and wrote his sociological masterpiece, A Dying Colonialism in 1959. The book was banned after six months of publication in France. The French Secret Police was already planning to kill Frantz and there were three assassination attempts on him which he survived. During one of the trips to Algerian border, his jeep was blown by a land mine; he got injured in

this attack and was moved to Rome for treatment. The French Secret Police also attacked him in the Italian hospital but he shifted his room upon knowing that the Italian newspaper had shared his whereabouts. When his health got better, he came back to Tunis to serve the Algerian revolution. In December 1960, he got to know that he was suffering from 'Leukemia' and went for treatment to Moscow. He was advised to rest by the doctors but Frantz moved to Tunis and wrote his masterpiece, *The Wretched of Earth*, in 10 weeks. Frantz's health grew darker and it was difficult for him to survive. The comrades of FLN urged him to move to the United States to get treatment which he clearly refused. After a lot of efforts by the FLN comrades, Frantz had no other choice but to accept the offer. En-route to Washington, he met Sartre and Simon for the last time. However, his condition was deteriorated and he couldn't make it up to start a conversation with Sartre. He was left in a hotel room to rot for almost 10 days without any medical care and treatment. Reports argue that it was a conspiracy from CIA to get Frantz into stage of death. Frantz died on '6 December in

1961' in Maryland. Before his death, he wrote a letter for his brother Joby which states the following words:

'What I wanted to tell you is that death is always with us and that what matters is not to know whether we can escape it but whether we have achieved the maximum for the ideas we have made our own. What shocked me here in my bed when I felt my strength ebbing away along with my blood was not the fact of dying as such, but to die of leukemia, in Washington, when three months ago I could have died facing the enemy We are nothing on earth if we are not in the first place the slaves of a cause, the cause of the peoples, the cause of justice and liberty'.

Imperialism in Psychology:

The fact that imperialism controls the socio-economic and political arenas of its colonies is transparent but it also controls and regulates fields of studies such as psychology in order to influence the third world with its Euro-American approach. Frantz at the time of writing 'Black Skin White Mask' encountered

arguments of some philosophers, Freud, Jung, and Adler, unsatisfying and euro-centric. Thus, he made criticism of them and reshaped the psychological theories to fit into his people, the Negroes. However, this doesn't mean that Frantz completely rejected their theories; he reshaped them to fit into a larger audience because most of the arguments are based on European society. Frantz used Freud's topographical (conscious, pre-conscious, unconscious) and structural (id, ego, and superego) theories to explain Black and white alienation. He also had an interest to write on problems of sexuality and that is why two chapters of *Black Skin White Masks* (The woman of color and the white man and the man of color and the white woman) focus on sexuality in a racist and colonial society. Fanon quotes, 'If one wants to understand the racial situation psychoanalytically, not from a universal standpoint but as it is experienced by individual consciousness, considerable importance must be given to sexual phenomenon'. He also talked about aggression in the colonized people and this aggression is remarkably seen in the first chapter of his 'The Wretched of Earth'. The

interesting point to make here is Frantz's ideas of sexuality and aggression are inspired by the theories of Freud but they are slightly different than the original ideas of him. This difference is because of the different societies they both lived in. Freud was born in a patriarchal and a bourgeoisie family while Frantz was born on a colonized island and was not part of the ruling bourgeoisie. They both differed in their views of culture and human nature. Frantz clearly states that what Freud told about individual factor through psychoanalysis is wrong. He says that black man's alienation is not an individual question but a question of sociodiagnostics. Frantz's critique of psychoanalysis is clearly seen when he talks about Freud's 'Oedipus complex'. He says that Oedipus complex cannot be found in 97% families of Negroes because Negroes have matriarchal structure and this is the only good part the Antilleans can congratulate themselves for not having. This rejection derives from the viewpoints of bringing in the discussion of culture. Frantz defines human psychology within the framework of socio-historical coordinates. He says, 'every neurosis, every abnormal

manifestation, every affective erythrism ... is the product of the cultural situation' while Freud's thesis insists that neurosis is inherit in human condition. Frantz's notion of culture is inspiring and he defines culture somehow similar to that of Cabral's. He defines culture as 'the combination of motor and mental behavior patterns arising from the encounter of man with nature and with his fellow-men'. On one hand, Frantz showed how black man's encounter with white man dehumanizes him in a colonial society, on the other hand, he shows how struggle for liberation in an oppressive society leads to creativity and opens paths of transformation of culture while Freudian theory negates man's ability to transform nature and him.

Furthermore, Frantz also rejected Jung's collective unconscious in order to support his theory on black man's alienation. Jung has distinguished human psyche into three levels; conscious, personal unconscious and collective unconscious. According to Jung, personal unconscious is the individual's experiences that have been repressed by childhood trauma or unresolved

conflicts and collective unconscious is the reservoir of primordial images which are from an ancestral image which leads to prehuman ancestors. In *Black Skin White Mask*, Frantz used Jung's complexes and collective unconscious to define Negroes inferiority. For example, he used Jung's Word Association Test and interviewed 500 white people and in between used the word Negro among other words. He experienced that among 60% of the people, the word 'Negro' brought the image of savage, penis, animal, and devil. Frantz concluded that Jung has had a very deep experience of collective unconscious by going back to childhood but he made a mistake because he went back to childhood, the childhood of only European man. According to Frantz, Jung has confused this European man with man everywhere in the world. In fact, it is believed that Jung's racism was born from his personal contacts with Negroes. That is why; Frantz inserted a historical and cultural formulation in Jung's evolutionary theory. He introduces instinct and habit in the collective unconscious. The instinct, he says, is inborn and specific while habit is acquired and learned.

The collective unconscious is not instinct but it is acquired and learned. At this point, Frantz did not ignore the biological factor but he emphasized that social factor is more dominating which Jung has intentionally ignored. From this socio-genetic perspective, man's collective praxis transforms nature, reforms his environmental and biological resources, dominates others and liberates him from repression.

More than Freud and Jung, Adler had a very profound impact on Frantz's psychology. In *Black Skin White Mask*, one of the detailed chapters, *The Negro and Recognition*, Frantz used Adler's understanding human nature and it seems that he was deeply impacted by the philosophy of Adler. In fact, in the same book, Frantz devoted a whole chapter to Negro and Adler. Frantz used Adler's formulation when he stated that 'the white man behaves toward the Negro as an older brother reacts to the birth of a younger'. In addition, the Negro is always in comparison with white man for his self-validation and recognition. It seems that Negroes in order to recognize themselves show a dependency

complex and that is why they are inferior. Until the white man recognizes a black man, no matter what he does, he is an inferior and doesn't exist. According to Adler, Negro feels an inferior because he reacts with a superiority complex and somehow for sometimes it seems that Frantz was satisfied with the justification that Adler promoted. However, not so long ago, Frantz realized that Adler had shaped a psychology of individual, what Antillean or black man feels is not about an Individual characteristic. It is not this Antillean or that black man who feels inferior but this is about Antillean society which has this neurotic formation. The taint, he says, does not lie in soul but in the complete environment. So, it is concluded that Adler formulated his theories on the boundary of families and siblings; he ignored the socio-historical and cultural formation of a society in which family is only a mediator. Frantz says, 'All the facts that I have noted are real, but, it should not be necessary to point out, they have only a superficial connection with Adlerian psychology. The Martinican does not compare himself with the white man qua father, leader, God he

compares himself with his fellows against the [cultural] pattern of the white man'. Throughout the writing of Frantz, it can be seen that basic cause of black man's alienation is first socio-economic and then inequality and violence.

Baloch and Racism

Frantz says that Jews are feared for their intellect and they are considered to be dangerous for world economy while Negroes are considered to be sexually dangerous for the world. This in turn promotes inferiority in Negroes and anti-Semitic perspective for the Jews. However, intellect is something that is unseen and is hidden; one cannot recognize a Jew because Jews look white. On the other hand, Negroes have blackness and their appearance is the proof of their Negritude. They cannot skip inferiority because they cannot hide their body and they blackness. If we look at the same image and apply it on Baloch land, we see no inferiority in Baloch because he looks well. He is not less than his

colonizer in terms of appearance and intellect. He is good-looking, a carrier of a civilization, a master of a great culture, an owner of a rich land and above all a reader and a conscious being. What Frantz experienced on his land is totally opposite on Baloch land. Baloch sees his colonizer an inferior being and a slave of West. It is believed that on a colonized land, the best place to promote inferiority is the site of educational institutions of the colonizer. The colonizer and his officials have the mission of convincing the colonized in the classroom of their inferiority. Because the colonizer wants to forge the history and culture of the colonized, she produces texts and books to propagate misrepresentations and misconceptions for the colonized and the colonizer mass. The common man from the colonizer trusts the author and believes what is written is true without knowledge of those who are colonized. This mission is best reflected in the texts of Antonio Gramsci, who sees the institutions of the ruling power to maintain hegemony on the colonizer and the colonized both. Edward Said's work is also based on the authenticity of text and the range of

authority it carries. The ‘other’ does want to introduce such a narrative among native Baloch about later being inferior and former being civilized. When the ‘other’ sees a Baloch, he is afraid of him and has serious doubts about Baloch being a total human. It is as if the ‘other’ has a kind of nausea when he encounters with Baloch. I will take two cases of how racism in educational institutions of Punjab is promoted where Baloch students in large number take admission for their educational degrees and a general case that speaks of the perspective how sex is viewed in Baloch society.

Case- A

Two students, S.....and H....., take admission in the department of Psychology in Punjab. S misses the starting classes while H in the beginning of the semester joins the class in order not to miss any important topic. A teacher asks if the strength of the class is this number and all students are present. H stands up and tells the teacher that a Baloch student is missing and that he will join in the next week. A discussion rises where students begin to protest that

their class is a perfect class without any other so called Baloch student. They believed that a Baloch student would destroy their peace in the class. Before they knew S, they shaped an image of S. They thought that S is a Baloch and that he is wearing clothes that are long in meters, possessing a sword, a long cloth on his head with long hair and a knife in his pockets. They imagined S to be someone who doesn't know of city and lives in a village far from development. S, in their perspective, was a barbarian, a man with wild habits. When S joins the class, all their perceptions change. They are surprised with someone who looks like them, even more civilized than they are, and knows of things they hear for the first time by their teacher. This is actually surprising that a perception that they had in their minds was a makeup from those who they were around and read texts by those who want to print misconceptions into their minds. Although, they had never visited Baluchistan and never talked to a Baloch, they had perceived someone to be a Baloch that only exists in the texts. This racism is intentional; it is designed for the purpose of making Baloch look like a

wild creature and someone who knows nothing except war and battles. Since S was an intelligent student, he knew how to do his job; he was a topper in his class. After some time, students approach H and ask her questions in order to forward them to S to answer them. S becomes surprised of how he looks, they rather than approaching his own self ask someone else in order to answer their questions and clear their concepts of some topics. S approaches these students and asks their problem of not approaching him directly. They say they were afraid because they thought he could not be friendly because his nature is wild and his behavior is harsh. With the passage of time, the same students sit, discuss and maintain a friendly bond with S and they admit how misconceived they were about how a Baloch can be.

This kind of racism is promoted though the texts produced intentionally by The Great Britain before the Baluchistan got its independence on 11th August 1947, and after it was occupied by Pakistan on 23rd March 1948.

Case-B

S..... is a student of English Literature in one of the universities of Pakistan. The teachers deal S in a way as if he is always being compromised. He is given special treatment from the other students of the class. He took his final papers and the papers were shown to the students. The teacher calls S in front of the class and tells the other students to learn from S who is from Baluchistan and yet scoring full marks in English. In the other papers, his score was low but the teacher tells S; because he is from Baluchistan, he is given enough numbers to pass his paper. S knows that among the other students of his class, the teacher doesn't pass any other student who are short in two or three marks but adds five marks in order that S gets promoted. Despite knowing how weak S is in this subject, he willingly accepts the marks he doesn't deserve. Now, this is kind of racism that the 'other' promotes and Baloch accepts. First, just like other students, S... can top in one subject and can fail in the other. But, presenting him in front of a class and passing racial comments is one

thing, and the other thing is the way Baloch accepts this appreciation which is racist in nature. Second, Baloch should not accept rewards without doing his homework. He must always know his strengths and weaknesses and learn to know where he is being fooled. This act of racism is also promoted in educational institutions and it is warmly accepted by the Baloch around the circle.

Case-C

According to Fanon, to look and understand the nature of racism of a society, the sexual phenomenon must be kept on top priority to analyze. First, we will be looking at the behavior of Baloch men towards the women of other community. As a student, I have been among men and observed their behavior in this perspective. Ninety nine out of hundred men prefer to sleep with other women. Mostly, men who are studying in outer Baluchistan prefer to sleep with other women for various reasons. First, these men think that to sleep with other women is to take revenge of being colonized by them for years. What they actually want to do is to

pour out the frustration of colonialism by sleeping with other women. However foolish may the reason may be, Baloch teenager is sexually frustrated and this frustration is limited to the reasons of being colonized. But, to sleep with other women is never an act of revenge of being colonized.

Second, the behavior of Baloch woman towards men from other community is also alarming. I interviewed some of my personal friends in order to know what they thought about being with men from other community. Actually, they thought men from other community are handsome, smart, clean and an owner of a nice personality, so they are attracted to other men more than Baloch men. They, however, also have reservations about security. They believe that to be with other men is to be safe from bullying, blackmail, and rumors which is usually common in Baloch society. 'To be with a man from one's own community is to dig holes for other men to talk about her respect and family authenticity', one of them said. For women to be with a man, her respect and security is on top of the

line. Baloch woman feels insecure in her own community because of a conservative perspective the society keeps.

However, this case is limited to some observations and needs deep research in order to come to better conclusions.

Master-Slave Dialect

Master-slave dialect is invented by Hegel and philosophers like Karl Marx, Jean-Paul Sartre, Frantz and many others were influenced by this dialect. Frantz was a keen reader of Sartre and Sartre's book, *Anti-Semitic and Jew*, was inspired by Hegel's dialect which Frantz interestingly studied. In fact, Hegel's master-slave dialect, it is believed, is misinterpreted by Hegelians and what actually Hegel means from this dialect is nowhere mentioned in any literature. Hegel presented the details of the dialect in his book, *The Phenomenology of the mind*. According to Hegel, man becomes conscious of himself through the recognition by the other. The one who is recognized becomes the

master while the one who recognizes becomes the slave. The master, according to Hegelians, since is a man who doesn't work and gives orders and is served loses his authentic value and becomes the prey of an existential crisis. On the other hand, the slave who is consistently working and is transforming nature and himself is motivated and he gains the essence of subjectivity. From this perspective, it is not the master who is self-actualized but the slave who is putting his efforts consistently. It happens so the master who the slave recognizes loses his authentic value because he transforms the slave into a mere object, someone whose views and perspective do not matter. That is why the master, Hegelians say, is a prisoner in his own making. In other words, slave is a worker and reformer, he knowing that the master can be killed works to change his situation and is a conscious being. This slave with so much potential and efforts overcomes the fear of death and becomes revolutionary. His work creates a non-natural, historical and cultural world. However, the conflict arises when Hegelians say this master-slave dialect takes birth from the will of both, the master and

the slave. Hegel says, 'if a man is a slave, his own will is responsible for his slavery, just as it is its will which is responsible if a people is subjugated. Hence the wrong of slavery lies at the door not simply of enslavers or conquerors but of the slaves and the conquered themselves'. Frantz in his book, *Black Skin White Mask*, speaks of 'The Negro and Hegel' in which he takes benefit of Hegel's master-slave dialect and reformulates it. Frantz says, in a colonized land, master-slave dialect is very different from the theory that Hegel formulates it. In a colonized land, the colonized is not given any opportunity to recognize himself. His history is abrogated and his culture is reformed to support the colonization of the colonizer. The colonized on his land is a confused personality; he is put into such a status that he doesn't know his own self. His thoughts are controlled and he lives like the lives of those who are fatalistic. Frantz emphasizes that in order for the slave to overcome his slavery and his savage condition and become free, it is necessary for the slave to risk his life. He gives the example of black American and French Antilleans. He says that the

freedom that French Antilleans get is a freedom served by the white from their own wills. This freedom is not fought for by the Antilleans and it is limited and given to the Antilleans as long as the white man wants to provide it to them and that is why this freedom is not worth getting. On the other hand, black American man sheds blood and struggles to gain freedom and that is why they become free from their own will and they become conscious of their actions and reflections. The Antillean is granted permission to sit at the white man's table and dine with and he knows not the value of freedom and black American battles and is battled. Thus, Frantz concludes that Hegel ignored many aspects of master-slave dialects such as its role in colonialism and he is also mistaken to apply his dialects between a white and a black man. Also, because Hegel was himself a master and used to keep slaves, most of his theory, it is believed, is for his self-justification of keeping slaves and being a master.

Moreover, Octave Mannoni had formulated his kind of master-slave dialect and justified colonialism

throughout the world which Frantz criticized in his book, *The Black Skin White Mask*. Many authors say that Mannoni had a very deep analysis of the dialect and produced interesting conclusions. His theory is based on two main terms, 'inferiority complex' and 'dependency complex' of the colonizer and the colonized respectively. In fact, Mannoni studied the behavior of Malagasy and then applied it on colonialism in general. The title of his book, *Prospero and Caliban*, are two characters taken from Shakespeare's play, *The Tempest*. Prospero, the duke of Milan, travels to an island where people are dirty and savage and they know nothing of civilization and their habits are habits of animals. He introduces knowledge, authority and reason to the people and enforces his will on others and controls them. On the other hand, Caliban is son of a devil and a witch. He doesn't have mental capacity to gain physical education and is a savage. His ambition is to kill Prospero and rape his daughter, Miranda, who symbolizes beauty and innocence. Mannoni was very anxious to know the realistic picture of the colonization and the truth why

Europeans travelled so far to colonize other lands of other people living in it. According to Mannoni, for economic and political dominance to occur, there is a condition of psychological preparation for both the colonizer and the colonized. The Europeans and those that they colonized were psychologically prepared before long the colonization took place. To support his theory of dependency complex, he discussed the behavior of the Malagasy who showed a dependent behavior. A favor done to Malagasy is without gratitude, they show and expect more such favors from the provider. Mannoni says, 'In fact, gifts which the Malagasy first accepts, then asks for, and finally ... even demands, are simply the outward and visible signs of this reassuring relationship of dependence'. Since, gratitude only exists between persons who are equal and autonomous, so it is foolish to expect gratitude from a dependent Malagasy. He also considers the threat of abandonment which the Malagasy show in order to complete their natural needs to depend on colonial domination. So, he says that whenever Europe found colonies, they were psychologically expected and

demanded by the colonized. Other than dependency complex, Mannoni keeps his theory on inferiority complex of the colonizer. He says that Europeans feel inferior and their inferiority leads them to distant lands to rule and their technological and cultural development is also based on inferiority. He also distinguishes the inferiority of the colonized and the colonizer. The former he says is superfluous while the latter is coming from unconscious, something that is rooted in history. He further adds that before colonialism the trait of inferiority existed in the Europeans and for the support of his argument he mentions Shakespeare and Defoe models of Prospero and Caliban who were not other than their own personalities which exemplify European character. Frantz does not have a very special criticism of Mannoni from the theory he keeps. However, in 'Black Skin White Mask', Frantz, keeping in view the theory of Mannoni, dedicates a detailed description on the work of Mannoni and his book, *The Psychology of Colonization*. He says that dependency complex is not a condition available before colonialism; dependency

complex is the result of colonialism. He also accuses the overall European civilization for colonialism and says every member of European civilization is responsible for racism and colonialism. He praises the psychological theory of Mannoni but says that it contains a colonial ideology and is full of falsehoods. Frantz says that only black people understand the problem of racism, Mannoni, who writes from an objective position and is white doesn't understand what results of racism are produced when a black man encounters with a white man. When white people arrived on the lands of Malagasy and found that they were less humans is rubbish and he says before the white man arrived there, Malagasy people did have a way of living and that was their civilization. Mannoni had failed to describe the psychological behavior of Malagasy and he also couldn't think of what Malagasy people could be when the white man leaves their land. In contrast when white man arrives, they produce a sense of inferiority and dependency and this makes the colonized feel less human and they will have the desire of getting white. So, he concludes that dependency and

inferiority complex do not exist long before colonialism; the act of dominating people produces such behavior in the psychological behaviors of the colonized and the colonizer. Frantz says that Mannoni had failed to discuss the nature of colonial domination in which when the black man is dominated, he fails to exist and there is no way of him being conscious of himself and his pre-colonial times. Therefore, the intellectual work of Mannoni is honest but he fails to understand the psychological condition of pre-colonial and post-colonial times of those who are dominated and those who dominate.

Destruction and Construction of Self

Fanon quotes, 'Decolonization is always a violent act'. It is a historical fact that whenever a colonizer colonizes a land and her natives, the natives on the first hour of the occupation begin to rebel in order to safeguard their sovereignty. However, it is usually witnessed that the colonizer is usually prepared to invade and is powerful in the occupation of the land; the native's resistance is gradual in its process which in

the end no doubt succeeds given the resources available. This occupation is forced through violence and never happens on dialogues since the natives never wish to have settlers as rulers in their lands. Thus, the colonizer always uses force and implements violence to occupy the land of the natives. So, the natives for the decolonization of the land and their own selves have no other option but to use violence against violence of the colonizer to regain their land and secure their identity. This violence that the natives implant in order to humanize their land is more violent than the colonizer's. In order to remind myself and that of the reader, 'decolonization is in fact substitution of one species of mankind by another'. This substitution of species is of the colonizer by the colonized. The argument from Fanon that, 'Decolonization is always a historical process' is very much controversial and confusing. Fanon doesn't wish to see past as a reason for the actions to take place in present rather he suggests the people should be conscious in present and the revolution should be the catalyst of every action taken in order to confront the colonialists. In a sense,

this can be adjusted with the argument that Nietzsche had passed. Nietzsche says that the man is ‘unhistorical and anti-historical’. What he meant in the deep sense of the phrase is if the knowledge of the past is paralyzing and weakens the man, then the man must unlearn his past and forget what was in order to see what is to be. However, Fanon might have used decolonization as an historical process because in order to free their land from the settler, the native must use ‘Monumental history’ of Nietzsche which is not about certain events but the effects of those events in order to confront the present. This history suggests that they were a free people on their land and that they had their sovereign state, their culture, their language, their traditions and the colonizer had used force to replace everything with their subjugated violence. In case, the colonized man doesn’t find a subject in himself free of colonization, then he must invent one. When the process of decolonization begins, it never goes unnoticed, people are always conscious of their state and they begin to spectate that a change is beginning to take place. The call of the decolonization is very urgent and it asks for

the colonized subject to be first who in every sphere of life is last on a colonized land. In simple words, ‘The last shall be first and the first last’ is the verification of decolonization.

Furthermore, the colonial world is divided into two compartments. The dividing line is represented by ‘barracks and military stations’. One of the two sectors belongs to the natives and the other belongs to the settlers. In the colonial context, these sectors do not need definition by appearance since one can guess what the sector of the natives may look like as compared to that of settler’s. The sector of the colonized is a ‘shanty town’ where one is born anywhere anytime and one dies anywhere anytime due to anything. Everything is destroyed and everything looks horrible. While the sector of settler is full furnished and where everything is systemized. In settler’s sector, everything is made of steel and leather and lasts for long, even the people. The natives are very convinced by the appearance of the settler’s sector and they have this long desire for taking the place of the settler or they wish to shift their

families from the sector of the native to the sector of the settler since there, everything lasts for a long time. However, a large part of native population is untouched and never wishes to be like settler but they struggle for unity, struggle and liberation. This class wages violence against the colonial world and this violence is not different than the violence that the colonizer had been using to intact its power on the native since the first day of the occupation. Fanon quotes, " Challenging the colonial world is not a rational confrontation of viewpoints. It is not a discourse on the universal, but the impassioned claim by the colonized that their world is fundamentally different". The conscious native knows and is aware of the position he holds and knows his history, his culture, his wars, his traditions, his people and his land, that is why he begins to preach to the people how different they are from those that have occupied their land. However, when the colonial context gets notice of the people's behavior towards their domination, then they begin to take measures for protecting their dominancy. They try to abrogate the culture of the natives and

make them feel how uncivilized the natives are. They will nevertheless introduce their own culture and pour into the minds of the natives that they have a chance to become civilized if they adopt the culture and system of the colonizer. In this whole process, the colonized individual becomes the victim of 'dualism' and doesn't know which approach to gain and which approach to lose. Because in him now exists two approaches, the original approach which is his own and the approach that is not his own but that of the colonizer put. In this state, the native becomes confused but it also is a fact that the original approach in the native's original body doesn't become demolished completely. In this essence, certain intellectuals from native class enroll themselves with the colonizer in order to develop their status. For these part of intellectuals, their people, their mass, becomes a blurred mass. They make decisions without asking the people though the decisions made concern the people and their land. In simple words, this part of the people is infected with a disease which Fanon calls, 'Incurable desire for permanent identification with West'. To be more specific, all they care about is they

and thus they are inspired by their Individualism. In a way, these intellectuals become spokesperson for the people and in effect they want to eradicate the violence that the people have waged for liberation. Without the knowledge of the people, they are in the misconception that peace will be restored on the land of the colonized. The conscious people, the people that have stood up against violence to reply to the colonizer with the violence are aware that peace will not be restored until the colonizer is out of their land. They do not want to coexist with the settlers that have occupied their land with force and they also understand that violence only pays. In 'Towards African Revolution', Fanon explains that FLN's (Algeria's Liberation Party) 'lack of knowledge' of how to speak to French colonizer did not want to achieve a decolonization of Algeria in their relaxation terms. What FLN wanted was to take destiny in their own hands, to decide for their own selves. To wait for the sympathy of the colonizer is to be unwilling or incapable of liberating one's own self. Such decolonization would have switched from colonialism to new colonialism. The conscious people

take destiny in their own hands because they know that the land is theirs and they will only regain it through violence.

Fanon quotes, ‘the most essential value, because it is the most meaningful, is first and foremost land: the land which must provide bread and naturally, dignity’. Dependency on land as the main source of life allows for a spirit of fighting. In this sense, land is not an object to be seized, or a property to be owed, land is life, in the wildest sense of the word and it that which carries and nourishes life. During the liberation movement upsurge, various people, people that belong to elite class, form union councils and nationalist parties to divert the mass from their cause. These parties make pact with colonial context and the colonizer enforces commands on them to end this violence. They speak to the people and create desires in them in the name of employment and development. They introduce jobs and flourish infrastructure in the cities of the natives for a time in order to create an image in front of the people that they are getting their

part, and that the colonizer is developing them. In fact, the parties and the people that follow these parties are not aware of the reality that what they are getting is just because of the violence that the liberation movement has waged against the colonizer. This is not end, the people that have stood like barriers for the colonizer do not stop attacking the colonizer in the name of development since they are aware that they cannot exist under one roof with the colonizer and that until the colonizer leaves their land, they will not stop this movement. The nationalist parties are crushed and asked again and again by the colonizer to stop their people which they do not understand that they are not their people; they are people of their land. The nationalist parties at a point become fed up with this system and tell the colonizer in straight words that they cannot stop this war since these people are fighting for their land which is first and foremost their dignity. These parties begin to chant the slogans of peace but deep inside they know violence and only violence pays the colonized subject since this subject was occupied with violence and force. It is understandable that

people on a colonized land are divided and are thirsty for power. The colonized intellectual and the colonizer, both are not free in their being and always desire more power to oppress the other subject. Foucault says 'wherever there are power relations; there is the possibility of resistance because if there were no possibility of resistance, there would be no power relations at all'. He also says it is only in a state of domination that this is not the case. The situation of domination blocks the mobile strategies and freezes them. What domination means is the blockage of mobilization of a field of power by military, economic and political means. In such cases, practice of freedom and power relations do not exist and liberation becomes the ultimate political and historical condition for freedom. This liberation from the domination is a condition for freedom and it is not the freedom itself. Those who are dominating are also incapable of practicing freedom, because dominating others is to become the slave of the self for the long lasting desires of the self.

Furthermore, the colonized subject applies different tactics to attack the colonizer. This colonized subject knows every part of his land and is available in every part of his land. The colonizer in response becomes mad and transfers thousands of soldiers on the natives' land and erects various checkpoints for the colonized subjects. Before the liberation movement is launched, the people who launch it are in fact part of the parties and they in their attempts try to follow the parties to solve the problem of their sovereignty. Years of disappointment lead them to villages and there they get to know that a large part of population is unaffected by this so called power structure of the colonizer. They try to bring consciousness to people of the villages first and foremost because these people are not corrupt like the people that live in the cities. The people of the cities run behind status quo and the colonizer has successfully forged their traditions and culture and makes them westernized. However, people living in villages keep their culture and their traditions alive since they are pure native and are unreachable by the colonizer. These people for the dignity of land group

as one and wage guerrilla war against the colonizer. They sacrifice their lives and their belongings for the cause of the movement. People who are part of the movement are supported by the natives living in villages, they provide them information and logistics available. Gradually, they move to the cities and attack the colonizer where it is strongest. In this way, the people of the city become aware of their cause and join the liberation movement. These people are ready for taking every step that becomes a reason of disadvantage for the colonizer. They are ready to give their lives even without thinking for a second. This colonized subject knows that he is fighting a war of liberation and this war shall liberate him and his upcoming generation. The destiny does not convince him of his sacrifice, he knows that he will be dead, he knows he was dead by the time he joined the liberation movement. But, this movement, this war and this violence that he wages against the colonial context is freeing himself in every second of the movement. He knows that his family can be killed and his wife will be raped. He sees everything with open eyes and he also sees the nationalist parties

forming commissions for justice. But, for the colonized subject, these commissions of justice do not exist and that violence alone can pay justice to the colonized. In fact, it must be kept in mind that people that join the liberation movement do not do this on the basis of revenge or their emotions. No, that is not enough; land, culture, traditions, freedom and sovereignty are the causes that he stands for. We should know that this individual, the colonized individual, is not a common creature, he is a creature in politics on the colonized land.

In addition, Fanon speaks of communist and leftist parties and their roles during the liberation movement. All of these parties in the beginning of the struggle shower the slogans of freedom and equality but when the movement becomes too violent, the parties start to propagate that they have nothing to do with the movement. It is pretty much clear for the natives that what they are fighting for is not a social change, it is a war against colonialism, and this war is not about capitalism and communism. And it depends upon the

leaders and mass of the revolution to choose their mode of production after independence of the land is gained through struggle and violence. Moreover, violence is the only way to liberate and decolonize a land that had been colonized for years anywhere in the world. Because the colonizer understands the language of the force, it is necessary for natives to pick up arms against arms. In this process of decolonization, there are two very basic points that are worthy to be noted. First, this process is for the liberation of the land and every single colonized subject that had been influenced by the tactics of the colonized and secondly, this process of decolonization is the main tool to humanize the colonized subject and the colonizer that have both lost their humanization in the process of colonialism. Thus, violence, force, arms, weapons and blood may sound today the end of the humanism but the fact the humanitarians have gone through this process to gain their humanity is lost. Every war and every tool of violence on a colonized land is used for humanity and a native's humanity on a colonized land is his weapon that he picks up against the oppressor.

Moreover, Frantz notes that for a colonized people, culture and its traditions are very important to wage violence against the colonizer. It is important the colonized people understand that their culture and history have been distorted by the colonizer long ago from the point when their land was occupied. Usually, it happens that the intellectuals on the native land have the idea of losing oneself in the culture of the civilized, the way colonizer calls itself, is far more satisfying for them. However, it so not happens with the conscious native mass that has waged violence against the colonizer. He knows that it might happen that their history and their culture are not so civilized and that the traditions and practice of their culture looks savage in the eyes of the outside but they, they must accept it and they must adopt it in their lives. Because the culture of the native is the culture of the native and not someone else's, not of settler's, so he , the native conscious man, must be proud to accept the words like 'savage' and 'nigger', since these words are closed within their culture. In other words, the culture and traditions that native man had before their land was

occupied, it looks like the man should understand that those traditions and culture might not apply to the present time when the war is waged and the violence is erupting in every corner of the colonized land. It is important the people realize that war changes traditions and some form of culture. Such as, a culture might be famous for its non-violent acts when was the land was independent but it is not necessary people should adopt the same mode of non-violence during the liberation movement. Furthermore, the colonizer uses various tactics to abrogate the culture of the native people using its different institutions. During the liberation movement, the colonized subject will have to understand that he has to reintroduce the culture of the people to the people. Known to the people that culture brings consciousness to people and it brings awareness of their history and traditions that have reshaped by the colonizer. Frantz says if culture is directly linked to the consciousness of the people then it is important we understand he quotes, "If culture is the expression of the national consciousness, I shall have no hesitation in saying, in the case in point, that national consciousness

is the highest form of culture”. This is true, true because during the liberation movement, the people need consciousness, consciousness that arouses them and motivates them to pick up arms against the colonizer.

Conclusion

Frantz’s life experiences and his practical encounter with racism and colonialism gave him the courage to formulate a new approach, an approach that leads to a new humanism. The first and foremost problem that he talked about is recognition. How is a being a human being if he is not recognized? The white man treated black as a tool for his development and used his resources to create Europe. Frantz wanted to create a world where every human being is respected and recognized no matter what color he is and what land and people he belongs to. With the passage of time, Frantz understood that this mutual recognition of nations without any boundary is not possible until colonialism flourishes and people are dominated. With his keen observation in Algeria, he formulated his

theory on decolonization and violence. It is understandable that Frantz today is called an apostle of violence because he was aggressive and this aggression no doubt is created in any land that is colonized. Because a colonized land is occupied forcefully, the settler cannot leave the land until his violence is encountered with more violence from the colonized. Frantz was a soldier in World War II, he was in Algeria when the Algerian insurrection broke in, and he was also an active member of FLN. He was a psychiatrist and treated war patients. He knew the terrors of war and yet formulated such a horrifying, the word that many humanitarians use, theory of decolonization. So, it is clear what he was doing and knew the consequences and found no other way of decolonization except more violence and more arms against a colonizer. Frantz understood that on a colonized land, there will be plenty of cases of mental illness due to violence and war, and that is why he concluded that decolonization and violence is the only cure of those mental illnesses and neurosis that are witnessed on a colonized land.

Today, Frantz is known as an anti-colonial theorist and is recognized throughout the world without considering his color of skin. He struggled for recognition and put in his efforts to abolish French colonialism in Algeria. There are various memorials in different countries and continents. These include a Frantz Fanon school and hospital in Algeria, a Frantz Fanon Center in Milan, Italy, a Frantz Fanon Research and Development Center and a Frantz Fanon school in Los Angeles, California, a Fanon institute of Research in Boston and many more. Frantz lived his life for a cause and this cause was for his people, for justice and liberty. With his death, he gave us the message for being the slaves of a cause which Frantz's readers need to dig and apply.

Cadet colleges are Colonial Policy of Pakistan

Sagar Baloch

Colonization has been defined by various scholars and writers from their own perspectives. It has many effects on the psyche of colonized people. To convert the psyche of the oppressed nation, colonizers always use educational institutions as a tool. The educational institutions in colonial management are not for education or knowledge but for sustaining systematic exploitation. This approach is common for any colonizer in colonized states (the so-called third world/developing countries). As conscious students, we must know about such tactics of the colonizers.

Let's come to the point, which is the "Cadet College Policy." Currently, there are many cadet colleges in Pakistan: approximately 9 in Sindh, out of which 3 are only in Karachi, and among those, there are Girls Cadet colleges. Following the policy applied mainly in

Balochistan, there are now around 10 cadet colleges across Balochistan, including a female Cadet college in Turbat (Kech) and a boys Cadet college in Jahoo (Awaran) and Kharan.

One thing should be clear. If cadet colleges are for the progress or education of nations, why does Jahoo have no electricity, mobile networks (other than one), better roads, etc., and, more importantly, no other Degree or Inter Colleges or good High/Middle schools? Similarly, the Cadet College in Kharan is for providing education, but other types of institutions are in short supply, as a sub-campus of Balochistan University has been shut down, and the related authorities have failed to make the university active there. They are paying no attention to this. But a cadet college is becoming active. As a result, Turbat and Panjgur are being pushed towards religious extremism, but a female cadet college has received no attention from religious groups.

A reliable source has confirmed that the cadet college in Ormara is a Navy Base, which is extensive and fully sealed. This is a clear indication that such colleges are

not for educational purposes. Now the motive and objectives of all these cadet colleges are undoubtedly to transform the mindsets and create a Pakistani psyche among the Baloch.

The cadet colleges in any city of Pakistan are only for converting the mentality and psychology of the students, especially Baloch students. These cadet colleges have previously been built in different cities other than Balochistan, where Baloch students have been admitted to convince the Baloch students and the Baloch nation that the Pakistani government (the oppressor of the Baloch nation) has provided them with educational opportunities and is moving forward to provide such facilities. Baloch students are continuously striving to get admitted unconsciously or subconsciously. Later, cadet colleges have been built in different places in Balochistan and are still under construction at a rapid pace.

We, as a nation, are taking it as a system of education or a right to have. But students who have not attended cadet colleges are quite unaware of the intentions

behind their establishment. Students who have attended are thoroughly aware. Cadet colleges, anywhere, are indeed taxing to create a favorable image of the Pakistani Army as a well-wisher or supporter of the Baloch nation.

We are well aware of the army's personal involvement in massacres, disappearances, killings, and dumping of Baloch, including students. But cadet colleges are at the forefront of furthering the Baloch genocide by the army through various programs and narratives that portray the army as a sympathizer of the Baloch. The programs organized by cadet colleges are meant to elevate the army as a highly respected institution, asserting that nothing is above them, and nothing is better than them.

Efforts are being made in cadet colleges to develop an acceptance of the Pakistani Army and to cultivate a sense of being a part of it (as the National Army), which is nothing but an illusion.

One common and dangerous element in cadet colleges is the "dictatorship mindset" among students. This mindset fosters self-importance and self-priority, which is inappropriate for any nation. Baloch as a nation must avoid getting admission to such institutions like cadet colleges. My intention is not to discourage Baloch students from education, but as a conscious individual, we must examine the side effects of these institutional policies.

Colonizers, at any time and in any place, attempt to create a distinction between them and the natives based on color, culture, language, history, and civilization. They portray themselves as superior and powerful. As we read in textbooks, the definition of the Baloch nation is: "An Abyssinian nation living on the banks of the Indus River known as Baloch."

In cadet colleges, you will be treated the same way. While they might say that we are brothers of one another, in their educational institutions, especially in cadet colleges, they work to degrade your way of dressing, your speaking styles, and even your gestures

will be judged. Your eating habits will irritate them, and they will look at you with disdain and enmity.

Regarding your language, they will continuously belittle the language you naturally speak as a backward one. They will tell you, "It is not a language of any high-level institution." The language for which nations are willing to sacrifice their lives, the language for which Americans and Europeans colonized oppressed nations and imposed their own as a means of communication and academic language will be demeaned in such places. They will tell you, "Learn a better language, not your backward language that no one understands. So, why should we speak it?" The way they treat you is completely heinous and ridiculous. They impose their language, including foreign languages, on you. These tactics are part of the legacy of colonizers, who implemented such policies to impose their language on the world. Pakistan follows a colonizer's policy to maintain control over warm waters.

As a nation, we are learning and constructing our own language, history, and ideas. We must not allow anyone to interfere with our language and culture. We must not allow anyone to impose their thoughts and ideas on us and should not let them shape our views and ideas according to their desires.

These are all colonial policies applied to us. The establishment of cadet colleges is not intended to create a good educational environment but to develop a mindset that unquestionably accepts the colonizers and their presence on our land as legitimate.

As previously discussed, in Balochistan, where there are no government institutions to provide better education, cadet colleges have been constructed. Their treatment of the Baloch people is inhumane. They ridicule your language and speech more than you can imagine. Their way of imposing their language is entirely different and needs to be understood.

We must avoid seeking admission in cadet colleges, which strengthen and support colonial policies more than anything else.

Colonizers, who apply various strategies for the sustainability of their rule and the regime in the natives' region, will use various methods to enhance their power, exploitation, and national genocide. For this purpose, as discussed before, their main tool is educational institutions, particularly cadet colleges.

The way they manipulate your mindset and behavior in cadet colleges is quite different. They will always negate your culture, your dress, and all indigenous behaviors. The purpose of this is clear: to make you prefer their culture and civilization as the best one, and to make you abandon your own culture and identity, further acknowledging their occupation.

Today is the 21st century, but you will still be treated as a slave from the 17th century when your presence as a Baloch in the cadet colleges is seen as an acknowledgment of their power and civilization over

you and your people. This is a clever tactic aimed at making your mindset believe that the Army (Pakistan Army) is the only National Army. They may kill, kidnap, and threaten anyone, and it is considered right to do so.

A cadet in college will never sever connections from the Pakistani Army, which is a murderous force in any way. Likewise, the Baloch themselves, after becoming part of the Army due to the strong influence of cadet colleges, will play a role in the genocide of their own nation. We have closely observed all the policies and procedures of cadet colleges.

A true ideological person and a true member of the nation will never participate in the genocide of their own people. As a conscious nation, we must avoid seeking admission in cadet colleges and ensure that none of our family members do. This is not about avoiding education but refusing to legitimize the army's mass killings of the Baloch nation and the looting of Baloch resources.

If we become part of oppression and barbarism, it will affect the genuine Baloch struggle and cause. As a nation, we must vehemently condemn the construction of cadet colleges in Balochistan, not just for the future, but also scrutinize the existing cadet colleges to understand the reality. These institutions are clearly not meant for providing education but for advancing the occupation without any resistance.

As mentioned before, there are various ways in which the colonizing state manipulates people's mindsets and behavior through educational institutions, especially cadet colleges.

Now, let's discuss the daily routine of cadet colleges, which they refer to as SOPs. These so-called SOPs not only take away your personal freedom but your entire youth.

In the initial days, from the workers to the Adjutant and Principal, everyone in the cadet college will treat you as an uncivilized and ignorant person who knows nothing. These behaviors are not faced by everyone, but

only if you are a Baloch. You may have to wake up at 4 o'clock in the morning, change your clothes several times throughout the day, and perform various tasks for senior cadets, including washing their clothes, socks, vests, shoe polishing, and pressing their uniforms.

This is the corrupt and oppressive system of cadet colleges. Baloch students, in particular, are often punished inhumanely and severely, not only by teachers, the adjutant, principal, and instructors but also by senior cadets.

After waking up early in the morning, there are some formalities, including an assembly where you are compelled to recite the Pakistan national anthem. The entire cadet college, including the mess staff and fellow cadets, will always see you as unpatriotic or even a terrorist. While it's true that a true Baloch will never be patriotic toward Pakistan, in their eyes, the only way to show love for Pakistan is through patriotism.

They will continuously treat you in a way that leaves no place for a Baloch to receive an education in these institutes like cadet colleges. The identity of a Baloch is above all, and if it's taken away without resistance, then we no longer deserve to live. Protecting our national identity means struggling to live.

Balochistan: an unending tale of atrocities

Bahar Baloch

The heart-wrenching saga of atrocities committed in Balochistan is a deeply troubling chapter in contemporary history that demands unwavering attention and concerted efforts for justice. Balochistan, a resource-rich region located in southwestern Asia, has been gripped by a long-standing and brutal conflict that has resulted in countless human rights violations, loss of lives, and widespread suffering. The people of Balochistan, whose history is marked by a rich cultural heritage and a desire for self-determination, have faced relentless oppression at the hands of the Pakistani state. This introduction aims to shed light on the multifaceted dimensions of the atrocities witnessed in Balochistan, spanning issues such as enforced disappearances of both man and woman political, social, and educational activists, extrajudicial killings,

exploitation of its unbounded natural resources, and the iron-handed suppression of dissenting voices. By delving into the historical backdrop, the dynamics of the conflict, and the enduring resilience of the Baloch people, we can begin to comprehend the gravity of the situation and the urgent need for global attention to address these profound injustices.

The abduction of Baloch women by the Pakistani state is a harrowing and ongoing human rights crisis that demands global attention. Balochistan, a resource-rich region in southwestern Asia, has been embroiled in a protracted conflict marked by violence, repression, and a systematic violation of human rights. Among the most disturbing aspects of this crisis is the abduction of Baloch women, which constitutes a heinous crime against both the individuals involved and the Baloch community as a whole. There are multifaceted ways through which the Pakistani state has unleashed a reign of atrocities and violence upon Baloch women. The abduction of Baloch women is widely practiced by the rogue state of Pakistan. Delving deep into the history

of Baloch resistance, particularly in the current wave of the Baloch independence movement that started in the 2000s, one can understand the spectrum of tools of violence Pakistan has inhumanly used in Balochistan. Starting from Zareena Baloch, who was abducted back in 2007 from Kohlu, Balochistan, the heart-wrenching saga of the abduction of Baloch women continues unabatedly, knowing no ends. It has, however, grown and intensified in the last decade, which witnessed the abduction of many Baloch women from Balochistan. Among the most recent cases, the false detention and torture of Mahal Baloch, a mother of two kids, from Quetta, Balochistan, is a new development. After keeping her behind the regressive bars and tortured her, the authorities could not bring evidence before the Balochistan high court. She was released on a court order that outrightly deferred the baseless allegations leveled against her. Another woman, named Noor Jahan Baloch, was abducted on the night of May 16, 2022, from Hoshab, district Kech. Similarly, another case of the abduction of a Baloch poetess, Habiba Pir Jan, a resident of Tump, district Kech, came as an

extension of the brutal policy of abduction. The cycle of abduction of Baloch women thus continues unabatedly in Balochistan, with no sign of ending. Back in 2021, the Pakistan Army, who are still called "Rapist" in Bangladesh, previously East Pakistan, raped more than a dozen of Baloch women in Kelkore during a military operation. Many other Baloch women were abducted from Balochistan in the last decade who were not presented before the courts. The case of the abduction of Baloch women should, therefore, be a matter of great concern for the human rights organization who claim to be vanguards of human rights. Pakistan should be forced to halt the cruel and inhuman practice of abduction in Balochistan. International human rights organizations must hold Pakistan Accountable for its heinous crimes in Balochistan.

Balochistan has been through a humanitarian crisis since its forcible occupation by the fascist Pakistani state. This state has been portrayed as a threat for neighboring countries, as well as the whole world. Having a glance over world history, one can witness

that the states which have been involved in war crimes have regretted over their acts. For example, the United Kingdom, which had a vast colonial empire, has engaged in reconciliation efforts. It has apologized for the Jallianwala Bagh massacre in India and the Mau Mau uprising in Kenya. France has expressed regret and sought reconciliation for the Algerian war. The Netherlands, too, has asked to go for reconciliation, and it has acknowledged past injustices in Indonesia. However, Pakistan, which is responsible for war crimes in Bangladesh in the past and in Balochistan in the present, has never expressed any intention to go for reconciliation and has never apologized for its senile acts. The world witnessed how during the Bangladesh liberation war, the Bengalis were subjected to the worst atrocities. Pakistan never apologized for the rape of two lakh (200,000) to four lakh (400,000) Bengali women by its soldiers. Muna Tasneem, Bangladesh's high commissioner, said: "It's been 52 years, and we still have not received an apology from Pakistan for the horrendous war crimes it committed against the Bengali people. This is what clarifies how Pakistan,

with the most uncivilized army and leaders, deliberately does not regret its war crimes and how it tends to continue them. The atrocities in Bangladesh are of similar nature to those in Balochistan. The civilized world overlooks these atrocities, and the Pakistani state continues to subject the Baloch nation to the same violence and crimes. Balochs are subjected to intense suffering by the Pakistani state. It has abducted women and children, young and old. It has been involved in the raping of women and blackmailing of family members. Similarly, for decades the kill-and-dump policy continues to intensify. The atrocities continue to have an uglier shape in rural areas of Balochistan; there is no access to the Internet, media is completely censored, people are uneducated, and poverty-stricken. In every part of Balochistan, these atrocities exist, but in rural areas, they have grown to an astounding level. People are raped, killed, and blackmailed, without a trace to hold the state accountable. Additionally, Balochistan has a long history of enforced disappearances. Back from the late 1970s, this issue presents grim situations. Not a single day passes without the enforced

disappearance of a Baloch or without receiving the mutilated body of a disappeared one and without a fake encounter. The civilized world overlooks the issue. Pakistan's intransigent policy on enforced disappearance is a right slap on the human rights champions. The forcible disappearance continues to exacerbate, a few who are leased come up with heart-wrenching stories. Most of them never recover from their traumas in a lifetime. Some suffer physically, while others get mentally disabled. Life never gets on line. The traumas and pains are not bound to the forcibly disappeared only; it affects the whole family and social circles. As Said Hussan said: "Dead do not haunt me as much as the missing do". Aged mothers grieve for their forcibly disappeared sons and daughters. The children grow up enduring hardships on the roads and are humiliated. Wives live in distress and wonder if they are a widow or married. Sisters, too, endure various insults. They are arrested in peaceful protest. This is more or less the story of every household in Balochistan. Under the occupation of the Pakistani state, the humanitarian crisis is expanding. In

the reports in Euro-Asian, The Voice for Baloch Missing Persons (VBMP) claims the forcible abductions of more than 40,000 people; however, the number is expanding. These atrocities are further fanning the already decorated social and economical lives of the Baloch nation. It is creating more uncertainty and chaos. According to Baloch Solidarity Committee, more than 43 people were abducted in July only, and 06 mutilated bodies were recovered. In August, 65 Baloch students were subjected to enforced disappearance. These are the gifts that the Pakistani state gives to the inhabitants of mineral-rich Balochistan. Eventhough, on the international day of the victims of enforced disappearance, a woman (Noor Khatoon) with her two children was abducted. Pakistan is not only economically bankrupt and poor, but it is also morally destitute and ethically poor. According to the reports of the Human Rights Council Of Balochistan (HRCB), 31, 35, 55 people were forcibly disappeared in May, June, July, respectively (2023). All these state atrocities are happening under the nose of the developed world.

Balochistan has been under the Pakistani colonialism for the past seven decades. Pakistan has utilized every tool of cruelty and repression it could in Balochistan. From enforced disappearances of Baloch women to the kill and dump policy of Pakistani agencies, the rogue state of Pakistan has crossed all the limits of brutalities in Balochistan. There might not be any parallelism of cruelty Pakistan Army has committed in Balochistan. Despite the heightened repression of the Balochs, the international community seems to have adopted an ostrich approach towards the case of Balochistan. The United Nations claims to be the champion of human rights and peace; one wonders what role it has played in bringing Pakistan accountable for its heinous crimes in Balochistan. It is time for international organizations to intervene in the situation in Balochistan to hold Pakistan accountable for its crimes in Balochistan.

Decoding the Liberation Movement: The Women Question and Critique

Bani Baloch

When a nation faces a human rights crisis, gender boundaries often become less significant as citizens rally together to address the challenges at hand. In such situations, women actively participate alongside men in various ways, including resistance movements. Regardless of gender, citizens collaborate to fight against colonization, defend their rights, and strive for independence, justice, and equality.

When discussing women's participation in wars, whether for independence or defending their state and country, gender knows no boundaries. The involvement is based on factors such as talent, dedication, commitment, emotions, and a sense of national duty and responsibility. Women, just like men, contribute based on their abilities and the desire to protect and serve their nation. In times of conflict, individuals of

all genders collaborate to defend their rights and fight for their cause.

Indeed, history is replete with examples of women playing crucial roles in wars and struggles for independence. From ancient times to modern conflicts, women have proven time and again that they are not only capable but essential contributors to the fight for freedom and justice. Some examples are mentioned below.

Vietnam War:

Long-haired Soldiers: During the Vietnam War, North Vietnamese women, known as "Long-haired Soldiers," joined the Viet Cong and fought alongside men. They operated as guerrilla fighters, carrying out ambushes, providing intelligence, and participating in combat.

Vietnam Women's Union: The Vietnam Women's Union played a significant role in supporting the war effort by mobilizing women in various capacities. They

served as nurses, teachers, propaganda disseminators, and provided support to soldiers and their families.

Algerian War of Independence (1954-1962):

Women played a significant role in the Algerian War of Independence. They participated in armed resistance, provided medical aid, served as messengers, and supported the National Liberation Front (FLN) in various capacities.

Bangladesh Liberation War (1971):

Women in Bangladesh played a crucial role during the Liberation War against Pakistan. They provided support by acting as spies, couriers, and nurses. Many women also took up arms and fought alongside men in the struggle for independence.

American Revolutionary War (1775-1783):

During the American Revolutionary war, women collaborated by acting as spies, gathering intelligence

for the American forces, providing support as camp followers, fundraising for the Continental Army, engaging in political activism and propaganda, and serving as nurses, offering medical care to wounded soldiers. Their collective efforts played a crucial role in sustaining the fight for independence, providing essential support, resources, and morale to the Continental Army.

Night Witches - Soviet Union:

The Night Witches were an all-female Soviet Air Force unit during World War II. They flew harassment and bombing missions against German forces, using outdated biplanes. Despite facing significant challenges, these brave women successfully conducted their operations and earned the respect of their male counterparts.

Female Battalion of Death - Russia:

In 1917, during World War I, Russia formed the Female Battalion of Death. Composed entirely of women, this unit aimed to boost morale and inspire

male soldiers. They participated in combat on the Eastern Front and fought with great determination.

Women's Revolutionary Association - Cuba:

In the Cuban Revolution, women played a vital role in the armed struggle against the Batista regime. The Women's Revolutionary Association (FMC) mobilized women from various backgrounds to support the revolution. They provided logistical support, medical aid, and served as messengers and fighters.

Palestinian Women's Movement - Palestine:

Palestinian women have been actively involved in the struggle for independence and self-determination. They have participated in protests, engaged in acts of civil disobedience, and joined armed resistance groups against Israeli occupation. Their involvement ranges from political activism to providing support for fighters and organizing grassroots movements.

Israeli War of Independence (1948):

During the Israeli War of Independence, women actively participated in the defense of their newly formed state. They served as combat soldiers, intelligence operatives, and medical personnel, taking on essential roles in the military effort.

Mexican War of Independence (1810-1821):

During the Mexican War of Independence, women collaborated by supporting the revolution in various ways. They contributed as spies, gathering vital information for the revolutionaries, provided financial support and resources, acted as messengers, and participated in the armed resistance. Their collaborative efforts played a significant role in the success of the independence movement, demonstrating courage and determination in the pursuit of freedom.

Women's Army Corps (WAC) - United States:

During World War II, the Women's Army Corps played a crucial role in supporting the war effort. WAC allowed women to serve in non-combat roles, which freed up men for active duty. These women worked as

nurses, clerks, mechanics, and performed various administrative and logistical tasks.

Women's Auxiliary Service (WAS) - United Kingdom:

During World War II, the Women's Auxiliary Service in the United Kingdom played a significant role in supporting the military. Women served as ambulance drivers, radio operators, codebreakers, and in various administrative and technical positions. Their contributions were essential to the war effort.

Balkan Wars:

Women in the Yugoslav Partisans:

During the Balkan Wars, women in the Yugoslav Partisans fought against Axis forces. They joined partisan units, engaging in combat, sabotage, and reconnaissance missions. Notable figures include Milunka Savić, a Serbian woman who became one of the most decorated female soldiers in history.

Lebanese Civil War:

Women in the Lebanese Resistance: Women played an active role in the Lebanese Resistance during the civil war. They participated in armed groups, served as fighters, and carried out various tasks in support of their cause.

These examples highlight the collective efforts of women from various countries who have actively participated in wars for freedom. Their dedication, sacrifices, and determination have been instrumental in advancing the cause of liberation and challenging societal norms regarding women's roles in warfare. Thus, these women fought for the liberation of their homeland, enduring tremendous hardships, sacrifices, and personal losses. Their contributions, both on the front lines and behind the scenes, were instrumental in the ultimate victory of their lands, leaving a lasting legacy of women's participation and strength in times of war.

Now, when it comes to Baloch Women's Participation in the Liberation Movement in Balochistan, the participation of Baloch women in the war for liberation

has garnered both praise and, to my dismay, criticism. Suddenly, their intellectual capacity awakens when a woman takes up arms, as if Baloch women are merely showpieces like some state-sponsored women or subjects of weakness, devoid of any role within their own society, confined to the corners of their homes with no rights to make decisions for themselves.

This logic of "Why Baloch Women" is fundamentally flawed. Why should Baloch women be alienated from the immense process of the liberation movement? Women are not alien beings to be discussed and then sent solely for education. Are Baloch men not deserving of education? Moreover, Shari Baloch, who courageously carried out a self-sacrificing act (Jaan-Nadri), was an MPhil student. Was she not educated? Her choice, will, and sense of duty were her own. If you lack that sense of duty, then do not boast about it.

Another narrative that is being constructed suggests that we suffer because of the self-sacrificing acts carried out by Baloch women. How can anyone under colonization make such foolish claims? Colonization

itself is a chain of continuous suffering and oppression. Back in the 1970s, Baloch women did not engage in self-sacrificing acts for the land, but weren't they sold in Lahore's Heera Mandi? Shari Baloch, the first female Fidayee, carried out her attack in 2022, but what about the hundreds of women who were disrespected, their houses raided, tortured, raped, and kidnapped before her? Zareena Marri was forcibly disappeared in 2009, and to this day, her whereabouts remain unknown. Was she disappeared because the state knew Shari Baloch would carry out a Jend Nadri attack in 2022 or Summaya Qalandarani would carry out an Jend Nadri attack in 2023? For over 70 years, Baloch people have faced the consequences of the state, not because of these self-sacrificing acts, but because of colonization. Thousands of Baloch women are widows, and thousands are half-widows who don't know whether their husbands are dead or alive. Thousands of Baloch children have had their childhoods robbed by this state. Do we know how these Baloch mothers of the land, these widows and half-widows, spend their lives in miserable conditions? They spend the rest of their lives

in the absence of a son, a brother, a father, and a husband. Aren't these Baloch women suffering because of this state? Even when they protest, they face baton charges and arrests. What consequences are you people talking about? It is a terrible and nonsensical narrative. Are you not residing in Balochistan, unaware of its realities, or are you simply working on a single agenda, building a single narrative against the war of independence?

Secondly, Baloch feminists should study the feminist approach. When feminism includes equality in work, society, and other aspects, why do these Baloch feminists come with the slogan of "Don't drag women into war"? I wonder, aren't women part of this society? Aren't women human beings? Because when you use this slogan, it means you are negating their basic human right as a human. This is only the second Baloch Woman fidayee attack; before that, numerous Baloch men did the same. Does this land only belong to Baloch men? Do only they have the right to protect it? Do only they have a national duty towards this land,

and Baloch women do not belong to this land? Are they not human beings? Or perhaps these Baloch feminists are just hypocrites who know the principles of feminism and are aware of women carrying out self-sacrificing acts, but they are against the notion of the war of independence. So I want to tell them that it would be better for them to publicly and openly announce their agenda of being against the war because war, in any form, does not guarantee safety. These people should come forward and clarify their stance on being against war, or else their approach to feminism will be disastrous. At the very least, if they can't be loyal to their own motherland, they should be loyal to their approach towards feminism.

Women have always stood alongside their fellow countrymen in the face of every enemy that threatened their land. They have fearlessly participated in countless wars, embracing martyrdom on the battlefields, carrying out crucial missions, and defending their homeland. It is of utmost importance to acknowledge and appreciate the significant role of

Baloch women in this noble cause. With women constituting a substantial portion of the population, it is essential not to exclude them from their national duty. How can freedom be achieved with only half of the population actively involved? Women must understand their roles and actively join the war of independence, as every individual has a responsibility towards their land and people that needs to be fulfilled.

Because when it comes to war, the only thing they understand is extreme violence. So in order to win, you must be merciless and even more violent. You must instill fear in them that resonates so strongly that they recognize if they ever strike at you again, their men, women, and children will die.

The Emerging Great Game and its Contemporary Players

Chawash Baloch

Since the disintegration of the Soviet Union in 1991, a dominant theme in the analysis of political, military, and economic landscapes, especially in the Caucasus, Central Asia, and the broader South Asian context, including Balochistan, has been the emergence of what is commonly referred to as the 'New Great Game.' This term, provides a succinct way of characterizing the rivalry for influence, power, hegemony, and economic advantages. This rivalry often revolves around the exploitation of valuable oil and gas resources in regions like Central Asia, the Caucasus, and, significantly, Balochistan. In the context of the New Great Game and the strategic importance of Baloch Geography, contemporary players of this great game aspire to bolster their economic strength, positioning themselves for global supremacy by securing the majority of the world's energy resources.

Consequently, the imperative now lies in extending their influence over worldwide energy reserves, transit routes, and vital land and sea trade connections, with Balochistan emerging as the focal point of these endeavors.

However, the scope of this New Great Game extends beyond these dimensions. It encompasses references to religious, cultural, and military competitions in geographically distant areas, along with the ongoing geopolitical rivalry between China and the United States. This multifaceted competition involves a diverse array of actors, including nation-states, multinational corporations, transnational entities, as well as local and regional players.

The growing adoption of this concept has occurred in parallel with, and perhaps has been influenced by, a resurgence of interest in and reliance on geopolitics as an analytical tool for understanding political and security dynamics. In some instances, the interplay between these two concepts has been explicitly acknowledged. The New Great Game concept serves as

an illustrative case of how contemporary geopolitics is applied within this region.

In this study, I will delve into the geo-strategic significance of Balochistan within the framework of the New Great Game. Consequently, this study suggests an in-depth analysis of the New Great Game concept, involving a comparative assessment with the historical, thematic, and theoretical aspects of the original Great Game. The primary goal of this investigation is to evaluate whether this term and concept carry analytical importance and relevance within the context of the rivalry between China and the United States, and the strategic centrality of Balochistan.

The original 'Great Game'

The term 'the Great Game' was first coined in the 1830s, though it did not achieve widespread usage and popularity until the early 20th century. This term refers to the geopolitical rivalry that unfolded during much of the 19th and the early 20th centuries, primarily involving the British and Russian empires as they vied

for dominance in Central and South Asia. The essence of the Great Game was evident. It represented a contest for political supremacy, authority, and safeguarding interests, orchestrated by two imperial powers, focusing on territories and populations prized for their strategic positioning between the Russian and British Empires.

The conclusion of this 19th-century power struggle resulted in the splitting of Baloch land into three states: Eastern Baluchistan, covering an area of 180,726 km², with around 4.8 million Baloch residents; Western Balochistan, occupying 347,190 km² and inhabited by approximately 6.6 million Baloch, under the control of Pakistan; and a segment within Afghanistan, where nearly 700,000 Baloch reside. Baloch people live in various parts of the Punjab province, historically regions that were once part of Balochistan but have been incorporated into Punjab and Sindh. The Baloch people, spread across various parts of the world, form a collective population of 27 million, which would rank as the 27th largest if they were residing in a sovereign State of their own in a single nation.

The 'New Great Game'

**'When everyone is dead the Great Game is finished.
Not before.'**

Rudyard Kipling, Kim (1901)

While the explicit term 'the New Great Game' may not always be employed, the competitive dynamics are unmistakably present in much of the analysis concerning the region. This contemporary iteration of the Great Game can be succinctly summarized as follows:

The New Great game refers to the geopolitical competition and rivalry among various powers for influence, resources and strategic control in Central Asia, South Asia, Indo-Pacific, the Middle East and the surrounding regions¹. The strategic importance of Balochistan becomes particularly prominent in this New Great Game. In this evolving New Great Game, a constellation of six newly independent republics, primarily Islamic but characterized by their rich

¹ K.R. Singh, 'Changing geopolitical environment and new South-West Asia', International Studies, Vol 38, No 4, 2001, pp 363–364

cultural diversity, encircle the Caspian Sea². These republics have emerged as stewards of immense untapped reserves of oil and natural gas, challenging the significance of those in the Persian Gulf. The coveted spoils of this competition encompass not only control over pipelines, tanker routes, petroleum consortiums, and contractual agreements but also the strategic initiatives such as China's Belt and Road Initiative (BRI) and the China-Pakistan Economic Corridor (CPEC).

Notably, India and China, both grappling with rapidly escalating energy demands, are actively engaged in fierce rivalry for access to these valuable resources. They are joined in this pursuit by Russia, Europe, and the United States, each striving to secure their share of the energy bounty. Moreover, Turkey, Iran, and Pakistan have advanced their own distinct political, economic, and cultural interests within the territories of the former Soviet republics. These intricate dynamics are further compounded by the involvement of external actors, enhancing the complexity of this multifaceted competition for regional influence and control.

² K. Meyer and S. Brysac, op cit, Ref 3, p xxiv

An essential facet of the New Great Game concept revolves around the former Soviet states, which are now arenas for competition between major powers, particularly the United States and China. In this contest, these powers are vying to secure the highest degree of influence, a competition often characterized as an expression of 'great-power chauvinism.'³ This rivalry extends to the regions of South Asia, particularly the significant area of Balochistan.

Balochistan has always wielded significant influence over regional, national, and global affairs⁴. The rapidly growing energy demands of countries like China, India, and other Asian nations underscore the necessity of expanding their sway over worldwide energy resources, energy transit routes, and vital land and sea trade passages. Consequently, Balochistan has evolved into a focal point of international geopolitical maneuvering for this very reason.

In particular, the redrawing of borders pre-colonial Baloch geography in the name of “Greater Balochistan”

³ I. Karimov, Uzbekistan on the Threshold of the Twenty-First Century (Curzon Press, 1997), p 29

⁴ Overview Of Balochistan as A Place of Global Interest Jahanzaib Jalil1, Shumaila Kamal Khan2, Latifa Mansoor3

is poised to impact the economies of China, Iran, India, and Pakistan⁵. The United States has consistently emphasized the geopolitical and strategic importance of Balochistan, advocating for the concept of a free Balochistan as a means to safeguard its own geopolitical and strategic interests. Central to this objective is the desire to curb China's expanding presence in Balochistan, as China's economic rivalry with the United States poses long-term challenges to American interests.

The prospect of Chinese military usage of the Gwadar port as a maritime base is viewed as threatening by the United States. China's increasing influence and control over the Indian Ocean, which is in close proximity to the Strait of Hormuz and serves as a conduit for Gulf States' oil exports, would undoubtedly present substantial challenges to the U.S. in maintaining its regional dominance.

Strategic importance of Baloch Land in the “New Great Game”

⁵ Overview Of Balochistan As A Place Of Global Interest Jahanzaib Jalil1 , Shumaila Kamal Khan2 , Latifa Mansoor3

Across its rich history, the region known as Balochistan has stood as a symbol of resilience and vitality, serving as a crossroads for conquerors, explorers, settlers, and traders. Its geographical positioning along the coastline, strategically nestled between the Middle East and India, has made it a vital junction for maritime travel, connecting these regions and facilitating trade routes towards Central Asia and the northern territories.

Intriguingly, despite its pivotal role as a historic crossroads, Balochistan remains a land of profound mystery and untamed beauty. Nevertheless, its significance has drawn growing attention due to shifts in the global political and economic landscape. As highlighted by Kaplan⁶, competition is intensifying as new or emerging markets become scarcer. Various global security concerns are intertwined with the developments in Balochistan. The presence of sanctuaries for terrorists, extremists, and illicit arms

⁶ Robert D. Kaplan, *Monsoon: The Indian Ocean and the Future of American Power*.

and drug traffickers along its western frontier has raised concerns for the United States and its coalition partners. Moreover, the region has garnered heightened attention due to energy concerns, impacting not only South Asia but also drawing interest from Europe, Russia, and China. Considering the proposals for pipelines designed to transport natural gas and oil, whether they originate in or pass through Balochistan, the security and reconciliation of the Baloch population becomes even more critical.

Presently, the list of international stakeholders with a vested interest in the region has grown. Security concerns within the area now encompass global actors like China, Iran, and India, who play pivotal roles in shaping the political landscape and future prospects of Balochistan⁷.

The geographical landscape of Baloch is advantageous geographical location, granting access to South and Central Asia, the Middle East, and the eastern coast of

⁷ Kaplan, Monsoon, 10

Africa. It serves as a gateway for overland travel to Russia and serves as a thriving marketplace for goods from East and Southeast Asia. Additionally, it offers ample available land for substantial construction of infrastructure ventures⁸.

From a military perspective, its significance lies in its strategic location, enabling rapid power buildup and onward deployment to the regions mentioned earlier. On the defensive front, the presence of an advanced air force and navy in Balochistan can exert control over crucial points like the Straits of Hormuz and the shipping routes traversing the Indian Ocean. Furthermore, the abundance of valuable natural resources discovered in Balochistan has elevated the region's importance in the intricate strategic agendas of various nations. Consequently, the location and wealth of Balochistan have experienced a considerable increase

⁸ Geo-Strategic Location of Baluchistan and its Impact on Super Powers Nusrat Rehman1 Nazir Husain Shah2

in relevance for both the regional and international communities⁹.

It wasn't until the early 1980s, when copper and coal deposits were discovered alongside the ongoing natural gas extraction, that Balochistan started garnering increased attention. Notably, this interest came from India and Iran, particularly in relation to the proposed Iran-Pakistan-India (IPI) pipeline. Additionally, discussions were initiated with Central Asia, Russia, and China regarding the potential development of additional pipelines or branches stemming from the IPI project.

Regarding external interest in Balochistan, more recently, Geoffrey Kemp and Robert Kaplan have authored publications delving into China's expanding involvement in Pakistan¹⁰. Within their writings, they embark on elucidating a broader international perspective on the significance of Balochistan in global

⁹ Overview Of Balochistan As A Place Of Global Interest, Jahanzaib Jalil

¹⁰ Kaplan, Monsoon, 12.

affairs. Kemp highlights the substantial financial investments made by China across South Asia, positioning themselves in key economic and distribution hubs in a bid to secure a strong foothold in the global market. Kaplan also underscores the strategic importance of Gwadar Port in Balochistan and outlines plans for road and pipeline networks originating from or traversing Balochistan within a wider economic context.

As a growing number of international players become involved in the region, there is a risk that the Baloch people may experience increased marginalization within their homeland. Historically, such marginalization and colonization of their land by invaders has led to armed conflicts.

The Significance of Human and Natural Terrain in Strategic Contexts

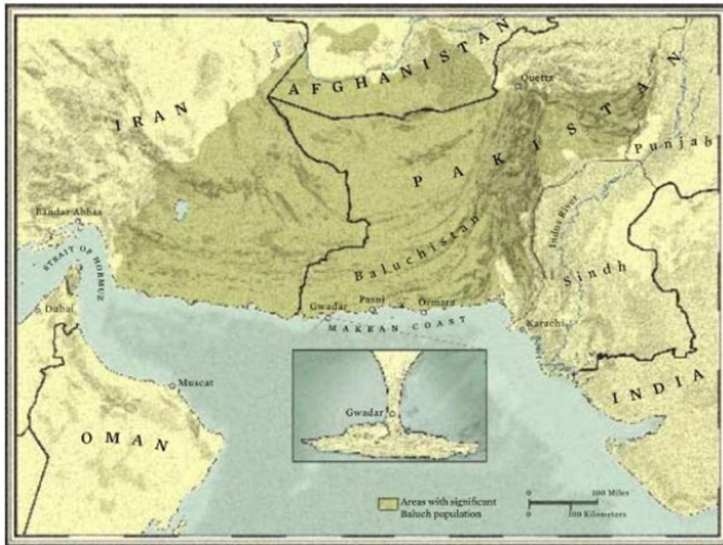
The strategic significance of Balochistan arises from the convergence of its geographical location, abundant resources, and its populace. Importantly, these

elements are interrelated, and it is their interconnectedness that makes them collectively crucial from a strategic standpoint. In this context, I demonstrate how the geographical landscape positions of Balochistan as a pivotal point in a burgeoning trade nexus connecting the Middle East, Central Asia, and South Asia.

The shaded region in following Figure corresponds to what the Baloch people refer to as Greater Balochistan, encompassing Baloch people residing in Pakistan, Iran, and Afghanistan. According to historical oral traditions and supported by archaeological evidence, this area is considered one of the world's oldest settlements. While it remains a matter of debate whether the people who inhabited this region 10,000 years ago are direct ancestors of the present population. Statements like "the Baloch, inherently known for their peaceful and compassionate nature, have been compelled to defend their existence and national identity over the centuries" reflect this rhetoric,

invoking the emotions and pride associated with ancestral struggles.

Amidst the presence of six active armed insurgencies in Pakistan and one in Iran, coupled with ongoing backing from the Afghan Baloch community, the concept of Greater Balochistan extends beyond existing colonial boundaries, underscoring the porous nature of artificially delineated borders. This situation draws parallels with historical instances like the Korean Conflict and the Vietnam War, which illustrated the ineffectiveness of imposing foreign objectives on movements seeking revolution or independence. In a similar vein, the contemporary ideology of globalization, emphasizing trade and wealth accumulation over local politics, holds the potential for analogous consequences.

Note: The Map of Greater Balochistan with inset of Gwadar¹¹.

The Baloch people have been inhabitants of the region now recognized as Balochistan for a substantial portion, if not the entirety, of recorded history. Importantly, their perspective extends beyond the borders defined by Pakistan, as they view all of their ancestral territory, encompassing present-day southern

¹¹ Zaman, Arshad. "New Greater Balochistan Map." Image. May 28, 2009,

Afghanistan and southeastern Iran, as an integral part of their cultural and political heritage.

As the international community shows growing interest in the region and as communication methods advance, the Baloch people are now more resolute than ever in preserving their cultural identity and striving for sovereignty. They are pursuing these goals through a diverse range of approaches, often resorting to more violent measures.

The growing fascination with Balochistan can be attributed primarily to its strategic geographic position. Bordered by imposing mountain ranges, namely the Zagros in Iran and the Toba Kakar in Pakistan/Afghanistan to the east and west, Balochistan acts as a natural corridor and represents the most accessible overland route to Western Afghanistan. Moreover, it provides a gateway to the abundant energy resources and emerging markets of Central Asia. Over the centuries, its level terrain has made Balochistan an ideal intersection for traders and armed forces traveling between the Middle East and South Asia.

Furthermore, apart from its suitability for overland travel, the maritime access at Gwadar has held historical significance, particularly for the Soviets/Russians. This interest was so pronounced that during the 1860s and 1870s, the British took deliberate measures to secure the loyalty of the Baloch people. This was not only to act as a barrier against the growing Persian influence but also to thwart the expansion of the Russian Empire towards the Indian Ocean, which posed a threat to British commercial dominance in the region.

More recently, the Soviets once again sought to establish a foothold in this area when they courted the Baloch during the Soviet/Afghanistan War, underscoring the enduring importance of this pivotal region¹². Although this relationship never fully materialized due to the difficulties the Soviets encountered in the war, it is intriguing to contemplate how the region might have evolved if the Soviets had

¹² Harrison, In Afghanistan's Shadow, 43-44

succeeded in extending their influence into Afghanistan and subsequently into Balochistan.

As a result of the favorable physical geography of Balochistan, several projects have been initiated or are in the planning stages, involving various national and international actors. These initiatives encompass the development of high-speed road networks, railways, sea ports and pipelines, aimed at enhancing the efficiency and cost-effectiveness of goods and services transit across the region.

On one hand, this presents a potential opportunity for the Baloch people, as they stand to benefit from substantial investments in infrastructure and development offered by multinational organizations and neighboring countries. However, rather than fostering cooperation, this competition is more likely to exacerbate concerns and conflicts. The Baloch population is increasingly pressured by the Pakistani government to prevent the loss of these revenue-generating opportunities.

With Iran, the Central Asian nations, Russia, India, and China all vying to establish their presence and reap benefits from these projects, the fragile power balance in South Asia becomes precarious due to the actions and decisions of the Baloch people.

1. Pipelines

The primary cause of Baluchistan's international prominence can be attributed to the discovery of extensive natural gas fields in the region in 1952. While initial control over these gas reserves was swiftly established, it was the substantial growth of industry and modernization in South Asia, coupled with the associated surge in energy demand, that gave rise to large-scale pipeline projects¹³.

As there are two major proposed pipelines in the region, supported by multiple stakeholders, including the Chinese. These pipelines are designed to traverse Balochistan, facilitating the transportation of natural

¹³ Gal Luft, "Iran-Pakistan-India Pipeline: The Baloch Wildcard," Institute for the Analysis of Global Security.

gas from Iran to India and Turkmenistan to Pakistan, with both pipelines terminating at Gwadar Port. Additionally, as previously mentioned, Balochistan boasts significant gas reserves that are intended to be channeled into these pipelines, primarily for consumption in eastern Pakistan or for international markets.

To bridge this energy gap, India has forged agreements with both Iran and Turkmenistan for pipeline projects. However, the prerequisite for these pipelines to operate smoothly is a stable Balochistan, which remains elusive due to persistent attacks targeting the pipelines and construction teams, as evident from recent events.

Given the ongoing instability in Balochistan, countries like India are being compelled to explore alternative means of transporting natural gas, primarily through maritime shipping. While this approach may incur higher costs and exhibit lower efficiency, it offers greater reliability¹⁴. This option also aligns with India's

¹⁴ Luft, "Iran-Pakistan-India Pipeline."

collaboration with Iran on the Chabahar Port project and the M-6 road project, illustrating a multifaceted strategic approach.

As the demand for natural gas is projected to rise across the entire region due to the expansion of globalization into the emerging markets of Central Asia and the surrounding areas, the significance of gaining access to these markets becomes paramount. India's pursuit of pipeline projects serves as a compelling illustration of this importance. Additionally, Chinese interests in this context further underscore the strategic value of these pipelines.

2. Air Transport

In the context of the growing rivalry between China and the United States and the emerging new great game, the development of Gwadar as a pivotal international transport and trading hub necessitates the establishment of air transport infrastructure. Commencing in 2019, Chinese enterprises initiated the

construction of a "New Gwadar International Airport" to supplant the existing modest facility that presently serves Gwadar. This ambitious project is under the management of the China Airport Construction Group, a direct subsidiary of the Civil Aviation Administration of China, which falls under the jurisdiction of the People's Republic of China's Ministry of Transport¹⁵. Contracted for the construction of the airport are Beijing Urban Construction Group Co., Ltd. and China Railway Beijing Engineering Group Co., Ltd. These developments underscore the intensifying competition and its implications for regional security dynamics.

Despite the Chinese government's conversion of the initial \$230 million loan into a grant in 2015, there was a four-year delay before construction commenced. The construction site, situated 26 kilometers east of Gwadar in the desert area known as Goran Dani, witnessed a

¹⁵ "Connecting Pakistan—Helping Pakistan Build an Airport, I Took Part in the Largest Free Foreign Aid Project" Civil Aviation Administration of China News], May 8, 2020.

groundbreaking ceremony in March 2019¹⁶. This airport project is strategically designed to become Pakistan's second-largest airport, spanning an expansive 18 square kilometers (equivalent to 6.9 square miles) and featuring a runway that exceeds 12,000 feet (approximately 3,658 meters) in length¹⁷. This runway's capacity is intended to accommodate the largest civilian and military aircraft, highlighting the evolving dynamics of the China-U. S rivalry. As site appearance bore a striking resemblance to a military installation, characterized by a significant military presence, fortified bunkers, concrete roadblocks, sandbags for blast protection, and surveillance watchtowers.

Once the new airport becomes operational, it will establish a seamless connection to China, alleviating the numerous challenges associated with overland transportation. This development aligns with the intentions of the People's Republic of China (PRC)

¹⁶ "New Gwadar International Airport Kicks Off, Key Project for the China-Pakistan Economic Corridor", [Observer], March 31, 2019.

¹⁷ [China Civil Aviation Web], May 8, 2020,

central government to bolster Xinjiang's aviation sector and elevate its role as a pivotal hub for Central and South Asia. Chinese analysts are advocating for an "Aviation Silk Road" initiative, asserting that "by expanding and enhancing airports and aviation activities in major Pakistani cities and along its coastline, China can establish an aerial corridor extending to the Indian Ocean¹⁸. While air transport has the potential to enhance the commercialization of the port, its limited capacity and elevated costs render it an improbable savior in the commercial sense.

Nevertheless, it does introduce a potential security dynamic, especially concerning U.S. interests in the region. The capability for air transport may enable military logistics that would otherwise have been unfeasible, thereby influencing the regional security dynamics.

China's Utilization of Gwadar as a Military Installation

¹⁸ "Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review, no. 117 (2018), pp. 23–39.

Security concerns and the limited connectivity to the rest of Pakistan pose significant challenges to the commercial growth of Gwadar. However, these conditions also render Gwadar a more secure location from a military standpoint. The absence of substantial commercial operations or international presence in Gwadar allows for the covert execution of PLA activities, away from the scrutiny of foreign observers. The port and airport facilities in Gwadar are heavily fortified, surrounded by protective walls, and maintained with the assistance of Pakistani forces.

PLAN could utilize Gwadar as a staging point for operations in the Persian Gulf region or to provide support for safeguarding commercial vessels in the Indian Ocean during periods of instability or conflict¹⁹. China's primary sea lines of communication (SLOC) and its inaugural overseas military base in Djibouti are distant from the Chinese mainland and lack direct logistical support from other Chinese military installations. Enhanced logistical support in the

¹⁹ [China National Radio], January 6, 2009,

northern Indian Ocean would prove beneficial. It currently takes ten or more days for PLAN task forces to traverse the South China Sea and cross the Indian Ocean before reaching the Gulfs of Aden or Oman.

However, the considerable geographical distances pose significant challenges when it comes to equipping and providing supplies to PLAN ships for various scenarios, particularly during urgent situations. It is unlikely that ships will have all the necessary resources on board when a crisis emerges.

Strategically placing components, supplies, and related materials in Gwadar would be a valuable utilization of its facilities. These actions would supplement existing supply locations across the region, reducing the political risks associated with potential unavailability. Furthermore, it would enable task forces to tailor their equipment for immediate mission needs. Even establishing a modest warehousing arrangement in Gwadar would yield substantial advantages for PLAN forces.

Likewise, the PLA has the potential to utilize Gwadar's recently established international airport. East Bay Expressway will enhance the connectivity between the port terminal and the airport. The runway's length at the new Gwadar airport is 12,000 feet, coupled with secure accommodations and medical facilities on-site, has the capacity to host various PLA aircraft²⁰. This airfield falls within the maximum range of the Y-20 PLA strategic transport aircraft, which can fly from the Chengdu-Qionglai airbase in western China. Consequently, it could serve as a location for these aircraft to land, refuel, provide rest for their crews, and facilitate the delivery of parts, personnel, as well as combat and support vehicles.

Indeed, for these reasons, many analysts within the PLA view Gwadar as a viable location for military support operations. In 2015, several PLA authors highlighted that, given COPHC's lease agreement, the port could unquestionably serve as a long-term rest and

²⁰ 7 Chad Peltier, "China's Logistics Capabilities for Expeditionary Operations," *Jane's*, April 15, 2020, <https://www.uscc.gov/files/001301>, p. 30.

resupply point for PLAN escort task forces²¹. Other PLA experts see Gwadar as a natural choice for establishing an overseas strategic stronghold due to its geographical position, military significance, and the presence of a Chinese port operator. Some even assert that the PLA is actively exploring the possibility of constructing a support base in Gwadar. Additionally, certain Chinese military observers believe that PLA access to Gwadar is essentially guaranteed, with one PLA officer likening the option of using Gwadar as a base to having food already on the plate, ready to be consumed at their discretion²².

China's potential military use of Gwadar port pose various threats to the interests of the United States and other global powers in the region. An expanded military presence in Gwadar could extend China's military reach in the Indian Ocean region, potentially challenging the existing balance of power and stability.

²¹ Journal of Military Transportation University, "Construction of Overseas Support Locations for Maritime Projection.

²² Unnamed PLA officer cited in "Djibouti: The PLA's First Overseas Base". April 11, 2016

This could disrupt the status quo and create a more complex geopolitical environment. Gwadar's strategic location at the entrance of the Strait of Hormuz, a critical chokepoint for global oil shipping, could grant China significant control over this vital sea lane. Such control could be leveraged during geopolitical conflicts, potentially affecting the energy security of major consumers of Middle East oil, including the United States. The development of Gwadar as a military support base could encircle regional powers like India, limiting their strategic options and increasing their vulnerability to Chinese influence. This could lead to heightened tensions and competition in the region.

Furthermore, it could create conflicts of interest between China and Western powers, including the United States, in the region. This might complicate existing partnerships and alliances and hinder the ability of Western powers to operate freely in the Indian Ocean.

Conclusion

Economically, China's military presence in Gwadar could be closely tied to its broader economic interests in the region, providing it with significant economic influence. This influence could be used to pressure regional countries to align with China's strategic objectives. Lastly, the use of Gwadar as a military support base could potentially restrict access to the port by other nations, solidifying China's control over the facility and limiting the operational freedom of other global powers in the region.

In summary, the arguments surrounding Gwadar's military use highlight the potential for China to significantly alter the strategic landscape in the Indian Ocean region. This could have far-reaching consequences for the interests and stability of the United States and other global powers in the area, underscoring the importance of continued monitoring and diplomacy in the region to manage potential conflicts and ensure regional stability.

Furthermore, apart from affecting Afghanistan, India, and the United States, the demands of Baluchistan and

the National Freedom Struggle also hold economic and strategic implications for Iran, the United Arab Emirates, China, and Central Asia. Amidst the backdrop of intense great power competition, the Baloch people have persevered in their quest for self-determination and control over their ancestral territory. In contrast to the earlier era of the Great Game, when the Baloch were often overlooked and lacked the means to negotiate due to their relative weakness, the contemporary dynamics of this New Great Game have showcased their ability to mount determined resistance against any force that seeks to infringe upon their rights and seize their homeland. In this evolving Great Game, the Baloch people have established a stake that cannot be easily disregarded, as their unwavering resolve to defend their land remains steadfast in the face of any occupying presence.

Since the Partition in 1947, the Baloch people have consistently opposed the involvement of both Pakistani and foreign governments. Their unwavering determination to preserve their cultural identity, seek

independence, and secure a brighter future for their next generations serves as a driving force behind their ongoing resistance.

In summary, strategic significance of Baloch Geography hinges on the unpredictable responses of the Baloch and Pakistani leadership to mounting international pressures in their pursuit of wealth and influence. The geographical landscape is expected to remain unaltered, remaining crucial for land-based transportation and access to Afghanistan, Central Asia, and Russia, while also serving as a vital land link between the Middle East and South Asia. Until cost-effective alternative energy sources are developed and widely adopted, the natural gas reserves, as well as the oil and mineral wealth, will remain desirable to all regional countries. Thus, the core of Balochistan's strategic importance lies in how the world's influential nations approach the region and how the Baloch people respond to these development.

سَغار

SAGAR

راجی آجوتی جنزانی میان آرات ہیالی انجیں ترسناکیں نادرہی یے کہ آ راجی جنزان آ چہ تہ آ تاوانباری آ سوب یے جوڑ بوت کنت۔ پمیشکہ راجی جنزانی میان آراتی واہشت آ آرات ہیالی آچ پیمیں ارزشتہ مہ بیت۔ راجی جنز گوں مہمکیں ڈسپلن، اداراتی پالیسی آ پروگرام، آ گوں برجیں سزآ جزا آ عمل آ ہوار وتی مکد آ سر آ دجہیں بیسہ یے آ گوما دیروٹی آ سوبندی آ سیمسراں رست کن انت۔ “آرات ہیالی” آ ڈولیں رویہ چہ کبزہ گیر آ نیمگ آ دیم آ آرگ بنت دانکہ راجی جنز آ میان آ اداراتی مہمکیں جوڈشت (اسٹریکچر) نزور بہ تر آنت آ آہانی جاہاں نہری سوچ آ ہیال جاہ بہ کن آنت۔

کسانیں مدتے بیت کہ چہ بلوچ راجی آجوتی جنز یا کہ چہ بلوچ زمین آ چرائی آ راستیں جاوراں گیسر کیتگیں لہتیں نہر راجی آجوتی آ جنز آ سر آ انجیں (پہ زانت یا کہ نازانتی) بے بنیادیں جست آ وٹگڈیں باوست دیم آ آرگ آ انت آ آہانی بنگلی مکد جنز آ میان آ اصلاح کاری نہ انت بگندے وتی زاتی واہشتانی مٹارینگ انت۔ بلے آشوبی جہدکار اے لیکہ آ سر آ گوں دلجی آ بیسہ دار انت کہ راجی آجوتی جنز گوں اداراتی سوچ آ بنیاد دیروٹی کن انت، آ چہ ادارہاں در آچ رنگیں گپ آ باوستہ پہ راجی آجوتی جنز آ نپ آ پائیدگانی ہاتر آ سیتمند نہ بنت۔ پمیشکہ آشوبی جہدکار آ بستار آ یک جانشلا متیں راجی جنز آ پیدا کنگ آ ہاتر آ وتی سرکل آ چاگرد آ میان آ اداراتی سوچ آ پکراں مکم بہ کن آں۔

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد

www.bsoazad.site

